

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΠΑΠΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

δ. φ. Σχολάρχου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΕΚΔΟΓΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ, ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ Γ' ΚΑΙ Δ' ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟ 31 8)ΒΡΙΟΥ 1914 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓ. ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

α') Ἡ κατὰ τὸ πρόγραμμα διδασκτέα ὄλη ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ μετὰ παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων. β') Βιογραφία Ξενοφώντος. γ') Κείμενον μετ' εἰκόνων διηρημένον εἰς μεθοδικὰς ἐνότητες. δ') Περιλήψεις τῶν παραλειπομένων κεφαλαίων. ε') Σημειώσεις ἐρημηγευτικά, γραμματικά καὶ πραγματικά καὶ ς') Γεωγραφικὸς πίναξ.

«Παιδεία καὶ πόνου πολλοῦ
καὶ χρόνου μικροῦ καὶ δαπάνης
οὐ μικρᾶς καὶ τύχης δεῖται λαμπρᾶς».
(Δωκιανός).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46 — (Μέγαρον Ἀρακκίου)

1916

PRINTED IN GREECE

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1915 ΠΑΠ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΠΑΠΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

δ. φ. Σχολάρχου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΕΚΛΟΓΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ,
ΕΚ ΤΟΥ Γ' ΚΑΙ Δ' ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΚΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΤΟ ΕΝΥΠΝΙΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΧΑΡΣΙΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟ 31 8)ΒΡΙΟΥ 1914 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓ. ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

α') Η κατά τὸ πρόγραμμα διδαχτέα ὅλη ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ μετὰ παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων. β') Βιογραφία Ξενοφῶντος καὶ Λουκιανοῦ. — γ') Κείμενον μετ' εἰκόνων διηρημένον εἰς μεθοδικὰς ἐνότητες. — δ) Περιλήψεις τῶν παραλειπομένων κεφαλαίων. — ε') Σημειώσεις ἐρμηνευτικαί, γραμματικαί καὶ πραγματικαί καὶ ς') Γεωγραφικὸς πίναξ.

«Παιδεία καὶ πόνου πολλοῦ
καὶ χρόνου μακροῦ καὶ δαπάνης
οὐ μικρᾶς καὶ τύχης δεῖται λαμπρᾶς».
(Λουκιανός).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46 — (Μέγαρον Ἀρακκείου)

1915

PRINTED IN GREECE

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου.

Ε. Α. Παπασιπύρου

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ", ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Συμφώνως τῷ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1914 προγράμματι τοῦ σεβαστοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας περὶ διδουκτιῶν μαθημάτων ἔν τε τῷ Ἑλληνικῷ Σχολείῳ καὶ τῷ Γυμνασίῳ συνετάξαμεν τὴν ἀνὰ χεῖρας Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου περιλαμβάνουσαν μέρη κατ' ἐκλογὴν ἐκ τοῦ Δ', Ε', Σ' καὶ Ζ' Βιβλίου τῆς Κύρου Ἀναβάσεως, ἐκ τοῦ Γ' καὶ Δ' Βιβλίου τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος πραγματευόμενα ἀγῶνας Ἑλλήνων κατὰ Περσῶν καὶ ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ τὸ Ἐνύπνιον καὶ Ἀνάχαρσιν, διηρημένα κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Διδακτικῆς εἰς μεθοδικὰς ἐνότητας προκαλοῦσας τὴν αὐτενέργειαν τῶν μαθητῶν πρὸς ἐξαγωγήν τῆς ἐννοίας τοῦ κειμένου.

Πλὴν τῆς εἰς μεθοδικὰς ἐνότητας διαιρέσεως τοῦ κειμένου, τῆς συντάξεως τῆς βιογραφίας τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τοῦ Λουκιανοῦ κατὰ τὰς παιδαγωγικωτάτας ὁδηγίας τοῦ ἀκαμάτου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως λειτουργοῦ καὶ γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Α' Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας κ. Ἀχιλλέως Τζαρτζάνου, τῶν περιλήψεων τῶν παραλειπομένων μερῶν τοῦ κειμένου καὶ τῶν ἐν τέλει τοῦ κειμένου γραμματικῶν, συντακτικῶν, ἐρμηνευτικῶν καὶ πραγματικῶν σημειώσεων παραθέντων ἀνὰ τὸ κείμενον σχετικὰς πρὸς αὐτὸ εἰκόνας συντελοῦσας πρὸς πληρεστέραν αὐτοῦ κατανόησιν, ἐν τέλει δὲ συγκεφαλαιωτικὸν πῖνακα αὐτῶν ὡς καὶ τελειότατον γεωγραφικὸν χάρτην τῆς Κύρου Ἀναβάσεως καὶ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος.

Πλὴν δὲ τῶν προειρημένων ἀρετῶν τῆς ἀνὰ χεῖρας Χρηστομαθείας προτάσσομεν καὶ τὴν κατὰ τὸ πρόγραμμα διδασκτέαν ὕλην ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ ἐν τῇ Γ' τάξει μετ' ἀφθόνων παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων συντεταγμένων παιδαγωγικῶς.

Τοῖς ἀγαπητοῖς κ. κ. συναδέλφοις παραδίδοντες τὴν ἀνὰ χεῖρας Χρηστομάθειαν τὴν οὕτω συντεταγμένην καὶ ὑπὸ τοιούτων ἀρετῶν περικοσμουμένην εὐελπιστοῦμεν ὅτι θέλει τύχει τῆς προσηκούσης ὑποστηρίξεως αὐτῶν, ἐφ' ᾧ ἐκ τῶν προτέρων ἐκφράζομεν αὐτοῖς τὰς ἀπειροὺς ἡμῶν εὐχαριστίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΠΑΠΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

δ. φ. Σχολάρχης

Τὸ νέον πρόγραμμα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 1, 2, 7—16, 66, 69—81 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836 «περὶ κανονισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων», τὸ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ νόμου 240 τῆς 16 Ἀπριλίου 1914 «περὶ διοικήσεως τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τὰδε :

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις τοῦ Κράτους διδασκτέων μαθημάτων κανονίζεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1914—1915 ὡς ἐξῆς :

Τρίτη Τάξις. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν τεσσάρων τελευταίων βιβλίων τῆς Κόρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ αὐτοῦ μερῶν πραγματευομένων ἀγῶνας Ἑλλήνων κατὰ Περσῶν (βιβλ. γ' καὶ δ'), ἀπὸ δὲ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου τοῦ ἐνυπνίου ἢ τοῦ Ἀναχάρσιδος τοῦ Λουκιανοῦ.

Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ῥήματος πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα, σύνταξις τῶν παρθετικῶν, ἐπιρροηματικοὶ διορισμοί, σύστοιχον ἀντικείμενον, χορηγίαι τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἀπολύτῳ καὶ ἐξηρητημένῳ λόγῳ, ἐντικτὴ τοῦ πλαγίου λόγου, ἀπρόσωπα ῥήματα, ἀποφατικά μόρια, σύνταξις τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μή, ἔναρθρον ἀπαρέμφαιον, προθέσεις μετὰ δύο ἢ τριῶν πλαγίων πτώσεων συνιασοῦμαι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ Ὑπουργός
Ι. Δ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΕΝ ΤΗ Γ' ΤΑΞΕΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΕΑΝ ΓΛΗΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

1. Λόγος.

1. Ὁ Θεός ἐστὶ δίκαιος.
2. Φοβοῦ τὰς διαβολὰς καὶ ψευδεῖς ὄσιν.
3. Ἐὰν ἦς φίλομαθής, ἔσει πολυμαθής.

§ 1. **Λόγος** καλεῖται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις τῶν διανοημάτων ἡμῶν.

§ 2. Ὁ λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων προτάσεων.

2. Πρότασις.

1. Ὁ Θεός ἐστὶ δίκαιος.
2. Ὁ παῖς ἐγυαίνει.
3. Πολλοὶ ἀγροῦσι τὴν ἀλήθειαν.

§ 1. **Πρότασις** λέγεται ὁ μικρότερος λόγος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφράζεται ἓν τέλειον διανόημα.

3. Ὑποκείμενον. — Κατηγόρημα.

1. Ὁ παῖς γράφει.
2. Τὸ ὄσον θάλλει.
3. Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός.
4. Ὁ Μιλτιάδης ἦν Ἀθηναῖος.

§ 1. Ὑποκείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πράγμα, περὶ τοῦ ὁποίου (γίνεται ὁ λόγος) λέγεται τι.

§ 2. **Κατηγόρημα** λέγεται ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον λέγεται περὶ τοῦ ὑποκειμένου.

§ 3. Τὸ κατηγόρημα εἶναι δύο εἰδῶν, ὄνομα ἢ ὄημα.

§ 4. Ὅταν τὸ κατηγόρημα ἐκφέρεται δι' ὀνόματος ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ εἶναι, ὀνομάζεται κατηγορούμενον, ἔταν δὲ διὰ ὄηματος, ὀνομάζεται ἀπλῶς ὄημα.

4. Συνδετικόν.

1. Ὁ μαθητὴς ἐστὶν ἐπιμελής.
2. Ὁ πολίτης φαίνεται κόσμιος.
3. Ξενοφῶν ἠρέθη ἄρχων.
4. Ἡ ἐπιβουλή ἐδόκει δήλη.

§ 1. Τὸ ῥήμα, τὸ ὅποιον χρησιμεύει εἰς σύνδεσιν τοῦ κατηγορούμενου πρὸς τὸ ὑποκείμενον, ὀνομάζεται *συνδετικόν*.

§ 2. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύουσιν ὡς συνδετικά καὶ τὰ ἐξῆς ῥήματα: ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, φῆναι, καλεῖσθαι, φαίνεσθαι, αἰρεῖσθαι, δοκεῖν, ἀποδείκνυσθαι καὶ τινὰ ἄλλα.

5. Ὑποκείμενον.

α') Τι τίθεται ὡς ὑποκείμενον.

1. Ὁ μαθητὴς γράφει.
2. Ἐγὼ ἐργάζομαι.
3. Ὁ δίκαιός ἐστὶν ἐνδαίμων.
4. Ὁ μελετῶν μαθάνει.
5. Τὸ ὑγιαίνειν ἐστὶν ἄριστον.
6. Τὸ λέγω ἐστὶ ὄημα.
7. Τὸ μὲν ἐστὶ σύνδεσμος.
8. Τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου.
9. Τὸ γινῶθι σαντόν ἐστὶ χορησιμον.
10. Τὸ πέντε ἐστὶν ἀριθμητικόν.
11. Τὸ λίαν ἐστὶν ἐπίρρημα.

§ 1. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται συνήθως τὸ οὐσιαστικόν καὶ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία. Ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ἀριθμητικόν καὶ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ λόγου καὶ ὀλόκληρος πρότασις τίθεται ὡς ὑποκείμενον, ἔταν μετὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνονται ὡς οὐσιαστικά.

β') Κατὰ τίνα πιῶσιν τίθεται τὸ ὑποκείμενον.

1. Ὁ μαθητῆς μελετᾷ.
2. Περὶ τοὺς ἑκατὸν ἀπέθανον.
3. Ἀμφὶ τοὺς ἑπτακοσίους ἐλήφθησαν.
4. Ὡς ὀκτωκαίδεκα ἄνδρας ἀφίζοντο.

§. 1. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται καὶ ὀνομαστικῆν πιῶσιν. Ἐνίοτε τίθεται καὶ κατ' αἰτιατικῆν πιῶσιν μετὰ τινος τῶν προθέσεων περί, εἰς, ἀμφί, ὡς, πρὸς, ὑπέρ, κατὰ καὶ ἐπὶ πρὸς δῆλωσιν τοῦ περιέπου ἢ τοῦ ὡς ἔγγιστα.

γ') Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

1. Τί πωλεῖς; πωλῶ κοῦρας.
2. Ἐλληγρές ἐσμεν.
3. Παίζετε.
4. Σὺ μὲν γράφεις, ἐγὼ δὲ ἀναγινώσκω.
5. Τίς εἶπε ταῦτα; ἐγὼ εἶπον ταῦτα.

§. 1. Τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) παραλείπεται, διότι δηλοῦται διὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος. Τίθεται δὲ μόνον ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ ἀντιθέσεως.

1. Οἱ μαθηταὶ μελετοῦσιν.
2. Ἐσάλπιγγεν (ἐνν. ὁ σαλπιγκτής).
3. Ἐκήρυξε τὸν ἀγῶνα (ἐνν. ὁ κήρυξ).
4. Τοὺς τόμους ἀναγνώσεται (ἐνν. ὁ γραμματεὺς).
5. Ὑεῖ, βροσιᾷ, χειμάζει, ρίφει, βοέχει (ἐνν. ὁ Θεὸς ἢ ὁ Ζεὺς).
6. Φασί, λέγουσιν (ἐνν. οἱ ἄνθρωποι).
7. Τισαφῆρονος διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (ἐνν. ὁ Κῦρος).

§. 1. Ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου τὸ ὑποκείμενον δὲν παραλείπεται, εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἐξῆς:

α') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων πράξιν, ἢ ὅποια εἶναι ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου (βλέπε προτάσεις 2, 3 καὶ 4).

β') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων ὑεῖ, βροσιᾷ, ρίφει, βοέχει, χιονίζει, ἀστράπτει νοεῖται ὡς ὑποκείμενον ὁ Θεὸς ἢ ὁ Ζεὺς (5 πρότ.).

γ') Ἐπὶ τοῦ φασί καὶ τοῦ λέγουσι νοεῖται ὡς ὑποκείμενον οἱ ἄνθρωποι (6 πρότ.).

δ') Ἐν συνεχείᾳ λόγου, ἔταν νοῦται ἐκ τῶν προηγουμένων (7 πρῶτ.).

6. Κατηγορημα.

Α'. Ὀνομαστικὸν κατηγορημα (κατηγορούμενον).

α') Τί τίθεται ὡς κατηγορούμενον.

1. Ὁ Θεός ἐστὶ δίκαιος.
2. Ἡ Κρήτη ἐστὶ νῆσος.
3. Τὸ λαζωνίζεω ἐστὶ φιλοσοφεῖν.
4. Εἰμὶ τυράννη εἰκώς.
5. Μάτην ἐστὶ τὸ μνησθῆναι περὶ τούτων.
6. Οἱ ληφθέντες ἦσαν ὀγδοήκοντα.
7. Φίλιππος ἐστὶν ὅ,τι ἂν εἴποι τις.

§ 1. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται συνήθως τὸ ἐπίθετον. Ἄλλὰ καὶ ὀνομαστικὸν καὶ πᾶν μέρος λόγου (ἀριθμητικόν, ἀνωσυνμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα) καὶ ὀλόκληρος πρότασις τίθεται ὡς κατηγορούμενον.

β') Κατὰ τίνα πῶσιν τίθεται τὸ κατηγορούμενον.

1. Οἱ πολῖται ἦσαν τριακοῖσιοι.
2. Οἱ πολῖται ἦσαν περὶ τοὺς τριακοσίους.
3. Οἱ μισθοφόροι ἦσαν μύριοι.
4. Οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους.
5. Οἱ λελυμένοι ἦσαν ἑκατόν.
6. Οἱ λελυμένοι ἦσαν ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν.

§ 1. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται, ὡς καὶ τὸ ὑποκείμενον, κατὰ ὀνομαστικὴν πῶσιν. Ἐπίστε δὲ τίθεται κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περὶ, ἀμφὶ καὶ ὑπέρ, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὀρισμένον.

γ') Πότε παραλείπεται τὸ κατηγορούμενον.

1. Ἐγὼ μὲν εἰμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. ἐπιμελής).
2. Ἐγὼ μὲν εἰμι σοφός, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. σοφός).
3. Μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν (δηλ. μέτρον).

§ 1. Τὸ κατηγορούμενον παραλείπεται μόνον ἐν συνεχείᾳ λόγου, ἔταν εὐκόλως νοῦται ἐκ τῶν προηγουμένων.

Β'. Ῥηματικὸν ἐπιγόνημα (= ὄημα).

1. Σὺ μὲν ὕδωρ πίεις, ἐγὼ δὲ οἶνον (ἐνν. πίνω).
2. Πόθεν, ὦ φίλε (ἐνν. ἔρχει=ἔρχεσαι) ;
3. Ἔγώ σε, ὦ Φαλίτρε, ἄσμενος ἐόρακα, οἶμαι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες (ἐνν. ἐοράκασιν).
4. Οὔτος μὲν ὕδωρ, σὺ δὲ οἶνον πίεις.

§ 1. Τὸ ὄημα παραλείπεται ἐν συνεχεῖσι λόγου, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν προηγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων.

7. Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ.

1. Ἐλληρ ἐγώ.—Σὺ δὲ αἴτιος (ἐνν. εἰμι—εἶ).
2. Ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόγιμος (ἐνν. ἐστίν).
3. Αἱ δεύτεραι φροσιδὲς σοφώτεραι (ἐνν. εἰσίν).
4. Ἀνάγκη βουλεύεσθαι (ἐνν. ἐστίν).
5. Ἡ ψυχὴ δουλεύειν ἐτοίμη (ἐνν. ἐστίν).
6. Τοὺς φίλους εὐεργετητέον (ἐνν. ἐστίν).
7. Φέσιν ποτηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον (ἐνν. ἐστίν).
8. Αἱ λῦπαι αἱ μὲν χρησταὶ εἰσιν, αἱ δὲ ποηραὶ (ἐνν. εἰσίν).
9. Μέτρον αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστί.

§ 1. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται· α') ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ ἐνεστώτος, διότι εὐκόλως νοῆται· β') ἐπὶ γνωμικῶν γ') ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρῆσιν, θέμις, ἀκμὴ, καιρὸς, ὄρα, ὄφελος καὶ οὐδαίς φθόνος· δ') ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἔτοιμος, προθύμος, φροσδος, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν εἰς τέλος ῥηματικῶν ε') ὅταν εὐκόλως παραλαμβάνηται ἐκ τῶν προηγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων.

8. Συμφωνία τοῦ ὀήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

Α'. Συμφωνία τοῦ ὀήματος πρὸς ἐν ὑποκείμενον.

- Ἐνικὸς ἀριθ. 1. Ἔγὼ λέγω — 2. Σὺ λέγεις — 3. Ὁ παῖς λέγει.
Πληθ. 1. Ἡμεῖς λέγομεν — 2. Ὑμεῖς λέγετε — 3. Οἱ παῖδες λέγουσι.

§ 1. Τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον.

Ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνα.

α'.

1. Πάντα τὰ δίκαια καλὰ ἐστίν (ἀντὶ εἶσιν).
2. Τὰ παιδιά παίζει (ἀντὶ παίζουσι).
3. Τὰ δένδρα φέρει (ἀντὶ φέρουσι) καρπούς.

§ 1. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶναι γένους οὐδετέρου καὶ ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, τὸ ῥῆμα τίθεται εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν. Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἀττικὴ σύνταξις.

β'.

1. Ὁ στρατὸς ἀπέβαινον (ἀντὶ ἀπέβαινε).
2. Ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον (ἀντὶ εἶχεν).
3. Τὸ πλῆθος ἀπῆλθον (ἀντὶ ἀπῆλθεν).

§ 1. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλ' εἶναι ὄνομα περιληπτικόν (σημαίνει δηλαδὴ πολλά), τὸ ῥῆμα τίθεται πολλακίς εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν. Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται κατὰ σύνηθην ἢ κατὰ τὸ ροοῦμενον.

Β'. Συμφωνία τοῦ ὀνόματος πρὸς πολλὰ ὑποκείμενα.

α') Πολλὰ ὑποκείμενα τοῦ αὐτοῦ προσώπου.

1. Ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς εἰσιν εὐσεβεῖς.
2. Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς εἰς Κέροισιν ἐστράτευσαν.
3. Ἐπεμψέ με Ἀρσίνος καὶ Ἀρτάξος.
4. Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀσιόχοις ἐθάρρησεν.

§ 1. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι πλείονα τοῦ ἐνός, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τὸ ῥῆμα τίθεται ἢ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληριστέρου ὑποκειμένου.

β') Πολλὰ ὑποκείμενα διαφόρων προσώπων.

1. Ἐγὼ, σὺ καὶ ὁ Ξενοφὼν γράφομεν.
2. Ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν.
3. Ἐγὼ καὶ ὁ Ξενοφὼν γράφομεν.
4. Σὺ καὶ ὁ Περικλῆς γράφετε.
5. Ἐγὼ τε καὶ Πολύενκος καὶ οἱ ἄλλοι πρόσβεις περιήλθομεν.

§ 1. Όταν τὰ υποκείμενα εἶναι δύο ἢ πλείονα, διαφόρων ἑμῶς προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶναι δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ τρίτου.

9. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

α') Κατηγορούμενον ἐπίθετον.

1. Ὁ πατήρ ἐστι δίκαιος.
2. Ἡ μήτηρ ἐστὶ δίκαια.
3. Τὸ παιδίον ἐστὶ δίκαιον.
4. Οἱ πολῖται εἰσι δίκαιοι.
5. Αἱ γυναῖκες εἰσι δίκαιαι.
6. Τὰ παιδιά ἐστὶ δίκαια.

§ 1. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶναι ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν.

β') Κατηγορούμενον οὐσιαστικόν.

1. Ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος.
2. Ἡ Εὔβοιά ἐστι νῆσος.
3. Τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος.
4. Τὰ Ψαρά ἐστι νῆσος.
5. Ἡ Μυκάλη ἐστὶν ἀκρωτήριον.
6. Αἱ Θῆβαι εἰσι πόλις.

§ 1. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶναι οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἀναγκαιῶς μὲν κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν.

γ') Ὑποκείμενον γενικῆς σημασίας.

1. Ὁ σκυφοάντης ἐστὶ πονηρόν (= πονηρὸν πρᾶγμα).
2. Αἱ μεταβολαὶ εἰσι λυπηρόν (= λυπηρὸν πρᾶγμα).
3. Ἡ ἀμάθειά ἐστι κακόν (= κακὸν πρᾶγμα).
4. Ὁ πλοῦτός ἐστι δειλόν (= δειλὸν πρᾶγμα).

§ 1. Τὸ ἐπίθετον κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον ἐνικόν, ἔταν τὸ ὑποκείμενον σημαίνῃ γενικόν τι.

Γ') (Πολλά υποκείμενα)

α') Ἐμφυχα καὶ ὁμοιογενῆ.

1. Ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς εἰσὶ δίκαιοι.
2. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ εἰσὶ δίκαιαι.
3. Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἦσαν ἀδελφοί.
4. Ἡ γενὴ καὶ ἡ γυνὴ εἰσὶ ἀγαθαί.

§ 1. Ὄταν τὰ υποκείμενα (δύο ἢ περισσότερα) εἶναι ἔμφυχα καὶ ὁμοιογενῆ, τὸ κατηγορούμενον αὐτῶν τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸ γένος αὐτῶν.

β') Ἐμφυχα καὶ ἑτερογενῆ.

1. Ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ τὸ παιδίον εἰσὶ δίκαιοι.
2. Αἱ μητέρες καὶ τὰ παιδιά εἰσὶ δίκαιαι.
3. Συνεληλυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήρη πολλά.

§ 1. Ὄταν τὰ υποκείμενα (δύο ἢ περισσότερα) εἶναι ἔμφυχα καὶ ἑτερογενῆ, τὸ κατηγορούμενον αὐτῶν τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος. Εἶναι δὲ ἐπικρατέστερον γένος τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδέτερου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδέτερου.

γ') Ἄφυχα καὶ ὁμοιογενῆ.

1. Ἡ ὄργη καὶ ἡ ἀουρεσία εἰσὶ κακαί.
2. Ὁ φθόνος καὶ ὁ ἔσθως ἐστὶν ἐναντία.
3. Ταραχαὶ καὶ στάσεις εἰσὶν ὀλέθρια ταῖς πόλεσιν.

§ 1. Ὄταν τὰ υποκείμενα (δύο ἢ περισσότερα) εἶναι ἄφυχα καὶ ὁμοιογενῆ, τὸ κατηγορούμενον αὐτῶν τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸ γένος αὐτῶν ἢ κατ' οὐδέτερον γένος.

§ 2. Σπανιώτερον τίθεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ δύο ἢ περισσότερων ἀφύχων καὶ ὁμοιογενῶν υποκειμένων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιέστερου υποκειμένου π.χ. Καὶ νόμος καὶ φόβος ἐστὶν ἱκανὸς ἔρωτα κολύειν.

δ') Ἄφυχα καὶ ἑτερογενῆ.

1. Ἡ δειλία καὶ ὁ φόβος ἐστὶν ἀπρεπέστατον.
2. Ἡ στάσις καὶ ὁ πόλεμος ἐστὶν ὀλέθρια.
3. Αἶθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα ἀτάκτως ἐρομιμένα οὐδὲν χοήσιμα ἐστὶν.

§ 1. "Όταν τὰ ὑποκείμενα (δύο ἢ περισσότερα) εἶναι ἄνυχα καὶ ἔτερογενῆ, τὸ κατηγορούμενον αὐτῶν τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

ε') Ἐμυχα καὶ ἄνυχα.

1. Ὁ Φίλιππος καὶ ἡ τύχη ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι.
2. Καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν εἶη διελεθεῖν.

§ 1. Ἐπὶ ὑποκειμένων ἐμφύχων καὶ ἀνύχων τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸ γένος τῶν ἐμφύχων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος.

10. Τὰ παραθετικά.

- Συγκρι- 1. Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους.
τικόν 2. Ἡ παιδεία ἐστὶ πολλῶν κτημάτων τιμιώτερον.
- Υπερθε- 1. Φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ.
τικόν 2. Ἦσαν τρεῖς ἀδελφοί, ὧν ὁ πρεσβύτατος ἐκαλεῖτο Λέ-
ανδρος.

§ 1. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπὸν τι ἢ πράγμα ἔχει ιδιότητά τινα ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς ἕτερον.

§ 2. Τὸ υπερθετικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπὸν τι ἢ πράγμα ἔχει ιδιότητά τινα ἐν τῇ ὑπερτάτῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς πολλὰ ἢ πρὸς πάντα τὰ ὁμοειδῆ πρόσωπα ἢ πράγματα χωριστὰ λαμβανόμενα.

α' ὅρος τῆς συγκρίσεως.

β' ὅρος.

Ὁ Δημήτριος ἐστὶν ἐπιμελέστερος τοῦ Γεωργίου.

α' ὅρος τῆς συγκρίσεως.

β' ὅρος

Ὁ Κῦρος ἦν νεώτερος ἢ ὁ Ἀρταξέρξης.

§ 1. Τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πράγμα, τὸ ὅποιον συγκρίνεται πρὸς ἄλλο ὡς πρὸς τινα ιδιότητα, λέγεται πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως. Τὸ δὲ πρόσωπον ἢ πράγμα, πρὸς τὸ ὅποιον γίνεται ἡ σύγκρισις, λέγεται δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως.

α') Ὁ β' ὅρος διὰ γενικῆς.

1. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους.
2. Νέοις τὸ σιγᾶν κοεῖτόν ἐστι τοῦ λαλεῖν.
3. Ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι.

§ 1. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ γενικῆς.

β') Ὁ β' ὅρος ὁμοιοπύτως.

1. Ὁ Ἰωάννης ἐστὶν ἐπιμιλλέστερος ἢ ὁ Νικόλαος.

2. Ἡ Μαρία ἐστὶν εὐσεβεστέρα ἢ ἡ Ἐλένη.

§ 1. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται καὶ ὁμοιοπύτως πρὸς τὸν πρῶτον ὅρον τῆς συγκρίσεως μεσολαβοῦντος τοῦ ἦ.

11. Ἄσκησις.

1. Οὐδὲν κτῆμα εἶναι σεμνότερον καὶ βεβαιότερον ἀπὸ τὴν ἀρετὴν.—2. Εἰς τοὺς νέους προτιμότερον εἶναι τὸ νὰ σιγῶσιν ἀπὸ τὸ νὰ λαλῶσιν.—3. Ὁ παῖς εἶθε νὰ γίνῃ εὐτυχέστερος ἀπὸ τὸν πατέρα.—4. Οἱ Πέρσαι ἦσαν φίλτεροι εἰς τὸν Κύρον παρὰ εἰς τὸν βασιλέα.—5. Ταῦτα συμβουλεύω εἰς τοὺς πολίτας μᾶλλον παρὰ εἰς τοὺς καύτας.—6. Ἡ δόξα εἶναι προτιμότερα ἀπὸ τὸν πλοῦτον.—7. Προτιμότερον εἶναι νὰ πέσῃ τις εἰς κόρακας παρὰ εἰς κόλακας.—8. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἦτο νεώτερος ἀπὸ τὸν Περικλέα.—9. Πολὺ χειρότερον εἶναι νὰ ἐρεθίσῃ τις γραίαν παρὰ κύνα.—10. Πολὺ ἀνώτερον πρᾶγμα εἶναι φίλος φανερός παρὰ χρυσὸς ἀφανής.

12. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί.

1. Καλῶς εἶπας ταῦτα.

2. Ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

3. Οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται.

4. Οἱ Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ εἰτέχισαν τὴν πόλιν.

5. Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους.

§ 1. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων (προτάσεις 1 καὶ 2).

§ 2. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμοὺς ἀνήκουσι καὶ οἱ διὰ πλάγιας πτώσεως ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντες (προτάσεις 3 καὶ 4).

§ 3. Οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐμπροθέτων πτώσεων λέγονται ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί.

§ 4. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δὴλωσιν τῶν ἐξῆς σχέσεων α') τοῦ χρόνου, β') τοῦ τόπου, γ') τοῦ τρόπου, δ') τοῦ ὁργάνου, ε') τοῦ ποσοῦ, ς') τοῦ κατὰ ἡ ἢ τῆς ἀναφορᾶς καὶ ζ') τοῦ αἰτίου.

Α' Τοῦ χρόνου.

§ 1. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐκφέρεται:

α') Διὰ χρονικοῦ ἐπιρροήματος.

1. Κατέβην **χθὲς** εἰς Πειραιᾶ.
2. Ἄρτι ἐπεπαύμην φοιτῶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα.

β') Διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος.

1. Οἱ λαγὼ **τῆς νυκτὸς** γέμονται.
2. Δείλης ἀφίκοντο οἱ Ἕλληρες εἰς τὰς κόμιας.

γ') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί.

1. Ἐπὶ **Κέκροπος** (=ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κέκροπος) ἡ Ἀττικὴ κατὰ κόμιας ἦκεῖτο.
2. Οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλὴ ἐπιζυρότεροι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπ' **Ἀνταλκίδου** εἰρήνης.

δ') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ.

1. Ἔοικε **διὰ πολλοῦ χρόνου** (=μετὰ πάροδον πολλοῦ χρόνου) σ' ἔσοσκέσθαι.
2. Τέρας ἐστὶν εἴ τις ἐδιτύχηε **διὰ βίου** (=καθ' ὅλον τὸν βίον).

ε') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρό, ὅταν πρόκειται γὰ δηλωθῆ τὸ πρότερον, καὶ μετὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπὸ ἢ ἀρχῆ τοῦ χρόνου.

1. Οἱ Μῆδοι ὅσον χρόνον σχολῆν **πρὸ δείπνου** ἤγεν ὁ Κνωσάροης ἦσαν πρὸς αὐτόν.
2. Ἦν **ἐκ παιδὸς** αὐτῶ ἑταῖρος.
3. **Ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου** οὐδενὸς τούτων ἐμέμνητο.

ς') Διὰ δοτικῆς.

1. **Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ** ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν.
2. **Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ** ἐδήλουν τὴν γῆν, **τῇ δ'** ὑστεραία εἰσέβαλλον.

ζ') Διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς ἐν προθέσεως.

1. Οὐδ' ὄμιδιον ἄνοιαν ἐν **μικρῷ** μεταστῆσαι χρόνῳ.
2. **Ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν** οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν.

η') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ.

1. Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν) ἐγένετο.
2. Οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι (=οἱ σύγχρονοί μας ἄνθρωποι).

θ') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως μετὰ.

1. Δαρεῖος μετὰ Καμβύσῃν Περσῶν ἐβασίλευσε.
2. Ταῦτα ἠγγέλλον πρὸς Κῦρον μετὰ τὴν μάχην.

ι') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως παρὰ.

1. Δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον.
2. Καὶ ἦν καὶ παρὰ πότον ἠδὲ μὲν, κεφαλακγῆς δέ.

ια') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως περὶ.

1. Κῦρος ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῇ πεδίῳ περὶ μέσας νύκτας.
2. Περὶ ἀρίστον ὥραν ἦγον εἰς Προκόνησον.

ιβ') Διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου.

1. Διεφθείροντο οἱ πλείους ἐναταῖοι καὶ ἑβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐπιτοῦ καύματος.
2. Κατέβαινον εἰς τὰς κόμας σκοταῖοι.

ιγ') Διὰ χρονικῆς μετοχῆς.

1. Οἱ Πέρσαι ἐνθὺς παῖδες ὄντες μαθηάουσαν ἄρχεν τε καὶ ἄρχεσθαι.
2. Οἱ στρατιῶται ἅμα πορευόμενοι ἐμάχοντο.

ιδ') Διὰ χρονικῆς προτάσεως.

1. Ὅτε αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρους ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὄν.
2. Ἐπει ἡμέρα ἐγένετο, ἀπῆλθεν ὁ πατήρ.

Β' Τοῦ τόπου.

§ 1. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐκφέρεται

α') Διὰ τῶν στάσεως σημαντικῶν ἐπιρροημάτων τῶν ληγόντων
εἰς — οὔ, — θι, — οἶ καὶ σι.

1. Οὐδ' ἄλλος ὁ Προταγόρας αὐτόθι ἐστί.

2. Οἱ δὲ ἐξέτασιν ἐποίησαν τῶν μὲν τρισχιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δὲ ἕξω τοῦ καταλόγου ἄλλων ἀλλαχοῦ.
3. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς.
4. Ἡ μὲν Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησε.
5. Ἐπεμνήσθη τῶν Ἰσθμοῦ γιγνομένων καὶ Ὀλυμπίας.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τιнос τῶν προθέσεων *πρό*, *ἐπί*, *ὑπὸ* καὶ *ὑπέρ*.

1. Τεθαμμένοι εἰσὶ *πρὸ* τῶν πυλῶν.
2. Πᾶς ὅ τ' *ἐπὶ* γῆς καὶ ὁ *ὑπὸ* γῆς χροσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός ἐστι.
3. Ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον *ὑπὲρ* γῆς.

γ') Διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως *ἐν*.

1. Ἐν Ἀθήναις οἰκῶ.
2. Τισσαφέρους ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὄν.

δ') Διὰ δοτικῆς μετὰ τιнос τῶν προθέσεων *πρὸς*, *ἐπί*, *ὑπὸ* καὶ *παρά*.

1. Προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν.
2. Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται.
3. Οἱ ποταμοὶ *πρὸς* ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ.
4. Οἱ παῖδες σπουδῆται *παρὰ* τῷ διδασκάλῳ.

ε') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως *κατά*.

1. Αἱ ἐχιδναὶ *κατά* πᾶσαν τὴν γῆν εἰσὶ.
2. Οἱ *κατά* τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι.

§ 2. Ἡ ἀπὸ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α') Διὰ τῶν εἰς —θεν ληγόντων ἐπιρρημάτων.

1. Πλέων προτιγγάνει Φιλοχράτει πλέοντι μετὰ δέκα τριῶν Ἀθήνηθεν.
2. Ἐκεῖθεν προσλαβὼν ναῦς ἔπλευσεν εἰς Κρίδον.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως *ἐκ* ἢ *ἀπό*.

1. Κῦρος ἔχων οὐδ' εἴρηκα ὠρμάτω ἀπὸ Σάρδεων.
2. Ἄρισ *ἐκ* τῆς Δεκελείας ἦλθε πρὸς αὐτὰ τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων.

§ 3. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α') Διὰ τῶν εἰς —δε ἢ —σε ληγόντων ἐπιρρημάτων.

1. Ἐξελθὼν Ἐλευσινάδε συνέλεγεν ὀπλίτας.

2. Ἐκέλευσέ με τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔγραψα οὐκάδε, δοῦναι.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί.

1. Κοῦτος ἐπὶ Σάρδεων ἔφηνε.

2. Ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

γ') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων
εἰς, πρὸς, ἐπί, παρὰ καὶ ὡς.

1. Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

2. Ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς.

3. Ἐξελαίνει ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν.

4. Πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺς πελταστὰς.

5. Ὁ Θεὸς ἄγει τὸν ὅμοιον ὡς τὸν ὅμοιον.

§ 4. Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ.

1. Προεῖμαι διὰ τῆς ἀγορᾶς.

2. Ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς.

β') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατά.

1. Ἡ πόλις ἐπολιορκεῖτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

2. Οἱ Κερκυραῖοι κατὰ θύρας οὐδὲ αὐτοὶ διεροοῦντο βιάζεσθαι.

γ') Διὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν λιγρότων εἰς — η·

1. Τὰς πόλεις ἣ εἰσηλθόν, ἔγλεισε (ἣ=δι' ὧν).

Γ' Τοῦ τρόπου.

§ 1. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

α') Διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων.

1. Βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως.

2. Ἄπαντα καλῶς ἔχει.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐκ, ἀπό, διὰ καὶ μετὰ.

1. Ἐκπολεμῶσαι δεῖν ὀφίμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου.

2. Ἡ σοφία οὐκ ἀπ' αὐτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις.

3. Οἱ Πελοποννήσιοι ἀπὸ γῆθον διὰ τάχους.

4. Οὐδὲν θέλω τιῶσθαι μετ' ἀδικίας.

γ') Διὰ δοτικῆς.

1. **Τούτῳ τῷ τρόπῳ** οἱ Ἀθηναῖοι εἰείχισαν τὴν πόλιν.
2. **Βία** εἶλον τὴν πόλιν.

δ') Δι' ἀπλῆς αἰτιατικῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς ἢ κατά.

1. **Τίνα τρόπον** τὴν θύραν κόρω;
2. **Πρὸς βίαν** εἶλον τὴν πόλιν.
3. Ἡ οἰκοδομία **πρὸς σπουδῆν** ἐγένετο.

ε') Διὰ τροπικῆς μετοχῆς.

1. Εἰσὶ **τινες τῶν Χαλδαίων**, οἱ **ληξόμενοι** ζῶσι.
2. Οἱ παῖδες ἀπῆλθον **γελῶντες**.

Δ' Τοῦ ὄργάνου.

§ 1. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου ἐκφέρεται

α') Διὰ δοτικῆς.

1. **Τῇ βακτηρίᾳ** ἔκρουε τὴν θύραν.
2. **Τοῖς ὀφθαλμοῖς** ὀρῶμεν.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ.

1. **Δι' ὀφθαλμῶν** ὀρῶμεν.
2. Ἐλεγε **δι' ἐρμηνέως**.

γ') Διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν.

1. **Ἐν λόγοις** πείθουσι τὸν ἄνδρα.
2. **Ἐν ὄργάνοις** ἔμνοῦμεν τὸν Θεόν.

δ') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό.

1. Πάτριον ἡμῖν **ἐκ τῶν πόνων** τὰς ἀρετὰς κτῆσθαι.
2. **Ἀπὸ τῶν ἡμετέρων** ἡμῖν πολεμῆ συμμάχων.

Ε' Τοῦ ποσοῦ.

§ 1. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

α') Διὰ τῶν ποσοτικῶν ἐπιρρημάτων.

1. **Πάνυ** ὀλίγοι ἦσαν συνειλεγμένοι.
2. Ἐγὼ παρεδιδόμην τῷ θεῷ **οὐ σφόδρα** τῷ πράγματι ἀχθόμενος.

β') Διὰ δοτικῆς.

1. **Πολλῶ** καίτερον ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ χροσὸς ἀφανῆς.
2. **Ἐνιαυτῶ** πρεσβύτερος ἀπέροχομαι.

γ') Δι' αἰτιατικῆς.

1. Ἀπέχει Πλάτεια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα.
2. Ὅργη φιλοῦντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον.

ς' Τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

§ 1. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται

α') Δι' αἰτιατικῆς.

1. Εἰμὶ Ἑλλήν τὴν φωνήν.
2. Ἀλγῶ τὸν δάκτυλον.

β') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων κατὰ, πρὸς, εἰς καὶ περὶ.

1. Καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.
2. Οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετήν.
3. Εἴσονται οἱ, ἦν τι περὶ ἡμᾶς ἁμαρτάνωσι, περὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ σώματα ἁμαρτήσονται.

γ') Διὰ δοτικῆς.

1. Ὁ παῖς ἐστὶ τῇ φωνῇ τραχὺς.
2. Ἐγὼ οὔτε ποσὶν εἰμι ταχὺς οὔτε χερσὶν ἰσχυρὸς.

δ') Δι' ἀπαρεμφάτου.

1. Γυνὴ εὐπρεπὴς ἰδεῖν (=κατὰ τὴν ὄψιν).
2. Φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν (=κατὰ τὴν ὄψιν), δεινοὶ δὲ μάχην.

Ζ' Τοῦ αἰτίου.

§ 1. Τὸ αἷτιον εἶναι τριπλοῦν· α') τὸ ποιητικὸν αἷτιον, β') τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον καὶ γ') τὸ τελικὸν αἷτιον.

α') Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐκφέρεται

α') Διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ.

1. Πάντες βούλονται ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύεσθαι.
2. Πολλὰ ἐθέλω διδάσκεσθαι ὑπὸ χρηστῶν μόνον.

β') Διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων πρὸς, παρὰ καὶ ἐκ, ἀλλὰ σπανίως.

1. Ἰσχύμαχος πρὸς πάντων καλὸς τε κἀγαθὸς ἐπινομάζετο.
2. Παρὰ πάντων ὁμολογεῖται.
3. Τοῦτό μοι ἐκ Θεοῦ δέδοται.

γ') Διὰ δοτικῆς, ὅταν τὸ ὄημα εἶναι παθητικοῦ παρακειμένου ἢ ὑπερσυντελικού ἢ τετελ. μέλλοντος καὶ ἐπὶ τῶν εἰς—τὸς καὶ—τέος ὀηματικῶν.

1. Ταῦτα **Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ** γέγραπται.
2. Ὁφελιγέα σοι ἡ πόλις ἐστί.
3. Καί μοι ἔστιν ἄρορη τὰ εἰρημένα.

β') Τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον ἐκφέρεται·

α') Διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων ὑπό, ἐκ, ἀπὸ καὶ ἕνεκα.

1. Οὐκ ἠδύναντο καθεῦδεν ὑπὸ λύπης.
2. Πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος ;
3. Ἀπὸ τούτου τοῦ **τολμήματος** ἐπηρέθη.
4. **Τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα** αὐτοὺς ἀπέκτειναν.

β') Διὰ δοτικῆς.

1. **Δειλία** ἔλιπον τὴν τάξιν.
2. Οἱ Ἀθηναῖοι ἠπέλιγοντο πρὸς τὸν ποταμὸν τοῦ πεῖν **ἐπιθυμία.**
3. Ξέρξης ἤσθη τῇ **ἐπιστολῇ.**

γ') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ ἢ κατὰ ἢ παρὰ.

1. Αἰῶνα ἔλαβε **διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην.**
2. Οἱ πολέμοι ἐπιφαίνονται ἐν τῷ πεδίῳ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέκοψάν τινες τῶν ἑσκαδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ **καθ' ἀρπαγὴν.**
3. Φίλιππος οὐ **παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἑώμην** τοσοῦτον ἐπηύξηται ὅσον **παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.**

δ') Δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς.

1. Ὁ Κῦρος ἄτε παῖς ὢν φιλόγαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ **στολῇ.**
2. Παρανομοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ **διδόντες σοι χρυσίον.**

ε') Δι' αἰτιολογικῆς προτάσεως.

1. Ἄρχω τοῦ λόγου, **ἐπεὶ πρεσβύτερός εἰμι.**
2. Νῦν τουφεῖς· **διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς.**

γ') Τὸ τελικὸν αἷτιον ἐκφέρεται·

α') Διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἕνεκα ἢ χάριν ἢ τῆς προθέσεως ὑπέρ.

1. **Τίνος ἕνεκα** λέγω ταῦτα ;

2. Συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν.

3. Ὑπὲρ δόξης πάντα ποιῶσι.

β') Διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί.

2. Ἐπὶ κακῶ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται.

2. Σύμμαχοι οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ Μήδου.

γ') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐπί, διά, κατὰ καὶ εἰς.

1. Ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ.

2. Διὰ τοὺς εὔμαχους αἱ μάχαι κρίνονται.

3. Κατ' ἐμπορίαν ἀπεδήμησε.

4. Αὐσίμαχος εἰς συμβουλήν παρεκάλεσεν ἡμᾶς.

δ') Διὰ τελικῆς μετοχῆς.

1. Ἐρχομαι τοῦτο λέξων.

2. Πορεύεται εἰς Δελφοὺς χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ.

ε') Διὰ τελικῆς προτιάσεως.

1. Κίνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι.

2. Ὁ παῖς φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον, ἵνα μάθῃ γράμματα.

13. Ἄσκησις.

1.—Αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς ἢ ταῖς τῶν σωματικῶν ῥόμαις.—2. Κραυγὴ πολλὴ ἐπίασιν.—3. Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν.—4. Δειλὴ καὶ ἀνανδρὶα ἔλιπον τὴν τάξιν.—5. Τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις;—6. Βάλανι θαυμάσια τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος.—7. Καλλικρατίδας ἠχθέσθη τῇ ἀναβολῇ.—8. Δειλῆς ἀφίκοντο οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς κόμας.—9. Σωκράτης τὸ αὐτὸ ἱμάτιον ἡμφιέννυτο θέρουσ τε καὶ χειμῶνος.—10. Ἐκ θεοῦ δέδοται ὅμιν εὐτυχεῖν.—11. Ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖ.—12. Πορεύεται ὡς βασιλέα.—13. Οὐ πρῶτος οὐδὲ προτρεπτικῶς μου κατήρξατο.—14. Ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην.—15. Ἐπ' ἀγαθῷ ἐκόλασα αὐτόν.—16. Ὁ παῖς φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον γράμματα μαθησόμενος.

14. Σύστοιχον ἀντικείμενον.

1. Κινδυνεύω τὸν ἴσχατον κίνδυνον.

2. Οὐ στρατηγίσω τὴν στρατηγίαν ταύτην.

3. Νοσεῖ νόσον ἀροίαν.
4. Ἀπειθήκα ἤδη φυλακὰς φυλάττων.
5. Οἱ Κοτωροῖται φόρον τοῖς Σινωπεῦσιν ἔφερον.
6. Ἐτοιμώροχησε τριηραρχίας.
7. Βούλεται ἀρχὴν ἄρξαι.
8. Οἱ Θεοῦδες ἠτύχησαν τοῦτο τὸ εὐτύχημα.

§ 1. Μετὰ παντός σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς τὸ ῥήμα, ἵνα ἀκριβέστερον προσδιορισθῇ καὶ χαρακτηρισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη ὀνομάζεται σύστοιχον ἀπικείμενον.

15. Ἐγκλίσεις.

Α' Ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§ 1. Ὀριστική.

1. Ὁ παῖς μελετᾷ.
2. Ὁ παῖς οὐ μελετᾷ.
3. Ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.
4. Ὁ ἄνθρωπος ἐστι θνητός.

§ 1. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι ὡς πραγματικὸν καὶ ὠρισμένον. Ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνει τὸ οὐ.

Τὸ δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι.

1. Ὁ παῖς ἔλεγεν ἂν τὴν ἀλήθειαν (=ὁ παῖς ἠδύνατο νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν).
2. Ὁ παῖς εἶπεν ἂν τὸ ἀληθές (=ἠδύνατο νὰ εἶπῃ).
3. Τὴν πόλιν ἠγῆσω ἂν πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (=ἠδύνατο νὰ νομίμῃς).
4. Ὁ μάστιγος οὐκ ἀπέκρουπτεν ἂν τὴν ἀλήθειαν (=δὲν ἠδύνατο ἀποκρῦπτῃ).

§ 2. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν σημαίνει τὸ δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι. Ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνει τὸ οὐ.

Εὐχὴ ἀνεκπλήρωτος.

1. Εἴθ' ἦσθα δυνατός, ὅσον πρόθυμος εἶ (=εἴθε νὰ ἦσο).
2. Εἴθ' εὖρον τὸν παῖδα ζῶντα (=εἴθε νὰ ἦθελον εὖρει τὸν παῖδα νὰ ζῇ).

3. Ὡφελε Κῦρος ζῆν (=εἴθε νὰ ἔζη ὁ Κῦρος).
4. Ὡφελον εὔρειν τὸν πατέρα ζῶντα (=εἴθε νὰ ἴθελον εὔρει τὸν πατέρα νὰ ζῆ).

§ 1. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ μετὰ τοῦ εἴθε, εἰ γὰρ ἐκφράζει εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἐν τῷ παρόντι.

§ 2. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ εἴθε, εἰ γὰρ ἐκφράζει εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἐν τῷ παρελθόντι.

§ 3. Ἡ ἀνεκπλήρωτος εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ὄφελον, —εσ, —ε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου.

§ 2. Ὑποτακτικὴ.

1. Ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός.
2. Μὴ βλάπτωμεν τὸν πλησίον.
3. Ἄγε σκοπιῶμεν (=ἔλα, ἐμπρὸς ἄς...).
4. Ἴθι ἀναλογοσώμεθα (=ἐμπρὸς ἄς...).
5. Φέρε τὰς μαρτυρίας ἀγαγῶ (=ἄς ἀναγνώσω).
6. Τί ἔρωμαι (=τί νὰ ἐρωτήσω);
7. Ποῖ φύγω (=ποῦ νὰ φύγω);
8. Βούλει σοι εἶπω ταῦτα (=θέλεις νὰ εἶπω);
9. Βούλεσθε εἶπωμεν ταῦτα (=θέλετε νὰ εἶπωμεν);
10. Μὴ πράξης τοῦτο, ὃ παῖ (=νὰ μὴ πράξης).

§ 1. Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει θέλησιν τοῦ λέγοντος καὶ τίθεται·

α') Κατὰ α' πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ ἐνικῶ εἰς δήλωσιν προτροπῆς. Τῆς ὑποτακτικῆς ταύτης πολλάκις προτάσσονται τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μὴ.

β') Εἰς δήλωσιν ἀπορίας. Τῆς τοιαύτης ὑποτακτικῆς προτάσσονται τὸ βούλει ἢ βούλεσθε. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ.

γ') Εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ κατὰ χρόνον ἀορίστου.

§ 3. Εὐκτικὴ.

α') Εὐχὴ.

1. Ὡ παῖ, γένοιω πατὴρ εὐτυχέστερος (=εἴθε νὰ γίνῃς).
2. Οἱ μαθηταὶ εἴθε εἶεν ἐπιμελεῖς (=εἴθε νὰ εἶναι).
3. Οἱ μαθηταὶ μὴ εἶεν ἀμελεῖς (=εἴθε νὰ μὴ εἶναι).

§ 1. Ἡ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν, ἣ ὅποια δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. Ταύτης πολλάκις προτάσσονται τὸ εἴθε, εἰ γάρ. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μὴ.

(β') *Αυνητική* εὐκτική.

1. *Γνοίης ἄν* ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει (=δύνασαι νὰ γνωρίσης).
2. Ὡ παῖ, οὐκ ἄν εἴποις τὸν ἔροχον (=δὲν δύνασαι νὰ μὴ εἴπῃς...).

§ 1. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

§ 2. Ἡ δυνητική εὐκτική ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνει τὸ οὐ.

§ 4. Προστακτική.

1. Θάρρει ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχε.
2. Ἴσθι, ὦ παῖ, ἐπιμελής.
3. Ὑγίανε, ὦ φίλε.
4. Σφῶζε, ὦ Θεός, τὸν βασιλέα ἡμῶν.
5. Ἐροῦ ἔς κόρακας.
6. Μὴ βλάπτετε, ὦ παῖδες, τὸν δημόσιον πλοῦτον.
7. Μὴ θοορβεῖτε.

§ 1. Ἡ προστακτική σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος καὶ τίθεται πρὸς δῆλωσιν

α') προσταγῆς, β') προτροπῆς ἢ παραιρέσεως, γ') δεήσεως, δ') ἐνύχης, ε') κατάρως, καὶ ς') ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ (ἐπὶ χρόνου ἐνεστώτος ἢ παρακειμένου).

§ 5. Προτάσεις κρίσεως.

1. Οἱ Ἕλληνες στρατιῶται διαβαίνοσι τὸν ποταμόν.
2. > > > διέβαινον > >
3. > > > διαβήσονται > >
4. > > > διέβησαν > >
5. > > > διαβεβήκασι > >
6. > > > διεβεβήκασι > >
7. Οἱ Ἕλληνες στρατιῶται διέβαινον ἄν τὸν ποταμόν.
8. > > > διέβησαν > > >
9. Οἱ Ἕλληνες στρατιῶται διαβαίνουεν ἄν τὸν ποταμόν.

§ 1. Προτάσεις κρίσεως λέγονται αἱ κύριαι προτάσεις, διὰ τῶν ὁποίων ὁ λέγων ἐκφράζει κρίσιν περί τινος.

Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως ἐκφέρονται

- 1) διὰ τῆς ὀριστικῆς πάντων τῶν χρόνων ἄνευ τοῦ ἄν.
- 2) » » ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν.
- 3) » » εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν.

§ 6. Προτάσεις ἐπιθυμίας.

1. Ὁ παῖ, λέγε τὴν ἀλήθειαν.
2. Οἱ παῖδες λέγοιεν αἰεὶ τὴν ἀλήθειαν.
3. Ὁ παῖδες, ἀγαπῶμεν τὴν πατρίδα.
4. Εἴθε ἔλεγες, ὦ παῖ, τὴν ἀλήθειαν.
5. Εἴθε μὴ ἔλεγες, ὦ παῖ, τὸ ψεῦδος.
6. Μὴ προάτωμεν, ὦ παῖδες, τὸ κακόν.
7. Μὴ λέγε, ὦ παῖ, τὸ ψεῦδος.
8. Εἴθε μὴ ἔπραττες, ὦ παῖ, τὸ κακόν.
9. Μὴ λέγοις, ὦ παῖ, τὸ ψεῦδος.

§ 1. Λέγονται προτάσεις ἐπιθυμίας αἱ κύριαι προτάσεις, διὰ τῶν ποσίων ὃ λέγων ἐκφράζει ἐπιθυμίαν περὶ τινος.

Ἐκφέρονται δὲ αἱ προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας

- 1) διὰ προστακτικῆς
- 2) » εὐκτικῆς ἄνευ τοῦ ἄν
- 3) δι' ὑποτακτικῆς καὶ
- 4) δι' ὀριστικῆς τοῦ παρατακτοῦ καὶ ἀορίστου μετὰ τοῦ εἴθε, εἰ γάρ.

Β' Ἐν ἐξηρησμένῳ λόγῳ.

§ 1. Εὐθύς καὶ πλάγιος λόγος.

α') Προτάσεις κρίσεως.

Εὐθύς λόγος.

Πλάγιος λόγος.

1. Ἐλλήν εἰμί.	{	Λέγω ὅτι Ἐλλήν εἰμί.
	{	Λέγω Ἐλλήν εἶναι.
2. Ὑβριστὴς εἶ.	{	Λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι.
	{	Λέγει ἐμὲ ὑβριστὴν εἶναι.
3. Γράφοιμι ἄν τὸ θέμα.	{	Λέγω ὅτι γράφοιμι ἄν τὸ θέμα.
4. Ἐγραφοῦν ἄν τὸ θέμα.	{	Λέγω ὅτι ἔγραφοῦν ἄν τὸ θέμα.
	{	Λέγω γράφειν ἄν τὸ θέμα.

5. Οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Λέγει ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα.} \\ \text{Λέγει οὐκ ἂν γενέσθαι ταῦτα.} \end{array} \right.$
6. Κῦρος τέθνηκε. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ἔλεγεν ὅτι Κῦρος τέθνηκε.} \\ \text{Ἔλεγον Κῦρον τεθῆναι.} \end{array} \right.$
7. Οὐκ ἂν ἐγένετο ταῦτα. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Λέγει ὡς οὐκ ἂν ἐγένετο ταῦτα.} \\ \text{Λέγει οὐκ ἂν γενέσθαι ταῦτα.} \end{array} \right.$
8. Θεοὶ πάντα ἴσασιν. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Σωκράτης ἠγεῖτο θεοὺς πάντα εἰδέναι.} \end{array} \right.$
9. Ὁ παῖς μελετᾷ. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ὁ πατὴρ λέγει τὸν παῖδα μελετᾶν.} \\ \text{Ὁ πατὴρ γνωρίζει τὸν παῖδα μελετῶντα.} \end{array} \right.$
10. Ἐμελέτων ἄν. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ὁ καθηγητὴς λέγει με μελετᾶν ἄν.} \\ \text{Ὁ καθηγητὴς γνωρίζει τὸν παῖδα με-} \\ \text{λετῶντα ἄν.} \end{array} \right.$

§ 1. Εὐθὺς ἢ ὀρθὸς λόγος λέγεται ὁ λόγος, ὁ ὅποιος ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ λέγοντος προσώπου, χωρὶς νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος.

§ 2. Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος, ὁ ὅποιος δὲν ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἢ ὑπὸ τινος ἄλλου, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος λεκτικοῦ ἢ ᾤοντι.

§ 3. Αἱ κύριαι προτάσεις τῆς κρίσεως ἐκφέρονται ἐν τῇ πλαγίῳ λόγῳ:

α') Δι' εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς

β') Δι' εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου

γ') » » μετὰ τοῦ ἄν

δ') Διὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς

ε') » » » μετὰ τοῦ ἄν.

§ 4. Τὸ ἄν φυλάσσεται ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ καὶ τῇ κατηγορηματικῇ μετοχῇ, ἂν ἡ πρότασις οὕσα εὐθεῖα ᾖτο δυνητικῇ.

β') Προτάσεις επιθυμίας.

Επιθύς λόγος.

1. Λέγε, ὦ παῖ.
2. Τίμα τὸν Θεόν, ὦ παῖ.

Πλάγιος λόγος.

- Ὁ πατὴρ κελεῖναι τὸν παῖδα λέγειν.
 Ὁ πατὴρ κελεῖναι τὸν παῖδα τιμᾶν τὸν Θεόν.
 § 1. Αἱ κόραι προτάσεις τῆς επιθυμίας ἐκφέρονται ἔν τῷ πλάγιῳ λόγῳ διὰ τελικοῦ ἀπαρσιμίου.

§ 2. Εὐκτική τοῦ πлагίου λόγου.

Επιθύς λόγος.

1. Οἱ Ἕλληρες νικῶσι
2. » ἐνίκων
3. » νικήσουσι
4. » ἐνίκησαν
5. » νενικήκασι
6. » ἐνενηκήκεσαν
7. » νικῶεν ἄν
8. » ἐνίκων ἄν
9. Τὶ ἐπάθειε;
10. Ἡ ὁδὸς ἔσται πρὸς βασιλεῖα μέγαν.

Ἐξασιτώμενος ἐξ ἀρστικοῦ χρόνου.

- Λέγουσαν ὅτι οἱ Ἕλληρες νικῶσι
 » » » ἐνίκων
 » » » νικήσουσι
 » » » ἐνίκησαν
 » » » νενικήκασι
 » » » ἐνενηκήκεσαν
 » » » νικῶεν ἄν
 » » » ἐνίκων ἄν
 Κῦρος ἐροῦσά τί πάθωσι

Πλάγιος λόγος.

Ἐξασιτώμενος ἐξ ἰσποτικοῦ χρόνου.

- Ἔλεγον ὅτι οἱ Ἕλληρες νικῶεν ἢ νικῶσι.
 » » » νικῶεν ἢ ἐνίκων
 » » » νικήσουεν ἢ νικήσουσι
 » » » νικήσειαν ἢ ἐνίκησαν
 » » » νενικήκοτες εἶεν ἢ νενικήκασι
 » » » ἢ ἐνενηκήκεσαν
 » » » νικῶεν ἄν
 » » » ἐνίκων ἄν

Κῦρος ἤρωτα τί πάθωεν.
 Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσται πρὸς βασιλεῖα μέγαν.

§ 1. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες μεταχειρίζονται τὴν εὐκτικὴν τοῦ πλαγίου λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κεῖται ἱστορικός χρόνος. Γίνεται χρῆσις τῆς εὐκτικῆς τοῦ πλαγίου λόγου, ἵνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηγητημένῃ τις πρότασις δὲν εἶναι γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλὰ γνώμη ἄλλου τινός.

§ 2. Οἱ χρόνοι διαίρουσιν εἰς ἀρκτικούς καὶ ἱστορικούς. Ἀρκτικοὶ εἶναι ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς. Πλὴν δὲ τούτων καὶ οἱ ἐξῆς:

α') Ὁ γνωμικός ἀορίστος, β') ἅπαντα αἱ ὑποτακτικαί, εὐκτικαὶ καὶ προστάκτικαί, ὅταν κεῖνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν, γ') αἱ ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμματα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου.

Ἱστορικοὶ χρόνοι εἶναι πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, ἀορίστου καὶ ὑπερσυντελικίου τῆς ὀριστικῆς καὶ α') ὁ ἱστορικός ἐνεστώς, καὶ β') αἱ ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμματα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

16. Εἰδικαὶ προτάσεις.

1. Λέγει ὡς ὕβριστής εἰμι.
2. Σεύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων.
3. Κῦρος ἔλεγε ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.
4. Ἔγνωσαν ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἴη.
5. Ἦκον λέγοντες ὅτι οὐχ ἰππεῖς εἶεν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιτο.
6. Ἡ μήτηρ ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ παῖς γεγραφῶς εἴη τὸ θέμα.
7. Αἴηλον ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν.
8. Οὐκ ἦσθοντο ὅτι ἤσσηντο οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα.
9. Τοῦτο ἄξιόν ἐστιν ἐπαιεῖν τῶν ἀνδρῶν τῶν τότε ναυμαχεσάντων, ὅτι τὸν φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων.

§ 1. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδικῶν συνδέσμων ὅτι καὶ ὡς καὶ ἐξαρτῶνται ἐκ ῥημάτων λεκτικῶν, αἰσθητικῶν καὶ γνωστικῶν ἢ τίθενται ὡς ἐπεξηγήσεις οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

§ 2. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις τίθενται μετ' ἀρκτικὸν χρόνον αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἦτοι ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν

καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν' μεθ' ἱστορικὸν χρόνον ἢ τίθενται αἱ αὐταὶ ἐγκλίσεις ὡς καὶ ἐξ ἁρκειτοῦ χρόνον ἢ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου.

§ 3. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐπὶ ἀρνήσεως δέχονται τὸ οὐ.

17. Τελικαὶ προτάσεις.

1. Οἱ παῖδες φοιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα, ἵνα μάθωσι γράμματα.
2. Οἱ ποιμένες κόνας τρέφουσιν, ἵνα τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύνωσιν.
3. Κῆρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχει.
4. Εἶθε ἦκεις, ἵνα γνοίης.
5. Ἐχρῶν αὐτοὺς ζῆν, ἵνα ἀπηλλαττόμεθα τούτου τοῦ δημαγωγοῦ.

§ 1. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων ἵνα, ὡς καὶ ὅπως.

§ 2. Τίθενται δὲ ἐγκλίσεις 1) μετ' ἁρκειτοῦ χρόνον ἢ ὑποτακτικῆ, 2) μεθ' ἱστορικὸν χρόνον ἢ εὐκτικῆ, σπανίως δὲ καὶ ἢ ὑποτακτικῆ, καὶ 3) μετὰ πρότασιν δηλοῦσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἢ τὸ ἀπραγματοποίητον τίθεται ἱστορικὸς χρόνος ὀριστικῆς.

§ 3. Αἱ τελικαὶ προτάσεις λαμβάνουσιν ἀρνήσιν μή.

18. Ἐρωτηματικαὶ προτάσεις.

Α' Εὐθεΐαι καὶ πλάγαι.

Εὐθεΐαι ἐρωτήσεις.

1. Πόσους υἱοὺς ἔχεις ;
2. Τίς σοι εἶπε ταῦτα ;
3. Ποῦ ἂν ἴδοιμι Πρόξενον ;
4. Τύχοιμεν ἂν εἰρήνης ;
5. Πῶς σε θάπτω ;
6. Τί ποιήσω ;
7. Πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι ;
8. Παραδῶμεν Κορινθίοις τὴν πόλιν ;

Πλάγαι ἐρωτήσεις.

Εἰπέ μοι πόσους υἱοὺς ἔχεις.
 Εἰπέ μοι ὅστις σοι εἶπε ταῦτα.
 Ἐρώτησε τοὺς προσφύλακας ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον.
 Ἐρωτοῦν εἰ τύχοιεν ἂν εἰρήνης.
 Ἐρωτᾷ Κρίτων πῶς με θάπτῃ.
 Ἐρωτῶν ἠπορεῖτο ὅ,τι ποιήσει.
 Ἐμήτηρ διηρώτα τὸν Κῆρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι.
 Τὸν θεὸν ἐλήρωτο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν.

9. *Τί τὰ πυρὰ κατασβέσσετε ;* Ἐπιπυρρῶντο οἱ Ἀρχάδες τῶν περὶ Ξεροφῶντα τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν.
10. *Τί εἶη τὸ σύνθημα ;* Ἦροτο ὅ,τι εἶη τὸ σύνθημα.
11. Ἄρα σὺ εἶ Σωκράτης ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος ; Ἐρωτῶ εἰ σὺ εἶ Σωκράτης ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος.
12. Πότερον ζῆ ἢ τέθνηκεν ὁ στρατηγός ; Οἱ στρατιῶται ἐρωτῶσι πότερον ζῆ ἢ τέθνηκεν ὁ στρατηγός.
- Οἱ στρατιῶται ἠρώτων πότερον ζῶν ἢ τεθνηκῶς εἶη ὁ στρατηγός.
- Οἱ στρατιῶται οὐκ ἴσασιν εἰ ζῆ ἢ τέθνηκεν ὁ στρατηγός.

§ 1. Εὐθεία ἐρώτησις λέγεται ἢ ἐρώτησις, ἢ ὅποια ἐκφέρεται καὶ εὐθείαν ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος, πλάγια δὲ ἐρώτησις, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος.

§ 2. Ἡ εὐθεία ἐρώτησις ἐκφέρεται 1) διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας ἄνευ ἐρωτηματικῆς τινος λέξεως· 2) διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τίς καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ποῖος, πόσος, ποῦ, πότε, πῶς, πόθεν κλπ.) καὶ 3) διὰ τῶν μορίων ἄρα=ἄρά γε, μὴ=μῆπως καὶ ἦ=ἀληθῶς.

§ 3. Ὄταν ἢ εὐθεία ἐρώτησις εἶναι διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῇ πρώτῃ μέρει τὸ πότερος (πότερον, πότερα), ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ τὸ ἦ.

§ 4. Ἡ πλάγια ἐρώτησις ἐκφέρεται 1) διὰ τῆς ὅστις καὶ διὰ τῶν ἀπὸ ὄπ—ἀρχομένων ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων, 2) διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, ποῦ, πότε κλπ.) καὶ 3) διὰ τοῦ εἰ.

§ 5. Ὄταν ἢ πλάγια ἐρώτησις εἶναι διπλῆ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότερον—ἦ, εἰ—ἦ, εἴτε—εἴτε.

§ 6. Ἀρνήσις εἶναι οὐ καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ καὶ ἐν τῇ πλάγιᾳ ἐρωτήσῃ· πλὴν μόνον ἐν τῇ δευτέρῃ μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἦ, εἴτε—εἴτε δύναται γὰρ τεθῆναι μὴ ἀντὶ οὗ.

§ 7. Ἐγκλίσεις ἐν μὲν τῇ εὐθείᾳ ἐρωτήσῃ τίθενται 1) ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, 2) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, 3) ἡ ἐγκλιτικὴ μετὰ τοῦ ἄν καὶ 4) ὑποτακτικὴ, ὅταν ὁ ἐρωτῶν ἀπορῆ ἢ αἰτίται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐν δὲ τῇ πλάγιᾳ ἐρωτήσῃ αἱ αὐταὶ ἐγκλίσεις ὡς καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ, ὅταν δὲ

εξαρτάται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου τίθεται συνηθέστερον ἢ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου.

Β' Πλάγια ἐρωτήσεις ἐξαρτώμεναι ἐκ ὀνημάτων ὀκείσεως, ὄροντιδος καὶ ἐνεργείας δημαντικῶν.

1. Ὁ πατήρ φροντίζει, ὅπως ὁ παῖς ἔσται ἐπιμελής.
2. Ὁ πατήρ ἐφρόντιζεν ὅπως μὴ ὁ παῖς ἔσται ἀμελής.
3. Οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται.
4. Ἐπρασσον, ὅπως βοήθειά τις ἦξει.
5. Ἐπεμελεῖτο, ὅπως μῆτε ἄσιτοι μῆτε ἄποτοί ποτε ἔσονται.
6. Αὐτὸς ἐσκόπει, ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται.
7. Σκόπει, ὅπως ἐπιμελής ἔσῃ.
8. Σκοπεῖτε, ὅπως ἀνδρες ἔσεσθε.

§ 1. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα φροντίδα, σέβην καὶ ἐνεργεῖαν ἀκολουθεῖ πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως (καὶ ἐπὶ ἀρνήσεως ὅπως μὴ) καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος. Ἄν δὲ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, ἀκολουθεῖ ἐνίστη εὐκτικῆ μέλλοντος.

Γ' Πλάγια ἐρωτήσεις ἐξαρτώμεναι ἐκ ὀνημάτων φόβου δημαντικῶν.

1. Φοβοῦμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν.
2. Φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ.
3. Ἐφοβοῦμην μὴ ὁ πατήρ πάθῃ κακόν τι.
4. Ἐφοβοῦμην μὴ ὁ πατήρ πάθῃ κακόν τι.
5. Οἱ Κροκωαῖοι ἐφοβήθησαν μὴ νῆες πολέμια ᾤσι.
6. Οὐ τοῦτο ἐφοβεῖτο μὴ τινας πορεύσονται ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν.
7. Φοβοῦμαι μὴ οὐχ εὖρω χρήματα.
8. Ἐφοβοῦμην μὴ οὐ τοῦτο ἢ (ἢ εἴη) χαλεπόν.
9. Δέδοικα μὴ ἀγροικότερον ἢ τάληθες εἰπεῖν.

§ 1. Μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα τίθεται πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ=μήπως καὶ μὴ οὐ=μήπως δέν. Καὶ ἢ τοιαυτῇ πρότασις ἐκφέρεται 1) δι' ὀριστικῆς παντὸς χρόνου ἄνευ τοῦ ἄν· 2) δι' ὑποτακτικῆς, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτηκοῦ χρόνου, καὶ 3) δι' ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

19. "Ασκησις.

1.— Διονύσιος ἔλεγεν ὅτι κρείττον ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν.—2. "Ἐγνώσαν οἱ Ἡρακλεῖται ὅτι ἐκπλεῖν δεδογμένον εἶη.—3. Τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσεσιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστί.—4. Λέγει ὅτι ἤκουσιν αὐτῷ ἄγγελοι.—5. Βασιλεὺς αἰρεῖται οὐχ ἵνα ἑαυτοῦ καλῶς ἐπιμελῆται, ἀλλ' ἵνα καὶ οἱ ἐλόγμενοι δι' αὐτὸν εὖ πράττωσι.—6. Μὴ σπεῦδε πλουτεῖν, ἵνα μὴ ταχὺ πένης γένη.—7. Κῦρος τὰς γὰρ μετεπέμψατο, ὅπως ὀπίστας ἀποδιθάσειεν εἰσω καὶ ἔξω τῶν πόλεων.—8. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἐφοβεῖτο μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς οὐκέτι ἀφῶσι.—9. Φροντίζω μὴ κράτιστον ἢ μοι σιγᾶν.—10. Τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀρῶν ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖν.—11. Οἶσθα Εὐθύδημον ὀπίσους ὀδόντας ἔχει;—12. Οὐ βραδίως τὴν διάγνωσιν ἐπιουόντο ὅποιοι ἐκράτου ἢ ἐκρατοῦντο.—13. "Ὅρα μὴ οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχει.—14. Ὁ πατήρ ἐπιμελεῖται ὅπως ὁ παῖς ἔσται πολίτης ἄριστος.—15. Ἐκεῖνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν τῶν πατρῶν καταλύσουσιν.

20. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν λελύσθαι τὰς σπονδὰς, διότι εἰς χεῖρας ἦλθον.
2. Χαίρω ὅτι εὐδοκίμεῖς.
3. Δέσμαι σου παραμείναι ἡμῖν, ὡς ἐγὼ οὐδὲ ἂν ἐνὸς ἡδιδον ἀκούσαιμι ἢ σοῦ.
4. Ὁ μαθητὴς προκόπτει, διότι μελετᾷ.
5. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάκιζον τὸν Περικλέα, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.
6. Οἱ σιραισιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν ὅτι οὐκ εἶχον τὸν μισθόν.
7. Οἱ στρατηγοὶ ἐθαύμαζον ὅτι Κῦρος οὔτε ἄλλον πέμποι οὔτε αὐτὸς φαίνοιτο.

§ 1. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις λέγονται αἱ διὰ τῶν αἰτιολογικῶν συνδέσμων ὅτι, διότι, ὡς, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε καὶ ὁπότε ἐκφερόμεναι.

§ 2. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἧτοι: 1) ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, 2) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ 3) ἡ ἐνδεικτικὴ μετὰ τοῦ ἂν, ἂν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶναι ἀρτικὸς χρόνος, ἂν δὲ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶναι ἱστορικὸς χρόνος, τίθεται ἢ

ἐγκυκλιῆ τοῦ πλαγίου λόγου ἢ αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαοτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως.

§ 3. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις δέχονται ἄρνησιν οὐ.

21. Συμπερασματικαὶ προτάσεις.

α'. Τὸ ὥστε μετὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαοτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως.

1. Ἦν ζωὴν πολλὴ καὶ ψῆχος, ὥστε τὸ ὕδωρ ἐπήγγυτο καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ὄϊνες ἀπεκάνοντο καὶ ὄτα.
2. Οὕτω οκατὸς εἰ καὶ ἀναίσθητος, ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι.
3. Πάντες πολεμικὰ ἔργα παρεσκεύαζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.
4. Πλοῖα ἡμῖν πάρεστιν, ὥστε ἐξαίφνης ἂν ἐπιπέσοιτε, ὅποι ἂν βούλησθε.
5. Πρωταγόρας ἔνδον διατρέβει, ὥστε θάρρει.
6. Τοσαῦτα ἔχω λέγειν κατὰ ἔργα, ὥστε μὴ φοβώμεθα.

§ 1. Αἱ προτάσεις αἱ ἐκφερόμεναι διὰ τοῦ συμπερασματικοῦ συνθέσμου ὥστε καλοῦνται συμπερασματικαὶ προτάσεις.

§ 2. Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀνεξαοτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ἤτοι 1) δι' ὀριστικῆς πάντων τῶν χρόνων ἄνευ τοῦ ἂν, ἔταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς πραγματικόν, 2) δι' ὀριστικῆς παραιτιζοῦ ἢ ἀορίστον μετὰ τοῦ ἂν, ἔταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς δυνατὸν ἐν τῷ παρελθόντι, 3) δι' ἐγκυκλιῆς μετὰ τοῦ ἂν (ἄρνησις οὐ), ἔταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι, 4) διὰ προστακτικῆς καὶ 5) δι' ὑποτακτικῆς ἐπὶ προτροπῆς (ἄρνησις μὴ).

β'. Τὸ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτων.

1. Ἐχω τμήρεις, ὥστε ἐλεῖν τὸ ἐκείνων πλοῖον.
2. Πολλὴν κρηγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν.
3. Κλέαρχος ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπλήχθαι.
4. Πᾶν ποιῶσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην.

5. Ἐφασαν ἀποδώσειν τοὺς νεκροὺς, ὥστε μὴ κείναι τὰς οἰκίας.

6. Πολλὰ προοβείαι ἀπήντων καὶ χορήματα ἐδίδουσαν, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν.

§ 1. Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται δι' ἀπαρεμφάτου (ἀρνήσις μὴ), 1) ὅταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς φυνικὸν ἀποτελεσμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως, 2) ὅταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως καὶ 3) ὅταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὡς ὄρος ἢ συνθήκη, ἐφ' ἣ γίνεται ἢ τῆς κυρίας προτάσεως πράξις.

22. Ἄσκησις.

1. Λέγουσι τοὺς γονεάς ἐπιμεληθῆναι τῶν νέων, ὅπως ἔσονταί ἄριστοι.—2. Τούτων ἐπεμελήθη ὡς (ὥστε) τύχοιεν πάντων.—3. Μὴ σκοπεῖτε ὅπως ἐκ τῶν πολιτῶν ἀναπληρώσετε τὰς τάξεις.—4. Καὶ διήλθον ὅσον ἐξήκοντα σταδίους καὶ γίγνεται τοσοῦτον μεταξὺ τῶν στρατευμάτων ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι.—5. Ὁ δὲ ὑποστρέψας εἰς Ἄβυδον ἀφίκετο, ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν.—6. Ὁ δὲ Ἄνταλκίδας, ἐπεὶ αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηξαν ὅτι προσπλέειν τριήρεις οὐκ ἔμελλε, ἐμιδίσας τοὺς ναύτας εἰς δώδεκα ναῦς ἐνήδρευεν.—7. Οἱ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθεύσαν ἐπεθύμουσαν τῆς εἰρήνης.—8. Ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ Τίριθαζος παρεῖναι τοὺς βουλομένους ὑπακοῦσαι, ἦν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως πάντες παρεγένοντο.—9. Ἐπεὶ οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ τεύχη, φρουρὰν φαίνουσι ἐπ' αὐτοὺς.—10. Οὕτως ἰσχυρὸν ἐστὶν ἡ ἀλήθεια ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν.

23. Ὑποθετικαὶ προτάσεις.

Ἐπιθέσις (ἢ ἡγούμενον).

1. Εἰ μὴ ληφόμεθα τὸ χωρίον,
2. Ἐάν ἦς φιλομαθής,
3. Ἐάν ὁ θεὸς θέλῃ,
4. Κἂν ψευδεῖς ᾧσιν,
5. Ἐάν μὴ μελετᾷς,

Ἀπόδοσις (ἢ ἐπόμενον).

τῇ στρατιᾷ οὐκ ἔστι τὰ ἐπιτήδεια.
ἔσῃ καὶ πολυμαθής.
ἦξω παρὰ σὲ αἰθριον.
ἐνλαβοῦ τὰς διαβολάς.
οὐ μαθήσῃ.

§ 1. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ὑποθετικῶν συνδέσμων εἰ, ἐάν, ἂν, ἦν, αἵτινες καλοῦνται καὶ ὑπόθεσις (ἢ ἡγού-

μερον), ἢ δὲ κυρία πρότασις καλεῖται ἀπόδοσις (ἢ ἐπόμερον). Ἀμφότεραι δὲ αἱ πρότασις, ἢ ὑπόθεσις καὶ ἢ ἀπόδοσις, ἀποτελοῦσι τὸν ὑποθετικὸν λόγον.

§ 2. Ἐπὶ ἀρνήσεως ἢ μὲν ὑπόθεσις λαμβάνει τὸ μὴ, ἢ δὲ ἀπόδοσις, ἂν μὲν εἶναι πρότασις κρίσεως, λαμβάνει τὸ οὐ, ἂν δὲ εἶναι πρότασις ἐπιθυμίας, λαμβάνει τὸ μὴ.

§ 3. Τὰ εἶδη τῶν ὑποθετικῶν λόγων διακρίνονται εἰς τέσσαρα.

Α' εἶδος ὑποθετικῶν λόγων.

Ἐπὶ ὑπόθεσις.

1. Εἰ αἴτη ἢ πόλις ληφθήσεται,
2. Εἰ θεοὶ τι δρώσιν αἰσχρόν,
3. Εἰ τις παρέβαινε τὸν νόμον,
4. Εἰ μὴ βοηθήσετε,
5. Εἰ θέλεις,
6. Εἰ δοκεῖ,
7. Εἰ σέ τι δέδορα,
8. Εἰ φυχὰς ἀδίκως καταστήσομαι,
9. Εἰ φίλον προῦδωκας,
10. Εἰ οὕτω ταῦτ' εἶχε,

Ἐπὶ ἀπόδοσις.

ἔχεται καὶ ἢ πᾶσα Σιζελία,
οὐκ εἰσι θεοί.
ἐκολάζετο ἄν.
οὐ περιέσται τὰ ἐκεῖ.
δίδαξον.
πλέωμεν.
ὀλοίμην.
ἀθλιώτατος ἂν γενοίμην.
ἔρο' ἔς κόρακας.
πῶς ἂν πολλοὶ ἐπεθύμουν τυραννεῖν;

§ 1. Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ μεθ' ὀριστικῆς παντὸς χρόνου καὶ παρίσταται ὡς πραγματικὴ καὶ ἀληθής, ἢ δὲ ἀπόδοσις ἐκφέρεται α' δι' ὀριστικῆς πάντων τῶν χρόνων, ὅταν παρίσταται ὡς βεβαία ἢ ἀναγκαία, β' κατὰ προστακτικὴν, γ' καθ' ὑποτακτικὴν, δ' κατὰ εὐκτικὴν ἄπληγ ἐπὶ εὐχῆς καὶ κατάρας, ε' κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν, ἣτις σημαίνει τὸ ἀμφίβολον ἢ τὸ πιθανόν, καὶ ζ' καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν παρίσταται ὡς μὴ ἐπαληθεύουσα.

Β' εἶδος ὑποθετικῶν λόγων.

Ἐπὶ ὑπόθεσις.

1. Ἐὰν ἀληθεύσης,
2. Ἐὰν ἤς φιλομαθής,
3. Ἐὰν ζητῆς,
4. Κἂν τοῦτο τικῶμεν,
5. Κἂν ψευδεῖς ὦσιν,
6. Ἐὰν ὑμῖν ἀρέσκη,
7. Ἐὰν κατὰ μέρος φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν,

Ἐπὶ ἀπόδοσις.

ἐπισχοῦμαι σοὶ δέκα τάλαντα.
ἔση καὶ πολυμαθής.
καλῶς εὐθήσεις.
πάνθ' ἡμῖν πεποιήται.
ἐδλαβοῦ τὰς διαβολάς.
χορήσασθε.
ἦτιον ἂν δύναιτο ὑμᾶς θηροῦν οἱ πολέμιοι.

§ 1. Κατὰ τὸ β' εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἢ μὲν ὑπόθεσις ἐκφερομένη διὰ τοῦ εἶναι, ἄν, ἦν, παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη, ἢ δὲ ἀπόδοσις ἐκφέρεται α' καθ' ὀριστικὴν ἀρκετικῶν χρόνου, ὅταν παρίσταται ὡς βεβαία, β' κατὰ προστακτικὴν σημαίνουσα προσταγὴν ἢ παραίεσιν καὶ γ' κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν δηλοῦσα τὸ ἀμφίβολον καὶ πιθανόν.

Γ' εἶδος ὑποθετικῶν λόγων.

ὑπόθεσις.	Ἀπόδοσις.
1. Εἰ φωνὴν λάβοι,	φραίη ἂν ἢ θανοῦσα.
2. Εἰ ἀναβλέψειας,	φεύγοις ἂν τοὺς πονηροῦς.
3. Εἰ πολέμοι ἐπιφανεῖν,	πῶς ζῆν ἀντικαθίσταται;
4. Εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι,	ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι.
5. Εἰ οὖν εἶδεῖν τοῦτο, ὅτι θεᾶται αὐτούς,	ἴεντο ἂν ἐπὶ τοὺς πόρους.
6. Εἰ συμβουλευόμην ἂ βέλτιστά μοι δοκεῖ εἶναι,	πολλά μοι κἀγαθὰ γένοιτο (=εἴθε γένοιτο).

§ 1. Κατὰ τὸ γ' εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἢ μὲν ὑπόθεσις ἐκφερομένη διὰ τοῦ εἶναι μετ' εὐκτικῆς παρίσταται ὡς πράξις ἀνεπίστος καὶ ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος, ἢ δὲ ἀπόδοσις ἐκφέρεται α' κατ' εὐκτικὴν δυνητικὴν, ὅταν παρίσταται ὡς ἀμφίβολος καὶ πιθανή, β' καθ' ὀριστικὴν ἐνεσιῶτος, παρατακτικῶν, ἀορίστου καὶ μέλλοντος, ὅταν παρίσταται ὡς βεβαία καὶ ἀναμφίβολος, γ' καθ' ὀριστικὴν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν παρίσταται ὡς μὴ ἐπαληθεύουσα, δ' κατ' εὐκτικὴν ἀπλήν, ὅταν ἐκφράζεται εὐχῆ.

Δ' εἶδος ὑποθετικῶν λόγων.

ὑπόθεσις.	Ἀπόδοσις.
1. Εἰ ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα καὶ τὴν γῆν ἐδηροῦμεν ὡς πολέμοι,	ἠδικοῦμεν.
2. Εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν,	ἢ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρεῖναι.
3. Εἰ δὲ τοῦτο ἐποίει ἕκαστος,	ἐνίκων ἂν.
4. Εἰ παρέβης τὸν νόμον,	ἐκολάσθης ἂν.

5. Εἰ παρεβρήξεις τὸν νόμον,	ἔκεκόλαστο ἄν.
6. Εἰ μὴ εἶχομεν φῶς,	ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἄν ἦμεν.
7. Εἰ μὲν ἄλλοι τινὲς τῶν αὐτῶν
πραγμάτων προαίτερον ἐπε-
μελήθησαν,	εἰκότως ἄν ἡμῖν ἐπιτιμῶεν.

§ 1. Κατὰ τὸ δ' εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἢ μὲν ὑπόθεσις ἐκφερομένη διὰ τοῦ εἰ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικῶν χρόνων παρίσταται ὡς ἀνύπαρκτος καὶ ἀνεκτέλεστος, ἢ δὲ ἀπόδοσις ἐκφέρεται ἀ' καθ' ὀριστικὴν ἱστορικῶν χρόνων, ὅταν παρίσταται ὡς βεβαία καὶ ἀναπόφευκτος, β' καθ' ὀριστικὴν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν παρίσταται ὡς μὴ ἐπαληθεύουσα, καὶ γ' καθ' εὐνικὴν δυνητικὴν, ὅταν ἐκφράζεται τὸ ἀμφίβολον καὶ πιθανόν.

24. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

1. Ἡ πόλις τοῦ μεγίστου τοσμήματος οὐ μεθέξει, ὃ στάσις καλεῖται.
2. Ἡξίον τὴν αὐτὴν Πασίονι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἧς ἄν αὐτὸς ἐτύγχανεν.
3. Ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας εἰλέσθαι, οἱ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσι.
4. Διαμέτω ἐν Χαλκίδι, ἔνθα οἰκεῖ ὁ ἐμὸς θεῖος.

§ 1. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφερόμεναι διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἄντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων διακρίνονται εἰς 1) ἀναφορικὰς προσδιοριστικὰς, 2) ἀναφορικὰς αἰτιολογικὰς, 3) ἀναφορικὰς τελικὰς, 4) ἀναφορικὰς συμπερασματικὰς καὶ 5) ἀναφορικὰς ὑποθετικὰς.

α'.) Ἀναφορικαὶ προσδιοριστικαί.

1. Φῆς πρῶγμα, ὃ οὐκ ἐγένετο (ὃ οὐ γενήσεται).
2. Φῆς πρῶγμα, ὃ οὐκ ἄν γένοιτο (ὃ οὐκ ἄν ἐγένετο).
3. Φῆς πρῶγμα, ὃ μὴ γένοιτο (ὃ μὴ ποτε ποιήσωμεν).
4. Φῆς πρῶγμα, ὃ μὴ ποιεῖτε (ὃ μὴ ποιήσητε).

§ 1. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προσδιοριστικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ἢ τῆς ἐπιθυμίας. Ἄσρησις οὐ μὲν εἰς τὰς προτάσεις κρίσεως καὶ μὴ εἰς τὰς προτάσεις ἐπιθυμίας.

β'.) Ἀναφορικαὶ αἰτιολογικαί.

1. *Θαυμασιὸν ποιεῖς, ὅς (ὅτι) ἡμῖν οὐδὲν δίδως.*
2. *Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπήει, κατοικιῶων τήν τε γυναῖκα οἴου ἀνδρὸς στέροιο καὶ τὸν ἄνδρα οἴαν γυναῖκα οὐκέτ' ἔψοιο (=διότι τοιούτου).*

§ 1. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως (ἄρνησις οὐ).

γ'.) Ἀναφορικαὶ τελικαί.

1. *Ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐλλειτο ἄνδρας, οἷ (=ἵνα) νόμους συγγράψουσιν.*
2. *Ἡγεμόνα αἰτήσομεν Κῆρον, ὅστις (=ἵνα) ἡμᾶς ἀπάξει.*
3. *Κράβω τόδ' ἔγχος, ἔνθα μὴ (=ἵνα μὴ) τις ὄψεται.*

§ 1. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς τελικὰς προτάσεις, αἵτινες σημαίνουσι σκοπόν, τίθεται ὀριστικὴ μέλλοντος (ἄρνησις μὴ).

δ'.) Ἀναφορικαὶ συμπερασματικαί.

1. *Τις οὕτως εὐήθης ἐστίν, ὅστις (=ὥστε) ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤξοντα ;*
2. *Οὐδέεις πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχει διουμενῶς, ὅστις (=ὥστε) οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατήσαι.*
3. *Τις οὕτως ἀφνής, ὅστις οὐχ εὐεθήσει πρὸς τοῦτ' ἀντιπεῖν ;*

§ 1. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς συμπερασματικὰς προτάσεις, αἵτινες σημαίνουσι συμπέρασμα, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως (ἄρνησις οὐ).

ε'.) Ἀναφορικαὶ ὑποθετικαί.

1. *Ἐπαρηρότων Σωκράτη, ὃ μὴ ἐμεμνήμην.*
2. *Ἄ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶομαι εἶδέναι.*
3. *Τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἔλησθε, πείσομαι.*
4. *Κῆρος, οὐστυνας δρώη τὸ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέροιεν.*
5. *Ὀκροίην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη (=εἴ τινα ἡμῖν δοίη).*

§ 1. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, αἵτινες περιέ-

χρουν εννοιαν υποθετικην, τίθενται: αἱ ἐγκλίσεις αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδυναμους υποθετικὰς (ἄρνησις μὴ).

25. Χρονικαὶ προτάσεις.

1. **Ὅτε ἡ μάχη ἐγένετο**, Τισσαφέρους ἐν Σάοδεσιν ἔνυχεν ὄν.
2. **Ἐν ᾧ ὠπλιζοντο**, ἦγον οἱ σοφοί.
3. Ταῦτα ἐποίουν, **μέχρι σκότος ἐγένετο**.
4. **Ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε**, κοίνατε.
5. Μαινόμεθα πάντες, **ὁπόταν ὀργιζώμεθα**.
6. Μὴ ἀπέλθῃτε, **πρὶν ἂν ἀκούσητε τὸ πρᾶγμα**.

§ 1. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφερόμεναι διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ, ἐπειδή, ἡρίκα, ἕως, ὡς, ἄχρι, μέχρι, ἕστε, πρὶν, ἀφ' οὗ, ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ, ἐξ οὗ, ἕως οὗ, μέχρι οὗ, μέχρι οὗ, διακρίνονται: 1) εἰς ὀριστικὰς χρονικὰς, 2) εἰς ὑποθετικὰς χρονικὰς, καὶ 3) εἰς αἰτιολογικὰς χρονικὰς.

§ 2. Τὸ μὲν ὅτε, ὁπότε, ἡρίκα, ἐν ᾧ τίθεται ἐπὶ συγχρόνων, τὸ δὲ ὡς, ἐπεὶ, ἐπειδή ἐπὶ προγενεστέρως μὲν πράξεως τῆς κυρίας προτάσεως, ἀλλ' ἀμέσως ἐπακολουθοῦσης, τὸ δὲ ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ πρὸς δῆλωσιν τῆς ἀρχῆς τοῦ χρόνου, τὸ δὲ ἕως, ἕστε, μέχρι, ἄχρι οὗ, πρὶν πρὸς δῆλωσιν τοῦ χρονικοῦ ὁρίου.

α') Ὀριστικαὶ χρονικαὶ προτάσεις.

1. **Ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο**, παρῶν ὁ Γωβοῦδας.
2. **Ὅς εἶδον τοὺς πολεμίους**, συνέροσαν.
3. Οἱ πολέμοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφυγον, **πρὶν** (=εἰμὴ ἀφ' οὗ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρσκευάσθαι.
4. Ὀλίγον πρόσθεν, **ὅτε ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν**, ἐρέλασας.

§ 1. Αἱ ὀριστικαὶ χρονικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν ὀρισμένον τι καὶ πραγματικὸν καὶ τίθεται εἰς αὐτὰς ἡ ὀριστικὴ ἐγκλίσις (ἄρνησις οὐ).

β') Ὑποθετικαὶ χρονικαὶ προτάσεις.

1. **Ἐπειδὴν ἀπίωμεν**, πάλιν ἐπιτιμῶμεν.
2. Μὴδὲν φίλον ποιοῦ, **πρὶν ἂν ἐξετάσης**, πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις.

- β. "Οτε (=όσάκις) ἔξω τοῦ δεινοῦ γένοιτο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον.
 4. "Ο ἐκὼν πειῶν φάγοι ἂν, ὁπότε (=όσάκις) βούλοιο.

§ 1. Αἱ ὑποθετικαὶ χρονικαὶ προτάσεις περιέχουσιν ὑπόθεσιν καὶ ἐκφέρονται 1) καθ' ὑποτακτικὴν (ἄρνησις μή), ὅταν προηγῆται ἄρκετός χρόνος, καὶ 2) καθ' εὐκτικὴν ἁπλῆν σημαίνουσα πρᾶξιν καθ' ἐπανάληψιν ἢ ἀπαξ γενομένην ἢ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως, ὅταν προηγῆται ἱστορικός χρόνος ἢ εὐκτικὴ δυνητική.

γ') Αἰτιολογικαὶ χρονικαὶ προτάσεις.

1. "Οτε τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως εἰδέναι ἀκούειν (=ἐπειδή).
 2. Χαλεπὰ τὰ παρόντα, ὁπότε ἀνδρῶν στρατηγῶν τοιούτων στερόμεθα (=ἐπειδή).

§ 1. Αἱ αἰτιολογικαὶ χρονικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν αἰτίαν καὶ ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ καὶ ἐπειδή.

δ') Τὸ πρὶν.

α') Μετὰ προτάσιν ἀρνητικῆν.

1. Οὐ πρόσθερ ἐπαύσαντο πολεμοῦντες οἱ Πελλήνηες, πρὶν ἐξεπολιόρκησαν τὴν πόλιν.
 2. Μὴ ἀπέλθῃτε, πρὶν ἂν ἀκούσῃτε τὸ πρᾶγμα.
 3. Ἐπληγόρενε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κύρος ἐμπλησθεῖη θηρῶν.

§ 1. Τὸ πρὶν μετὰ πρότασιν ἀρνητικῆν συντάσσεται ὡς καὶ οἱ ἄλλοι χρονικοὶ σύνδεσμοι, καὶ δὴ: 1) μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου πρὸς δὴλωσιν τοῦ πραγματικοῦ, ὅτε ἐρμηγεύεται=εἰμὴ ἀφ' οὗ 2) μεθ' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν πρὸς δὴλωσιν τοῦ προσδοκωμένου, ἂν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἄριστος καθ' ὑποτακτικὴν, καὶ 3) μετ' εὐκτικῆς ἁπλῆς, ὅταν προηγῆται ἱστορικός χρόνος.

β') Μετὰ προτάσιν καταφατικῆν.

1. Διέβησαν πρὶν τοὺς ἄλλους ἀποκρίνασθαι.
 2. "Ο,τι ἐποίησαν ἠμφεγρόουν, πρὶν Νίκαρχος Ἄραξ ἦκε (=ἔως).
 3. Βασιλεὺς ἐφάνη, πρὶν καταλῦσαι τὸ στρατεύμα πρὸς ἄριστον.

§ 1. Τὸ ποῖν μετὰ πρότασιν καταφατικὴν συντάσσεται 1) μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ 2) μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου, ἔταν στιγμιαίῃ τὸ ἔως, μέχρι.

26. Ἐσκῆσις.

1. — Εἰ θεοὶ ὀρώσι τι ἀσχρόν, οὐκ εἰσι θεοί. — 2. Εἴ σε μισῶ, ἀπολοίμην. — 3. Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν. — 4. Εἰ τότε ἐδοθησαμεν, ῥᾶνοι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. 5. — Ἐτυχεν ἢ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, ὃ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν. — 6. Ἐπεσθε, ὅποι ἂν τις ἡγγίται. — 7. Οἱ Πέρσαι ὄν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, καλᾶζουσιν ἰσχυρῶς. — 8. Νέος ἂν πονήσῃς, γῆρας ἔξεις εὐθαλές. — 9. Ἦξω παρὰ σέ αὔριον, ἐὰν θεὸς θέλη. — 10. Ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσῃτε, κρίνατε. — 11. Ἐξ οὗ φίλος εἶναι προσποιεῖται Φίλιππος, ἐκ τούτου ἡμᾶς ἐξηπάτηκεν. — 12. Ἐπεὶ πάντες συνήλθον, ἐκαθέζοντο. — 13. Ἐπειδὴν διαπράξωμαι, ἂ δέομαι, ἦξω. — 14. Πρὶν καταλῦσαι τὸ στρατεύμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη. — 15. Μὴ θορυβήσῃ μὲνεις πρὶν ἀκούσαι.

27. Ἀπρόσωπα ῥήματα.

1. Δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.
2. Τοῖς ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν.
3. Ἐδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν.
4. Ὁμολογεῖται τῆρ πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι.
5. Ἀεὶ κράτιστόν ἐστι τάληθῆ λέγειν.
6. Οὐ θέμις ἐστὶν ἄλλῃν τέχνην ἐπικρατεῖν σοῦ παρόντος.
7. Ὄρα ἐστὶν ἀπίεταί.
8. Μέλει μοι (= ἔστι μοι μέλησις) σοῦ.
9. Δεῖ (= ἔστιν ἔνδεια) χορημάτων.
10. Ῥῥιδίον ἐστι παραινεῖν ἄλλοις.
11. Ἐδόκει αὐτῷ καταλιπεῖν τὰ ὀπισθεν.
12. Ὄρα βουλευέσθαι πῶς τις τοὺς ἄνδρας ἀπειλᾷ ἐκ τοῦ λόφου.
13. Πολὺν χεῖρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γουῶν ἢ κέρα.
14. Χαλεπὸν διαβαίνειν πολεμίων πολλῶν ἐμπροσθεν ὄντων.
15. Τῶν στρατιωτῶν, ἐπεὶ ἤκουσαν, τοῖς μὲν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι καταμεῖναι, τοῖς δὲ πολλοῖς οὐ.

§ 1. Ἀπρόσωπα ῥήματα καλοῦνται τὰ ῥήματα τὰ ὅποια ἀπαν-

τώσιν ἐν τῇ τρίτῃ ἐνικῇ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον (δει, χορή, ἔξεστιν, ἀπόχρη, μέλει, προσήκει, εἴμυται, πέρωται).

§ 2. Ἀπροσώπως λαμβάνονται καὶ προσωπικά τινα ῥήματα. π. χ. τὸ δοκεῖ, ἔρεστιν, ἔστι, συμβαίνει, ἐνδέχεται, ἀναγκαιῶς ἔχει καὶ τὰ παθητικὰ ῥήματα ἀγγέλλεται, λέγεται, ἄδεται, ὁμολογεῖται κλπ.

§ 3. Καὶ τὸ ἐστὶ μετὰ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων (καλόν, ἄξιον, χαλεπόν, ῥάδιον κλπ.) ἢ μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, θέμις, καιρός, ὥρα, ἀκμὴ λαμβάνεται ὡς ῥήμα ἀπροσώπων.

§ 4. Ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων εἶναι τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον ἀπαρέμφατον.

28. Ἔσκησις.

1.—Ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἀνδρας ἐλέσθαι. — 2. Ἐνόησατε καὶ τότε, πῶς εἰκὸς ὑμᾶς τῆς Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι. — 3. Τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστάναι; — 4. Οὐκ ἄξιόν ἐστι βασιλεῖ ἀφείναι τοὺς ἐφ' ἑαυτὸν στρατευσαμένους. — 5. Καὶ νῦν ἔξεστιν ὑμῖν πιστὰ λαβεῖν παρ' ἡμῶν. — 6. Τὸν Εὐφράτην εἶδομεν ὅτι ἀδύνατον διαθῆναι. — 7. Ὄρα ὑμῖν ἄλλον τινα φίλον ἀντὶ βασιλέως ζητεῖν. — 8. Ἔδοξε Θηβαίοις πέμψαι ἀρμοστὰς εἰς τὰς Ἀχαιίδας πόλεις. — 9. Ἄλλοι τινὲς ἔλεγον ὡς οὐ χρὴ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆσθαι. — 10. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν.

29. Ἀποφατικὰ μόρια.

1. Οὐ δυνατόν ἐστιν.
2. Ἐλεγεν ὅτι οὐ δυνατόν εἶη.
3. Δέδοικα μὴ ἐπιλαθόμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.
4. Μὴ φθόνει τοῖς ἐντοχοῦσιν.

§ 1. Ἀποφατικὰ μόρια εἶναι τὸ οὐ καὶ τὸ μὴ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα οὔτε, μήτε, οὐδεῖς, μηδεῖς, οὔποτε, μήποτε, οὔπω, μήπω.

α') Τὸ οὐ.

1. Οὐ δέδοικα εἰ Φίλιππος ζῆ.
2. Οὐ τοῦτο ἐφοβεῖτο.
3. Οἱ στρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν ὅτι οὐκ εἶχον μισθόν.
4. Σεύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἄν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων.
5. Λέγει ὡς οὐδέν ἐστιν ἀδικώτερον φήμης.

6. Λέγεις προῶμα, ὃ οὐκ ἄν γένοιτο.
7. Οὔ ποτε ἐπανόμην ὑμᾶς οἰκτίρων.
8. Οὐδένα οἶδα μισοῦντα τοὺς ἐπαινοῦντας.
9. Στόριδα ἐμαντῶ οὐδὲν ἐπισταμένῳ.
10. Οὔτε ἐπέθετο οὐδείς οὐδαμόθεν οὔτε πρὸς τὴν γέφυραν οὐδείς ἦλθε τῶν πολεμίων.

§ 1. Τὸ οὐ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα οὔτε, οὐδείς, οὔποτε, οὔπω, λαμβάνουσι πᾶσαι αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις τῆς κρίσεως καὶ ἐκ τῶν ἐξηρητημένων αἰ εἰδικαί, αἰτιολογικαί, συμπερασματικαί, ἐρωτηματικαί, αἰ ὁριστικαὶ χρονικαί, αἰ ὁριστικαὶ ἀναφορικαὶ καὶ τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον.

β') Τὸ μή.

1. Μή μοι γένοιθ' ἂ βούλομαι, ἀλλ' ἂ συμφέροι.
2. Ἄ μή οἶδα, οὐδὲ οἶομαι εἰδέναί.
3. Μή τι ρεώτερον ἀγγέλλεις ;
4. Νόμιζε μὴδὲν τῶν ἀνθρωπίνων εἶναι βέβαιον.
5. Τὸ δὲ στρατεύμα ὃ οἷτος ἐπέλιπε καὶ προΐσθαι οὐκ ἦν εἰμὴ ἐν τῇ Λυδία ἀγορᾷ.
6. Ὁ μὴδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμον.
7. Τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεός.
8. Ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ ὁ πάππος ἀποθάνῃ.
9. Μηδεμιᾶ φιλοπραγμοσύνη προσεληλυθῆναι με νόμιζε πρὸς σε.
10. Δίκαιον ἦν μὴδὲ ὄπλα ἐπιφέρειν ἀλλήλους ἡμᾶς.
11. Οὔτως ἐναογῆς ὄνειρος, ὥστε μὴδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας.
12. Ἀβροκόμας τὰ πλοῖα κατέκασεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ.

§ 1. Τὸ μή καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα μήτε, μὴδείς, μὴποτε, μὴπω λαμβάνουσι 1) πᾶσαι αἱ ἀνεξάρτητοι καὶ ἐξηρητημέναί προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας, 2) αἱ πλάγια ἐρωτηματικαί, 3) ἡ ὑπόθεσις τῶν ὑποθετικῶν λόγων, 4) τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον καὶ 5) τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ ῥημάτων δηλούντων ἐλπίδα, ὑπόσχεσιν, ἀπειλήν καὶ ὄρκον.

30. Σύνταξις τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μή.

1. Μηδενὶ συμφροσᾶν ὀνειδίσης.
2. Μὴ θοορβήσῃτε.

3. Μὴ θαυμάσῃς.
4. Μὴ εἶπῃς ταῦτα, ᾧ παῖ.
5. Μὴ εἶπητε ταῦτα, ᾧ ἄνδρες.
6. Μὴ ποίει ταῦτα, ᾧ παῖ.
7. Μὴ θοροβεῖτε, ᾧ παῖδες.
8. Μηδεὶς διδασκέτω.
9. Μὴ γεκολύσθω.
10. Μὴ καταπέλληχθε ἄγαν.

§ 1. Τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ ἐπὶ μὲν ἀορίστου χρόνου συντάσσεται μεθ' ὑποτακτικῆς, ἐπὶ δὲ ἐνεστώτους καὶ παρακειμένου μετὰ προστακτικῆς.

31. Ἐναρθρον ἀπαρέμφατον.

1. Γυναικὶ σιγὴ καὶ τὸ σωφρονεῖν κάλλιστον.
2. Ἐναντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπιόντας.
3. Νέοις τὸ σιγᾶν κορεϊττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν.
4. Νίκησον δορῆν τῷ λογίζεσθαι καλῶς.
5. Ὁ Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρότα.
6. Οἱ ἔμποροι τηλικαῦτα πελάγη διαπερῶσιν ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν.

§ 1. Τὸ ἐναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται ἐν τῇ προτάσει, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἄνομα, ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμός. Ἄρνησις εἶναι πάντοτε μὴ.

32. Προθέσεις.

Α' Προθέσεις δίπτωτοι.

Προθέσεις δίπτωτοι εἶναι ἡ διὰ, ἡ κατά, ἡ μετὰ καὶ ἡ ὑπέρ.

1) Ἡ διὰ.

§ 1. Ἡ διὰ πρόθεσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) Διὰ μέσον.

1. Διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύονται οἱ στρατιῶται.
2. Διὰ ταύτης τῆς χώρας οἱ Ἕλληρες ἐπορεύθησαν ὁκτώσταθμους καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας.

β') Χρονικὸν διάστημα ἢ κατὰ διάρκειαν.

1. Τέρας ἐστὶν εἴ τις ἐτύχηκε διὰ βίου.
2. Μεσοήγηρ διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίσειν.
3. Οὐδείς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ.

γ') Ὁργανον.

1. Ταῦτα ἔλεγε δι' ἐρημνέως.
2. Δι' ὀφθαλμῶν ὁρῶμεν.

δ') Τὸν τρόπον.

1. Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους.
2. Ὁ ῥήτωρ ὠμίλει διὰ βραχέων.

§ 2. Ἡ διὰ πρόθεσις μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Αἰτίαν.

1. Ἐτειμήθητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοίαν.
2. Λῶρα ἔλαβε διὰ τὴν συμβουλήν ταύτην.
3. Διὰ καῦμα οὐ δύναται οἰκεῖν ἄνθρωποι.

β') Σκοπόν.

1. Διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται.
2. Παρεσκευάζοντο οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τὴν εἰσπραξίν τοῦ θύματος (=ἵνα εἰσπράξωσι τὸ θῦμα).

γ') Μέσον.

1. Δι' ἀρετὴν οὐ διὰ τύχην ἐνίκησαν.
2. Λέγονται Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελτίους γενέσθαι.

2) Ἡ κατὰ.

§ 1. Ἡ κατὰ πρόθεσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω.

1. Ἦλιαντο κατὰ τῆς πέτρας (=ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω).
2. Ἀμφότεροι ὄχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον.

β') Τὸ ἐποκάτω.

1. Λοκῶ δεκάκις ἂν κατὰ γῆς καταδῦναι ἥδιον ἢ ὀφθῆναι οὕτω ταπεινός.
2. Εὐχομαι μυριάς ἐμὲ κατὰ γῆς ὀργυιάς γενέσθαι.

γ') Χροικὴν διάορκειαν.

1. Κατὰ παντός τοῦ χρόνου σκέψασθε.
2. Κατὰ παντός τοῦ αἰῶνος ἀείμνηστον καταλείψει τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὴν κρίσιν.

δ') Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος.

1. Ταῦτα κατὰ πάντων Πελοσῶν ἔχομεν λέγειν.
2. Ὁ μανιεύομαι κατ' αὐτοῦ ἐθέλω λέγειν.

ε') Τὸ ἐναντίον.

1. Ὁργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου.
2. Οἱ κατ' ἐμοῦ μάστιγες ταῦτα εἶπον.

§ 2. Ἡ κατὰ πρόθεσις μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Κίνησιν πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου.

1. Τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται.
2. Ταῖς ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀγελῶν ἔπλευσεν.
3. Ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς).

β') Διεύθυνσιν (ἐπὶ τοπικῆς ἐκτάσεως).

1. Αἱ ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσιν.
2. Οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ εἰσιν.

γ') Χροικὴν διάορκειαν.

1. Ὁ Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλεΐδας λέγεται γενέσθαι.
2. Κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχεν.

δ') Τὸ ἀντικρῶ.

1. Οἱ Ἕλληγες ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτούς.
2. Προσέμιξαν τῇ κατὰ Κέρκυραν ἡπείρῳ.

ε') Συμφωνίαν.

1. Κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἀμαρτάνει.

2. Ἐναξίβιος πέμπει παρὰ Φαρνάβαζον τὰ συγκείμενα.

ς') Τρόπον.

1. Ἐδόκουν ἐπιτήδευοι εἶναι δεῖσθαι Κλεάνδρου κατὰ πάντα τρόπον ἀφείναι τοὺς ἄνδρας.

2. Ἡ οἰκοδομία κατὰ σπουδὴν ἐγένετο.

ζ') Αἰτίαν καὶ σκοπόν.

1. Κατὰ φιλίαν ἀδιοῦ οἱ πλείστοι ἐθελονταὶ συνέσπονιο.

2. Ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν.

3. Τῶν Ἑλλήνων ἐσκεδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ καθ' ἀρπαγὴν.

η') Χωρισμὸν καὶ διανομήν.

1. Καθ' ἐκάστους ἐκαλοῦντο Ἕλληνες (=χωριστὰ ἕκαστος).

2. Ἐγὼ θέλω διαβιβάσαι ὑμᾶς κατὰ τετρακισχίλους ὀπλίτας.

θ') Τὸ περίπου (μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν).

1. Κατὰ ἑξακισχίλους ἀπέθανον.

2. Ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ δισχίλους.

ι') Τὸ κατόπιν.

1. Προεῖπον ἵνα κατὰ πόδας ἐς Τεγέαν.

2. Ἐπορεύοντο κατὰ πόδας.

ια') Ἀναφοράν.

1. Ἀήτητος ἡ πόλις τὸ κατ' ἐμέ.

2. Κατὰ τὴν τροφὴν τῶν παίδων τσαῦτα ἔλεγον.

3) Ἡ μετὰ.

§ 1. Ἡ μετὰ πρόθεσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὁμοῦ.

1. Ἐν δὲ τῇ πολεμίᾳ διέτριβον καὶ εἰσέφερον μετὰ Σεύθου.

2. Μετὰ ταῦτα συναγαγὼν τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ἔλεξε τοιάδε.

β') Τρόπον καὶ μέσον.

1. Οὐδὲν θέλω πιάσθαι μετ' ἀδικίας.
2. Μετὰ πλείστων πόρων καὶ ἀγώνων ἐλευθέραν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα.

§ 1. Ἡ μετὰ πρόθεσις μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὕστερον.

1. Δαρεῖος μετὰ Καμβύσῃν Περσῶν ἐβασίλευσε.
2. Ταῦτα ἠγγέλλον πρὸς Κῦρον οἱ αὐτομολήσαντες ἐκ τῶν πολεμίων πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην.

4) Ἡ ὑπέρ.

§ 1. Ἡ ὑπέρ προθέσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Ὑπεράνω.

1. Ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς.
2. Ὁ ἥλιος τοῦ θένους ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει.

β') Ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χάριν.

1. Καλὸν ὑπὲρ φίλου ποιεῖν.
2. Δεῖ τοὺς πολίτας ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ πίστεως καὶ πατριδος.

γ') Ἀντικατάστασιν.

1. Ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ (=ἀντὶ σοῦ) ἀποχοινοῦμαι.
2. Ἦγεῖτο τῆς ἐσβολῆς Κλεομένης ὑπὲρ Πανσανίου.

δ') Σκοπόν.

1. Ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦσιν.
2. Ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ἐπὶ Φιλίππου.

ε') Αἰτίαν.

1. Ὑπὲρ τῶν παρελθόντων δλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους.
2. Ὁρογίζοντο ὑπὲρ τῶν γεγενημένων.

ς') Ἀναφοράν.

1. Ὑπὲρ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν.
2. Ὑπὲρ τῶν φυλάκων φοβούμεθα μὴ θερμοτέροι γέρωται.

§ 2. Ἡ ὑπὲρ μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὑπεράνω ἢ πέραν

1. Ἐπολέμει τοῖς Θοραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλάσποντον οἰκοῦσι.
2. Τοῖς ὑπὲρ Ἡρακλείους στήλας οἰκοῦσι.
3. Οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεροντίες.
4. Μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν ποιεῖν τι.
5. Λύγρος μεθύων ἐλαίῳ ἐξανχάτο οὗ ὑπὲρ ἥλιον λάμπει.

33. Ἄσκησις.

1.—Πράγματα μὲν οἶδα ὅτι πολὺ πλείω ἔξομεν, ἐὰν κατὰ θάλασσαν κομίζησθε. — 2. Κατὰ τὴν Καμβύσου νόσον ἐγένετο τάδε. — 3. Ὅποιόν τι ἐστὶ τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἰδεῖν ἔξεστι σκοπεῖν ἐκ τῶν συμβάντων μετὰ τὸ ὄναρ. — 4. Τῷ δ' ὑστέρω ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πρέσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες Ἀθηναῖζε βουλευσόμενοι καθ' ὅ,τι ἡ συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἔσοιτο. — 5. Οἱ δὲ παρήλαυον τεταγμένοι κατὰ ἴλας καὶ κατὰ τάξεις. — 6. Οἱ πολέμοι ἐγρηγόρεσαν καὶ ἔκαιον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός. — 7. Πάντες τὸν Κύρον διὰ στόματος εἶχον. — 8. Ἔστι μὲν ἡμῖν ἡ ἀρχὴ ἡ πατρίδα πρὸς μὲν μεσημβρίαν, μέχρι οὗ διὰ καῦμα οὐ δύνανται οἰκεῖν ἄνθρωποι. — 9. Ἐπὲρ τῆς κόμης γήλοφος ἦν. — 10. Ἄξιος τῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἧς ὕμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω.

B'. Προθέσεις τρίπτωτοι

Προθέσεις τρίπτωτοι εἶναι ἡ περί, ἡ ἀμφί, ἡ ἐπί, ἡ πρὸς καὶ ἡ ὑπό.

1) Ἡ περί.

§ 1. Ἡ περί μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Ἀναφορὰν ἢ τὸ περί οὗ ὁ λόγος.

1. Ὁ κακῶς διανοηθεὶς περί τῶν οἰκείων οὐδέποτε καλῶς βουλευσεται περί τῶν ἀλλοτρίων.
2. Σοφὸς νόμιζε οὐ τοὺς περί τῶν μικρῶν ἐριζοντας ἀλλὰ τοὺς περί τῶν μεγίστων λέγοντας.

§ 2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α') Πέριξ.

1. Στρατιοὺς εἶχον περί τοῖς τραχήλοις καὶ φέλλια περί ταῖς χερσίν.

2. Θώρακα περὶ τοῖς στέροισι γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες.

§ 3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Πέριξ.

1. Ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας θέσθαι τὰ ὄπλα περὶ τὴν σκηρῆν.
2. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ Πελοπόννησον.

β') Ἀσχολίαν.

1. Οἱ πολῖται ἦσαν περὶ τι.
2. Ἀμελῶς εἶχον περὶ τι.

γ') Τὸ περίπου (ἐπὶ ἀριθμῶν).

1. Ἀπέθανον περὶ ἑπτακοσίους.
2. Ναῦς καταδύσαντες περὶ ἑβδομήκοντα.
3. Ζωοὶ ἐλήφθησαν περὶ τοὺς τριάκοντα.

δ') Ἀναφοράν.

1. Ὁ σῶφρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους.
2. Οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
3. Οἴονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους.

ε') Τοὺς ὀπαδούς.

1. Οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν.
2. Ἐπέστη Κῦρος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀρίστοις καὶ εὐδαιμονεστατοῖς.

2) Ἡ πρὸς.

§ 1. Ἡ πρόθεσις πρὸς μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ ἐκ μέρους τινός.

1. Χαλκίς πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται.
2. Τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος.

β') Τὸ ἀμόζον.

1. Οὐ γὰρ ἦν πρὸς τοῦ Κύρου τρόπον ἔχοντα μὴ ἀποδίδόναι.

2. Ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ.
 γ') Τὸ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν.
1. Ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν.
 2. Σπονδάς ἐποιήσαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν.
 δ') Τὸ κατὰ τὴν κοίτην.
1. Πρὸς θεῶν ἀσεβής, πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρὸς ἦν.
 2. Οὐδὲν ἄδικον δοῶμεν οὔτε πρὸς θεῶν οὔτε πρὸς ἀνθρώπων.
 ε') Καταγωγὴν.
1. Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκμεωνιδῶν εἶ-
 ραι, πρὸς δὲ μητρός Ἰππορίκου.
 2. Ἀθηναῖον ὄντα καὶ τὰ πρὸς πατρός καὶ τὰ πρὸς μητρός.
 ς') Ποιητικὸν αἶτιον.
1. Ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κορυφίστος γενέσθαι θεο-
 πέπειν φίλους.
 2. Αἱ βαναυσικαὶ τέχναι ἀδοξοῦνται πρὸς τῶν πόλεων.

§ 2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει

- α') Τὸ πλησίον.
1. Οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ.
 2. Κλέαρχος τὰ δεξιὰ τοῦ κέρατος εἶχε πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ.
 β') Προσθήκην.
1. Οἱ παῖδες πρὸς τούτοις μαρθάνουσι καὶ τοξέειν καὶ ἀζορτίζειν.
 2. Πρὸς τούτῳ ἔλλοντο Ἀδείμαντον.

§ 3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

- α') Διεύθυνσιν.
1. Ὀρῶσι πρὸς Ἑλλάσποντον.
 2. Σικανοὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρῶν τῆς νήσου ἔχουσι.
 β') Χρόνον (περίπου).
1. Ἦν πρὸς ἐσπέραν.
 2. Δι' ἀπιστίαν ἐφώδενον τὸ μὲν ἀφ' ἐσπέρας σὺν ταῖς

ἀσπίσι κατὰ τὰ τείχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον σὺν τοῖς ἔργοις.

γ') Διεύθυνσις (φιλικήν ἢ ἐχθρικήν).

1. Ταῦτα εἶπον πρὸς ἡμᾶς.
2. Ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος.

δ') Ἀναφοράν.

1. Ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην.
2. Οἱ στρατιῶται ἀθνημοῦσι πρὸς τὴν ἔξοδον.

ε') Συμφωνίαν.

1. Πρὸς δέναμιν τὴν ἐαυτῶν εὖ ποιοῦσι.
2. Πρὸς ἀλλὸν ὠρχήσαντο.

ς') Τρόπον.

1. Εἰμι ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρα ἄγειν.
2. Ἐὰν μείζων ἢ προᾶξις φαίνεται τῆς πρόσθεν ἀξιοῦν πρὸς φίλιαν ἀπιέναι.

ζ') Σκοπόν.

1. Παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φύλακὴν καὶ σωτηρίαν.
2. Οἱ πολῖται πρὸς ἀνδρείαν ἐπαιδεύθησαν.

3) Ἡ ἀμφί.

§ 1. Ἡ ἀμφί πρὸς πόλεις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος.

1. Εἰς καιρὸν ἦκεις ὅπως τῆς δίκης ἀκούσει τῆς ἀμφί τοῦ πατρός.
2. Οἱ δὲ προσήεσαν πολλῶν θοοῦ βῶ ἀμφί ὧν εἶχον διαφερόμενοι.

§ 2. Μετὰ δοικῆς σημαίνει

α') Τὸ περίεξ καὶ τὸ περίπου.

1. Καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφί πῦρ καθημένους.
2. Καὶ ἀφικνοῦνται παρ' Ἀρσίου ἀμφί μέσας νόκτας.

§ 3. Μετὰ δοικῆς συντεταγμένης εὔρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ Ἡροδότῳ.

4) Ἡ ἐπί.

§ 1. Ἡ ἐπὶ πρόθεσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ ἐπάνω.

1. Πᾶς ἐπὶ τῆς γῆς χροσὸς ἀρειτῆς οὐκ ἀντάξιός ἐστιν.
2. Ἐπὶ τῆς γῆς παρτοιειδῆ ζῶά ἐστι.

β') Διεύθυνσιν.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου.
2. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλεον ἐπὶ Ἑλλησπόντου.

γ') Χρόνον.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι Κόδρου ἀπήλασαν τοὺς Δωριεῖς.
2. Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ μὲν βασιλέως Γεωργίου κατενίκησε τοὺς Τοῦρκοις, ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοὺς Βουλγάρους.

δ') Τὸ ἐνώπιον.

1. Μάστρας ἐφ' ἑμῶν παρέχομαι.
2. Ὁ μάστρας φησὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ.

§ 2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α') Τὸ ἐπάνω.

1. Οἱ Μοσσύνοικοι κοράνη ἐπὶ τῇ κεφαλῇ εἶχον.
2. Οἱ Θοῤῃκες ἀλωπεκᾶς ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι.

β') Τὸ πλησίον.

1. Πάντες οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται.
2. Ἡ τῶν Τιβαρητῶν χώρα εἶχε χωρία ἐπὶ θαλάττῃ ἤτιον ἐρυμνά.

γ') Προσθήκην.

1. Οἱ ἔφηβοι κάδοιμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ.
2. Οἱ στρατιῶται ἡσθιον ἐλαίας ἐπὶ τῷ ἄρτῳ.

δ') Ἐπιστάσιαν.

1. Κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον.
2. Οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν.

ε') Αἰτίαν.

1. Ἠσχόνοντο ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἁμαρτήμασιν.
2. Χαίρεις ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων.

ς') Σκοπόν.

1. Οί στρατιῶται ἐξῆσαν ἐπὶ τῷ λίγεσθαι τὴν βασιλείωσ χρόσαν.
2. Ἐπ' ἀγαθῷ ἐκόλασα αὐτόν.

ζ') Συμφωνίαν, συνθήκην.

1. Ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο.
2. Ἀπήγγελλον οἱ πρόεσβεις ἔφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην.

η') Κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς).

1. Ἀρέστη ἐπ' αὐτῷ Ξενοφῶν εἰπὼν τάδε.
2. Ἀρέστη ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας.
3. Καὶ ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πᾶσιν ἀπέθανον.

θ') Ἐξουσίαν, ἐξάριστον.

1. Ἐπὶ σοὶ ἔσται τοῦτο.
2. Κῦρος βουλευέται ὅπως μὴ ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ.
3. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ οὐ κωλύω.

§ 3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Τὸ ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως).

1. Οἱ στρατιῶται ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν λόφον.
2. Οἱ ἵππεις ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους.

β') Ἐκτασιν.

1. Τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι.
2. Ἀθηναῖοι ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν ἐλλόγμιοι ἦσαν.

γ') Χρόνον.

1. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐρίγγετο τὰ ἱερά.
2. Ἀπήγγελλον Κόρω ὅτι τσαῦτα ἔτη ἔνδον ἀγαθὰ ὅσα ἐπ' ἀνθρώπων γεγεάν.

δ') Ἐχθραν.

1. Καταστήσας ἐνταῦθα φρουροὺς εὐθὺς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέοργιθα.
2. Σαφές πᾶσιν ἐδόκει εἶναι ὅτι ὁ στόλος εἶη ἐπὶ βασιλεία.

ε') Ἀπλῆν διεύθυνσιν.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλεον ἐπὶ Λέσβον.

2. Ἐξελαύνει σταθμούς τοεῖς ἐπὶ τὸν Ἐνφράτιην ποταμόν.

α') Σκοπόν.

1. Ἔγω τις ἐφ' ὕδωρ.

2. Ἐδόκει τὰς σπονδὰς ποιῆσθαι ταχὺ καὶ καθ' ἡσυχίαν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια.

β) Ἡ παρὰ.

§ 1. Ἡ παρὰ πρόθεσις μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ ἐκ μέρους.

1. Παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον.

2. Ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν.

β') Τὸ ποιητικὸν αἴτιον.

1. Ταῦτα παρὰ πάντων ὁμολογεῖται.

2. Οἶμαι παρὰ σοῦ σοφίας πληρωθῆσθαι.

§ 2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α') Πλησίον.

1. Οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ.

2. Οἱ Ἕλληρες ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ τῷ ποταμῷ.

β') Κρίσιν.

1. Δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῖσθαι κακῶς.

2. Ἀποροὶ δόξουσι παρ' ἡμῖν εἶναι.

§ 3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Διεύθυνσιν.

1. Ἦγε τοὺς νεανίσκους παρὰ τὸν Χειρῖσophon.

2. Πέμπει τοὺς δικαστὰς παρὰ Ξενοφῶντα.

β') Πλησίον.

1. Πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπλοτος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἡδιστός ἐστιν.

2. Ἦσαν κῶμαι πολλαὶ ἐν τῷ πεδίῳ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν.

γ') Χρόνον.

1. Δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον.

2. Καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺν μὲν κεφαλαίγες δέ.

δ') Αίτιαν.

1. Οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ γνῶμην τοσοῦτον ἐπηρέηται Φίλιππος, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.
2. Ἐκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶεται βλάφειν.

ε') Ἐναντίον.

1. Ὁ παρὰ τὸν νόμον προύτιον ἄξιος ζημίας ἐστίν.
2. Ὁ παρὰ τὸ δίκαιον πράξας ἄδικος καλεῖται.
3. Πολλὰ παρὰ γνῶμην ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποβαίνει.

6) Ἡ ἐπό.

§ 1. Ἡ πρόθεσις ὑπὸ μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὑποκάτω.

1. Πᾶς ὁ ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ἐπὶ γῆς χορσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντίξιος ἐστι.
2. Πηγὴ ἦν ἐπὶ τῆς πλαιάνου.

β') Τὸ ποιητικὸν αἴτιον.

1. Πολλὰ ἐθέλω διδάσκεσθαι ἐπὶ χρησίων μόνον.
2. Οἱ Ἀθηναῖοι πράγματα εἶχον ἐπὶ τῶν λησίων.

γ') Τὸ ἀναγκαστικὸν αἴτιον.

1. Λαζρόω ἐπὶ λύπης.
2. Ἀνεπαύοντο ὅπου ἐτύγγανεν ἕκαστος οὐ δυνάμενοι καθεύδειν ἐπὶ λύπης καὶ πόθου πατριῶν καὶ γονέων.

δ') Τὴν συνοδείαν.

1. Τὰ τείχη κατέσκαπτον ἐπ' ἀθλητῶν.
2. Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ἐπὶ ἀθλητῶν πολλῶν ἐχώρουν.

ε') Τὸ μέσον καὶ ὄργανον.

1. Οἱ βάρβαροι ἐτόξευον ἐπὶ μαστίγων.
2. Εὐχὰς ἐπὶ κήρυκος ἐποιούντο.
3. Ἐστρατεύοντο ἐπὶ σαλπύγων.

ς') Τὸν τρόπον.

1. Ἐπὶ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δεξίωσιν.
2. Ἐξῆ ἐπὶ πολλῆς ἐπιμελείας.

§ 2. Μετὰ δουικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὑποκάτω.

1. Ἰστατο ὑπὸ τινι δένδρῳ.

β') Ὑποταγῆν καὶ ἐπιμέλειαν.

1. Τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῶν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμο-
νίοις.

2. Ὁ παῖς ἐπαιδεύετο ὑπὸ παιδοτροφῆ ἀγαθῶ.

§ 3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') Τὸ ὑποκάτω.

1. Ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα.

2. Οἱ νεώτεροι ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κόμμασι ἠδύζοντο.

β') Χρόνον.

1. Ὑπὸ νύκτι εἰσέπλευσαν.

2. Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἡῶς.

γ') Ὑποταγῆν.

1. Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλέα ἐρέετο.

2. Διαπέμπει πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν πάντας καὶ πρὸς Κροῖ-
σον τὸν Ἀνδῶν βασιλέα.

34. Ἄσκησις.

1.— Συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι ἐλθόντα εἰς Δελφούς ἀνακοινῶ-
σαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας. — 2. Ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ Ἑλ-
ληνες ἐννοοῦμενοι ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν. — 3. Οὐκ ἠδύ-
ναντο καθεύδειν ὑπὸ πόθου γονέων, γυναικῶν καὶ παιδῶν. — 4. Εἶρ-
γετο πάντοθεν ὑπὸ τινων ἀποριῶν. — 5. Εἰ ὑψηρόμεθα καὶ ἐπὶ βασι-
λεὶ γενησόμεθα, τί οἰόμεθα πείσεσθαι; — 6. Οἱ ἄλλοι παρὰ τὰς τά-
ξεις ἴοντες παρεκάλουν στρατηγόν. — 7. Καὶ ἐγένοντο οἱ συνελθόντες
στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν. — 8. Οἱ στρατιῶται πρὸς
ἡμᾶς βλέπουσι. — 9. Στάγης ὁ Πέρσης περὶ ταῦτα τὰ χωρία ἦν. — 10.
Οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοὶ συνεχώρησαν πρὸς Φαρνάδαζον ὑπὲρ Καλ-
χιηδόνος εἴκοσι τάλαντα Ἀθηναίοις Φαρνάδαζον. — 11. Ἐκείνην ἑλὼν
πρὸς τὸ Βυζάντιον ἦκεν. — 12. Ἀπήει καὶ τοὺς παρὰ βασιλέα πο-
ευομένους πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς Κόζικον.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

α') Πατρὶς καὶ χρόνος γεννήσεως.

Ὁ περιώνυμος στρατηγός, ἱστορικός καὶ φιλόσοφος Ξενοφῶν ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς θειικωτέρας εἰδήσεις τῷ 434 π. Χ.

β') Καταγωγή καὶ παιδείσις.

Ὁ Ξενοφῶν ἦτο υἱὸς τοῦ Γούλλου καὶ τῆς Διοδώρας κατὰ τὸν δῆμον Ἐρχιεὺς. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ἐγγενεῖς καὶ πλούσιοι καὶ ἐξεπαίδευσαν καλῶς αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει δαψιλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως τὸ δῶρον τῆς εὐφυΐας καὶ ἦτο εὐειδέστατος μέχρις ὑπερβολῆς. Ὁ Ξενοφῶν ἐγένετο φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Σωκράτους, τὸν ὁποῖον ἐσέβετο καὶ ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἠγαπᾶτο.

γ') Τὰ σπουδαιότερα γεγονότα τοῦ βίου τοῦ Ξενοφῶντος.

1) Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ὁ Ξενοφῶν κατὰ προτροπὴν τοῦ φίλου του Προξένου τοῦ Βοιωτοῦ μεταβαίνει τῷ 401 π. Χ. εἰς Σάρδεϊς, ὅπως οὐσταθῇ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Κῦρον τὸν νεώτερον. Μετὰ δὲ τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην, καθ' ἣν ἐφορεύθη ὁ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξου ἐκστρατεύσας Κῦρος, καὶ μετὰ τὴν διὰ προδοσίας σφαγὴν τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνηος ὁ Ξενοφῶν ἐκλεχθεὶς στρατηγὸς ὠδήγησε τὸν στρατὸν τῶν μυρίων Ἑλλήνων ἐκ τοῦ βάρους τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Θράκην μετὰ θανμαστῆς συνέσεως ὑπερηγήσας ἅπειρα κωλύματα.

Ξενοφῶν.

2) Ὁ Ξενοφῶν ὠδήγησας τοὺς Μυρίους εἰς Πέργαμον παραδίδει αὐτοὺς εἰς τὸν στρατηγὸν τῶν Λακεδαιμονίων Θίβρωνα, ὁ ὁποῖος ἠγωνίζετο κατὰ τῆς στρατιᾶς τοῦ μεγάλου βασιλέως.

3) Οὗτος πολεμήσας ἐν Ἀσίᾳ μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων τοῦ Περσικοῦ ζυγοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκολουθῶν τὸν Ἀγησίλαον καὶ ἠγωνίσθη μετ' αὐτοῦ ἐν Κορωνείᾳ τῷ 394 π. Χ. κατὰ τῶν ἐναντιῶν πολιτῶν, οἱ ὅποιοι παρέστησαν σύμμαχοι τῶν Θηβαίων, δι' ὃ οἱ Ἀθηναῖοι καταδικάζουσι τὸν Ξενοφῶντα εἰς ἀειφυγίαν.

3.) Οἱ Σπαρτιῶται ἀναγνωρίζαντες τὰς εὐεργεσίας τοῦ Ξενοφῶντος ἔδωσαν πρὸς αὐτὸν κτήμα ἐν Σκιλλοῦντι τῆς Ἡλίδος. Ἐνταῦθα ἐπιδοθεὶς ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν θήραν, τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν συγγραφήν διῆγε μετὰ τῆς γυναῖκος Φιλησίας καὶ τῶν δύο υἱῶν, τοῦ Γρούλλου καὶ τοῦ Διοδώρου, βίον ἀγροτικὸν καὶ ὄλιβιον. Ἐν Σκιλλοῦντι ὁ Ξενοφῶν δέχεται τὸν νεωκόρον τῆς Ἐφεσίας Ἀτέμδος Μεγάβυζον κομίζοντα πρὸς αὐτὸν τὴν παρακαταθήκην, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἐμπιστευθῆ πρὸς αὐτόν, ὅτε μετὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἐπανήροχο εἰς τὴν Ἑλλάδα.

5) Μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, κατὰ τὴν ὅποιαν οἱ Σπαρτιῶται ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὁ Ξενοφῶν μετὰ βίον 23 ἐτῶν ἐν Σκιλλοῦντι καταδιωχθεὶς κατέφυγε μετὰ τῶν υἱῶν καὶ μετ' ὀλίγων οἰκιστῶν εἰς τὸ Λέπρεον, πόλιν τῆς Ἡλίδος, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κόρινθον, ἐνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 355 π. Χ.

Γρούλλος, ὁ υἱὸς τοῦ Ξενοφῶντος, πίπτει ἥρωικῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι συνεμάχησαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας περὶ τὸ 363 π. Χ. κατὰ τῶν Θηβαίων, ὁ Ξενοφῶν ἐπεμφεν εἰς Ἀθήνας τοὺς δύο υἱούς, ἵνα μετὰσχωσι τοῦ πολέμου. Καὶ ὁ μὲν Διοδῶρος ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατέρα, ὁ δὲ Γρούλλος ἥρωικῶς μαχόμενος ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μαντινείας. Ὁ δὲ γέρον Ξενοφῶν θύων ἑαυτεμῆνος ἀπέβαλε τὸν στέφανον, ἀλλὰ μαθὼν ὅτι γενναίως ἔπεσεν ἔθετο πάλιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιειπῶν «ἐρίγνωστον οὐ ἐγέννησα θνητόν».

δ') Αἱ ἀρεταὶ τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁ Ξενοφῶν κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ ἦτο ἀνὴρ καλὸς κάγαθος, εὐσεβής, αἰδήμων, φίλος τῆς ἰσπασίας καὶ τοῦ κυνηγίου, καὶ συγ-

γραφεὺς ἀριστος ἐπαινούμενος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διὰ τὴν ἀμίμητον χάριν, τὴν σαφήνειαν, τὴν γλυκύτητα καὶ καθαρότητα τοῦ λόγου, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ ὠνομάσθη « Ἀττικὴ μούσα » καὶ « Ἀττικὴ μέλισσα ».

ε') Ἔργα τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁ Ξενοφῶν συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα (Ἀπομνημονεύματα τοῦ Σωκράτους, Κύρου παιδείαν, Ἑλληνικά καὶ ἄλλα πολλά), ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶναι ἡ Κύρου ἀνάβασις, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Ἀθηναῖος συγγραφεὺς δὲν περιγράφει μόνον τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Κύρου, ἀλλὰ καὶ τὴν κάθοδον τῶν Μυρῶν.

Ἑλληνικά Ξενοφῶντος.

Τὰ δὲ Ἑλληνικά συνιστάμενα ἐξ 7 βιβλίων παρέχουσι τὴν ἱστορίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπὸ τοῦ 411 μέχρι τοῦ 362 π. Χ., δηλὰ δὴ ἀρχίζουσιν ἀπὸ τοῦ χρόνου εἰς τὸν ὁποῖον λήγει ἡ ἱστορία τοῦ Ἀθηναίου Θουκυδίδου καὶ φθάνουσι μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης.

Τὰ δὲ κατὰ τὸ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1914 πρόγραμμα τοῦ Σοῦ Ὑπουργείου διδασκτέα μέρη ἐκ τοῦ Γ' καὶ Δ' Βιβλίου τοῦ εἰρημένου συγγράμματος τοῦ Ξενοφῶντος πραγματεύονται τοὺς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν.

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΔΡΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΚΛΟΓΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'—§ 5—28.

*Διόδοσις τῆς χώρας τῶν Καρδούχων.
(14 Νοεμβρίου 401—16 Νοεμβρίου 401 π. Χ.)*

*Πῶς οἱ Ἕλληνες ἀφικνοῦνται εἰς τὸ ὄρος
τῆς χώρας τῶν Καρδούχων.*

§ 5—8. Ἦνίκα δ' ἦν ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φυλακὴν καὶ ἐλείπετο τῆς νυκτός, ὅσον σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδῖον, τηριζαῦτα ἀναστάντες ἀπὸ παραγγέλσεως, πορευόμενοι ἀφικνοῦνται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος.

Ἐνθα δὴ Χειρίσοφος μὲν ἠγείτο τοῦ στρατεύματος, λαβὼν τὸ ἀμφ' αὐτὸν καὶ τοὺς γυμνήτας πάντας, Ξενοφῶν δὲ σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξιν ὀπλίταις εἶπετο οὐδένα ἔχων γυμνήτα· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος ἐδόκει εἶναι, μὴ τις ἄνω πορευομένων ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἐπίσποιτο.

Καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος, πρὶν τινὰς αἰσθῆσθαι τῶν πολεμίων· ἔπειτα δ' ὑψηγείτο· ἐφείπετο δὲ αἰεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος εἰς τὰς κόμας τὰς ἐν τοῖς ἄγκεσί τε καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων.

Πῶς φέρονται οἱ Ἕλληνες πρὸς τοὺς Καρδούχους.

§ 8—9. Ἐνθα δὴ οἱ μὲν Καρδοῦχοι ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας ἔχοντες καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας ἔφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη.

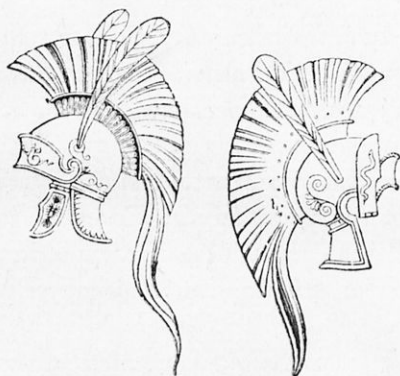
ΕΥΑΓΓ. Δ. ΠΑΝΗΝΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΤΟΜ. Γ'

5

τὰ δὲ ἐπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν, ἦσαν δὲ καὶ χαλκώμασι παμπόλλοις κατεσκευασμένοι αἱ οἰκίαι, ὧν οὐδὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνας, οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκον, ὑποφειδόμενοι, εἴ πως ἐθειλήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διεναί αὐτοὺς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπειτέρω βασιλεῖ πολέμοι ἦσαν· τὰ μέντοι ἐπιτήδεια ὅπου τις ἐπιτυγχάνοι ἐλάμβανεν· ἀνάγκη γὰρ ἦν.

Τί πράττουσιν οἱ Καρδοῦχοι βλέποντες τοὺς Ἕλληνας εἰσερχομένους εἰς τὰς ἑαυτῶν οἰκίας.

§ 9—12. Οἱ δὲ Καρδοῦχοι οὔτε καλούντων ὑπίζουον οὔτε ἄλλο φιλικὸν οὐδὲν ἐποίουν· ἐπεὶ δὲ οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέβαινον εἰς τὰς κόμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἤδη σκο-

Κράνος.

ταῖοι—διὰ γὰρ τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν ὄλην τὴν ἡμέραν ἢ ἀνάβασις αὐτοῖς ἐγένετο καὶ κατάβασις [ἐγένετο]—τότε δὴ συλλεγέντες τινὲς τῶν Καρδοῦχων τοῖς τελευταίοις ἐπετίθεντο, καὶ ἀπέκτεινάν τινας καὶ λίθοις καὶ τοξεύμασι κατέτρωσαν, ὀλίγοι ὄντες· ἐξ ἀπροσδοκίτου γὰρ αὐ-

τοῖς ἐπέπεσε τὸ Ἑλληνικόν. εἰ μέντοι τότε πλείους συνελέγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθαρεῖν πολὺ τοῦ στρατεύματος· καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα οὕτως ἐν ταῖς κόμας ἠγλίσθησαν. οἱ δὲ Καρδοῦχοι πυρὰ πολλὰ ἔκαιον κύκλω ἐπὶ τῶν ὁρέων καὶ συνεβόων ἀλλήλους.

*Διατί οί Ἕλληνες καταλείπουσι τὰ ὑποζύγια
καὶ τοὺς αἰχμαλώτους.*

§ 12—14. Ἐμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθοῦσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς τῶν Ἑλλήνων ἔδοξε τῶν τε ὑποζυγίων τὰ ἀναγκαῖα καὶ δυνατώτατα ἔχοντας πορεύεσθαι, καταλιπόντας τὰλλα, καὶ ὅσα ἦν νεωστὶ αἰχμάλωτα ἀνδράποδα ἐν τῇ στρατιᾷ πάντα ἀφεῖναι. σχολαίαν γὰρ ἐποίουν τὴν πορείαν πολλὰ ὄντα τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ αἰχμάλωτα, πολλοὶ δὲ οἱ ἐπὶ τούτοις ὄντες ἀπόμαχοι ἦσαν, διπλάσιά τε ἐπιτήδεια ἔδει πορίζεσθαι καὶ φέρεσθαι πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ὄντων. δόξαν δὲ ταῦτα ἐκίρυσαν οὕτω ποιεῖν.

Θώραξ χαλκοῦς.

*Διατί ἡ ὀπισθοφυλακὴ τῶν Ἑλλήνων
προχωρεῖ ἀτάκτως.*

§ 14—19. Ἐπεὶ δὲ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο, ὑποστήσαντες ἐν τῷ στενῷ οἱ στρατηγοί, εἴ τι εὐρίσκοιεν τῶν εἰρημένων μὴ ἀφειμένον, ἀφηροῦντο, οἱ δ' ἐπέιθοντο, πλὴν εἴ τις ἔκλειψε. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τὰ μὲν τι μαχόμενοι τὰ δὲ τι ἀναπαυόμενοι. εἰς δὲ τὴν ὕστεραίαν γίνεται χειμῶν πολὺς, ἀναγκαῖον δ' ἦν πορεύεσθαι· οὐ γὰρ ἦν ἰκανὰ τὰπιτήδεια. καὶ ἦγετο μὲν Χειρίσοφος, ὀπισθοφυλάκει δὲ Ξενοφῶν. καὶ οἱ πολέμοι ἰσχυρῶς ἐπετίθεντο, καὶ στενῶν ὄντων τῶν χωρίων ἐγγὺς προσιόντες ἐτόξευον καὶ ἐσφενδόνων· ὥστε ἠναγκάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐπιδιώκοντες καὶ πάλιν ἀναχάζοντες σχολῇ πορεύεσθαι· καὶ θαμνὰ παρήγγελλεν ὁ Ξενοφῶν ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμοι ἰσχυρῶς ἐπιπέοντο. ἐνταῦθα ὁ Χειρίσοφος ἄλλοτε μὲν ὅτε

παρεγγυῶτο ὑπέμενε, τότε δὲ οὐχ ὑπέμενεν, ἀλλ' ἦγε ταχέως καὶ παρηγγύα ἔπεσθαι, ὥστε δῆλον ὅτι προᾶγμά τι εἶη· σχολὴ δ' οὐχ ἦν ἰδεῖν παρελθόντι τὸ αἴτιον τῆς σπουδῆς· ὥστε ἦ

Ἄσπιδος ὄρος.

πορεία ὁμοία φυγῇ ἐγένετο τοῖς ὀπισθοφυλάξι. καὶ ἐνταῦθα ἀποθνήσκει ἀνὴρ ἀγαθὸς Λακωνικὸς Λεώνυμος τοξευθεὶς διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς σπολάδος εἰς τὰς πλευράς, καὶ Βασίαις Ἄρκας διαμπερὲς τὴν κεφαλὴν.

*Διατί ὁ Ξενοφῶν αἰτιᾶται τὸν Χειρίσοφον
καὶ πῶς οὗτος δικαιολογεῖται.*

§ 19—23. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ σταθμόν, εὐθύς ὥσπερ εἶχεν ὁ Ξενοφῶν ἐλθὼν πρὸς τὸν Χειρίσοφον ἠτιᾶτο αὐτὸν ὅτι οὐχ ὑπέμενεν, ἀλλ' ἠναγκάζοντο φεύγοντες ἅμα μάχεσθαι. καὶ νῦν δύο καλῶ τε καὶ ἀγαθῶ ἄνδρε τέθνατον καὶ οὔτε ἀνελέσθαι οὔτε θάψαι ἔδυνάμεθα. ἀποκρίνεται ὁ Χειρίσοφος· Βλέψον, ἔφη, πρὸς τὰ ὄρη καὶ ἰδὲ ὡς ἄβατα πάντα.

ἔστί· μία δ' αὕτη ὁδὸς ἦν ὄρας ὀρθία, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ἀνθρώπων ὄραν ἔξεστί σοι ὄγλον τοσοῦτον, οἱ κατελιηφότες φυλάττουσι τὴν ἔκβασιν. ταῦτ' ἐγὼ ἔσπευδον καὶ διὰ τοῦτό σε οὐχ ὑπέμενον, εἴ πως δυναίμην φθάσαι πρὶν κατελιηφθαι τὴν ὑπερβολήν· οἱ δ' ἡγεμόνες οὐς ἔχομεν οὐ φασιν εἶναι ἄλλην ὁδόν. ὁ δὲ Ξενοφῶν λέγει· Ἄλλ' ἐγὼ ἔχω δύο ἀνδρας, ἐπεὶ γὰρ ἡμῖν πράγματα παρεῖχον, ἐνηδρεύσαμεν, ὅπερ καὶ ἡμᾶς καὶ ἀναπνεῦσαι ἐποίησε, καὶ ἀπεκτείναμεν τινὰς αὐτῶν, καὶ ζῶντας προουθυμήθημεν λαβεῖν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα ὅπως ἡγεμόσιν εἰδόσι τὴν χώραν χορησάμεθα.

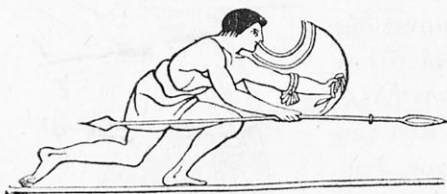
Θώραξ φολιδοτός.

*Τί πληροφοροῦνται περὶ τῆς πορείας οἱ Ἕλληνες
παρὰ τινος αἰχμαλώτου.*

§ 23 — 26. Καὶ εὐθύς ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους ἡλεγχον διαλαβόντες εἴ τινα εἶδειεν ἄλλην ὁδὸν ἢ τὴν φανεράν· ὁ μὲν οὖν ἕτερος οὐκ ἔφη μάλα πολλῶν φόβων προσαγομέων· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὠφέλιμον ἔλεγεν, ὀρθῶντος τοῦ ἐτέρου κατεσφάγη. ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν ὅτι οὗτος μὲν οὐ φαίη διὰ ταῦτα εἶδέναι ὅτι αὐτῷ ἐτύγχανε θυγάτηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη· αὐτὸς δ' ἔφη ἡγήσεσθαι δυνατὴν καὶ ὑποζυγίους πορεύεσθαι ὁδόν. ἐρωτώμενος δ' εἰ εἴη τι ἐν αὐτῇ δυσπάρικτον χωρίον, ἔφη εἶναι ἄκρον ὅ, εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν.

*Τίνες ἀναλαμβάνουσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς
ὁδηγίας τοῦ Ξενοφῶντος.*

§ 26 — 28. Ἐνταῦθα δ' ἐδόκει συγκαλέσαντας ἰοχα-
γοῦς καὶ πελταστὰς καὶ τῶν ὀπλιτῶν λέγειν τε τὰ παρόντα

Πελταστής.

καὶ ἐρωτᾶν εἴ τις αὐ-
τῶν ἔστιν ὅστις ἀνὴρ
ἀγαθὸς ἐθέλοι ἂν γε-
νέσθαι καὶ ὑποστάς
ἐθελοντῆς πορευέ-
σθαι. ὑφίσταται τῶν
μὲν ὀπλιτῶν Ἀριστώ-

νυμος Μεθυδριεύς Ἄρκας καὶ
Ἄγασίας Στυμφάλιος Ἄρκας,
ἀντιστασιάζων δὲ αὐτοῖς Καλ-
λίμαχος Παρράσιος [Ἄρκας
καὶ οὗτος] ἔφη ἐθέλειν πορευέ-
σθαι προσλαβὼν ἐθελοντὰς ἐκ
τοῦ παντὸς τοῦ στρατεύματος·
ἐγὼ γάρ, ἔφη, οἶδα ὅτι ἔψονται
πολλοὶ τῶν νέων ἐμοῦ ἡγουμέ-
νου. ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν εἴ τις
καὶ τῶν γυμνήτων ταξιάρχων
ἐθέλοι συμπορευέσθαι. ὑφίστα-
ται Ἀριστέας Χίος, ὅς πολ-
λαχοῦ πολλοῦ ἄξιος τῇ στρατιᾷ
εἰς τὰ τοιαῦτα ἐγένετο.

Ἄριστής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1 — 24.

**Δισχίλιοι ἐθέλονται καταλαβόντες τὸ ἄκρον
κρατούσαι τῆς ὁδοῦ.**

[17 Νοεμβρίου 401 — 18 Νοεμβρίου 401. π. X].

**Πῶς ὁ Ξενοφῶν πειρᾶται νὰ ἐξαπατήσῃ
τοὺς βαρβάρους [Καρδούχους].**

§ 1 — 5. Καὶ ἦν μὲν δαίλη, οἱ δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ἐμ-
φαγόντας πορεύεσθαι. καὶ τὸν ἡγεμόνα δῆσαντες παραδιδό-
ασιν αὐτοῖς, καὶ συντίθενται τὴν μὲν νύκτα, ἦν λάβωσι τὸ
ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι
σημαίνειν· καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας ἰέναι ἐπὶ τοὺς κατέχον-
τας τὴν φανεράν ἔκβασιν, αὐτοὶ δὲ συμβοηθήσειν ἐκβαίνον-
τες ὡς ἂν δύνωνται τάχιστα. ταῦτα συνθέμενοι οἱ μὲν ἐπο-
ρεύοντο πλῆθος ὡς δισχίλιοι· καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ·
Ξενοφῶν δὲ ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας ἠγείτο πρὸς τὴν φα-
νεράν ἔκβασιν, ὅπως ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμοι προσέχοιεν
τὸν νοῦν, καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ περιόντες. ἐπεὶ δὲ ἦσαν
ἐπὶ χαράδρᾳ οἱ ὀπισθοφύλακες, ἦν ἔδει διαβάντας πρὸς τὸ
ὄρθιον ἐκβαίνειν, τμηκαῦτα ἐκυλίνδουν οἱ βάρβαροι ὀλοι-
τρόχους ἀμαξιαίους καὶ μείζους καὶ ἐλάττους, οἱ φερόμενοι
πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο καὶ παντάπασιν
οὐδὲ πελάσαι οἷόν τ' ἦν τῇ εἰσόδῳ. ἔνιοι δὲ τῶν λοχαγῶν,
εἰ μὴ ταύτῃ δύναιτο, ἄλλῃ ἐπειρῶντο· καὶ ταῦτα ἐποίουν
μέχρι σκότος ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ᾤοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπίοντες,
τότε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον· ἐτύγγανον δὲ καὶ ἀνάριστοι
ὄντες [αὐτῶν οἱ ὀπισθοφυλακήσαντες]. οἱ μέντοι πολέμοι
οὐδὲν ἐπαύσαντο δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κυλινδοῦντες τοὺς λί-
θους· τεκμαίρεσθαι δ' ἦν τῷ ψόφῳ.

Πῶς πορεύονται οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

§ 5 — 10. Οἱ δ' ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα κύκλω περιμόντες καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους· καὶ τοὺς μὲν κατακαίνοντες τοὺς δὲ καταδιώξαντες αὐτοὶ ἐνταῦθ' ἔμενον ὡς τὸ ἄκρον κατέχοντες. οἱ δ' οὐ κατεῖχον. ἀλλὰ μαστὸς ἦν ὑπὲρ αὐτῶν παρ' ὃν ἦν ἡ στενὴ αὐτῆ ὁδὸς ἐφ' ἣ ἑκάθητο οἱ φύλακες. ἔφοδος μέντοι αὐτόθεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἦν οἱ ἐπὶ τῇ φανερᾷ ὁδῷ ἑκάθητο. καὶ τὴν μὲν νύκτα ἐνταῦθα διήγαγον. ἐπεὶ δ' ἡμέρα ὑπέφαινε, ἐπορεύοντο σιγῇ

Δόρυ.

συντεταγμένοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ ὁμίχλη ἐγένετο, ὥστ' ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες· ἐπεὶ δὲ εἶδον ἀλλήλους, ἦ τε σάλπιγξ ἐφθέγγετο καὶ ἀλαλάζαντες ἵεντο ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους. οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ λιπόντες τὴν ὁδὸν φεύγοντες ὀλίγοι ἀπέθνησκον· εὐζῶνοι γὰρ ἦσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον ἀκούσαντες τῆς σάλπιγγος εὐθύς ἵεντο ἄνω κατὰ τὴν φανεράν ὁδόν· ἄλλοι δὲ τῶν στρατηγῶν κατὰ ἀτριβεῖς ὁδοὺς ἐπορεύοντο ἢ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες, καὶ ἀναβάντες ὡς ἐδύνατο ἀνέμων ἀλλήλους τοῖς δόρασι. καὶ οὗτοι πρῶτοι συνέμειξαν τοῖς προκαταλαβοῦσι τὸ χωρίον.

*Πῶς οἱ Ἕλληνες προσβάλλουσι τὸν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ
λόφον κατειλημμένον ὑπὸ τῶν πολεμίων.*

§ 10 — 13. Ξενοφῶν δὲ ἔχων τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις ἐπορεύετο ἤπερ οἱ τὸν ἡγεμόνα ἔχοντες· εὐδοωτάτη

γὰρ ἦν τοῖς ὑποζυγίοις· τοὺς δὲ ἡμίσεις ὀπισθεν τῶν ὑποζυγίων ἔταξε. πορευόμενοι δ' ἐντυγγάνουσι λόφῳ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ κατελιμμένῳ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὓς ἢ ἀποκόψαι ἦν ἀνάγκη ἢ διεξεῦχθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. καὶ αὐτοὶ μὲν ἂν ἐπορεύθησαν ἥπερ οἱ ἄλλοι, τὰ δὲ ὑποζύγια οὐκ ἦν ἄλλη ἢ ταύτη ἐκβῆναι. ἔνθα δὲ παρεκελευσάμενοι ἀλλήλοις προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον ὀρθίους τοῖς λόγοις, οὐ κινῶν ἀλλὰ καταλιπόντες ἄφοδον τοῖς πολεμίοις, εἰ βούλοιντο φεύγειν. καὶ τέως μὲν αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ὅπῃ ἐδύνατο ἕκαστος οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον, ἐγγὺς δ' οὐ προσέεντο, ἀλλὰ φυγῇ λείπουσι τὸ χωρίον. καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεσαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἕτερον ὁρῶσιν ἔμπροσθεν λόφον κατεχόμενον ἐπὶ τοῦτον αὐθις ἐδόκει πορεύεσθαι.

Διατί ὁ Ξενοφῶν καταλείπει ἐπὶ τοῦ λόφου λοχαγοὺς.

§ 13 — 14. Ἐννοήσας δ' ὁ Ξενοφῶν μὴ, εἰ ἔρημον καταλίποι τὸν ἐαλωκότα λόφον, [καὶ] πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἐπιθοῖντο τοῖς ὑποζυγίοις παριοῦσιν — ἐπὶ πολὺ δ' ἦν τὰ ὑποζύγια ἅτε διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ πορευόμενα — καταλείπει ἐπὶ τοῦ λόφου λοχαγοὺς Κηφισόδωρον Κηφισοφώντος Ἀθηναῖον καὶ Ἀμφιζράτην Ἀμφιδήμου Ἀθηναῖον καὶ Ἀρχαγόραν Ἀργεῖον φυγάδα, αὐτοὺς δὲ σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν δεύτερον λόφον, καὶ τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ τοῦτον αἰροῦσιν.

Διατί οἱ βάρβαροι ἐγκαταλείπουσιν ἀμαχητὶ τὸν λόφον.

§ 14 — 17. Ἐπὶ δὲ αὐτοῖς τρίτος μαστὸς λοιπὸς ἦν πολὺ ὀρθιώτατος ὁ ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τῷ πυρὶ καταληφθείσης φυλακῆς τῆς νυκτὸς ὑπὸ τῶν ἐθελοντῶν. ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἐγένοντο οἱ Ἕλληνες, λείπουσιν οἱ βάρβαροι ἀμαχητὶ τὸν μαστόν, ὥστε θαυμαστὸν πᾶσι γενέσθαι καὶ ὑπόπτευον δείσαντας αὐτοὺς

μὴ κυκλωθέντες πολιορκοῖντο ἀπολιπεῖν. οἱ δ' ἄρα ἀπὸ τοῦ ἄκρου καθορῶντες τὰ ὀπισθεν γιγνόμενα πάντες ἐπὶ τοὺς ὀπισθοφύλακας ἐχώρουν. καὶ Ξενοφῶν μὲν σὺν τοῖς νεωτάτοις ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἄκρον, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκέλευσεν ὑπάγειν, ὅπως οἱ τελευταῖοι λόγοι προσμεῖξειαν, καὶ προελθόντας κατὰ τὴν ὁδὸν ἐν τῷ ὁμαλῷ θέσθαι τὰ ὄπλα εἶπε.

Ἐπὶ τίσιν ὄροις ἀποδίδουσιν οἱ βάρβαροι τοὺς νεκροὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ ποία ἡ διαγωγὴ τῶν πολεμίων.

§ 17 — 22. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθεν Ἀρχαγόρας ὁ Ἀργεῖος πεφευγὼς καὶ λέγει ὡς ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ λόφου καὶ ὅτι τεθνᾶσι Κηφισόδωρος καὶ Ἀμφικράτης καὶ <οἱ> ἄλλοι ὅσοι μὴ ἀλάμενοι κατὰ τῆς πέτρας πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας ἀφίκοντο. ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι οἱ βάρβαροι ἦγον ἐπ' ἀντίπορον λόφον τῷ μαστῷ· καὶ ὁ Ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς δι' ἐριμνέως περὶ σπονδῶν καὶ τοὺς νεκροὺς ἀπῆται. οἱ δὲ ἔφασαν ἀποδώσειν ἐφ' ᾧ μὴ καίειν τὰς οἰκίας. συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. ἐν τῷ δὲ τὸ μὲν ἄλλο στρατεύμα παρήει, οἱ δὲ ταῦτα διελέγοντο, πάντες οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου συνερρῴησαν ἐνταῦθα [οἱ πολέμιοι]. καὶ ἐπεὶ ἤρξαντο καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ μαστοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐνθα τὰ ὄπλα ἔκιντο, ἴεντο δὴ οἱ πολέμιοι πολλῷ πλήθει καὶ θορόβῳ· καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μαστοῦ ἀφ' οὗ Ξενοφῶν κατέβαινεν, ἐκυλίνδουν πέτρους· καὶ ἐνὸς μὲν κατέαξαν τὸ σκέλος, Ξενοφῶντα δὲ ὁ ὑπασπιστὴς ἔχων τὴν ἀσπίδα ἀπέλιπεν· Εὐρύλοχος δὲ Λουσιεὺς [Ἀρκὰς] προσέδραμεν αὐτῷ ὀπλίτης, καὶ πρὸ ἀμφοῖν προβεβλημένος ἀπεχώρει, καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τοὺς συντεταγμένους ἀπῆλθον.

Ποίων τιμῶν ἀξιοῦνται οἱ πεσόντες Ἕλληνες.

§ 22 — 24. Ἐκ δὲ τούτου πᾶν ὁμοῦ ἐγένετο τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐσχίγησαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς οἰκίαις καὶ

ἐπιτηδείους δαψιλῆσι· καὶ γὰρ οἶνος πολὺς ἦν, ὥστε ἐν λάκκοις κονιατοῖς εἶχον. Ξενοφῶν δὲ καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο ὥστε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἀπέδωσαν τὸν ἡγεμόνα· καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀπαθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν ὥσπερ νομίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

[14 Νοεμβρίου 401 — 22 Νοεμβρίου 401 π. Χ].

Περίληψις. — Οἱ Ἕλληνες διαβάντες οὕτω τὰ Καρδούχεια ὄρη ἠδύλοισαν εἰς κόμας ὑπεράνω πεδιάδος, διαστρομένης ὑπὸ τοῦ Κεντριίου, παραποταμίου τοῦ Τίγρητος καὶ ἀποτελοῦντος τὸ ὄριον τῆς Ἀρμενίας καὶ τῶν Καρδούχων. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἐδύοισαν δυσχερείας· διότι πέραν μὲν τοῦ ποταμοῦ εἶδον παρατεταγμένους πεζοὺς καὶ ἵππεις Ἀρμενίους καὶ ἄλλους βαρβάρους, ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν διάβασιν ἅψ' οὗ δὲ καταβάντες εἰς τὴν πεδιάδα ἐπεχείρησαν νὰ διαβῶσι, τὸν μὲν πόρον εὔρον δυσχερῆ, εἶδον δὲ τοὺς Καρδούχους συνηθροισμένους εἰς τὰς ὄρεινὰς κόμας, ὅπου εἶχον κοιμηθῆ, ἵνα ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτῶν διαβαινόντων. Ἐστρατοπέδωσαν λοιπὸν παρὰ τὸν ποταμὸν καὶ διέμειναν ἐκεῖ μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἀμνηχανίᾳ ὁ Ξενοφῶν εἶδεν ὄνειρον ἐνοῦϊκόν, ἐπιβεβαιωθὲν καὶ ὑπὸ θυσίας καλῆς. Αἴαν πρῶτ' ἔρχονται πρὸς τὸν Ξενοφῶντα δύο νεανίσκοι καὶ λέγουσιν ὅτι ἀνεκάλυψαν ὀλίγον ἀνωτέρω ἄλλον πόρον εὐδιάβατον. Ἐλθόντες δὲ εἰς τοῦτον, ὁ μὲν Χειρίσοφος μετὰ τοῦ ἡμίσεος στρατοῦ διαβαίνει αὐτόν, ὁ δὲ Ξενοφῶν λαβὼν τοὺς εὐζωνοτάτους τῶν ὀπισθοφυλάκων ἐπιστρέφει πρὸς τὴν δύσπορον διάβασιν. Ἐκ τῆς διττῆς ταύτης κινήσεως τῶν Ἑλλήνων φοβηθέντες οἱ ἀπέναντι βάρβαροι μήπως κυκλωθῶσι τρέπονται εἰς φυγὴν, πρῶτον μὲν οἱ ἵππεις, εἶτα δὲ καὶ οἱ πεζοὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἀπέναντι ὄχθων. Τότε ὁ Ξενοφῶν τρέχει πρὸς τὸν εὐδιάβατον πόρον· ἐπειδὴ δὲ οἱ Καρδούχοι, βλέποντες αὐτοὺς ὀλίγους ὑπολειφθέντας ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ, ὄρωσαν εἰς ἐπίθειν, ὁ Ξενοφῶν δι' εὐφυοῦς παρατάξεως καὶ κινήσεως τῶν ἑαυτοῦ ἀπέκρουσεν αὐτοὺς καὶ διέβη καὶ αὐτὸς τὸν Κεντριῖον ὀλίγους ἔχων τειρωμένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

[24 Νοεμβρίου — 4 Δεκεμβρίου 401 π. Χ.]

Περίληψις.— Διαβάντες τὸν Κεντριότην οἱ Ἕλληνες διήλθον ταχέως, καθ' ὃ ἀκατοίκητον, τὴν πρὸς βορρῶν αὐτοῦ λοφώδη χώραν. Παρελθόντες δὲ καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Τύρρητος ὑπερέβησαν ὄρος ὑψηλόν, ὡς 10,000 ποδῶν, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸν Τηλεβόαν, παραποτάμιον τοῦ Εὐφράτου, εἰσελθόντες οὕτως εἰς τὴν δυτικὴν Ἀρμενίαν, σαιραπίαν τοῦ Τιριβάζου. Πρὸς τοῦτον συνομολογήσαντες σπονδὰς ἐπὶ εἰρηνικῇ διόδῳ διεπορεύθησαν τὴν περὶ τὸν Τηλεβόαν πλουσίαν χώραν καὶ εἰσῆλθον εἰς ὑψηλὴν πεδιάδα—4,000 ποδῶν—ὅπου ἐπέστησαν πολλὰς ἐνοχλήσεις ἕκ τε τῆς πολλῆς χιόνος—ἦτο Νοέμβριος μὴν περὶ τὸ τέλος—καὶ ἕκ τοῦ ὅτι ὁ Τιριβάζος παρακολουθῶν μετὰ δυνάμεως εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας παρεῖχεν ὑπόνοιαν ἀπιστίας, καὶ ἔνεκα τούτου ὅτι μὲν διεσκήρουν ἐν ταῖς κόμμας, ὅτι δὲ ὁμοῦ κατηνλίζοντο ἐν ὑπαίθρῳ καίπερ χιονιζόμενοι. Τέλος δὲ συλλαβόντες Πέρσην ἰνὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Τιριβάζου ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ Τιριβάζος ἐσοκόπει κατὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πρὸ αὐτῶν ὄρους ἐν τοῖς στενοῖς, δι' ὧν μόνον ὑπῆρχε πορεία, γὰρ ἐπιτεθῆ μετὰ πολλῆς δυνάμεως κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ στρατηγοί, καταλιπόντες φύλακας ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὑπὸ ἓνα στρατηγόν, ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἄλλου στρατεύματος, ἔχοντες ὁδηγὸν τὸν συλληφθέντα Πέρσην, κατὰ τοῦ Τιριβάζου, καταδιώκουσιν αὐτὸν διὰ τῶν πελταστῶν, καὶ λαβόντες λάφυρα ἐπανήλθον εἰς τὸ στρατόπεδον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 7 — 14.

[24 Νοεμβρίου 401 — 4 Δεκεμβρίου 401 π. Χ.]

**Τί ἀποφασίζουσιν οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ
εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ χιόνος.**

§ 7 — 10. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς διὰ πεδίου, παρασάγγας πεντεκαίδεκα· καὶ Τιριβάζος παρηκολούθει ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀπέχων ὡς δέκα σταδίους· καὶ ἀφίκοντο εἰς βασίλειαν καὶ κόμμας περίξ πολλὰς πολ-

λῶν τῶν ἐπιτηδείων μεστάς. στρατοπεδευομένων δ' αὐτῶν γίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν πολλή· καὶ ἔωθεν ἔδοξε διασκηνησαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγούς κατὰ τὰς κόμας· οὐ γὰρ ἐώρων πολέμιον οὐδένα καὶ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος. ἐνταῦθα εἶχον ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ, ἱερεῖα, σῖτον, οἴνους παλαιούς εὐώδεις, ἀσταφίδας, ὄσπρια παντοδαπά. τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλεγον ὅτι κατίδοιεν νύκτωρ πολλὰ πυρὰ φαίνοντα.

*Διὰ τίνων μέσων οἱ Ἕλληνες προσπαθοῦσι
ν' ἀποτρέψωσι τὸν ἐκ τῆς χιόνος κίνδυνον.*

§ 10 — 14. Ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα ἄλλιν. ἐντεῦθεν συνῆλθον· καὶ γὰρ ἐδόκει διαιθριάζειν. νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει χιῶν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρουψε καὶ τὰ ὄπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους· καὶ τὰ ὑποξυγία συνεπόδισεν ἢ χιῶν· καὶ πολὺς ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι· κατακειμένων γὰρ ἀλεινὸν ἦν ἢ χιῶν ἐπιπεπτοκυτῖα ὅτε μὴ παραρροεῖη. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἐτόλμησε γυμνὸς ἀναστὰς σχίξειν ξύλα, τάχ' ἀναστίας τις καὶ ἄλλος ἐκείνου ἀφελόμενος ἔσχίξεν. Ἐκ δὲ τούτου καὶ ἄλλοι ἀναστάντες πῦρ ἔκαιον καὶ ἐχρίοντο· πολὺ γὰρ ἐνταῦθα ἠύρισκετο χοῖμα, ᾧ ἐχρῶντο ἀντ' ἐλαίου, σύειον καὶ σησάμινον καὶ ἀμυγδάλινον ἐκ τῶν πιερῶν καὶ τερμίνθινον. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ μύρον ἠύρισκετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. — 1 — 36.

*Ταλαιπωρία τῶν Ἑλλήνων διερχομένων τὰς κόμας
τῆς Ἀρμενίας διὰ μέσου πολλῆς χιόνος.*

[8 Δεκεμβρίου 401 — 13 Δεκεμβρίου 401 π. XJ.]

Πῶς οἱ Ἕλληνες διαβαίνουνσι τὸν Εὐφράτην ποταμόν.

§ 1 — 13. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐδόκει πορευτέον εἶναι ὅπη δύναιτο τάχιστα, πρὶν συλλεγῆναι τὸ στράτευμα ἄλλιν καὶ

καταλαβείν τὰ στενά. συσκευασάμενοι δ' εὐθύς ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς ἡγεμόνας ἔχοντες πολλούς· καὶ αὐθημερὸν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον, ἐφ' ᾧ ἔμελλεν ἐπιτίθεσθαι Τιρίβαζος, κατεστρατοπεδεύσαντο.

Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμούςς ἐρήμους τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν. ἐλέγοντο δ' οὐδ' αἰ πηγαὶ πρόσω εἶναι.

*Τί προτείνει εἰς τῶν μάντεων πρὸς κατάπασιν
τοῦ παγετώδους ἀνέμου.*

§ 3 — 5. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πεδίου σταθμούςς τρεῖς, παρασάγγας δέκα. Ὁ δὲ τρίτος ἐγένετο χαλεπὸς καὶ ἄνεμος βορρῶς ἐναντίος ἔπνει παντάπασιν ἀποκαίων πάντα καὶ πηγνύς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐνθα δὴ τῶν μάντεων τις εἶπε σφαγιάσασθαι τῷ ἀνέμῳ καὶ σφαγιάζεται· καὶ πᾶσι δὴ περιφανῶς ἔδοξεν ἀνεῖναι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος. Ἦν δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυιὰ· ὥστε καὶ τῶν ὑπόξυγιων καὶ τῶν ἀνδραπόδων πολλὰ ἀπόλετο καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς τριάκοντα. Διεγένοντο δὲ τὴν νύκτα πῦρ καίοντες· ξύλα δ' ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά· οἱ δὲ ὄψε προσιόντες ξύλα οὐκ εἶχον.

Πῶς οἱ Ἕλληνες κινδυνεύοντες ἀλληλοβοηθοῦνται.

§ 5—7. Οἱ οὖν πάλαι ἦκοντες καὶ πῦρ καίοντες οὐ προσέεσαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀψίζοντας, εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς πυρούς ἢ ἄλλο, εἴ τι ἔχοιεν βρωτόν. Ἐνθα δὴ μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, ὧν εἶχον ἕκαστοι. Ἐνθα δὲ τὸ πῦρ ἐκαίετο, διατηκομένης τῆς χιόνος βόθροι ἐγίνοντο μεγάλοι ἔστε ἐπὶ τὸ δάπεδον· οὐδὲ παρῆν μετρεῖν τὸ βάθος τῆς χιόνος.

*Πῶς ὁ Ξενοφῶν σώζει τοὺς ὑπὸ βουλιμίας
καταληφθέντας στρατιώτας.*

§ 7 — 9. Ἐντεῦθεν δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ὄλην ἐπορεύοντο διὰ χιόνος, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμιάσαν. Ξενοφῶν δ' ὀπισθοφυλακῶν καὶ καταλαμβάνων τοὺς πίπτοντας τῶν ἀνθρώπων ἠγνόει, ὅτι τὸ πάθος εἶη. Ἐπειδὴ δὲ εἶπέ τις τῶν ἐμπείρων, ὅτι σαφῶς βουλιμιῶσι κἄν τι φάγῃσι ἀναστήσονται, περιῶν περὶ τὰ ὑποζύγια, εἶπου τι ὄρη βρωτόν, διεδίδου καὶ διέλεμπε διδόντας τοὺς δυναμένους παρατρέχειν τοῖς βουλιμιῶσιν. Ἐπειδὴ δὲ τι ἐμφάγοιεν, ἀνίσταντο καὶ ἐπορεύοντο.

Πῶς ὁ Χειρίσοφος καὶ μέρος τῶν στρατιωτῶν διαφεύγονται τὸν ἐξ αἰτίας καὶ τοῦ ψύχους θάνατον.

§ 9 — 15. Πορευομένων δὲ Χειρίσοφος μὲν ἀμφὶ κνέφας πρὸς κόμην ἀφικνεῖται, καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κόμης πρὸς τῇ κρήνῃ γυναῖκας καὶ κόρας καταλαμβάνει ἔμπροσθεν τοῦ ἐρύματος. αὗται ἡρώτων αὐτοὺς τίνες εἶεν. ὁ δ' ἐρμηνεὺς εἶπε περισσὶ ὅτι παρὰ βασιλέως πορεύονται πρὸς τὸν σατράπην. αἱ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐκ ἐνταῦθα εἶη, ἀλλ' ἀπέχει ὅσον παρασάγγην. οἱ δ', ἐπεὶ ὄψῃ ἦν, πρὸς τὸν κόμαρχον συνεισέρχονται εἰς τὸ ἔρυμα σὺν ταῖς ὑδροφόροις. Χειρίσοφος μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἐδυνήθησαν τοῦ στρατεύματος ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο, τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν οἱ μὴ δυνάμενοι διατελέσαι τὴν ὁδὸν ἐνυκτέρευσαν ἄστοι καὶ ἄνευ πυρός· καὶ ἐνταῦθά τινες ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν.

Σατράπης.

Ἐφείποντο δὲ τῶν πολεμίων συνειλεγμένοι τινὲς καὶ τὰ

μη δυνάμενα τῶν υποζυγίων ἤρπαζον καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο περὶ αὐτῶν· ἐλείποντο δὲ τῶν στρατιωτῶν οἱ τε διεφθαρμένοι ὑπὸ τῆς χιόνος τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ τε ὑπὸ τοῦ ψύχους τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσσηπότες. ἦν δὲ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ἐπικούρημα τῆς χιόνος εἴ τις μέλαν τι ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπορεύετο, τῶν ποδῶν εἴ τις κινεῖτο καὶ μηδέποτε ἠσυχίαν ἔχοι καὶ εἰς τὴν νύκτα ὑπολούοιτο· ὅσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύοντο εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες καὶ τὰ ὑποδήματα περιεπύγνοντο· καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἐπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβᾶτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάκτων βοῶν.

*Πῶς σώζει ὁ Ξενοφῶν τοὺς ἀσθενεῖς στρατιώτας
τοὺς μὴ δυναμένους νὰ προχωρήσωσι.*

§ 15—22. Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν ἀνάγκας ὑπελείποντό τινες τῶν στρατιωτῶν· καὶ ἰδόντες μέλαν τι χωρίον διὰ τὸ ἐκλειοιπένα αὐτόθι τὴν χιόνα ἤραζον τετηκέναι· καὶ ἐτετήκει διὰ κρήνην τινὰ ἢ πλησίον ἦν ἀτμίζουσα ἐν νάπη. ἐνταῦθ' ἐκτραπόμενοι ἐκάθηντο καὶ οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔχων ὀπισθοφύλακας, ὡς ἦσθετο, ἐδεῖτο αὐτῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγων ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμοι συνειλεγμένοι, καὶ τελευτῶν ἐχάλεπαινεν. οἱ δὲ σφάττειν ἐκέλευον· οὐ γὰρ ἂν δύνασθαι πορευθῆναι. ἐνταῦθα ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοὺς ἐπομένους πολεμίους φοβῆσαι, εἴ τις δύναιτο, μὴ ἐπίοιεν τοῖς κάμνουσι. καὶ ἦν μὲν σκότος ἤδη, οἱ δὲ προσῆσαν πολλῶν θοοῦβω ἀμφὶ ὧν εἶχον διαφερόμενοι. ἐνθα δὴ οἱ ὀπισθοφύλακες ἄτε ὑγαίνοντες ἐξαναστάντες ἔδραμον εἰς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ κάμνοντες ἀνακραγόντες ὅσον ἐδύναντο μέγιστον τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἔκρουσαν. οἱ δὲ πολέμοι δέισαντες ἦκαν αὐτοὺς κατὰ τῆς χιόνος εἰς τὴν νάπη, καὶ οὐδεὶς ἔτι οὐδαμοῦ ἐφθέγγατο.

Καὶ Ξενοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰπόντες τοῖς ἀσθε-

νοῦσιν ὅτι τῇ ὑστεραία ἡζουσί τινες ἐπ' αὐτούς, πορευόμενοι πρὶν τέτταρα στάδια διελθεῖν ἐντυγχάνουσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἀναπαυομένοις ἐπὶ τῆς χιόνος τοῖς στρατιώταις ἐγκεκαλυμμένοις, καὶ οὐδὲ φυλακὴ οὐδεμία καθειστήκει· καὶ ἀνίστασαν αὐτούς. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι οἱ ἔμπροσθεν οὐχ ὑποχωροῖεν. ὁ δὲ παριὼν καὶ παραπέμπων τῶν πελαστῶν τοὺς ἰσχυροτάτους ἐκέλευε σκέψασθαι τί εἴη τὸ κολῶν. οἱ δὲ ἀπήγγελλον ὅτι ὅλον οὕτως ἀναπαύοιτο τὸ στρατεύμα. ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἠϋλίσθησαν αὐτοῦ ἄνευ πυρὸς καὶ ἄδειπνοι, φυλακᾶς οἷας ἐδύναντο καταστησάμενοι. ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἦν, ὁ μὲν Ξενοφῶν πέμψας πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας τοὺς νεωτάτους ἀναστήσαντας ἐκέλευεν ἀναγκάζειν προΐεσαι.

*Τί ἀποφασίζεται μεταξὺ τῶν συναντηθέντων
Ξενοφῶντος, Χειρισόφου καὶ Πολυκράτους.*

§ 22 — 25. Ἐν δὲ τούτῳ Χειρισόφος πέμπει τὸν ἐκ τῆς κόμης σκεφομένους πῶς ἔχοιεν οἱ τελευταῖοι. οἱ δὲ ἄσμενοι ἰδόντες τοὺς μὲν ἀσθενοῦντας τούτοις παρέδωσαν κομίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, αὐτοὶ δὲ ἐπορεύοντο, καὶ πρὶν εἴκοσι στάδια διεληλυθέναι ἦσαν πρὸς τῇ κόμῃ ἔνθα Χειρισόφος ἠϋλίσσετο. ἐπεὶ δὲ συνεγένοντο ἀλλήλοις, ἔδοξε κατὰ τὰς κόμας ἀσφαλῆς εἶναι τὰς τάξεις σκηνοῦν. καὶ Χειρισόφος μὲν αὐτοῦ ἔμενεν, οἱ δὲ ἄλλοι διαλαχόντες ἅς ἐώρων κόμας ἐπορεύοντο ἕκαστοι τοὺς ἑαυτοὺς ἔχοντες. ἔνθα δὲ Πολυκράτης Ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐκέλευσεν ἀφιέναι ἑαυτόν· καὶ λαβὼν τοὺς εὐζώνους, θέων ἐπὶ τὴν κόμην ἦν εὐλήγει Ξενοφῶν καταλαμβάνει πάντας ἔνδον τοὺς κομήτας καὶ τὸν κομάρχον, καὶ πώλους εἰς δασμὸν βασιλεῖ τροφομένους ἑπτακαίδεκα, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ κομάρχου· ὁ δ' ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶς ὄψετο θηράσων καὶ οὐχ ἑάλω ἐν τῇ κόμῃ.

*Πῶς περιγράφει ὁ Ξενοφῶν τὰς οἰκίας τῶν
κωμῶν τῆς Ἀρμενίας.*

§ 25 — 28. Αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι, τὸ μὲν στόμα ὡσπερ φρέατος, κάτω δ' εὐρεία· αἱ δὲ εἴσοδοι τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὄρουκται, οἱ δὲ ἄνθρωποι κατέβαινον ἐπὶ κλίμακος. ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦσαν αἶγες, οἶες, βόες, ὄρνιθες, καὶ τὰ ἔκγονα τούτων· τὰ δὲ κτήνη πάντα γιγῶ ἔνδον ἐτρέφοντο.

Κρατήρ.

ἦσαν δὲ καὶ πυροὶ καὶ κριθαὶ καὶ ὄσπρια καὶ οἶνος κριθίνος ἐν κρατήρσιν. ἐνήσαν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ κριθαὶ ἰσοχειεῖς, καὶ κάλαμοι ἐνέκειντο, οἱ μὲν μείζους οἱ δὲ ἐλάττους, γόνατα οὐκ ἔχοντες· τούτους ἔδει ὁπότε τις διψῆ λαβόντα εἰς τὸ στόμα μύζειν. καὶ πάνυ ἄκρατος ἦν, εἰ μὴ τις ὕδωρ ἐπιχέοι· καὶ πάνυ ἠδὺ συμμαθόντι τὸ πῶμα ἦν.

*Διὰ τίνων ὑποσχέσεων ὁ Ξενοφῶν ἐξασφαλίζει
τὴν συνδρομὴν τοῦ κωμαρχοῦ.*

§ 28 — 30. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸν ἄρχοντα τῆς κόμης αὐ-
της σύνδειπνον ἐποίησατο καὶ θαρρεῖν αὐτὸν ἐκέλευε λέγων
ὅτι οὔτε τῶν τέκνων στερήσοιτο τὴν τε οἰκίαν αὐτοῦ ἀντεμ-
πλήσαντες τῶν ἐπιτηδείων ἀπίασιν, ἦν ἀγαθὸν τι τῷ στρα-
τεύματι ἐξηγησάμενος φαίνεται ἔστ' ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθναι γέ-
νωνται. ὁ δὲ ταῦτα ὑπισχνεῖτο, καὶ φιλοφρονούμενος οἶνον
ἔφρασεν ἔνθα ἦν κατορωρυγμένος. ταύτην μὲν τὴν νύκτα
διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις πάν-
τες οἱ στρατιῶται, ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸν κωμαρχον καὶ τὰ
τέκνα αὐτοῦ ὁμοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς.

*Πῶς ὑποδέχονται τὸν Ξενοφῶντα οἱ ἐν ταῖς κόμαις τῆς
Ἀρμενίας εὐωχούμενοι στρατιῶται τοῦ Χειρισόφου.*

§ 30 — 34. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Ξενοφῶν λαβὼν τὸν
κωμαρχον πρὸς Χειρισόφον ἐπορεύετο· ὅπου δὲ παρῖοι κό-
μην, ἐτρέπετο πρὸς τοὺς ἐν ταῖς
κόμαις καὶ κατελάμβανε παντα-
χοῦ εὐωχούμενους καὶ εὐθυμου-
μένους, καὶ οὐδαμῶθεν ἀφίεσαν
πρὶν παραθεῖναι αὐτοῖς ἄριστον·
οὐκ ἦν δ' ὅπου οὐ παρετίθεσαν
ἐπὶ τὴν αὐτὴν τράπεζαν κρέα ἄρ-
νεια, ἐρίφεια, χοίρεια, μόσχεια,
ὀρνίθεια, σὺν πολλοῖς ἄρτοις τοῖς
μὲν πυρίνοις τοῖς δὲ κριθίνοις. ὁπότε δὲ τις φιλοφρονούμενός
τῳ βούλοιο προπιεῖν, εἶλεν ἐπὶ τὸν κρατῆρα, ἔνθεν ἐπικύ-
φαντα ἔδει ὀφοῦντα πίνειν ὥσπερ βοῦν. καὶ τῷ κωμαρχῷ

Στέφανος.

ἐδίδοσαν λαμβάνειν ὅ,τι βούλοιο. ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐδέχετο, ὅπου δὲ τινα τῶν συγγενῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν αἰεὶ ἐλάμβανεν. ἔπει δ' ἦλθον πρὸς Χειρίσοφον, κατελάμβανον κῶκείνους σκηνοῦντας ἑστεφανωμένους τοῦ ξηροῦ χιλοῦ στεφάνοις.

Τίνας πληροφορίας λαμβάνει ὁ Ξενοφῶν παρὰ τοῦ κωμαρχοῦ καὶ τί οὗτος διδάσκει.

§ 34 — 36. Ἐπει δ' ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν, κοινῇ δὴ ἀνηρώτων τὸν κωμαρχον διὰ τοῦ περσίζοντος ἐρμηνέως τίς εἴη ἡ χώρα. ὁ δ' ἔλεγεν ὅτι Ἄρμενία. καὶ πάλιν ἠρώτων τίνοι οἱ ἵπποι τρέφονται. ὁ δ' ἔλεγεν ὅτι βασιλεῖ δασμὸς. τὴν δὲ πλησίον χώραν ἔφη εἶναι Χάλυβας, καὶ τὴν ὁδὸν ἔφραζεν ἢ εἴη. καὶ αὐτὸν τότε μὲν ὄψετο ἄγων ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας, καὶ ἵππον ὃν εἰλήφει παλαιότερον δίδωσι τῷ κωμαρχῷ ἀναθρόεψαντι καταθῆσαι, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ἥλιου, δεδιώς μὴ ἀποθάνη· ἐκεκίχωτο γὰρ ὑπὸ τῆς πορείας· αὐτὸς δὲ τῶν πῶλων λαμβάνει, καὶ τῶν ἄλλων [στρατιηγῶν καὶ] λοχαγῶν ἔδωκεν ἐκάστῳ πῶλον. ἦσαν δ' οἱ ταύτη ἵπποι μείονες μὲν τῶν Περσικῶν, θυμοειδέστεροι δὲ πολὺ. ἐνταῦθα δὴ καὶ διδάσκει ὁ κωμαρχος περὶ τοὺς πόδας τῶν ἵππων καὶ τῶν ὑποζυγίων σακία περιειλεῖν, ὅταν διὰ τῆς χιόνος ἄγωσιν· ἄνευ γὰρ τῶν σακίων κατεδύοντο μέγρι τῆς γαστροῦς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

[20 Δεκεμβρίου 401 — 1 Ἰανουαρίου 400 π. Χ.]

Περίληψις. — Ἐπὶ ἡμέρας διατρίψαντες οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς κώμαις τῆς πρὸς ἐσπέραν Ἀρμενίας ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν διὰ χιονοσκεποῦς ὄρεινῆς χώρας, ἔχοντες ὁδηγὸν τὸν κωμαρχον, καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διενθνήμενοι πρὸς τὰ βορειοανατολικά· τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν διὰ νυκτὸς ἐδραπέτευσεν ὁ κωμαρχος, κακοποιηθεὶς ὑπὸ

τοῦ Χειρισόφου, δίοι δὲν ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς κόμας· μετὰ δὲ ταῦτα ὑπερβάντες τὰ ὄρη τὰ διαχωρίζοντα τὰ λεκανοπέδια τοῦ Εὐφράτου καὶ Ἀράξου, τὸν ὁποῖον ὁ Ξενοφῶν ὀνομάζει Φᾶσιν, ἄνευ ὁδηγοῦ πορεύονται ἐπὶ ἐπιτὰ ἡμέρας πρὸς τὸν Φᾶσιν, ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἐπὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον συντομωτέρας ὁδοῦ. Τοῦτον δὲ διαβάντες μετὰ δύο σιαθμοὺς εὐρίσκονται ἐνώπιον ὄροσειρᾶς εἰς ἀπόστασιν $1\frac{1}{2}$ ὥρας ἀπ' αὐτῆς, καὶ βλέπουσιν οὐ οἱ Χάλυβες καὶ Τάοχοι καὶ Φασιανοὶ κατεῖχον τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ὄρους. Οἱ Ἕλληνες ἐπέσχον τὴν πορείαν καὶ συμβουλίου γενομένου ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη τοῦ Ξενοφῶντος, καθ' ἣν μέρος τοῦ στρατεύματος ἀποσπασθὲν μετὰ τὸ δεῖπνον διὰ νυκτὸς ἐπορεύθη διὰ πλαγίας ὁδοῦ ὑποδειχθείσης ὑπὸ αἰχμαλώτων ἐγχωρίων καὶ κατέλαβε τὰ ὑψώματα τοῦ ὄρους. Τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ στρατεύματος ἀνεπαύθη ἐκείνην τὴν νύκτα ἐν τῷ πεδίῳ. Τὴν δὲ ὑστεραίαν πρωί, γνωσθέντος ὅτι τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους ἦσαν κατειλημμένα, κινουῖται διὰ τῆς φανερᾶς ὁδοῦ πρὸς τὴν ὑπερβολὴν. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τὸ κατέχον τὰ ἄκρα ἀπόσπασμα κῆρ τοὺς ἐναντίον του ἐλθόντας πολεμίους. Τότε ἐπέρχονται καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου, καὶ οἱ φυλάττοντες τὴν ὑπερβολὴν βάρβαροι, ἰδόντες τοὺς τε ἑαυτῶν ἠτιηθέντας καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπερχομένους, ἐτρόπησαν εἰς φυγὴν, ἀφήσαντες πολλοὺς νεκροὺς καὶ ἀσπίδας πλεκτίας. Ὑπερβάντες δὲ τὸ ὄρος οἱ Ἕλληνες κατέβησαν εἰς κόμας γεμάτας ἀπὸ πολλὰ ἀγαθὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'. — § 1 — 27.

Οἱ Ἕλληνες πορευόμενοι διὰ τῆς χώρας τῶν Ταόχων, τῶν Χαλύβων καὶ τῶν Σκυθητῶν ἀφικνουῦνται ἐπὶ τὸ ὄρος Θήξην.

[6 Ἰανουαρίου 400 — 29 Ἰανουαρίου 400 π. X].

Πρὸ ποίων δυσχερειῶν εὐρίσκονται οἱ Ἕλληνες εἰσελθόντες εἰς τὴν χώραν τῶν Ταόχων.

§ 1 — 3. Ἐκ δὲ τούτων ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους σταθμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα· καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλειπε· χωρία γὰρ ὄκουν ἰσχυρὰ οἱ Τάοχοι, ἐν οἷς καὶ τὰ

ἐπιτήδεια ἅπαντα εἶχον ἀνακεκομισμένοι. ἐπεὶ δ' ἀφίκοντο πρὸς χωρίον ὃ πόλιν μὲν οὐκ εἶχεν οὐδ' οἰκίας — συνεληλυθότες δ' ἦσαν αὐτόσε καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλὰ — Χειρίσοφος μὲν οὖν πρὸς τοῦτο προσέβαλλεν εὐθύς ἦκων· ἐπειδὴ δὲ ἡ πρώτη τάξις ἀπέξαμνεν, ἄλλη προσῆει καὶ αὐθις ἄλλη· οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις περιστῆναι, ἀλλ' ἀπότομον ἦν κύζλω.

*Τί μανθάνει ὁ Ξενοφῶν παρὰ τοῦ Χειρίσοφου
περὶ τοῦ χωρίου.*

§ 3 — 8. Ἐπειδὴ δὲ Ξενοφῶν ἦλθε σὺν τοῖς ὀπισθοφυλάξι καὶ πελτασταῖς καὶ ὀπλίταις, ἐνταῦθα δὴ λέγει Χειρίσοφος· Εἰς καλὸν ἦκετε· τὸ γὰρ χωρίον αἰρετέον· τῇ γὰρ στρατιᾷ οὐκ ἔστι τὰ ἐπιτήδεια, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χωρίον. ἐνταῦθα δὴ κοινῇ ἐβουλεύοντο· καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἐρωτῶντος τί τὸ κωλύον εἴη εἰσελθεῖν εἶπεν ὁ Χειρίσοφος· Μία αὕτη ἀροδός ἐστιν ἦν ὄρας· ὅταν δὲ τις ταύτη πειράται παριέναι, κυλινδοῦσι λίθους ὑπὲρ ταύτης τῆς ὑπερχούσης πέτρας· ὅς δ' ἂν καταληφθῇ, οὕτω διατίθεται. ἅμα δ' ἔδειξε συντετριμμένους ἀνθρώπους καὶ σκέλη καὶ πλευράς. Ἦν δὲ τοὺς λίθους ἀναλώσωσιν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἄλλο τι ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι; οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀρθῶμεν εἰ μὴ ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους, καὶ τούτων δύο ἢ τρεῖς ὀπλισμένους, τὸ δὲ χωρίον, ὡς καὶ σὺ ὄρας, σχεδὸν τρία ἡμίπλευρά ἐστιν, ὃ δεῖ βαλλομένους διελθεῖν· τούτου δὲ ὅσον πλέθρον δασὺ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, ἀνθ' ὧν ἔστηκότες ἄνδρες τί ἂν πάσχοιεν ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων ἢ ὑπὸ τῶν κυλινδομένων; τὸ λοιπὸν οὖν γίγνεται ὡς ἡμίπλευρον, ὃ δεῖ ὅταν λωφήσωσιν οἱ λίθοι παραδραμεῖν. Ἀλλ' εὐθύς, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, ἐπειδὴν ἀρξόμεθα εἰς τὸ δασὺ προσίεναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί. Αὐτὸ ἂν, ἔφη, τὸ δέον εἴη· θᾶπτον γὰρ ἀναλώσουσι τοὺς λίθους. ἀλλὰ πορευόμεθα ἔνθεν ἡμῖν μισρόν

τι παραδραμῆν ἔσται, ἦν δυνώμεθα, καὶ ἀπελθεῖν ῥόδιον, ἦν βουλώμεθα.

Τί μηχανᾶται ὁ Καλλίμαχος πρὸς ἄλωσιν τοῦ χωρίου.

§ 8 — 15. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν καὶ Καλλίμαχος Παρράσιος λοχαγός· τούτου γὰρ ἡγεμονία ἦν τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγῶν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ· οἱ δὲ ἄλλοι λοχαγοὶ ἔμμενον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ. μετὰ τοῦτο οὖν ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐβδομήκοντα, οὐκ ἀθροοὶ ἀλλὰ καθ' ἕνα, ἕκαστος φυλαπτόμενος ὡς ἐδύνατο. Ἀγασίας δὲ ὁ Στυμφάλιος καὶ Ἀριστώνυμος Μεθυδριεὺς καὶ οὗτοι τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγοὶ ὄντες, καὶ ἄλλοι δέ, ἐφέστασαν ἔξω τῶν δένδρων· οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλῶς ἐν τοῖς δένδροις ἐστά-
ναι πλέον ἢ τὸν ἕνα λόχον. ἔνθα δὲ Καλλίμαχος μηχανᾶται· προὔτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου ὑφ' ᾧ ἦν αὐτὸς δύο ἢ τρία βήματα· ἐπειδὴ δὲ οἱ λίθοι φέροντο, ἀνέχαζεν εὐπετῶς· ἐφ' ἐκάστης δὲ τῆς προδρομῆς πλέον ἢ δέκα ἄμαξαι πετρῶν ἀνηλίσκοντο. ὁ δὲ Ἀγασίας ὡς ὄρᾳ τὸν Καλλίμαχον ἅ ἐποίει, τὸ στράτευμα πᾶν θεώμενον, δείσας μὴ οὐκ οὗτος πρῶτος παραδράμη εἰς τὸ χωρίον, οὔτε τὸν Ἀριστώνυμον πλησίον ὄντα παρακαλέσας οὔτε Εὐρύλοχον τὸν Λουσιέα ἐταίρουσ ὄν-
τας οὐδὲ ἄλλον οὐδένα χωρεῖ αὐτός, καὶ παρέρογεται πάντας. ὁ δὲ Καλλίμαχος ὡς ὄρᾳ αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τῆς ἴτους· ἐν δὲ τούτῳ παραθεῖ αὐτοὺς Ἀριστώνυμος Μεθυδριεὺς, καὶ μετὰ τοῦτον Εὐρύλοχος Λουσιεὺς· πάντες γὰρ οὗτοι ἀντεποιοῦντο ἀρετῆς καὶ ἀντηγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους· καὶ οὕτως ἐρίζοντες αἰροῦσι τὸ χωρίον. ὡς γὰρ ἅπαξ εἰσέδραμον, οὐδεὶς πέτρος ἄνωθεν ἠνέχθη. ἔνταῦθα δὲ δει-
νὸν ἦν θέαμα. αἱ γὰρ γυναῖκες ῥίπτουσαι τὰ παιδιά εἶτα ἑαυ-
τὰς ἐπικατερορίπτουν, καὶ οἱ ἄνδρες ὡσαύτως, ἔνταῦθα δὲ καὶ Αἰνίας Στυμφάλιος λοχαγός ἰδὼν τινα θέοντα ὡς ῥίψοντα ἑαυτὸν στολὴν ἔχοντα καλὴν ἐπιλαμβάνεται ὡς κωλύσων· ὁ

δὲ αὐτὸν ἐπισπᾶται, καὶ ἀμφότεροι ὄχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον. ἐντεῦθεν ἄνθρωποι μὲν πάνυ ὀλίγοι ἐλήφθησαν, βόες δὲ καὶ ὄνοι πολλοὶ καὶ πρόβατα.

Ἐποῖαν ἰκανότητα εἶχον οἱ Χάλυβες περὶ τὸ μάχεσθαι.

§ 15 — 19. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων σταθμοὺς ἑπτὰ, παρασάγγας πενήνζοντα. οὗτοι ἦσαν ὦν διηλθον ἀλκιμώτατοι, καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν. εἶχον θώρακας λινοῦς μέγρο τοῦ ἤτρου, ἀντὶ δὲ τῶν πτερύγων σπάρτα πυκνὰ ἐστραμμένα. εἶχον δὲ καὶ κνημίδας καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον ὅσον ξυήλην Λακωνικὴν, ᾧ ἔσφαττον ὦν κρατεῖν δύνανται, καὶ ἀποτέμνοντες ἂν τὰς κεφαλὰς ἔχοντες ἐπορεύοντο, καὶ ἦδον καὶ ἐχόρευον ὁπότε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς ὄψεσθαι ἔμελλον. εἶχον δὲ καὶ δόρυ ὡς πεντεκαίδεκα πήχεων μίαν λόγχην ἔχον. οὗτοι ἐνέμενον ἐν τοῖς πόλισμασιν· ἐπεὶ δὲ παρέλθοιεν οἱ Ἕλληνες, εἶποντο ἀεὶ μαχοῦμενοι. ὄζουν δὲ ἐν τοῖς ὄχυροῖς, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐν τούτοις ἀνακεκομισμένοι ἦσαν ὥστε μηδὲν λαμβάνειν αὐτόθεν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ διετρόαφησαν κτήνεσιν ἃ ἐκ τῶν Ταόχων ἔλαβον. ἐκ τούτων οἱ Ἕλληνες ἀφίκοντο ἐπὶ Ἀρπασον ποταμόν, εὖρος τεττάρων πλέθρων. ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Σκυθηνῶν σταθμοὺς τέτταρας, παρασάγγας εἴκοσι διὰ πεδίου εἰς κόμας· ἐν αἷς ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἐπεσιτίσαντο.

Πρὸς τίνα πόλιν ἀφικνοῦνται οἱ Ἕλληνες καὶ τί ὑπόσχεται αὐτοῖς ὁ ἄρχων αὐτῆς.

§ 19 — 21. Ἐντεῦθεν διηλθον σταθμοὺς τέτταρας, παρασάγγας εἴκοσι πρὸς πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα καὶ οἰκουμένην, ἣ ἐκαλεῖτο Γυμνιάς· [ἐκ] ταύτης τῆς χώρας ἄρχων τοῖς Ἕλλησιν ἠγεμόνα πέμπει, ὅπως διὰ τῆς ἐαυτῶν πολεμίας χώρας ἄγοι αὐτοὺς. ἐλθὼν δ' ἐκεῖνος λέγει ὅτι ἄξει αὐτοὺς πέντε ἡμερῶν εἰς χωρίον ὅθεν ὄψονται θάλατταν· εἰ δὲ μή,

τεθνάναι ἐπηγγείλατο. καὶ ἠγοούμενος ἐπειδὴ ἐνέβαλεν εἰς τὴν [ἑαυτοῦ] πολέμιαν, παρεκελεύετο αἶψιν καὶ φθείρειν τὴν χώραν· ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο ὅτι τούτου ἕνεκα ἔλθοι, οὐ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας. καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτη ἡμέρᾳ· τὸ ὄνομα δὲ τῷ ὄρει ἦν Θήγης.

Πῶς ἐκλαμβάνει τὴν κραυγὴν τῶν στρατιωτῶν ὁ Ξενοφῶν καὶ τί ἀκούει τοὺς στρατιώτας φωνάζοντας.

§ 21 — 25. Ἐπεὶ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους, κραυγὴ πολλὴ ἐγένετο. ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες φήθησαν ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπιτίθεσθαι πολέμιους· εἶποντο γὰρ ὀπισθεν ἐκ τῆς καιομένης χώρας, καὶ αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀπέκτεινάν τε τινὰς καὶ ἐξώγησαν ἐνέδραν ποιησάμενοι, καὶ γέρορα ἔλαβον ὁμοβόεια ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν. ἐπειδὴ δὲ βοῆ πλείων τε ἐγίνετο καὶ ἐγγύτερον καὶ οἱ αἰεὶ ἐπιόντες ἔθειον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς αἰεὶ βοῶντας καὶ πολλῶ μείζων ἐγίνετο ἢ βοῆ ὅσῃ δὴ πλείους ἐγίνοντο, ἐδόκει δὴ μείζον τι εἶναι τῷ Ξενοφῶντι, καὶ ἀναβὰς ἐφ' ἵππον καὶ Λύκιον καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν παρεβόηθει· καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν Θάλαττα θάλαττα καὶ παρεγγυώντων. ἔνθα δὴ ἔθειον πάντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι.

Πῶς οἱ Ἕλληγες ἐκδηλοῦσι τὴν ἑαυτῶν χαρὰν καὶ πῶς ἀνταμείβεται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁ ἄρχων τῆς Γυμνιάδος πόλεως.

§ 25 — 27. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὴ περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ στρατηγούς καὶ λοχαγούς δακρύοντες, καὶ ἐξαπίνης οἷου δὴ παρεγγυήσαντος οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους καὶ ποιοῦσι κολωνὸν μέγαν. ἐνταῦθα ἀνείθεσαν δερμάτων πλῆθος ὁμοβοείων καὶ βακτη-

ρίας καὶ τὰ αἰχμάλωτα γέρορα, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτός τε κατέ-
 τεινε τὰ γέρορα καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο. μετὰ ταῦτα
 τὸν ἡγεμόνα οἱ Ἕλληνες ἀποπέμπουσι δῶρα δόντες ἀπὸ
 κοινοῦ ἵππον καὶ φιάλην ἀργυρᾶν καὶ σκευὴν Περσικὴν
 καὶ δαρεικοὺς δέκα· ἦτει δὲ μάλιστα τοὺς δακτυλίους, καὶ
 ἔλαβε πολλοὺς παρὰ τῶν στρατιωτῶν. κόμην δὲ δείξας αὐ-
 τοῖς οὐ σκηνήσουσι καὶ τὴν ὁδὸν ἦν πορεύονται εἰς Μά-
 κρωνας, ἔπει ἐσπέρα ἐγένετο, ὄχητο ἀπιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

[1 Φεβρουαρίου 400—12 Μαρτίου 400 π. Χ.]

Περίληψις.—Καταβάντες οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὅθεν εἶ-
 δον τὴν θάλασσαν, εἰσῆλθον εἰς τὴν χώραν τῶν Μακρόνων· ἐκεῖ δὲ
 ἀπήνησαν ποταμὸν καὶ χώραν δύσβατον καὶ δασώδη καὶ τοὺς ἐγγω-
 ρίους ἔχοντας πολεμικὰς διαθέσεις, καὶ ἐπεχείρουν ὁπωσδήποτε νὰ
 διέλθωσιν, ὅτε προσέρχεται εἰς τὸν Ξενοφῶντιὰ πελταστὴς, διατελέ-
 σας ἄλλοτε δοῦλος ἐν Ἀθήναις, ὅστις ἀνεγνώρισε τοὺς Μάκρωνας
 ὡς ὁμογλώσσους καὶ διὰ τῆς μεσιτείας αὐτοῦ ἀνταλλάξαντες τὰ πιστὰ
 διῆλθον εἰρηρικῶς τὴν χώραν ταύτην ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Ἐλθόντες
 δὲ εἰς τὰ ὄρια τῶν Κόλχων εὔρον ὄρος μέγα μὲν, ἀλλ’ ἀναβιατὸν
 καὶ τοὺς ἐγγωρίους πολυπληθεῖς παραιταγμένους ἐπ’ αὐτοῦ. Ἐν
 πολεμικῷ δὲ συμβουλίῳ ἀπεφασίσθη κατὰ πρότασιν τοῦ Ξενοφῶν-
 τος νὰ μετατρέψωσι τὴν φάλαγγα εἰς ὀρθίους λόχους καὶ ν’ ἀφή-
 σωσι τόσον διάλειμμα μεταξὺ αὐτῶν, ὥστε οἱ ἔσχατοι λόχοι νὰ εἶναι
 ἔξω τῶν κροάτων τῆς φάλαγγος τῶν πολεμίων. Οὕτω λοιπὸν διαιρε-
 θέντες εἰς 80 λόχους, ἐξ 100 ἀνδρῶν ἕκαστον, ἐτάχθησαν ὀρθίως,
 τουτέστιν εἰς βάθος μέγα καὶ μέτωπον βραχὺ μετὰ τοῦ προσήκοντος
 μεταξὺ αὐτῶν διαλείμματος· οἱ δὲ πελτασταὶ καὶ τοξῆται διαιρεθέν-
 τες εἰς τρία μέρη (ἀνὰ 600 ἀνδρας) ἐτάχθησαν οἱ μὲν εἰς τὸ δεξιὸν,
 οἱ δὲ εἰς τὸ ἀριστερόν, οἱ δὲ εἰς τὸ μέσον τοῦ ἑλληνικοῦ στρατεύμα-
 τος. Οὕτω δὲ τεταγμένοι, προσενηθέντες καὶ παιανίσαντες, ἐπορεύ-
 οντο οἱ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων ἑλαφροὶ ὑπὸ τὸν Χειρίσοφον
 καὶ Ξενοφῶντια, καθ’ ὧν ἀντασσομένοι διεσπείσθησαν οἱ πολέ-

μοι εἰς δὲ τὸ σζηματισθὲν ἐν τῷ μέσῳ κενὸν προσέδραμεν ἡ τρίτη μοῖρα τῶν ἐλαφρῶν καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· οἱ δὲ πολέμοι ἐτροπήσαν εἰς ἄτακτον φυγὴν. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατεσκήνωσαν εἰς κώμας πολλὰς, ὅπου οἱ στρατιῶται ἠσθένησαν φαρόντες ἰδιαίτερόν τι μέλι. Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν πόλιν Τραπεζοῦντα, ὅπου εὔρον φιλικὴν ὑποδοχὴν, καὶ ἔμειναν ἐν τοῖς πέριξ αὐτῆς ἕνα περὶ-που μῆνα, καὶ ἐώρτασαν τὴν σωτηρίαν των διὰ θυσιαῶν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ ἀγῶνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. — § 22 — 28.

Οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς χώρας τῶν Μακρόνων ἀφικνοῦνται εἰς Τραπεζοῦντα.

[1 Φεβρουαρίου 400 — 12 Μαρτίου 400 π. Χ.]

Πῶς οἱ Τραπεζοῦντιοὶ ὑποδέχονται τοὺς Ἕλληνας.

§ 22 — 25. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν δύο σταθμούς, παρασάγγας ἑπτὰ, καὶ ἦλθον ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν Ἑλληνίδα οἰκουμένην ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ Σινωπέων ἀποικίαν ἐν τῇ Κόλχων χώρα. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα ἐν ταῖς τῶν Κόλχων κώμασι· κἀντεῦθεν ὁρμώμενοι ἐλήζοντο τὴν Κολχίδα. ἀγορὰν δὲ παρῆχον τῷ στρατοπέδῳ Τραπεζοῦντιοὶ, καὶ ἐδέξαντό τε τοὺς Ἕλληνας καὶ ξένια ἔδωσαν βοῦς καὶ ἄλφιστα καὶ οἶνον. συνδιεπράττοντο δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν πλησίων Κόλχων τῶν ἐν τῷ πεδίῳ μάλιστα οἰκούντων, καὶ ξένια καὶ παρ' ἐκείνων ἦλθον βόες.

Πῶς οἱ Ἕλληνες ἐν Τραπεζοῦντι εὐχαριστοῦσι τοὺς θεοὺς ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν σωτηρίᾳ καὶ τίνας ἀγῶνας τελοῦσι.

§ 25 — 28. Μετὰ δὲ τοῦτο τὴν θυσίαν ἦν ἠῤῥξαντο παρεσκευάζοντο· ἦλθον δ' αὐτοῖς ἱκανοὶ βόες ἀποθῦσαι τῷ Διὶ

σωτήρια καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς

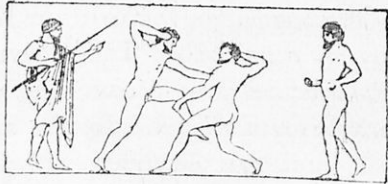
Ἡρακλῆς.

ἃ ἠϋξάντο. ἐποίησαν δὲ καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ὄρει ἔνθαπερ ἐσκήνουν. εἶλοντο δὲ Δρακόντιον Σπαρτιάτην, ὃς ἔφυγε παῖς ὢν οἰκοθεν, παῖδα καταξανὼν ξυλήῃ πατάξας, δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προσταῆσαι.

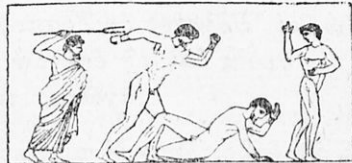
Ἐπειδὴ δὲ ἡ θυσία ἐγένετο, τὰ δέσματα παρέδωσαν τῷ Δρακοντίῳ, καὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον ὅπου τὸν δρόμον πεποιηκῶς εἶη. ὁ

δὲ δείξας οὐπερ ἐστηκότες ἐτύγγανον Οὗτος ὁ λόφος, ἔφη,

κάλλιστος τρέχειν ὅπου ἂν τις βούληται. Πῶς οὖν, ἔφασαν, δυνήσονται παλαίειν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτως; ὁ δ' εἶπε· Μᾶλλον τι ἀνιάσεται ὁ καταπεσών. ἡγωνίζοντο δὲ παῖδες μὲν στάδιον τῶν αἰχμαλώτων οἱ πλείστοι, δόλιχον δὲ Κρηῆτες πλείους ἢ ἐξήχοντα [ἔθειον], πάλην δὲ καὶ πυγμῆν καὶ παγκράτιον

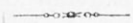

Παγκράτιον.

Πυγμάχος.

< Ἀρκάδες >, καὶ καλὴ θέα ἐγένετο· πολλοὶ γὰρ κατέβησαν καὶ ἅτε θεωμένων τῶν ἐταίρων πολλὴ φιλονικία ἐγένετο. ἔθρον δὲ καὶ ἵπποι καὶ ἔδει αὐτοὺς κατὰ τοῦ πρανοῦς ἐλάσαντας ἐν τῇ θαλάττῃ ἀποστρέψαντας πάλιν πρὸς τὸν βομὸν ἄγειν. καὶ κάτω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλινδοῦντο· ἄνω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον μόγις βάδην ἐπορεύοντο οἱ ἵπποι· ἐνθα πολλὴ κραυγὴ καὶ γέλωσ καὶ παρακέλευσις ἐγένετο.

BIBAIION ΠΕΜΠΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — § 2 — 17.

**Ὁ Χειρίσοφος στέλλεται εἰς Βυζάντιον ἵνα φέρῃ πλοῖα.
Αἱ συμβουλαὶ τοῦ Ξενοφῶντος.**

[12 Μαρτίου — 15 Μαρτίου 400 π. Χ].

Πῶς οἱ Ἕλληνες σκέπτονται περὶ τῆς λοιπῆς πορείας.

§ 2 — 3. Ἐκ δὲ τούτου ξυελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας· ἀνέστη δὲ πρῶτος Λέων Θούριος καὶ ἔλεξεν ὧδε. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἀλείρηκα ἤδη ξυσχευαζόμενος καὶ βαδίζων καὶ τρέχων καὶ τὰ ὄπλα φέρων καὶ ἐν τάξει ὢν καὶ φυλακᾷς φυλάττων καὶ μαχόμενος, ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη παυσαμένους τούτων τῶν πόνων, εἰπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπὸν καὶ ἐκταθεῖς ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τίς ἡ γνώμη τοῦ Χειρίσοφου.

§ 3 — 4. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἀνεθορύβησαν ὡς εὖ λέγει· καὶ ἄλλος ταῦτα ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ παριόντες. ἔπειτα δὲ Χειρίσοφος ἀνέστη καὶ εἶπεν ὧδε. Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγγάνει. ἦν οὖν πέμψητέ με, οἴομαι ἂν ἔλθειν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα τὰ ἡμᾶς ἄξοντα· ὑμεῖς δέ, εἴπερ πλεῖν βούλεσθε, περιμένετε ἔστ' ἂν ἐγὼ ἔλθω· ἦξω δὲ ταχέως. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται ἠσθησάν τε καὶ ἐψηφίσαντο πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα.

**Τίνα γνώμην ἔχει ὁ Ξενοφῶν περὶ τοῦ πορισμοῦ
τῶν ἐπιτηδείων.**

§ 5 — 8. Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε. Χειρίσοφος μὲν δὴ ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμενοῦ-

μεν. ὅσα μοι οὖν δοκεῖ καιρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῇ μονῇ, ταῦτα ἐρῶ. πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορὰ ἔστιν ἰκανὴ οὔτε ὅτου ὀνησόμεθα εὐπορία εἰ μὴ ὀλίγοις τισίν· ἡ δὲ χώρα πολεμία· κίνδυνος οὖν πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἢν ἀμελῶς τε καὶ ἀφυλάκτως πορευήσθε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σφύζεσθε, ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι. ἔδοξε ταῦτα.

Τίνας συμβουλὰς δίδει ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

§ 8 — 14. Ἔτι τοίνυν ἀκούσατε καὶ τάδε. ἐπὶ λείαν γὰρ ὑμῶν ἐκπορεύονται τινες, οἷομαι οὖν βέλτιστον εἶναι ἡμῖν εἰπεῖν τὸν μέλλοντα ἔξιέναι, φράζειν δὲ καὶ ὅποι, ἵνα καὶ τὸ πλήθος εἰδῶμεν τῶν ἐξιόντων καὶ τῶν μενόντων καὶ ξυμπαρασκευάζωμεν, ἐάν τι δέη, καὶ βοηθηῖσά τισι καιρὸς ἦ, εἰδῶμεν ὅποι δεήσει βοηθεῖν, καὶ ἐάν τις τῶν ἀπειροτέρων ἐγχειρῇ ποι, ξυμβουλεύωμεν πειρώμενοι εἰδέναί τὴν δύναμιν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσιν. ἔδοξε καὶ ταῦτα.

Ἐννοεῖτε δὲ καὶ τόδε, ἔφη. σχολὴ τοῖς πολεμίοις λήξεσθαι, καὶ δικαίως ἡμῖν ἐπιβουλεύουσιν· ἔχομεν γὰρ τὰ ἐκείνων· ὑπερκάθηται δὲ ἡμῶν. φυλακὰς δὲ μοι δοκεῖ δεῖν περὶ τὸ στρατόπεδον εἶναι· ἐὰν οὖν κατὰ μέρος φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἦτιον ἂν δύναιτο ἡμᾶς θηρᾶν οἱ πολέμοι.

Ἔτι τοίνυν τάδε ὁρᾶτε. εἰ μὲν ἠπιστάμεθα σαφῶς ὅτι ἦξει πλοῖα Χειρίσοφος ἄγων ἰκανά, οὐδὲν ἂν ἔδει ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ' ἐπεὶ τοῦτο ἄδηλον, δοκεῖ μοι πειρᾶσθαι πλοῖα συμπαρασκευάζειν καὶ αὐτόθεν. ἢν μὲν γὰρ ἄγῃ, ὑπαρχόντων ἐνθάδε ἐν ἀφθονωτέροις πλευσόμεθα· ἂν δὲ μὴ ἄγῃ, τοῖς ἐνθάδε χρησόμεθα. ὁρῶ δὲ ἐγὼ πλοῖα πολλάκις παραπλέοντα· εἰ οὖν αἰτησάμενοι παρὰ Τραπεζουντίων μακρὰ πλοῖα κατὰ

γοιμεν καὶ φυλάττοιμεν, τὰ πηδάλια παραλύομενοι, ἕως ἂν ἱκανὰ τὰ ἄξοντα γένηται, ἕως ἂν οὐκ ἀπορήσαιμεν κοιμηδῆς οἷας δεόμεθα. ἔδοξε καὶ ταῦτα.

Ἐννοήσατε δ', ἔφη, εἰ εἰκὸς καὶ τρέφειν ἀπὸ κοινοῦ οὓς ἂν κατάγωμεν ὅσον ἂν χρόνον ἡμῶν ἔνεκεν μένωσι, καὶ ναῦλον ξυνθέσθαι, ὅπως ὠφελούντες καὶ ὠφελῶνται. ἔδοξε καὶ ταῦτα.

Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, ἦν ἄρα καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκπεραίνηται ὥστε ἀρκεῖν πλοῖα, τὰς ὁδοὺς ἅς δυσπόρους ἀκούομεν εἶναι ταῖς παρὰ θάλατταν οἰκούσαις πόλεσιν ἐντείλασθαι ὁδοποιεῖν· πείσονται γὰρ καὶ διὰ τὸ φοβεῖσθαι καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι ἡμῶν ἀπαλλαγῆναι.

**Τί πράττει ὁ Ξενοφῶν μὴ πειθομένων τῶν στρατιωτῶν
καὶ πῶς οἱ Τραπεζούντιοι ἀποδέχονται τὴν
αἴτησιν τῶν Ἑλλήνων.**

§ 14 — 17. Ἐνταῦθα δὲ ἀνέκραγον ὡς οὐδέοι ὁδοιοπορεῖν. ὁ δὲ, ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπειρήφισε μὲν οὐδέν, τὰς δὲ πόλεις ἐκούσας ἔπεισεν ὁδοποιεῖν, λέγων ὅτι θάπτον ἀπαλλάσσονται, ἦν εὐποροὶ γένωνται αἱ ὁδοί. ἔλαβον δὲ καὶ πεντηκόντορον παρὰ τῶν Τραπεζουντίων, ἧ ἐπέστησαν Δέξιππον Λάκωνα περιόικον. οὗτος ἀμελήσας τοῦ ξυλλέγειν πλοῖα ἀποδράς ᾗχετο ἔξω τοῦ Πόντου, ἔχων τὴν ναῦν. οὗτος μὲν οὖν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον· ἐν Θράκη γὰρ παρὰ Σεύθη πολυπραγμονῶν τι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λάκωνος. ἔλαβον δὲ καὶ τριακόντορον, ἧ ἐπεστάθη Πολυκράτης Ἀθηναῖος, ὃς ὁπόσα λαμβάνοι πλοῖα κατήγεν ἐπὶ στρατόπεδον. καὶ τὰ μὲν ἀγώγιμα εἴ τι ἦγον ἐξαιρούμενοι φύλακας καθίστασαν, ὅπως σῶα εἴη, τοῖς δὲ πλοίοις ἐχρήσαντο εἰς παραγωγὴν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἦν ἐπὶ λείαν ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ μὲν ἐλάμβανον, οἱ δὲ καὶ οὐ. Κλεαίνετος δὲ ἐξαγαγὼν καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλον λόγον πρὸς χωρίον χαλεπὸν αὐτός τε ἀπέθανε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1 — 32.

Ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Δαρείου.

[Μάρτιος 400 π. X].

**Πῶς οἱ Τραπεζούντιοι φέρονται ἀνειλικρινεῖς
πρὸς τὸν Ξενοφῶνα.**

§ 1 — 3. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ἦν λαμβάνειν ὥστε ἀπαυθημερίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἐκ τούτου λαβὼν Ξενοφῶν ἠγεμόνας τῶν Τραπεζουντίων ἐξάγει εἰς Δρίλας τὸ ἥμισυ τῶν τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ κατέλιπε φυλάττειν τὸ στρατόπεδον· οἱ γὰρ Κόλχοι, ἅτε ἐκλεπτοζότες ἐκ τῶν οἰκιῶν, πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι καὶ ὑπερεκάθητο ἐπὶ τῶν ἄκρων. οἱ δὲ Τραπεζούντιοι ὁπόθεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια ῥάδιον ἦν λαβεῖν οὐκ ἤγνον· φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἦσαν· εἰς δὲ τοὺς Δρίλας προθύμως ἤγνον, ὑφ' ὧν κακῶς ἔπασχον, εἰς χωρία τε ὄρεινὰ καὶ δύσβατα καὶ ἀνθρώπους πολεμικωτάτους τῶν ἐν τῷ Πόντῳ.

**Τί πράττουσιν οἱ Δρίλαι καὶ πῶς οἱ πελτασταὶ καὶ οἱ
δορυφόροι τῶν Ἑλλήνων εὐρεθέντες πρὸ κινδύνου
ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ Ξενοφῶντος.**

§ 3 — 8. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν τῇ ἄνω χώρα οἱ Ἕλληνες, ὅποια τῶν χωρίων τοῖς Δρίλαις ἀλώσιμα εἶναι ἐδόκει ἐμπιπρόντες ἀπῆσαν· καὶ οὐδὲν ἦν λαμβάνειν εἰ μὴ ὅς ἢ βοῦς ἢ ἄλλο τι κτήνος τὸ πῦρ διαπεφυγός. ἐν δὲ ἦν χωρίον μητροπόλις αὐτῶν· εἰς τοῦτο πάντες ἔσπερον ἤλθον. περὶ δὲ τοῦτο ἦν χαράδρα ἰσχυρῶς βαθεῖα, καὶ πρόσοδοι χαλεπαὶ πρὸς τὸ χωρίον. οἱ δὲ πελτασταὶ προσδραμόντες στάδια πέντε ἢ ἕξ τῶν

ὄπλιτων, διαβάντες τὴν χαράδραν, ὄρωντες πρόβατα πολλὰ καὶ ἄλλα χρήματα προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον· ξυνείποντο δὲ καὶ δορυφόροι πολλοὶ οἱ ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξωρημένοι· ὥστε ἐγένοντο οἱ διαβάντες πλείους ἢ εἰς χιλίους ἀνθρώπους. ἐπεὶ δὲ μαχόμενοι οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὸ χωρίον, καὶ γὰρ τάφρος ἦν περὶ αὐτὸ εὐρεῖα ἀναβεβλημένη καὶ σκόλοπες ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς καὶ τύρσεις πυκναὶ ξύλιναι πεποιημένα, ἀπίε-
 ναι δὴ ἐπεχείρουν· οἱ δὲ ἐπέκειντο αὐτοῖς. ὡς δὲ οὐκ ἐδύ-
 ναντο ἀποτρέχειν, ἦν γὰρ ἐφ' ἐνὸς ἢ κατὰβασις ἐκ τοῦ χω-
 ρίου εἰς τὴν χαράδραν, πέμπουσι πρὸς Ξενοφῶντα [ὁ δὲ ἰγείτο
 τοῖς ὄπλιταις.] ὁ δὲ ἐλθὼν λέγει ὅτι ἔστι χωρίον χρημάτων
 πολλῶν μεστόν. τοῦτο οὔτε λαβεῖν δυνάμεθα· ἰσχυρὸν γὰρ
 ἔστιν· οὔτε ἀπελθεῖν ῥάδιον· μάχονται γὰρ ἐπεξεληλυθότες
 καὶ ἡ ἄφοδος χαλεπή.

*Τί πράττει ὁ Ξενοφῶν προσκαλούμενος ὑπὸ τῶν
 πελταστῶν καὶ δορυφόρων.*

§ 8 -- 11. Ἀκούσας ταῦτα Ξενοφῶν προσαγαγὼν πρὸς τὴν χαράδραν τοὺς μὲν ὄπλιτας θέσθαι ἐκέλευσε τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ διαβὺς σὺν τοῖς λοχαγοῖς ἐσκοπεῖτο πότερον εἴη κορεῖτον ἀπαγαγεῖν καὶ τοὺς διαβεβηκότας ἢ καὶ τοὺς ὄπλι-
 τας διαβιβάζειν, ὡς ἀλόντος ἂν τοῦ χωρίου. ἐδόκει γὰρ τὸ μὲν ἀπαγαγεῖν οὐκ εἶναι ἄνευ πολλῶν νεκρῶν, εἶναι δ' ἂν ᾤοντο καὶ οἱ λοχαγοὶ τὸ χωρίον, καὶ ὁ Ξενοφῶν ξυνεχώρησε τοῖς ἱεροῖς πιστεύσας· οἱ γὰρ μάντιες ἀποδεδειγμένοι [μὲν] ἦσαν ὅτι μάχη μὲν ἔσται, τὸ δὲ τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου. καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς ἔπεμπε διαβιβάζοντας τοὺς ὄπλιτας, αὐ-
 τὸς δ' ἔμμενεν ἀναχωρίσας ἅπαντας τοὺς πελταστὰς, καὶ οὐ-
 δένα εἶα ἀκροβολίζεσθαι.

Τίνας διαταγὰς δίδει ὁ Ξενοφῶν πρὸς τε τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας.

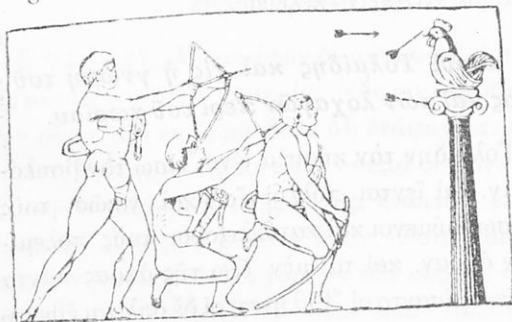
§ 11 — 13. Ἐπεὶ δ' ἦγον οἱ ὀπλίται, ἐκέλευσε τὸν λόχον ἕκαστον ποιῆσαι τῶν λοχαγῶν ὡς κράτιστα οἴηται ἀγωνιεῖσθαι· ἦσαν γὰρ οἱ λοχαγοὶ πλησίον ἀλλήλων, οἱ πάντα τὸν χρόνον ἀλλήλοις περὶ ἀνδραγαθίας ἀντεποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν· ὁ δὲ τοῖς πελτασταῖς πᾶσι παρήγγειλε διηγνωλωμένους ἵεναι, ὡς ὀπότεν σημήνη ἀκοντίζειν, καὶ τοὺς τοξότας ἐπιβεβλήσθαι ἐπὶ ταῖς νευραῖς, ὡς ὀπότεν σημήνη τοξεύειν [δεῖσον], καὶ τοὺς γυμνήτας λίθων ἔχειν μεστὰς τὰς διφθέρας· καὶ τοὺς ἐπιτηδείους ἔπειρε τούτων ἐπιμεληθῆναι.

Ἄκοντιστής.

Πῶς οἱ Ἕλληνες κυριεύουσι τὴν μητρόπολιν τῶν Δριλῶν.

§ 13 — 16. Ἐπεὶ δὲ πάντα παρεσκευάσατο, καὶ οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ὑπολόχαγοι καὶ οἱ ἀξιούντες τούτων μὴ χείρους εἶναι πάντες παρατεταγμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλους μὲν δὴ ξυνεώρων·

Βέλος.

διὰ τὸ χωρίον ἢ τάξις ἦν· ἐπεὶ δ' ἐπαιάνισαν καὶ ἡ σάλ-

πιγξ ἐφθέγγατο, ἅμα τε τῷ Ἐνυαλίῳ ἠλέλιξαν καὶ ἔθειον δρόμῳ οἱ ὀπλίται, καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέρετο, λόγχοι, τοξεύματα, σφενδόνας, πλείστοι δ' ἐκ τῶν χειρῶν λίθοι, ἦσαν δὲ οἱ καὶ πῦρ προσέφερον. ὑπὸ δὲ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν ἔλιπον οἱ πολέμοι τὰ τε σταυρώματα καὶ τὰς τύρσεις· ὥστε Ἄγασίας Στυμφάλιος καταθέμενος τὰ ὄπλα ἐν χιτῶνι μόνον ἀνέβη, καὶ ἄλλον εἶλκε, καὶ ἄλλος ἀνεβεβήκει, καὶ ἐαλόζει τὸ χοροῖον, ὡς ἐδόκει.

Τί λέγουσιν οἱ ἐξερχόμενοι Ἕλληνες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Δριλῶν.

§ 16 — 18. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ καὶ οἱ ψιλοὶ ἐσδραμόντες ἠρπάζον ὅ,τι ἕκαστος ἐδύνατο· ὁ δὲ Ξενοφῶν στάς κατὰ τὰς πύλας ὁπόσους ἐδύνατο κατεκόλυσε τῶν ὀπλιτῶν ἔξω· πολέμοι γὰρ ἄλλοι ἐφαίνοντο ἐπ' ἄκροις τοῖν ἰσχυροῖς, οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου μετὰξὺ γενομένου κραυγῆ τε ἐγένετο ἔνδον καὶ ἔφευγον οἱ μὲν ἔχοντες ἅ ἐλαβον, τάχα δὲ τις καὶ τετρωμένος· καὶ πολλὴ ἦν ὠθισμὸς ἀμφὶ τὰ θύρετρα, καὶ ἐρωτώμενοι οἱ ἐκπίπτοντες ἔλεγον ὅτι ἄκρα τέ ἐστὶν ἔνδον καὶ οἱ πολέμοι πολλοί, οἱ παίουσιν ἐκδεδραμηκότες τοὺς ἔνδον ἀνθρώπους. ἐνταῦθα ἀνειπεῖν ἐκέλευσε.

Τί κηρύσσει ὁ κῆρυξ Τολμίδης καὶ τίς ἡ γνώμη τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τῶν λοχαγῶν περὶ τοῦ χοροῖου.

§ 18 — 21. Τολμίδην τὸν κῆρυκα ἰέναι εἶσω τὸν βουλόμενόν τι λαμβάνειν, καὶ ἵενται πολλοὶ εἶσω καὶ νικῶσι τοὺς ἐκπίπτοντας οἱ εἰσφθούμενοι καὶ κατακλείουσι τοὺς πολεμίους πάλιν εἰς τὴν ἄκραν, καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἄκρας πάντα διηροπάσθη, καὶ ἐξεκομίσαντο οἱ Ἕλληνες· οἱ δὲ ὀπλίται ἔθεντο τὰ ὄπλα, οἱ μὲν περὶ τὰ σταυρώματα, οἱ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὴν ἄκραν φέρουσαν. ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ λοχαγοὶ

ἐσκόπουν εἰ οἶόν τε εἶη τὴν ἄκραν λαβεῖν· ἦν γὰρ οὕτω σωτηρία ἀσφαλῆς, ἄλλως δὲ πάνυ χαλεπὸν ἐδόκει εἶναι ἀπελθεῖν· σποπουμένοις δὲ αὐτοῖς ἔδοξε παντάπασιν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον.

Τί πράττουσιν οἱ Ἕλληνες ὑποχωροῦντες.

§ 21 — 24. Ἐνταῦθα παρεσκευάζοντο τὴν ἄφροδον, καὶ τοὺς μὲν σταυροὺς ἕκαστοι τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐξήρουν, καὶ τοὺς ἀχρεῖους καὶ τὰ φορτία ἔχοντες ἐξεπέμποντο καὶ τῶν ὀπλιτῶν τὸ πλῆθος καταλιπόντες οἱ λοχαγοὶ οἷς ἕκαστος ἐπίστευεν. ἐπεὶ δὲ ἠρξάντο ἀποχωρεῖν, ἐπεξέθειον ἔνδοθεν πολλοὶ γέρορα καὶ λόγγας ἔχοντες καὶ κνημίδας καὶ κράνη Παφλαγονικά, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀνέβαινον τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς εἰς τὴν ἄκραν φερούσης ὁδοῦ· ὥστε οὐδὲ διώκειν ἀσφαλῆς ἦν κατὰ τὰς πύλας τὰς εἰς τὴν ἄκραν φερούσας. καὶ γὰρ ξύλα μεγάλα ἐπερσίπτουν ἄνωθεν, ὥστε χαλεπὸν ἦν καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι· καὶ ἡ νύξ φοβερὰ ἦν ἢ ἐπιούσα.

Διὰ τίνος μέσου σώζονται οἱ ἐν στενοχωρίᾳ εὐρισκόμενοι Ἕλληνες.

§ 24 — 27. Μαχομένων δὲ αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν. ἑξαπίνης γὰρ ἀνέλαμψεν οἰκία τῶν ἐν δεξιᾷ ὄτου δὴ ἐνάφαντος. ὡς δ' αὕτη ξυνέπιπεν, ἔφευγον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιᾷ οἰκιῶν. ὡς δὲ ἔμαθεν ὁ Ξενοφῶν τοῦτο παρὰ τῆς τύχης, ἐνάπτειν ἐκέλευε καὶ τὰς ἐν ἀριστερᾷ οἰκίας, αἱ ξύλινα ἦσαν, ὥστε καὶ ταχὺ ἐκαίοντο. ἔφευγον οὖν καὶ οἱ ἀπὸ τούτων τῶν οἰκιῶν. οἱ δὲ κατὰ στόμα δὴ ἔτι μόνον ἐλύπουν καὶ δῆλοι ἦσαν ὅτι ἐπικείσονται ἐν τῇ ἐξόδῳ τε καὶ καταβάσει. ἐνταῦθα παραγγέλλει φορεῖν ξύλα ὅσοι ἐτύγγανον ἔξω ὄντες τῶν βελῶν εἰς τὸ μέσον ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων. ἐπεὶ δὲ ἰκανὰ ἦδη ἦν, ἐνήψαν· ἐνήπτου δὲ καὶ

τὰς παρ' αὐτὸ τὸ χαράζωμα οἰκίας, ὅπως οἱ πολέμοι ἀμφὶ ταῦτα ἔχουεν.

Πῶς οἱ Ἕλληνες φθάνουσι σῶοι εἰς τὸ στρατόπεδον.

§ 27 — 32. Οὕτω μόλις ἀπῆλθον ἀπὸ τοῦ χωρίου, πῦρ ἐν μέσῳ ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων ποιησάμενοι. καὶ κατεκαύθη πᾶσα ἡ πόλις καὶ αἱ οἰκίαι καὶ αἱ τύρσεις καὶ τὰ σταυροῦματα καὶ τᾶλλα πάντα πλὴν τῆς ἄκρας.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπῆσαν οἱ Ἕλληνες ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια. ἐπεὶ δὲ τὴν κατάβασιν ἐφοβοῦντο τὴν εἰς Τραλεζοῦντα, πρᾶγῃς γὰρ ἦν καὶ στενὴ, ψευδενέδραν ἐποίησαντο· καὶ ἀνὴρ Μυσὸς καὶ τοῦνομα τοῦτο ἔχων τῶν Κρητῶν λαβὼν δέκα ἔμμενεν ἐν τῷ λασίῳ χωρίῳ καὶ προσεποιεῖτο τοὺς πολεμίους πειρᾶσθαι λανθάνειν. αἱ δὲ πέλται αὐτῶν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διεφαίνοντο χαλκαῖ οὔσαι. οἱ μὲν οὖν πολέμοι ταῦτα διορῶντες ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδραν οὔσαν· ἡ δὲ στρατιὰ ἐν τούτῳ κατέβανεν. ἐπεὶ δὲ ἐδόκει ἤδη ἱκανὸν ὑπεληλυθῆναι, τῷ Μυσῷ ἐσήμηγε φεύγειν ἀνὰ κράτος· καὶ ὅς ἔξαναστὰς φεύγει καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Κρηῖτες, ἀλίσχεσθαι γὰρ ἔφασαν τῷ δρόμῳ, ἐκπεσόντες ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς ὕλην κατὰ τὰς νάπας καλινδοούμενοι ἐσώθησαν, ὁ Μυσὸς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν φεύγων ἐβόα βοηθεῖν· καὶ ἐβοήθησαν αὐτῷ, καὶ ἀνέλαβον τετρομένον. καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πόδα ἀνεχώρουν βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες καὶ ἀντιτοξεύοντές τινες τῶν Κρητῶν. οὕτως ἀφίζοντο ἐπὶ τὸ στρατόπεδον πάντες σῶοι ὄντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. — § 1—13.

Οἱ Ἕλληγες ἀφικνοῦνται εἰς Κερασοῦντα. — Διανομὴ τῶν λαφύρων. — Τὸ δέκκτον τῶν λαφύρων ὑπὲρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.

[15 Μαγτίου — 25 Μαγτίου 400 π. Χ.]

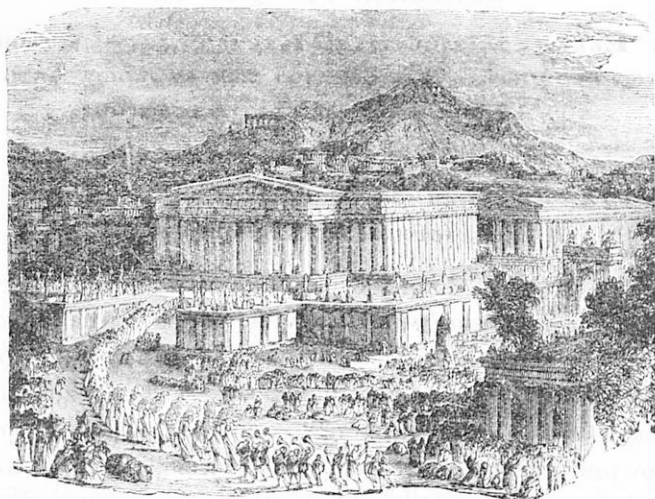
Τίνα ἀπόφασιν λαμβάνουσιν οἱ Ἕλληγες καὶ πῶς ἀφικνοῦνται εἰς Κερασοῦντα.

§ 1 — 4. Ἐπεὶ δὲ οὔτε Χειροσόφος ἦκεν οὔτε πλοῖα ἰκανὰ ἦν οὔτε τὰ ἐπιτήδεια ἦν λαμβάνειν ἔτι, ἐδόκει ἀπιτέον εἶναι. καὶ εἰς μὲν τὰ πλοῖα τοὺς τε ἀσθενοῦντας ἐνεβίβασαν καὶ τοὺς ὑπὲρ τετραράκοντα ἔτη καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τῶν σκευῶν ὅσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν, καὶ Φιλήσιον καὶ Σοφαίνετον τοὺς πρεσβυτάτους τῶν στρατηγῶν εἰσβιβάσαντες τούτων ἐκέλευον ἐπιμελεῖσθαι. Οἱ δὲ ἄλλοι ἐπορεύοντο· ἡ δὲ ὁδὸς ὠδοποιημένη ἦν, καὶ ἀφικνοῦνται πορευόμενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι πόλιν Ἑλληνίδα ἐπὶ θαλάττῃ Σινοπέων ἄποικον ἐν τῇ Κολχίδι γῶρᾳ. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δέκα· καὶ ἐξέτασις σὺν τοῖς ὄπλοις ἐγένετο καὶ ἀριθμὸς, καὶ ἐγένοντο ὀκτακισχίλιοι καὶ ἐξακόσιοι. οὔτοι ἐσώθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο ὑπὸ τε τῶν πολεμίων καὶ χιόνος καὶ εἴ τις νόσφ.

Πῶς γίνεται ἡ διανομὴ τῶν λαφύρων.

§ 4 — 7. Ἐνταῦθα καὶ διαλαμβάνουσι τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἀργύριον γενόμενον, καὶ τὴν δεκάτην τῷ Ἀπόλλωνι ἐξείλον καὶ τῇ Ἐφεσίᾳ Ἀρτέμιδι καὶ ἔλαβον οἱ στρατηγοὶ τὸ μέρος ἕκαστος φυλάττειν τοῖς θεοῖς· ἀντὶ δὲ Χειροσόφου Νέων ὁ Ἀσιναιὸς ἔλαβε. Ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνάθημα ποιησάμενος ἀνατίθησιν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρὸν καὶ ἐπέγραψε τὸ τε αὐτοῦ ὄνομα

καὶ τὸ Προξένου, ὃς σὺν Κλεόρχῳ ἀπέθανε· ξένος γὰρ ἦν

Ναὸς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος.

αὐτοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ὅτ' ἀπῆι σὺν Ἀγη-

Ἀρτεμις.

σίλῳ ἐκ τῆς Ἀσίας τὴν εἰς Βοιωτοὺς ὁδὸν, καταλείπει παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων ἐδόκει ἰέναι, καὶ ἐπέστευεν, ἦν μὲν αὐτὸς σωθῆν, αὐτῷ ἀποδοῦναι· ἦν δέ τι πάθῃ, ἀναθείναι ποιησάμενον τῇ Ἀρτέμιδι ὅ,τι οἶοιτο χαριεῖσθαι τῇ θεῷ.

*Τίς ἐπισκέπτεται τὸν Ξενοφῶντα ἐν Σκιλλοῦντι
καὶ πῶς ὁ Ξενοφῶν χρησιμοποιεῖ τὴν
παρακαταθήκην.*

§ 7—11. Ἐπειδὴ δ' ἔφευγεν ὁ Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἰκισθέντος [παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν] ἀφικνεῖται Μεγάβυζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρήσων καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν χωρίον ὠνεῖται τῇ θεῷ ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός. ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελινοῦς, καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεὸν Σελινοῦς ποταμὸς παραρρεῖ, καὶ ἰχθύες τε ἐν ἀμφοτέροις ἔνεισι καὶ κόγχαί· ἐν δὲ τῷ ἐν Σκιλλοῦντι χωρίῳ καὶ θῆραι πάντων ὅποσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία. ἐποίησε δὲ καὶ βωμὸν καὶ ναὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου, καὶ τὸ λοιπὸν δὲ αἰεὶ δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὥραϊα θυσίαν ἐποίει τῇ θεῷ, καὶ πάντες οἱ πολῖται καὶ οἱ πρόσχωροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες συμμετεῖχον τῆς ἐορτῆς. παρεῖχε δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιτα, ἄρτους, οἶνον, τραγήματα, καὶ τῶν θυομένων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς νομῆς λάχος, καὶ τῶν θηρευομένων δέ. καὶ γὰρ θήραν ἐποιοῦντο εἰς τὴν ἐορτὴν οἱ τε Ξενοφῶντος παῖδες καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν, οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες ξινεθῆρων· καὶ ἠλίσκετο τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χώρου, τὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Φολόης, σύες καὶ δορκάδες καὶ ἔλαφοι.

*Πῶς περιγράφει ὁ Ξενοφῶν τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ
ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος.*

§ 11 — 13. Ἔστι δὲ ἡ χώρα ἢ ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ὀλυμπίαν πορεύονται ὡς εἴκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. ἐν δ' ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ καὶ λειμὸν καὶ ὄρη δένδρων μεστά, ἱκανὰ σῦς καὶ αἶγας καὶ βοῦς τρέφειν καὶ ἵππους, ὥστε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἐορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. περὶ

δὲ αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλλος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη ὅσα ἔστι τροπικὰ ὠραῖα. ὁ δὲ ναὸς ὡς μικρὸς μεγάλῳ τῷ ἐν Ἐφέσῳ ἦχασται, καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίττινον χρυσῷ ὄντι τῷ ἐν Ἐφέσῳ, καὶ στήλη ἔστηκε παρὰ τὸν ναὸν γράμματα ἔχουσα· **ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. ΤΟΝ ΕΧΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΥΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΜΕΝ ΔΕΚΑΤΗΝ ΚΑΤΑΘΥΕΙΝ ΕΚΑΣΤΟΥ ΕΤΟΥΣ. ΕΚ ΔΕ ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΤΟΥ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΖΕΙΝ. ΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΜΗ ΠΟΙΗΙ ΤΑΥΤΑ ΤΗΙ ΘΕΩΙ ΜΕΛΗΣΕΙ.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

[25 Μαρτίου — 2 Ἀπριλίου 400 π. Χ.]

Περίληψις.— Ἐκ Κερασοῦντος ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν κατὰ θάλασσαν μὲν ὅσοι καὶ πρότερον, οἱ δὲ κατὰ γῆν ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρια τῶν Μοσσονοίκων. Οὗτοι δὲ πεποινθότες εἰς τὸ ὄχυρόν τῆς ἐαυτῶν χώρας δὲν ἤθελον εὐ ἐπιτρέψωσι τὴν δίοδον. Τότε διὰ τῆς μεσιτείας ἐνὸς Τραπεζουντίου συμμαχοῦσι πρὸς τοὺς δουτικούς Μοσσονοίκους, πολεμίους ὄντας τῶν ἀνατολικῶν. Λαβόντες δὲ παρ' αὐτῶν διὰ θαλάσσης δύναμιν 600 ἀνδρῶν, τὸ μὲν πρῶτον ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς εὐ πορευθῶσι κατὰ υἰος χωρίου, ὅπερ ἐνόμιζον ἐπιμαχώτατον, ἔκειτο δὲ πρὸ τῆς μητροπόλεως αὐτῶν τῆς κατεχούσης τὴν ἐπίστην κορυφὴν τῆς χώρας· ἐπειδὴ δὲ ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν ἐκδοραμόντων πολεμίων καὶ αὐτοὶ καὶ ὅσοι τῶν Ἑλλήνων συνηκολούθησαν ὄχι κατὰ διαταγὴν, ἀλλ' ἀρπαγῆς ἔνεκον, οἱ Ἕλληνες ἐβοήθησαν μὲν, ἀλλ' ἐλυπήθησαν, διότι τότε πρῶτον Ἕλληνες ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ βαρβάρων. Καὶ ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν θαρρυνθέντες ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος οὐδὲν ἔπραξαν· τὴν δ' ἐπιούσαν ἰάξαντες ὀρθίους τοὺς λόχους καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἔχοντες ἐξ εὐωνύμων ὁμοίως τεταγμένους ἔτρεψαν τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν καὶ ἐκυρίευσαν καὶ τὸ χωρίον καὶ τὴν μητρόπολιν, ἧς ὁ βασιλεὺς κατεκάη ἐν τῷ πόρρω του μὴ θελήσας εὐ ἐξέλθῃ. εὐρόντες δ' ἐκεῖ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια καὶ παραδώσαντες τὴν ὄχυρὰν θέσιν εἰς τοὺς συμμαχοὺς διήλθον ἀμαχητὶ τὴν ἐπίλοιπον χώραν, ἧς οἱ κάτοικοι ἦσαν οἱ βαρβαρώτατοι καὶ ἀλλοτροπώτατοι τῶν μέχρι τότε γνωσθέντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 1—15.

Ἐκστρατεία κατὰ Μοσσυνοίκων.

[25 Μαρτίου — 2 Ἀπριλίου 400 π. Χ.]

Τί ἀπαντῶσιν οἱ Μοσσύνοικοι πρὸς τὸν Τιμησίθεον.

§ 1—4. Ἐκ Κερασσούντος δὲ κατὰ θάλατταν μὲν ἐκομίζοντο, ὅπερ καὶ πρόσθεν, οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ τοῖς Μοσσυνοίκων ὄρεισι, πέμπουσιν εἰς αὐτοὺς Τιμησίθεον τὸν Τραπεζούντιον πρόξενον ὄντα τῶν Μοσσυνοίκων, ἐρωτῶντες πότερον ὡς διὰ φιλίας ἢ διὰ πολεμίας πορεύονται τῆς χώρας. οἱ δὲ εἶπον ὅτι οὐ διήσειεν ἐπίστευον γὰρ τοῖς χωρίοις. ἐντεῦθεν λέγει ὁ Τιμησίθεος ὅτι πολέμιοι τούτοις εἰσὶν οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα. καὶ ἐδόκει καλέσαι ἐκείνους, εἰ βούλοιντο ξυμμαχίαν ποιήσασθαι.

Τί προτείνει ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς Μοσσυνοίκους.

§ 4—8. Καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος ἤγεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, συνῆλθον οἱ τε τῶν Μοσσυνοίκων ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἔλεξε Ξενοφῶν, ἠρμήνευε δὲ Τιμησίθεος· Ὁ ἄνδρες Μοσσύνοικοι, ἡμεῖς βουλόμεθα διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἑλλάδα πεζῇ· πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς οὐς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι. εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν ξυμμάχους καὶ τιμωρήσασθαι εἰ τί ποτε ὑμᾶς οὗτοι ἠδίκησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους. εἰ δὲ ἡμᾶς ἀφήσετε, σκέψασθε πόθεν αὐθις ἂν τοσαύτην δύναμιν λάβοιτε ξύμμαχον.

Πῶς ἀποκρίνεται ὁ ἄρχων τῶν Μοσσυνοίκων πρὸς τὰς προτάσεις τοῦ Ξενοφῶντος.

§ 8.—11. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ ἄρχων τῶν Μοσσυνοίκων ὅτι καὶ βούλοιντο ταῦτα καὶ δέχοιντο τὴν ξυμμαχίαν.

Ἄγετε δὴ, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι, ἂν ξύμμαχοι ὑμῶν γενώμεθα, καὶ ὑμεῖς τί οἰοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπράξαι περὶ τῆς διόδου; οἱ δὲ εἶπον ὅτι ἱκανοὶ ἔσμεν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων, καὶ δεῦρο ὑμῖν πέμψαι ναῦς τε καὶ ἄνδρας οἵτινες ὑμῖν ξυμμαχοῦνταί τε καὶ τὴν ὁδὸν ἠγήσονται.

*Πῶς ἦτο ὠπλισμένος ὁ παρὰ τῶν Μοσσυνοίκων
πεμφθεὶς ἐπικουρικός στρατός.*

§ 11 — 15. Ἐπὶ τούτοις πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες ἔγοντο. καὶ ἦγον τῇ ὑστεραίᾳ ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάντες εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα, ὁ δὲ εἰς ἔμενε. καὶ οἱ μὲν λαβόντες τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μένοντες ἐξετάξαντο ὧδε. ἔστησαν ἀνὰ ἕκατὸν μάλιστα οἷον χοροὶ ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέρορα πάντες λευκῶν βοῶν δασέα, ἠγασμένα κίττου πετάλω, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ παλτὸν ὡς ἔξπηχυ, ἔμπροσθεν μὲν λόγχην ἔχον, ὄπισθεν δὲ τοῦ ξύλου σφαιροειδές. χιτωνίστους δὲ ἐνεδεδύκεσαν ὑπὲρ γονάτων, πάχος ὡς λινοῦ στρωματοδέσμου, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ δὲ κράνη σκύτινα οἷάπερ τὰ Παφλαγονικά, κρομβύλον ἔχοντα κατὰ μέσον, ἐγγύτατα παροειδῆ· εἶχον δὲ καὶ σαγάρεις σιδηρᾶς. ἐντεῦθεν ἐξῆρχε μὲν αὐτῶν εἷς, οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες ἐπορεύοντο ἄδοντες ἐν ὀρθῷ, καὶ διελθόντες διὰ τῶν τάξεων καὶ τῶν ὄπλων τῶν Ἑλλήνων ἐπορεύοντο εὐθύς πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπὶ χωρίον ὃ ἐδόκει ἐπιμαχώτατον εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. — 1 — 25.

Διατριβὴ ἐν Κοτυώροις. — Συμβούλιον μετὰ τῶν ἐκ Σινώπης πρέσβεων.

[2 Ἀπριλίον — 19 Μαΐου 400 π. Χ.].

Πῶς οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς χώρας τῶν Χαλύβων καὶ τῶν Τιβαρηνῶν φθάνουσιν εἰς Κοτύωρα.

§ 1 — 5. Διὰ ταύτης τῆς χώρας οἱ Ἕλληνες, διὰ τε τῆς πολεμίας καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ὁκτὼ σταθμούς, καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας. οὗτοι ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ ὑπήκοοι τῶν Μοσσυνοίκων, καὶ ὁ βίος ἦν τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας. ἐντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς Τιβαρηνοὺς, ἡ δὲ τῶν Τιβαρηνῶν χώρα πολὺ ἦν πεδινωτέρα καὶ χωρία εἶχεν ἐπὶ θαλάττῃ ἥττον ἐρυμνά. καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐζορήζον πρὸς τὰ χωρία προσβάλλειν καὶ τὴν στρατιάν ὀνηθῆναί τι, καὶ τὰ ξένια ἃ ἦκε παρὰ Τιβαρηνῶν οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ' ἐπιμείναι κελεύσαντες ἔστε βουλευσάντο, ἐθύοντο. καὶ πολλὰ καταθυσάντων τέλος ἀπεδείξαντο οἱ μάντιες πάντες γνώμην ὅτι οὐδαμῇ προσίοιτο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέξαντο, καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον, οὕσαν δ' ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρῃ.

Εἰς τί ἀσχολοῦνται οἱ Ἕλληνες ἐν Κοτυώροις.

§ 5 — 7. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τετταράκοντα πέντε. ἐν δὲ ταύταις πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν, καὶ πομπὰς ἐποίησαν κατὰ ἔθνος ἕκαστοι τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀγῶνας γυμνικούς. τὰ δ' ἐπιτίθει' ἐλάμβανον τὰ μὲν ἐκ τῆς Παφλαγονίας, τὰ δ' ἐκ τῶν χωρίων τῶν Κοτυωριτῶν· οὐ γὰρ παρεῖχον ἀγοράν, οὐδὲ εἰς τὸ τεῖχος τοὺς ἀσθενοῦντας ἐδέχοντο.

*Τί λέγουσιν οἱ ἐκ Σινώπης πρόσβεις πρὸς
τοὺς Ἕλληνας.*

§ 7 — 13. Ἐν τούτῳ ἔρχονται ἐκ Σινώπης πρόσβεις, φοβούμενοι περὶ τῶν Κοτυωριτῶν τῆς τε πόλεως, ἣν γὰρ ἐκείνων καὶ φόρον ἐκείνοις ἔφερον, καὶ περὶ τῆς χώρας, ὅτι ἤκουον δημοσίην. καὶ ἔλθόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔλεγον· προηγόρει δὲ Ἐσατόνυμος δεινὸς νομιζόμενος εἶναι λέγειν ἔπειμφεν ἡμᾶς, ὃ ἄνδρες στρατιῶται, ἢ τῶν Σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς ὅτι νικᾶτε Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ καὶ ξυνησθησομένους ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν, ὡς ἡμεῖς ἠκούσαμεν, πραγμάτων σεσωμένοι πάρεστε. ἀξιούμεν δὲ Ἕλληνες ὄντες καὶ αὐτοὶ ὑφ' ὑμῶν ὄντων Ἑλλήνων ἀγαθὸν μὲν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ὑπῆρξαμεν κακῶς ποιῶντες. Κοτυωρεῖται δὲ οὗτοι εἰσὶ μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι, καὶ τὴν χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς ταύτην παραδεδώκαμεν βαρβάρους ἀφελόμενοι· διὸ καὶ δασμὸν ἡμῶν φέρουσιν οὗτοι τεταγμένον καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζούντιοι ὥστε ὅ,τι ἂν τούτους κακὸν ποιήσητε ἢ Σινωπέων πόλις νομίζει πάσχειν. νῦν δ' ἀκούομεν ὑμᾶς εἰς τε τὴν πόλιν βία παρεληλυθότας ἐπίουσι σινηοῦν ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ἐκ τῶν χωρίων βία λαμβάνειν ὧν ἂν δέησθε οὐ πείθοντα, ταῦτ' οὐδὲν οὐκ ἀξιούμεν· εἰ δὲ ταῦτα ποιήσετε, ἀνάγκη ἡμῖν καὶ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας καὶ ἄλλον ὄντινα ἂν δυνώμεθα φίλον ποιεῖσθαι.

*Τί ἀπαντᾷ ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς Σινωπεῖς
πρόσβεις.*

§ 13 — 14. Πρὸς ταῦτα ἀναστὰς Ξενοφῶν ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν εἶπεν· Ἡμεῖς δέ, ὃ ἄνδρες Σινωπεῖς, ἤκουον ἀγαπῶντες ὅτι τὰ σώματα διεσωσάμεθα καὶ τὰ ὄπλα· οὐ γὰρ ἦν δυνατόν ἄμε τε χρήματα ἄγειν καὶ φέρειν καὶ τοῖς πολε-

μίοις μάχεσθαι. καὶ νῦν ἐπεὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἤλθομεν, ἐν Τροαεῦσονται μὲν, παρεῖχον γὰρ ἡμῖν ἀγορὰν, ὠνούμενοι εἶχομεν τὰ ἐπιτήδεια, καὶ ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ξένια ἔδωκαν τῇ στρατιᾷ, ἀντετιμῶμεν αὐτούς, καὶ εἴ τις αὐτοῖς φίλος ἦν τῶν βαρβάρων, τούτων ἀπειχόμεθα· τοὺς δὲ πολεμίους αὐτῶν ἐφ' οὓς αὐτοὶ ἠγοῖντο κακῶς ἐποιοῦμεν ὅσον ἐδυνάμεθα. ἐρωτᾶτε δὲ αὐτούς ὁποίων τινῶν ἡμῶν ἔτυχον· πάρεσι γὰρ ἐνθάδε οὓς ἡμῖν ἠγεμόνας διὰ φίλιαν ἢ πόλιν ξυνέπεμψεν. ὅποι δ' ἂν ἐλθόντες ἀγορὰν μὴ ἔχωμεν, ἂν τε εἰς βάρβαρον γῆν ἂν τε εἰς Ἑλληνίδα, οὐχ ὕβρει ἀλλὰ ἀνάγκῃ λαμβάνομεν τὰ ἐπιτήδεια. καὶ Καρδούχους καὶ Ταόχους καὶ Χαλδαίους καίπερ βασιλέως οὐχ ὑπηζόους ὄντας καὶ μάλα φοβερούς ὅμως πολεμίους ἐκζησάμεθα διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγορὰν οὐ παρεῖχον. Μάκρωνας δὲ καίπερ βαρβάρους ὄντας, ἐπεὶ ἀγορὰν οἶαν ἐδύνατο παρεῖχον, φίλους τε ἐνομιζόμεν εἶναι καὶ βία οὐδὲν ἐλαμβάνομεν τῶν ἐκείνων.

Κοτυωρίτας δέ, οὓς ὑμετέρους φατὲ εἶναι, εἴ τι αὐτῶν εὐλήφαμεν, αὐτοὶ αἴτιοί εἰσιν· οὐ γὰρ ὡς φίλοι προσεφέροντο ἡμῖν, ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας οὔτε εἴσω ἐδέχοντο οὔτε ἔξω ἀγορὰν ἔλεμπον· ἠτιῶντο δὲ τὸν παρ' ὑμῶν ἀρμοστήν τούτων αἴτιον εἶναι. ὁ δὲ λέγεις βία παρελθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἠξιοῦμεν τοὺς κάμνοντας εἰς τὰς στέγας δέξασθαι· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνέφωγον τὰς πύλας ἢ ἡμᾶς ἐδέχετο αὐτὸ τὸ χωρίον, ταύτη εἰσελθόντες, ἄλλον μὲν οὐδὲν βίαιον ἐποιήσαμεν, σκηνοῦσι δ' ἐν ταῖς στέγαις οἱ κάμνοντες τὰ αὐτῶν δαπανῶντες, καὶ τὰς πύλας φρουροῦμεν, ὅπως μὴ ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἀρμοστῇ ὧσιν οἱ κάμνοντες ἡμῶν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν ἢ κοιμίσασθαι ὅταν βουλόμεθα. οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς ὄρατε, σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι ἐν τῇ τάξει, παρεσκευασμένοι, ἂν μὲν τις εὖ ποιῇ, ἀντευποιεῖν, ἂν δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι.

Ἄ δὲ ἠπειλήσας ὡς, ἦν ὑμῖν δοκῇ, Κορύλλαν καὶ Παφλα-

γόνας ξυμμάχους ποιήσεσθε ἐφ' ἡμᾶς, ἡμεῖς δέ, ἦν μὲν ἀνάγκη ἢ πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις· ἦδη γὰρ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν. ἂν δὲ δοκῇ ἡμῖν καὶ φίλον ποιεῖσθαι τὸν Παφλαγόνα—ἀκούομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως καὶ χωρίων τῶν ἐπιθαλαττίων—πειρασόμεθα ξυμπράττοντες αὐτῷ ὧν ἐπιθυμεῖ φίλοι γίνεσθαι.

Πῶς φέρονται οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ πρὸς τοὺς Σινωπεῖς πρόσβεις.

§ 24—25. Ἐκ τούτου μάλα μὲν δῆλοι ἦσαν οἱ ξυμπρόσβεις τῷ Ἐκατωνύμφῳ χαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημένοις, παρελθὼν δ' αὐτῶν ἄλλος εἶπεν ὅτι οὐ πόλεμον ποιησόμενοι ἦκοιεν ἀλλὰ ἐπιδειξόντες ὅτι φίλοι εἰσὶ καὶ ξενίοις, ἦν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα, νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν διδόναι ἃ δύνανται· ὀρθῶμεν γὰρ πάντα ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγετε. ἐκ τούτου ξενία τε ἔπεμπον οἱ Κοτυωρίται καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξένιζον τοὺς τῶν Σινωπέων πρόσβεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλὰ τε καὶ φιλικὰ διελέγοντο τά τε ἄλλα καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἀνεπυθιάοντο ὧν ἐκάτεροι ἐδέοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'—§ 1—25.

Σύσκεψις περὶ τῆς περαιτέρω πορείας.

[19 Μαΐου—21 Μαΐου 400 π. Χ].

Διατί οἱ Ἕλληνες θεωροῦσι τοὺς Σινωπεῖς χρησίμους.

§ 1 — 3. Ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ συνέλεξαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐδόκει αὐτοῖς περὶ τῆς λοιπῆς πορείας παρακαλέσαντας

τοὺς Σινωπέας βουλεύεσθαι. εἶτε γὰρ περὶ δέοι πορεύεσθαι, χρήσιμοι ἂν ἐδόκουν εἶναι οἱ Σινωπεῖς· ἔμπειροι γὰρ ἦσαν τῆς Παφλαγονίας· εἶτε κατὰ θάλατταν προσδεῖν ἐδόκει Σινωπέων· μόνοι γὰρ ἂν ἐδόκουν ἰκανοὶ εἶναι πλοῖα παρασχεῖν ἀρκούντα τῇ στρατιᾷ. καλέσαντες οὖν τοὺς πρόσβεις ξυμβουλεύοντο, καὶ ἠξίουσαν Ἑλληνας ὄντας Ἑλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δέχεσθαι τῷ εὐνοῦς τε εἶναι καὶ τὰ κάλλιστα ξυμβουλεύειν.

Τίνας συμβουλὰς ὁ Ἑκατόννυμος δίδει εἰς τοὺς Ἑλληνας.

§ 3 — 11. Ἀναστὰς δὲ Ἑκατόννυμος πρῶτον μὲν ἀπελογήσατο περὶ οὗ εἶπεν ὡς τὸν Παφλαγόνα φίλον ποιήσονται, ὅτι οὐχ ὡς τοῖς Ἑλλησι πολεμησόντων σφῶν εἶποι, ἀλλ' ὅτι ἔξὸν τοῖς βαρβάροις φίλους εἶναι τοὺς Ἑλληνας αἰρήσονται. ἐπεὶ δὲ ξυμβουλεύειν ἐκέλευον, ἐπαυξάμεγος εἶπεν ὧδε. Εἰ μὲν ξυμβουλεύοιμι ἃ βέλτιστά μοι δοκεῖ εἶναι, πολλά μοι καὶ ἀγαθὰ γένοιτο· εἰ δὲ μή, τάναντία. αὐτὴ γὰρ ἡ ἰερά ξυμβουλή λεγομένη εἶναι δοκεῖ μοι παρεῖναι. νῦν γὰρ δὴ ἂν μὲν εὖ ξυμβουλεύσας φανῶ, πολλοὶ ἔσονται οἱ ἐπαινοῦντές με, ἂν δὲ κακῶς, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ καταρώμενοι. πράγματα μὲν οὖν οἶδ' ὅτι πολὺ πλείω ἔξομεν, ἐὰν κατὰ θάλατταν κομίζησθε· ἡμᾶς γὰρ δεήσει τὰ πλοῖα πορίζειν· ἦν δὲ κατὰ γῆν στέλλησθε, ὑμᾶς δεήσει τοὺς μαχομένους εἶναι. ὅμως δὲ λεκτέα ἃ γινώσκω· ἔμπειρος γὰρ εἰμι καὶ τῆς χώρας τῆς Παφλαγονίων καὶ τῆς δυνάμεως. ἔχει γὰρ ἀμφοτέρω, καὶ περὶ κάλλιστα καὶ ὄρη ὑψηλότατα.

Καὶ πρῶτον μὲν οἶδα εὐθύς ἢ τὴν εἰσβολὴν ἀνάγκη ποιῆσθαι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλη ἢ ἢ τὰ κέρατα τοῦ ὄρους τῆς ὁδοῦ καθ' ἑκάτερά ἐστιν ὑψηλά, ἃ κρατεῖν κατέχοντες καὶ πάνυ ὀλίγοι δύνανται· ἂν· τούτων δὲ κατεχομένων οὐδ' ἂν οἱ πάν-

τες ἄνθρωποι δύναιντ' ἂν διελθεῖν. ταῦτα δὲ καὶ δεῖξαιμι ἂν, εἰ μοί τινα βούλεσθε ξυμπέμψαι.

Ἔπειτα δὲ οἶδα καὶ πεδία ὄντα καὶ ἱπτεῖαν ἦν αὐτοὶ οἱ βάροβαροι νομίζουσι κρείττω εἶναι ἀπάσης τῆς βασιλέως ἱπτείας. καὶ νῦν οὗτοι οὐ παρεγένοντο βασιλεῖ καλοῦντι, ἀλλὰ μείζον φρονεῖ ὁ ἄρχων αὐτῶν.

Ἦν δὲ καὶ δυνηθῆτε τά τε ὄρη κλέψαι ἢ φθάσαι λαβόντες καὶ ἐν τῷ πεδίῳ κρατῆσαι μαχόμενοι τοὺς τε ἱπτεῖς τούτων καὶ πεζῶν μυριάδας πλέον ἢ δώδεκα, ἤξετε ἐπὶ τοὺς ποταμούς, πρῶτον μὲν τὸν Θεσμώδοντα, εὖρος τριῶν πλέθρων, ὃν χαλεπὸν οἶμαι διαβαίνειν ἄλλως τε καὶ πολεμίων πολλῶν ἔμπροσθεν ὄντων, πολλῶν δὲ ὀπισθεν ἐπομένων· δευτερον δὲ Ἴριον, τρίπλεθρον ὡσαύτως· τρίτον δὲ Ἄλυν, οὐ μείον δυοῖν σταδίοις, ὃν οὐκ ἂν δύνασθε ἄνευ πλοίων διαβῆναι· πλοῖα δὲ τίς ἔσται ὁ παρέχων; ὡς δ' αὐτως καὶ ὁ Παρθένιος ἄβατος· ἐφ' ὃν ἔλθοιτε ἂν, εἰ τὸν Ἄλυν διαβαίητε.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὐ χαλεπὴν ὑμῖν εἶναι νομίζω τὴν πορείαν ἀλλὰ παντάπασιν ἀδύνατον· ἂν δὲ πλέητε, ἔστιν ἐνθένδε μὲν εἰς Σινώπην παραπλευσαι, ἐκ Σινώπης δὲ εἰς Ἡράκλειαν· ἔξ Ἡρακλείας δὲ οὔτε πεζῇ οὔτε κατὰ θάλατταν ἀπορία· πολλὰ γὰρ καὶ πλοῖα ἔστιν ἐν Ἡρακλείᾳ.

Τίνα πορείαν προτιμῶσιν οἱ Ἕλληνες.

§ 11 — 15. Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἔλεξεν, οἱ μὲν ὑπόπτευον φιλίας ἕνεκα τῆς Κορούλα λέγειν· καὶ γὰρ ἦν πρόξενος αὐτῶν· οἱ δὲ καὶ ὡς δῶρα ληψόμενον διὰ τὴν ξυμβουλὴν ταύτην· οἱ δὲ ὑπόπτευον καὶ τούτου ἕνεκα λέγειν ὡς μὴ πεζῇ ἰόντες τὴν Σινωπέων τι χώραν κακὸν ἐργάζοντο. οἱ δ' οὖν Ἕλληνες ἐψηφίσαντο κατὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν εἶπεν· ὦ Σινωπεῖς, οἱ μὲν ἄνδρες ἤρηνται τὴν πορείαν ἦν ὑμεῖς ξυμβουλεύετε· οὕτω δὲ ἔχει· εἰ μὲν

πλοῖα ἔσσεσθαι μέλλει ἰκανὰ ἀριθμῶ ὡς ἓνα μὴ καταλείπεσθαι ἐνθάδε, ἡμεῖς ἂν πλείοιμεν· εἰ δὲ μέλλοιμεν οἱ μὲν καταλείψεσθαι οἱ δὲ πλεύσεσθαι, οὐκ ἂν ἐμβαίημεν εἰς τὰ πλοῖα. γινώσκομεν γὰρ ὅτι ὅπου μὲν ἂν κρατῶμεν, δυνάμεθα ἂν καὶ σφύζεσθαι καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν· εἰ δέ που ἦττους τῶν πολεμίων ληφθῆσόμεθα, εὐδηλον δὴ ὅτι ἐν ἀνδραπόδων χώρα ἐσόμεθα. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Σινωπεῖς ἐκέλευον πέμπειν πρέσβεις, καὶ πέμπουσι Καλλίμαχον Ἀρκάδα καὶ Ἀρίστονα Ἀθηναῖον καὶ Σαμόλιαν Ἀχαιοῖν, καὶ οἱ μὲν ὄχοντο.

Διατί ὁ Σιλανὸς μάντις φοβεῖται.

§ 15 — 19. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ Ξενοφῶντι, ὄρῳντι μὲν ὀλίγας πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων, ὄρῳντι δὲ πελταστὰς πολλοὺς καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ ἰππεῖς δὲ καὶ μάλα ἤδη διὰ τὴν τριβὴν ἰκανοὺς, ὄντας δ' ἐν τῷ Πόντῳ, ἐνθα οὐκ ἂν ἀπ' ὀλίγων χρημάτων τοσαύτη δύναμις παρεσκευάσθη, καλὸν αὐτῷ ἐδόκει εἶναι χώραν καὶ δύναμιν τῇ Ἑλλάδι προσκλήσασθαι πόλιν κατοικήσαντας, καὶ γενέσθαι ἂν αὐτῷ ἐδόκει μεγάλη, καταλογιζομένῳ τό τε αὐτῶν πλῆθος καὶ τοὺς περιοικοῦντας τὸν Πόντιον, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο πρὶν τι εἰπεῖν τῶν στρατιωτῶν Σιλανὸν παρακαλέσας τὸν Κύρου μάντιν γενόμενον τὸν Ἀμπρακιώτην, ὁ δὲ Σιλανὸς δεδιὼς μὴ γένηται ταῦτα καὶ καταμείνη που ἡ στρατιά, ἐκφέρει εἰς τὸ στρατεύμα λόγον ὅτι Ξενοφῶν βούλεται καταμείναι τὴν στρατιάν καὶ πόλιν οἰκίσαι καὶ ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι, αὐτὸς δ' ὁ Σιλανὸς ἐβούλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικέσθαι· οὗς γὰρ παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους δαρεικοὺς ὅτε δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε θυόμενος Κύρῳ, καὶ διεσεσώζει.

*Τί λέγουσιν ὁ Δαρδανεὺς καὶ ὁ Θώραξ πρὸς τοὺς
παρόντας ἐμπόρους τῶν Ἡρακλεωτῶν
καὶ Σινωπέων.*

§ 19 — 21. Τῶν δὲ στρατιωτῶν, ἐπεὶ ἤκουσαν, τοῖς μὲν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι καταμεῖναι, τοῖς δὲ πολλοῖς οὐ. Τιμασίων δὲ ὁ Δαρδανεὺς καὶ Θώραξ ὁ Βοιώτιος πρὸς ἐμπόρους τινὰς παρόντας τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ Σινωπέων λέγουσιν ὅτι εἰ μὴ ἐκποριοῦσι τῇ στρατιᾷ μισθὸν ὥστε ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια ἐκπλέοντας, ὅτι κινδυνεύσει μείναι τοσαύτη δύναμις ἐν τῷ Πόντῳ· βούλεται γὰρ Ξενοφῶν καὶ ἡμᾶς παρακαλεῖ, ἐπειδὴν ἔλθῃ τὰ πλοῖα, τότε εἰπεῖν ἐξαίφνης τῇ στρατιᾷ, ἄνδρες, νῦν μὲν ὀρθῶμεν ὑμᾶς ἀπόρους ὄντας καὶ ἐν τῷ ἀπόπλῳ ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια καὶ ὡς οἴκαδε ἀπελθόντας ὀνήσαι τι τοὺς οἴκοι· εἰ δὲ βούλεσθε τῆς κύκλῳ γῆρας περὶ τὸν Πόντον οἰκουμένης ἐκλεξάμενοι ὅποι ἂν βούλησθε κατασχεῖν, καὶ τὸν μὲν ἐθέλοντα ἀπιέναι οἴκαδε, τὸν δὲ θέλοντα μένειν αὐτοῦ, πλοῖα δ' ὑμῖν πάρεστιν, ὥστε ὅπῃ ἂν βούλησθε ἐξαίφνης ἂν ἐπιπέσοιτε.

*Τί ἐνεργοῦσιν οἱ ἐμποροὶ τῶν Ἡρακλεωτῶν
καὶ Σινωπέων.*

§ 21 — 25. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἐμποροὶ ἀπήγγελλον ταῖς πόλεσι· ξυνέπεμψε δ' αὐτοῖς Τιμασίων Δαρδανεὺς Εὐρύμαχόν τε τὸν Δαρδανεά καὶ Θώρακα τὸν Βοιώτιον ταῦτ' ἐροῦντας. Σινωπεῖς δὲ καὶ Ἡρακλεῶται ταῦτα ἀκούσαντες πέμπουσι πρὸς τὸν Τιμασίωνα καὶ κελεύουσι προστατεῦσαι λαβόντα χρήματα ὅπως ἐκπλεύσῃ ἡ στρατιά. ὁ δὲ ἄσμενος ἀκούσας ἐν ξυλλόγῳ τῶν στρατιωτῶν ὄντων λέγει τάδε. Οὐ δεῖ προσέχειν μονῆ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ τῆς Ἑλλάδος οὐδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι. ἀκούω δὲ τινὰς θύεσθαι ἐπὶ τούτῳ οὐδ' ὑμῖν λέγοντας. ὑπισχνοῦμαι δὲ ὑμῖν, ἂν ἐκπλέητε, ἀπὸ νου-

μηγίας μισθοφορὰν παρέξειν κυζικηνὸν ἐκάστῳ τοῦ μηνός· καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν Τρωάδα, ἔνθεν καὶ εἰμι φυγᾶς, καὶ ὑπάρξει ὑμῖν ἢ ἐμὴ πόλις· ἐκόντες γὰρ με δέξονται. ἠγήσομαι δὲ αὐτὸς ἐγὼ ἔνθεν πολλὰ χρήματα λήψεσθε. ἔμπειρος δὲ εἰμι τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Τρωάδος καὶ τῆς Φαοναβάζου ἀρχῆς πάσης, τὰ μὲν διὰ τὸ ἐκεῖθεν εἶναι, τὰ δὲ διὰ τὸ ξυνεστρατεῦσθαι ἐν αὐτῇ σὺν Κλεάρχῳ τε καὶ Δεοκυλίδῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

[Μάϊος 400 π. Χ.]

Περίληψις. — Τὴν νέαν ταύτην πρότασιν μαθόντες οἱ στρατιῶται ἄρχιζοντο, ἰδίως κατὰ τοῦ Ξενοφῶντος, ὃν τινες διέβαλλον ὡς ὑποκινητὴν τοῦ σκοπομένου. Συλλέξας λοιπὸν ὡς τάχιστα τὸν στρατὸν πρῶτον μὲν ἀπέδειξεν ὅτι τὸ λεγόμενον, ὅτι αὐτὸς μελετᾷ δι' ἀπάτης ἢ ἀπαγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Κολχίδα, εἶνε συκοφαντία, μωροίαν πολλὴν περιέχουσα καὶ ἐκ φθόρου προερχομένη. Ἐπειτα δὲ λαβὼν ἐκ τούτου ἀφορμὴν ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ, τὴν ἀπειθειαν καὶ ἀναρχίαν, εἰς ἣν περιῆλθεν, ἀφ' οἴου ἔπλευσεν ὁ ἀπὸ τῶν βαρβάρων κίνδυνος, ὅστις συνεκράτει αὐτοὺς ἠρωμένους. Φέρει δὲ καὶ παράδειγμα ἐνὸς λοχαγοῦ Κλεαρέτου, ὅστις δολίως καὶ ληστικῶς ἐπειέθη ἐναντίον χωρίου τινὸς φιλικῆς περὶ τὴν Κερασσοῦνια, καὶ τὸν ἀνόσιον φόνον τῶν πρέσβων, οὓς ἔπεμψαν οἱ χωρικοί, ἵνα προσφέρωσι τοὺς νεκροὺς τοὺς κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ἐκείνην πεσόνας· ἔτι δὲ τὴν θορυβώδη καὶ στασιαστικὴν βιαιοπραγίαν ἐναντίον ἐνὸς ἀγορανόμου τοῦ στρατοῦ, καθ' ἣν πολλοὶ ἀλογίστως καταδιώκονται καὶ πνίγονται εἰς τὴν θάλασσαν. Οὕτως ἔχοντος τοῦ στρατοῦ, δὲν εἶπε, λέγει, δυνατὸν οὔτε πολεμικῶς οὔτε εἰρηρικῶς νὰ διέλθωσιν οὐδεμίαν χώραν, καὶ προτείνει νὰ ληφθῶσι μέτρα κατὰ τῆς τοιαύτης παραλυσίας καὶ ἀνομίας. Ἡ ἀσχηρὰ αὕτη ὁμιλία τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιδοκιμάζεται παρὰ πάντων, καὶ ἀποφασίζεται νὰ τιμωρηθῶσι μὲν οἱ αἴτιοι τῶν κακῶν, νὰ τιμωρηθῶσι δὲ διὰ θανάτου ὅσοι τοῦ λοιποῦ ἐπιχειρήσωσι τοιαῦτα κακά, νὰ δικασθῶσι δὲ ὑπὸ τῶν λοχαγῶν καὶ ὅσοι

ἠδίκησαν, ἀφ' οὗτου ὁ Κύρος ἀπέθανε, καὶ τέλος τὰ γίγη καθαρο-
μὸς τοῦ στρατεύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

[Μᾶϊος 400 π. Χ.]

Περίληψις.— Ἐπειδὴ ἀπεφασίσθη τὰ δικασθῶσι καὶ οἱ στρατη-
γοὶ διὰ τὰ παρελθόνια, τινὲς μὲν αὐτῶν κατεδικάσθησαν, κατηγορη-
θεὶς δὲ καὶ ὁ Ξενοφῶν διότι ἐκτύπησέ τινας καὶ ἐφέρετο ὑβριστικῶς,
ἀπολογεῖται καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὅπου ἠγαγάρσθη τὰ κινύση τινὰ
καὶ τὰ μεταχειρισθῆ βίαν, τὸ ἔπραξε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ στρατεύ-
ματος καὶ διατήρησιν τῆς πειθαρχίας· ἰδίως δὲ ἐλέγχει ἕνα τῶν κα-
τηγόρων τοῦ ὅτι τὸν ἐκτύπησε, διότι παραλαβὼν ἀσθενῆ τινα παρὰ
τοῦ Ξενοφώντιος, ἵνα κομίζῃ ἐπὶ ἡμῶν, προσελθούσης ὀλίγον τῆς
πορείας, κατελήφθη σκάπτων βόθρον καὶ ἔτοιμος τὰ τὸν θάψῃ
ζῶντα. Ὑπὸ μνησκει δὲ καὶ ἄλλας περιστάσεις, καθ' ἃς δικαίως
μετεχειρίσθη βίαν. Ἐπὶ τέλος ἐκφορᾷ τὸ παράπονον, ὅτι τὰ μὲν
κακὰ ὅσοι ἔπαθον ὑπ' αὐτοῦ ἐνθυμοῦνται, οὐδὲν δὲ τῶν ἀγαθῶν,
ὅσα παρ' αὐτοῦ ἔλαβον, μνημονεύουσι. Καὶ τότε, ἀφ' οὗ πολλοὶ
ταῦτα ὠμολόγησαν, ἐπῆλθε γενικὴ εὐχαριστήσις.

BIBAION EKTON

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — § 1 — 33.

Ἐφορταὶ πρὸς τιμὴν τῶν Παφλαγόνων πρέσβεων. —
Ἐξενόφων ἀποποιεῖται τὴν ἀρχήν.

(21 Μαΐου—26 Μαΐου 400 π. Χ.).

*Τί λέγουσιν οἱ παρὰ τοῦ Κορύλου πεμφθέντες
πρέσβεις πρὸς τοὺς Ἑλληνας.*

§ 1 — 4. Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ διατριβῇ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων, οἱ δὲ καὶ ληζόμενοι ἐκ τῆς Παφλαγονίας. ἐκλώπευον δὲ καὶ οἱ Παφλαγόνες εὖ μάλα τοὺς ἀποσκευασμένους, καὶ τῆς νυκτὸς τοὺς πρόσω σκηνοῦντας ἐπειρόωντο κακουργεῖν· καὶ πολεμικώτατα πρὸς ἀλλήλους εἶχον ἐκ τούτων. ὁ δὲ Κορύλας, ὅς ἐτύγγανε τότε Παφλαγονίας ἄρχων, πέμπει παρὰ τοὺς Ἑλληνας πρέσβεις ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς καλὰς, λέγοντας ὅτι Κορύλας ἔτοιμος εἶη τοὺς Ἑλληνας μῆτε ἀδικεῖν μῆτε ἀδικεῖσθαι. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίναντο ὅτι περὶ μὲν τούτων σὺν τῇ στρατιᾷ βουλευσοῖντο, ἐπὶ ξένια δὲ ἐδέχοντο αὐτούς· παρεκάλεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν οὓς ἐδόκουν δικαιοτάτους εἶναι.

*Πῶς περιγράφει ὁ Ξενοφῶν τὴν ὄρχησιν τῶν Θρακῶν,
Αἰνιάνων, Μαγνήτων, Μυσῶν καὶ Ἀρκαδῶν.*

§ 4 — 12. Θύσαντες δὲ βοῦς τῶν αἰχμαλώτων καὶ ἄλλα ἱερεῖα εὐωχίαν μὲν ἀρκοῦσαν παρεῖχον, κατακείμενοι δὲ ἐν σκίμποσιν ἐδειπνοῦν, καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων ποτηρίων, οἷς ἐνετύγγανον ἐν τῇ χώρᾳ. ἐπεὶ δὲ σπονδαὶ τε ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτον μὲν Θραῖκες καὶ πρὸς αὐτὸν ὠρχήσαντο σὺν τοῖς ὄπλοις καὶ ἤλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως

καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παῖει, ὡς πᾶσιν ἐδόκει πεπληγένοι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πωσ. καὶ ἀνέκραγον οἱ Παφλαγόνες. καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὄπλα τοῦ ἑτέρου ἐξήγει ἄδων τὸν Σιτάλκαν· ἄλλοι δὲ τῶν Θρακῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνηκότα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς· μετὰ τοῦτο Αἰνιῶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἱ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὄπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὄπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ, πυκνὰ δὲ στρεφόμενος ὡς φοβούμενος, ληστής δὲ προσέρχεται· ὁ δ', ἐπειδὴν προΐδηται, ἀπαγτᾶ ἀρπάσας τὰ ὄπλα καὶ μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους· καὶ οὗτοι ταῦτ' ἐποίουν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν· καὶ τέλος ὁ ληστής δῆσας τὸν ἄνδρα καὶ τὸ ζεύγος ἀπάγει· ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν ληστήν· εἶτα παρὰ τοὺς βοῦς ζεύξας ὀπίσω τῷ χειρὶ δεδεμένον ἐλαύνει. μετὰ τοῦτο Μυσὸς εἰσηλθεν ἐν ἑκατέρῃ τῇ χειρὶ ἔχων πέλτην, καὶ τότε μὲν ὡς δύο ἀντιταπτομένων μιμούμενος ὠρχεῖτο, τότε δὲ ὡς πρὸς ἓνα ἐχρῆτο ταῖς πέλταις, τότε δ' ἐδινεῖτο καὶ ἐξεκυβίστα ἔχων τὰς πέλτας, ὥστε ὄψιν καλὴν φαίνεσθαι. τέλος δὲ τὸ περσικὸν ὠρχεῖτο κρούων τὰς πέλτας καὶ ὠκλαζε καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ ἐποίει πρὸς τὸν αὐλόν. ἐπὶ δὲ τούτῳ [ἐπιόντες] οἱ Μαντινεῖς καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἀρχάδων ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι ὡς ἐδύναντο κάλλιστα ἦσαν τε ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι καὶ ἐπαιάνισαν καὶ ὠρχήσαντο ὥσπερ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις, ὀρῶντες δὲ οἱ Παφλαγόνες δεινὰ ἐποιοῦντο πάσας τὰς ὀρχήσεις ἐν ὄπλοις εἶναι.

Πῶς οἱ Σινοπεῖς ὑποδέχονται τοὺς Ἕλληνας.

§ 14—16. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ προσῆγον αὐτοὺς εἰς τὸ στρατεύμα· καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις μῆτε ἀδικεῖν Παφλαγόνας μῆτε ἀδικεῖσθαι. μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ὄχοντο· οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἐδόκει παρεῖναι, ἀναβάντες

ἔπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνεύματι καλῷ ἐν ἀριστεροῦ ἔχοντες τὴν Παφλαγονίαν. τῇ δ' ἄλλη ἀφικνοῦνται εἰς Σινώπην καὶ ὠρμίσαντο εἰς Ἀρμήνην τῆς Σινώπης. Σινωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ Παφλαγονικῇ, Μιλησίων δὲ ἄποικοι εἰσιν. οὗτοι δὲ ξένια πέμπουσι τοῖς Ἑλλησιν ἀλφίτων μεδίμνους τρισχιλίους, οἴνου δὲ κεράμια χίλια καὶ πεντακόσια.

Τί ἀναγγέλλει ὁ Χειρίσοφος τοῖς στρατιώταις.

§ 16—17. Καὶ Χειρίσοφος ἐνταῦθα ἦλθε τριήρη ἔχων. καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προσεδόκων ἄγοντά τι σφίσιν ἦκειν· ὁ δ' ἦγε μὲν οὐδέν, ἀπήγγελλε δὲ ὅτι ἐπαινοίη αὐτοὺς καὶ Ἀναξίβιος ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι ὑπισχεῖτο Ἀναξίβιος, εἰ ἀφίκοντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσσεσθαι. καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἀρμήνῃ ἔμειναν οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε.

Διατί οἱ Ἕλληνες προτιμῶσιν ἓνα στρατηγὸν ἀντὶ πολλῶν.

§ 17—19. Ὡς δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐδόκουν ἐγγὺς γίνεσθαι, ἦδη μᾶλλον ἢ πρόσθεν εἰσήει αὐτοὺς ὅπως ἂν καὶ ἔχοντές τι οἴκαδε ἀφίκοντο. ἠγήσαντο οὖν, εἰ ἓνα ἔλοιτο ἄρχοντα, μᾶλλον ἂν ἢ πολυαρχίας οὔσης δύνασθαι τὸν ἓνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ εἴ τι δέοι λανθάνειν, μᾶλλον ἂν κρύπτεσθαι, καὶ εἴ τι αὐτῷ δέοι φθάνειν ἤτιον ἂν ὑστερεῖν· οὐ γὰρ ἂν λόγων δεῖν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ περαίνεσθαι ἂν· τὸν δ' ἔμπροσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ἔπραττον πάντα οἱ στρατηγοί.

Διατί ὁ Ξενοφῶν διστάζει νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην στρατηγίαν.

§ 19—22. Ὡς δὲ ταῦτα διεννοοῦντο, ἐτράποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον προσιόντες αὐτῷ ὅτι ἦ

στρατιὰ οὕτω γινώσκει, καὶ εὖνοιαν ἐνδεικνύμενος ἕκαστος ἔπειθεν αὐτὸν ὑποστῆναι τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Ξενοφῶν τῇ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, νομίζων καὶ τὴν τιμὴν μεῖζω οὕτως ἑαυτῷ γίνεσθαι πρὸς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦνομα μεῖζον ἀφίξεσθαι αὐτοῦ, τυχόν δὲ καὶ ἀγαθοῦ τινος ἂν αἴτιος τῇ στρατιᾷ γενέσθαι. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα ἐνθυμήματα ἐπῆρεν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα. ὁπότε δ' αὖ ἐνθυμοῖτο ὅτι ἄδηλον μὲν παντὶ ἀνθρώπῳ ὅπῃ τὸ μέλλον ἔξει, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κίνδυνος εἶη καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀποβαλεῖν, ἠπορεῖτο.

Τί ἀποφασίζει ὁ Ξενοφῶν νὰ πράξῃ, ἵνα ἐξέλθῃ τῆς ἀπορίας, τί ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του καὶ τί ὁ θεὸς σημαίνει αὐτῷ θυσιάζοντι.

§ 22 — 25. Διαπορουμένῳ δὲ αὐτῷ διακρίναι ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοῖς θεοῖς ἀνακρινῶσαι· καὶ παραστησάμενος δύο ἱερεῖα ἐθύετο τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ὅσπερ αὐτῷ μαντευτὸς ἦν ἐκ Δελφῶν· καὶ τὸ ὄναρ δὴ ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ ἐνόμιζεν ἑορακέναι ὃ εἶδεν ὅτε ἤρχετο ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς καθίστασθαι. καὶ ὅτε ἐξ Ἐφέσου ὠρμᾶτο Κύρῳ συσταθησόμενος, ἀετὸν ἀνεμιμήσχετο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι, ὅνπερ ὁ μάντις προσέμπων αὐτὸν ἔλεγεν ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἶη καὶ οὐκ ἰδιωτικός, καὶ ἔνδοξος, ἐπίπνονος μέντοι· τὰ γὰρ ὄρνεα μάλιστα ἐπιτίθεσθαι τῷ ἀετῷ καθημένῳ· οὐ μέντοι χρηματιστικὸν εἶναι τὸν οἰωνόν· τὸν γὰρ ἀετὸν πετόμενον μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. οὕτω δὴ θυομένῳ αὐτῷ διαφανῶς ὁ θεὸς σημαίνει μίητε προσδεῖσθαι τῆς ἀρχῆς μίητε εἰ αἰροῖντο ἀποδέχεσθαι. τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο.

Διὰ τίνων ἐπιχειρημάτων ὁ Ξενοφῶν ἀποκρούει τὴν ἑαυτοῦ ἐκλογὴν ὡς στρατηγῷ.

§ 25 — 30. Ἡ δὲ στρατιὰ συνῆλθε, καὶ πάντες ἔλεγον

ἕνα αἰρεῖσθαι· καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἔδοξε, προυβάλλοντο αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἔδοκει δῆλον εἶναι ὅτι αἰρήσονται αὐτόν, εἴ τις ἐπιψηφίζοι, ἀνέστη καὶ ἔλεξε τάδε.

Ἐγώ, ὦ ἄνδρες, ἦδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώμενος, εἴπερ ἀνθρωπός εἰμι, καὶ χάριν ἔχω καὶ εὐχομαι δοῦναι μοι τοὺς θεοὺς αἰτιόν τινος ὑμῖν ἀγαθοῦ γενέσθαι· τὸ μέντοι ἐμὲ προκοιθῆναι ὑπὸ ὑμῶν ἄρχοντα Λακεδαιμονίου ἀνδρὸς παρόντος οὔτε ὑμῖν μοι δοκεῖ συμφέρον εἶναι, ἀλλ' ἦττον ἂν διὰ τοῦτο τυγγάνειν, εἴ τι δέοισθε παρ' αὐτῶν ἐμοὶ τε αὖ οὐ πάνυ τι νομίζω ἀσφαλές εἶναι τοῦτο. ὀρθῶ γὰρ ὅτι καὶ τῇ πατρίδι μου οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πολεμοῦντες πρὶν ἐποίησαν πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν ἡγεμόνας εἶναι. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὁμολόγησαν, εὐθύς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρχησαν τὴν πόλιν. εἰ οὖν ταῦτα ὀρθῶν ἐγὼ δοκοῖην ὅπου δυνάμην ἐνταῦθ' ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκείνο ἐννοῶ μὴ λίαν ἂν ταχὺ σωφρονησθεῖην. ὁ δὲ ὑμεῖς ἐννοεῖτε, ὅτι ἦττον ἂν στάσις εἴη ἑνὸς ἄρχοντος ἢ πολλῶν, εὖ ἴστε ὅτι ἄλλον μὲν ἐλόμενοι οὐχ εὐρήσετε ἐμὲ στασιάζοντα· νομίζω γὰρ ὅστις ἐν πολέμῳ ὢν στασιάζει πρὸς ἄρχοντα, τοῦτον πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν στασιάζειν· ἐὰν δὲ ἐμὲ ἔλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι εἴ τινα εὐροῖτε καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ ἀχθόμενον.

Πῶς Ἀγασίας ὁ Στυμφάλιος ἀναιρεῖ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ξενοφῶντος προτείνοντος στρατηγὸν Λακεδαιμόνιον.

§ 30 — 31. Ἐπεὶ ταῦτα εἶπε, πολὺ πλείονες ἀνίσταντο λέγοντες ὡς δέοι αὐτόν ἄρχειν. Ἀγασίας δὲ Στυμφάλιος εἶπεν ὅτι γελοῖον εἴη, εἰ οὕτως ἔχοι· ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐὰν σύνδειπνοι συνελθόντες μὴ Λακεδαιμόνιον συμποσίαρχον αἰρῶνται; ἐπεὶ, εἰ οὕτω γε τοῦτο ἔχει, ἔφη, οὐδὲ

λοχαγείν ἡμῖν ἔξεστιν, ὡς ἔοικεν, ὅτι Ἀρκάδες ἐσμέν. ἐνταῦθα δὴ ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Ἀγασίου ἀνεθορύβησαν.

*Πῶς οἱ στρατιῶται πείθονται νὰ μὴ ἐκλέξωσι
τὸν Ξενοφῶντα στρατηγόν.*

§ 31 — 32. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἑώρα πλείονος ἐνδέον, παρελθὼν εἶπεν· Ἄλλ', ὦ ἄνδρες, ἔφη, ὡς πάνυ εἰδῆτε, ὁμνύω ὑμῖν θεοὺς πάντας καὶ πάσας, ἧ μὲν ἐγὼ, ἐπεὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἠσθανόμην, ἐθυόμην εἰ βέλτιον εἶη ὑμῖν τε ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταύτην τὴν ἀρχὴν καὶ ἐμοὶ ὑποστῆναι· καὶ μοι οἱ θεοὶ οὕτως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐσήμηναν ὥστε καὶ ἰδιώτην ἂν γινῶναι ὅτι τῆς μοναρχίας ἀπέχεσθαι με δεῖ.

*Πῶς ὁ Χειρίσοφος κρίνει τὴν ἐκλογὴν
τοῦ Ξενοφῶντος.*

§ 32 — 33. Οὕτω δὴ Χειρίσοφον αἰροῦνται. Χειρίσοφος δ', ἐπεὶ ἠρόθη, παρελθὼν εἶπεν· Ἄλλ', ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν ἴστε, ὅτι οὐδ' ἂν ἔγωγε ἐστασίαζον, εἰ ἄλλον εἴλεσθε· Ξενοφῶντα μέντοι, ἔφη, ὠνήσατε οὐχ ἐλόμενοι· ὡς καὶ νῦν Δέξιππος ἤδη διέβαλλεν αὐτὸν πρὸς Ἀναξίβιον ὅ,τι ἐδύνατο καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάζοντος. ὁ δ' ἔφη νομίζειν αὐτὸν Τιμασίῳ μᾶλλον συνάρχειν ἐθελῆσαι Δαρδανεῖ ὄντι τοῦ Κλεάρχου στρατεύματος ἢ ἐμαυτῷ Λάκωνι ὄντι. ἐπεὶ μέντοι ἐμὲ εἴλεσθε, ἔφη, καὶ ἐγὼ πειράσομαι ὅ,τι ἂν δύνωμαι ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε ὡς αὔριον, εἰάν πλοῦς ἦ, ἀναξόμενοι· ὁ δὲ πλοῦς ἔσται εἰς Ἡράκλειαν· ἅπαντας οὖν δεῖ ἐκεῖσε πειραῶσθαι κατασχεῖν· τὰ δ' ἄλλα, ἐπειδὴν ἐκεῖσε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1 — 19.

Νέαι διεχόμεναι ἐν τῷ στρατεύματι.

(28 Μαῦον — 2 Ἰουνίου 400 π. Χ.).

Πῶς οἱ Ἡρακλεῶται ὑποδέχονται τοὺς Ἕλληνας.

§ 1 — 4. Ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναγόμενοι πνεύματι ἔπλεον καλῶ ἡμέρας δύο παρὰ γῆν, καὶ παραπλέοντες ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν πόλιν Ἑλληνίδα Μεγαρέων ἀποικον, οὗσαν δ' ἐν τῇ Μαριανδυνῶν χώρα. καὶ ὠρμίσαντο παρὰ τῇ Ἀγερουσιάδι Χερρονήσῳ, ἔνθα λέγεται ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον κύνα καταβῆναι ἢ νῦν τὰ σημεῖα δεικνύσασι τῆς καταβάσεως τὸ βάθος πλέον ἢ ἐπὶ δύο στάδια. ἐνταῦθα τοῖς Ἕλλησιν οἱ Ἡρακλεῶται ξένια πέμπουσιν ἀλφίτων μεδίμνους τρισχίλιους καὶ οἶνου κεράμια δισχίλια καὶ βοῦς εἴκοσι καὶ οἷς ἑκατόν. ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ῥεῖ ποταμὸς Λύκος ὄνομα, εὖρος ὡς δύο πλέθρων.

Ἡρακλῆς καὶ Κέρβερος.

Τί προτείνει Λύκων ὁ Ἀχαιὸς πρὸς τοὺς συναθροισθέντας Ἕλληνας στρατιώτας καὶ τίς ἢ ἐνέργεια τῶν Ἡρακλεωτῶν.

§ 4 — 9. Οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγέντες ἐβουλεύοντο τὴν λοιπὴν πορείαν πότερον κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν χορὴ πορευθῆναι ἐκ τοῦ Πόντου. ἀναστὰς δὲ Λύκων Ἀχαιὸς εἶπε· Θαυμάζω μὲν, ὦ ἄνδρες, τῶν στρατηγῶν ὅτι οὐ πειρῶνται ἡμῖν ἐκπορίζειν σιτηρέσιον· τὰ μὲν γὰρ ξένια οὐ μὴ γένηται τῇ στρατιᾷ τριῶν ἡμερῶν σιτία· ὀπόθεν δ' ἐπισιτισάμενοι πορευσόμεθα οὐκ ἔστιν, ἔφη. ἔμοι οὖν δοκεῖ αἰτεῖν τοὺς

Ἡρακλεώτας μὴ ἔλαττον ἢ τρισχιλίους κυζικηνοὺς ἄλλος δ' εἶπε μὴ ἔλαττον ἢ μυρίους· καὶ ἐλομένους πρέσβεις αὐτίκα μάλα ἡμῶν καθημένων πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ εἰδέναι ὅ,τι ἂν ἀπαγγέλλοσι, καὶ πρὸς ταῦτα βουλευέσθαι. ἐντεῦθεν προυβάλλοντο πρέσβεις πρῶτον μὲν Χειρίσοφον, ὅτι ἄρχων ἦρητο· ἔστι δ' οἱ καὶ Ξενοφῶντα. οἱ δὲ ἰσχυρῶς ἀπεμάχοντο· ἀμφοῖν γὰρ ταῦτα ἐδόκει μὴ ἀναγκάζειν πόλιν Ἑλληνίδα καὶ φίλιαν ὅ,τι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοῖεν. ἐπεὶ δ' οὔτοι ἐδόκουν ἀπρόθυμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα Ἀχαιοὺν καὶ Καλλίμαχον Παρράσιον καὶ Ἀγασίαν Στυμφάλιον. οὔτοι ἐλθόντες ἔλεγον τὰ δεδογμένα· τὸν δὲ Λύκωνα ἔφασαν καὶ ἐπαπεῖλῃν, εἰ μὴ ποιήσειεν ταῦτα. ἀκούσαντες δ' οἱ Ἡρακλεῶται βουλευέσθαι ἔφασαν· καὶ εὐθύς τὰ τε χρήματα ἐκ τῶν ἀγρῶν συνῆγον καὶ τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν, καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὄπλα ἐφαίνετο.

Τί ἀποκρίνεται ὁ θεὸς εἰς τὸν θυσιάζοντα Ξενοφῶντα καὶ πῶς οἱ Ἕλληνες ἀναχωροῦσιν ἐξ Ἡρακλείας.

§ 15 — 19. Ξενοφῶν δὲ ἔτι μὲν ἐπεχείρησεν ἀπαλλαγῆς τῆς στρατιᾶς ἐκπλεῦσαι· θυομένῳ δὲ αὐτῷ τῷ ἡγεμόνι Ἡρακλεῖ καὶ κοινομένῳ, πότερα λῶν καὶ ἄμεινον εἴη στρατεῦσθαι ἔχοντι τοὺς παραμεινάντας τῶν στρατιωτῶν ἢ ἀπαλλάττεσθαι, ἐσήμηνεν ὁ θεὸς τοῖς ἱεροῖς συστρατεῦσθαι. οὕτω γίγνεται τὸ στράτευμα τρίχα, Ἀρκάδες μὲν καὶ Ἀχαιοὶ πλείους ἢ τετρακισχίλιοι, ὀπλίται πάντες, Χειρισόφῳ δ' ὀπλίται μὲν εἰς τετρακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς ἑπτακοσίους, οἱ Κλεάρχου Θοῤῃες, Ξενοφῶντι δὲ ὀπλίται μὲν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς τριακοσίους· ἵππων δὲ μόνος οὗτος εἶχεν ἀμφὶ τετταράκοντα ἵππας.

Καὶ οἱ μὲν Ἀρκάδες διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν Ἡρακλεωτῶν πρῶτοι πλέουσιν, ὅπως ἐξαίφνης ἐπιτεσόντες τοῖς Βιθυνοῖς λάβοιεν ὅτι πλεῖστα· καὶ ἀποβαίνουσιν εἰς Κάλ-

πης λιμένα [κατὰ μέσον πὼς τῆς Θράκης]. Χειρόσοφος δ' εὐθύς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἡρακλεωτῶν ἀρξάμενος περὶ ἔπορευέτο διὰ τῆς χώρας· ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Θράκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν θάλατταν ἦει· καὶ γὰρ ἠσθένει. Ξενοφῶν δὲ πλοῖα λαβὼν ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Θράκης καὶ τῆς Ἡρακλεώτιδος καὶ διὰ μεσογείας ἐπορεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. — § 1—26.

**Σωτηρία τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν
ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.**
(6 Ἰουνίου 400 π. Χ.).

*Πῶς οἱ Θραῖκες ἀναγκάζουσι τοὺς Ἀρκάδας
νὰ προτείνωσιν ὄρους εἰρήνης.*

§ 1 — 10. Ἐπραξαν δ' αὐτῶν ἕκαστοι τάδε. οἱ μὲν Ἀρκάδες ὡς περ ἀπέβησαν νυκτὸς εἰς Κάλπης λιμένα, πορεύονται εἰς τὰς πρώτας κόμας, στάδια ἀπὸ θαλάττης ὡς τριάκοντα. ἐπεὶ δὲ φῶς ἐγένετο, ἦγεν ἕκαστος ὁ στρατηγὸς τὸν αὐτοῦ λόχον ἐπὶ κόμην· ὅποια δὲ μείζων ἐδόκει εἶναι, σύνδυο λόχους ἦγον οἱ στρατηγοί. συνεβάλλοντο δὲ καὶ λόφον εἰς ὃν δέοι πάντας ἀλίξεσθαι· καὶ ἅτε ἐξαίφνης ἐπιτεσόντες ἀνδράποδά τε πολλὰ ἔλαβον καὶ πρόβατα πολλὰ περιεβάλλοντο. οἱ δὲ Θραῖκες ἠθροίζοντο οἱ διαφεύγοντες· πολλοὶ δὲ διέφευγον πελτασταὶ ὄντες ὀπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν. ἐπεὶ δὲ συνελέγησαν, πρῶτον μὲν τῷ Σμίκρητος λόχῳ ἐνὸς τῶν Ἀρκάδων στρατηγῶν ἀπιόντι ἦδη εἰς τὸ συγκείμενον καὶ πολλὰ χρήματα ἄγοντι ἐπιτίθενται. καὶ τέως μὲν ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι οἱ Ἕλληνες, ἐπὶ δὲ διαβάσει χαράδρας τρέπονται αὐτούς, καὶ αὐτὸν τε τὸν Σμίκρητα ἀποκτινύουσι καὶ τοὺς ἄλλους πάντας· ἄλλου δὲ λόχου τῶν δέκα στρατηγῶν τοῦ Ἠγήσανδρου ὀκτὼ μόνους ἔλιπον· καὶ αὐτὸς Ἠγήσανδρος ἐσώθη.

Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ λόχοι συνῆλθον οἱ μὲν σὺν πράγμασιν οἱ

δὲ ἄνευ πραγμάτων· οἱ δὲ Θρᾶκες, ἐπεὶ ἠτύχησαν τοῦτο τὸ εὐτύχημα, συνεβόων τε ἀλλήλους καὶ συνελέγοντο ἐρρωμένως τῆς νυκτός. καὶ ἅμα ἡμέρα κύκλω περὶ τὸν λόφον ἔνθα οἱ Ἕλληγες ἐστρατοπεδεύοντο ἐτάπτοντο καὶ ἵππεις πολλοὶ

Τοξότης.

καὶ πέλτασται, καὶ ἀεὶ πλέονες συνέρρεον καὶ προσέβαλλον πρὸς τοὺς ὀπίτας ἀσφαλῶς· οἱ μὲν γὰρ Ἕλληγες οὔτε τοξότην εἶχον οὔτε ἀκοντιστὴν οὔτε ἵππεα· οἱ δὲ προσθέοντες καὶ προσελαύνοντες ἠκόντιζον· ὁπότε δὲ αὐτοῖς ἐπίοιεν, ὀφιδίως ἀπέφευγον· ἄλλοι δὲ ἄλλη ἐπετίθεντο. καὶ τῶν μὲν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, τῶν δὲ οὐδεὶς ὥστε κινήθῃναι οὐκ ἐδύνατο ἐκ τοῦ χω-

ρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θρᾶκες. ἐπεὶ δὲ ἀπορία πολλὴ ἦν, διελέγοντο περὶ σπονδῶν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁμολόγητο αὐτοῖς, ὁμήρους δὲ οὐκ ἐδίδοσαν οἱ Θρᾶκες αἰτούντων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἐν τούτῳ ἴσχετο. τὰ μὲν δὲ τῶν Ἀρκάδων οὕτως εἶχε.

Τί μανθάνει ὁ Ξενοφῶν παρὰ τῶν συλληφθέντων γερόντων.

§ 10—12. Χειρίσοφος δὲ ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θάλατταν ἀφικνεῖται εἰς Κάλπης λιμένα.

Ξενοφῶντι δὲ διὰ τῆς μεσογειᾶς πορευομένῳ οἱ ἵππεις προκαταθέοντες ἐντυγχάνουσι πρεσβύταις πορευομένοις ποι. καὶ ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα, ἐρωτᾷ αὐτοὺς εἴ που ἦσθηνται ἄλλου στρατεύματος ὄντος Ἑλληνικοῦ. οἱ δὲ ἔλεγον πάντα τὰ γεγενημένα, καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ λόφου, οἱ δὲ Θρᾶκες πάντες περικεκυκλωμένοι εἶεν αὐτούς. ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἀνθρώπους τούτους ἐφύλαττεν ἰσχυρῶς, ὅπως ἦγε-

μόνες εἶεν ὅποι δέου· σκοποὺς δὲ καταστήσας συνέλεξε τοὺς στρατιώτας καὶ ἔλεξεν.

Τί προβλέπων ὁ Ξενοφῶν δίδει συμβουλὰς πρὸς τοὺς συγκληθέντας στρατιώτας.

§ 12—21. Ἄνδρες στρατιῶται, τῶν Ἀρκάδων οἱ μὲν τεθνήσκουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ λόφου τινὸς πολιορκουῦνται. νομίζω δ' ἔγωγε, εἰ ἐκεῖνοι ἀπολοῦνται, οὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν, οὕτω μὲν πολλῶν ὄντων τῶν πολεμίων, οὕτω δὲ τεταρραηζότων. κράτιστον οὖν ἡμῖν ὡς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν, ὅπως, εἰ ἔτι εἰσὶ σῶοι, σὺν ἐκείνοις μαχώμεθα καὶ μὴ μόνοι λειψθέντες μόνοι καὶ κινδυνεύωμεν. ἡμεῖς γὰρ ἀποδραίμεν ἂν οὐδαμοὶ ἐνθένδε· πολλὴ μὲν γάρ, ἔφη, εἰς Ἡράκλειαν πάλιν ἀπιέναι, πολλὴ δὲ εἰς Χρυσόπολιν διελθεῖν· οἱ δὲ πολέμοι πλησίον· εἰς Κάλπης δὲ λιμένα, ἔνθα Χειρισόφον εἰκάζομεν εἶναι, εἰ σέσωται, ἐλαχίστη ὁδός· ἀλλὰ δὴ ἐκεῖ μὲν οὔτε πλοῖά ἐστί οἷς ἀποπλευσοῦμεθα, μένουσι δὲ αὐτοῦ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἔστι τὰ ἐπιτήδεια. τῶν δὲ πολιορκουμένων ἀπολομένων σὺν τοῖς Χειρισόφου μόνοις κάκιόν ἐστι διακινδυνεύειν ἢ τῶνδε σωθέντων πάντας εἰς ταῦτόν ἐλθόντας κοινῇ τῆς σωτηρίας ἔχεσθαι. ἀλλὰ χροὴ παρασκευασαμένους τὴν γνώμην πορεύεσθαι ὡς νῦν ἢ εὐκλεῶς τελευτῆσαι ἔστιν ἢ κάλλιστον ἔργον ἐργάσασθαι Ἐλλήνας τοσοῦτους σώσαντας. καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἄγει οὕτως, ὅς τοὺς μεγαλήγορήσαντας ὡς πλέον φρονοῦντας ταπεινώσει βούλεται, ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν θεῶν ἀρχομένους ἐντιμότερους ἐκείνων καταστήσαι. ἀλλ' ἔπεσθαι χροὴ καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, ὡς ἂν τὸ παραγγελόμενον δύνησθε ποιεῖν. νῦν μὲν οὖν στρατοπεδευσώμεθα προελθόντες ὅσον ἂν δοκῇ καιρὸς εἶναι εἰς τὸ δειπνοποιεῖσθαι· ἔως δ' ἂν πορευώμεθα, Τιμασίον ἔχον τοὺς ἵππεῖς προελαυνέτω ἐφορῶν ἡμᾶς καὶ σκοπεῖτω τὰ ἔμπροσθεν, ὡς μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ.

Ταῦτ' εἰπὼν ἠγεῖτο. παρέλεμψε δὲ καὶ τῶν γυμνήτων ἀνθρώπους εὐζώνους εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τὰ ἄκρα, ὅπως, εἰ πού τί ποθεν καθορῶεν, σημαίνοιεν ἐκέλευε δὲ κἀκείναις ἅπαντα ὄτρ' ἐντυγχάνοιεν καυσίμῳ. οἱ δὲ ἱπτεῖς σπειρόμενοι ἐφ' ὅσον καλῶς εἶχεν ἕκαιον, καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπιπαριόντες κατὰ τὰ ἄκρα ἕκαιον πάντα ὅσα καύσιμα ἐώρων, καὶ ἡ στρατιὰ δέ, εἴ τι παραλειπομένῳ ἐντυγχάνοιεν· ὥστε πᾶσα ἡ γῶρα αἰθεσθαι ἐδόκει καὶ τὸ στράτευμα πολὺ εἶναι· ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, κατεστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ λόφον ἐκβάντες, καὶ τὰ τε τῶν πολεμίων πυρὰ ἐώρων, ἀπειχόν δὲ ὡς τετταράζοντα σταδίου, καὶ αὐτοὶ ὡς ἐδύναντο πλεῖστα πυρὰ ἕκαιον.

Πῶς ὁ Τιμασίῳ ἀφικνεῖται πρὸς τοὺς πολιορκουμένους Ἕλληνας.

§ 21—24. Ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησαν τάχιστα, παρηγγέλθη τὰ πυρὰ κατασβεννύναι πάντα. καὶ τὴν μὲν νύκτα φυλακῆς ποιησάμενοι ἐκάθευδον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ προσευξάμενοι τοῖς θεοῖς, συνταξάμενοι ὡς εἰς μάχην ἐπορεύοντο ἢ ἐδύναντο τάχιστα. Τιμασίῳ δὲ καὶ οἱ ἱπτεῖς ἔχοντες τοὺς ἡγεμόνας καὶ προελαύνοντες ἐλάνθανον αὐτοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ γενόμενοι ἔνθα ἐπολιορκοῦντο οἱ Ἕλληνες. καὶ οὐχ ὁρῶσιν οὔτε φίλιον στράτευμα οὔτε πολέμιον, [καὶ ταῦτα ἀπαγγέλλουσι πρὸς τὸν Ξενοφῶντα καὶ τὸ στράτευμα] γράδια δὲ καὶ γερόντια καὶ πρόβατα ὀλίγα καὶ βοῦς καταλειμμένους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον θαῦμα ἦν τί εἴη τὸ γεγενημένον, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν καταλειμμένων ἐπυνθάνοντο ὅτι οἱ μὲν Θυράκες ἀφ' ἐσπέρας ᾄχοντο ἀπιόντες, καὶ τοὺς Ἕλληνας δ' ἔφασαν οἴχεσθαι· ὅποι δέ, οὐκ εἰδέναι.

Ποῦ πορεύονται οἱ στρατιῶται τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τί ἐρωτῶσι νὰ μάθωσι παρὰ τῶν Ἀρκάδων.

§ 24 — 26. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα, ἐπεὶ ἠρίστησαν, συσχευασάμενοι ἐπορεύοντο, βουλόμενοι ὡς τά-

χιστα συμμεῖξαι τοῖς ἄλλοις εἰς Κάλπης λιμένα. καὶ πορευόμενοι ἑώρων τὸν στίβον τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀγαιῶν κατὰ τὴν ἐπὶ Κάλπης ὁδόν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰς τὸ αὐτό, ἄσμενοί τε εἶδον ἀλλήλους καὶ ἠσπάζοντο ὥσπερ ἀδελφούς. καὶ ἐπυθάνοντο οἱ Ἀρκάδες τῶν περὶ Ξενοφῶντα τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν· ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἔφασαν, φόμεθα ὑμᾶς τὸ μὲν πρῶτον, ἐπειδὴ τὰ πυρὰ οὐκέθ' ἑωρῶμεν, τῆς νυκτὸς ἦξειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ οἱ πολέμοι δέ, ὡς γ' ἡμῖν ἐδόκουν, τοῦτο δείσαντες ἀπῆλθον· σχεδὸν γὰρ ἀμφὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἀπῆσαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀφίκεσθε, ὁ δὲ χρόνος ἐξῆκεν, φόμεθα ὑμᾶς πυθομένους τὰ παρ' ἡμῖν φοβηθέντας οἴχεσθαι ἀποδράντας ἐπὶ θάλατταν· καὶ ἐδόκει ἡμῖν μὴ ἀπολείπεσθαι ὑμῶν. οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς δεῦρο ἐπορεύθημεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 1 — 10.

Διαμονὴ τῶν Ἑλλήνων παρὰ τὸν λιμένα Κάλπης.

[7 Ἰουνίου — 10 Ἰουνίου 400 π. Χ.].

**Πῶς ὁ Ξενοφῶν περιγράφει τὸν λιμένα Κάλπης
καὶ τὴν πέριξ αὐτοῦ χώραν.**

§ 1 — 7. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἠϋλίζοντο ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο, ὃ καλεῖται Κάλπης λιμὴν, ἔστι μὲν ἐν τῇ Θράκῃ τῇ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἀρξάμενῃ δὲ ἢ Θράκῃ αὕτη ἐστὶν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου μέχρι Ἡρακλείας ἐπὶ δεξιᾷ εἰς τὸν Πόντον εἰσπλέοντι. καὶ τριήρῃ μὲν ἐστὶν εἰς Ἡράκλειαν ἐκ Βυζαντίου κόπαις ἡμέρας μακρᾶς πλοῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἄλλη μὲν πόλις οὐδεμία οὔτε φιλία οὔτε Ἑλληνίς, ἀλλὰ Θραῖκες Βιθυνοί· καὶ οὐς ἂν λάβωσι τῶν Ἑλλήνων ἐκπίπτοντας ἢ ἄλλως πῶς δεινὰ ὑβρίζειν λέγονται [τοὺς Ἑλληνας]. ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ἐν μέσῳ μὲν κεῖται ἑκατέρωθεν πλεόντων ἐξ Ἡρακλείας καὶ Βυζαντίου, ἔστι δ' ἐν τῇ θαλάττῃ προκείμενον χωρίον, τὸ μὲν εἰς τὴν θάλατταν καθῆκον αὐτοῦ πέτρα ἀπορροῶς, ὕψος

ὄπη ἐλάχιστον οὐ μείον εἴκοσιν ὄργυιων, ὁ δὲ ἀνὴρ ὁ εἰς τὴν γῆν ἀνήκων τοῦ χωρίου [οὐ] μάλιστα τεττάρων πλέθρων τὸ εὖρος· τὸ δ' ἐντὸς τοῦ ἀνέχενος χωρίου ἰκανὸν μυρίοις ἀνθρώποις οἰκῆσαι. λιμὴν δ' ὑπ' αὐτῇ τῇ πέτρῳ τὸ πρὸς ἐσπέραν αἰγιαλὸν ἔχων. κρήνη δὲ ἠδέος ὕδατος καὶ ἄφθονος ῥέουσα ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ χωρίου. ξύλα δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, πάνυ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ ναυπηγήσιμα ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ, τὸ δὲ ὄρος εἰς μεσόγειαν μὲν ἀνήκει ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, καὶ τοῦτο γεῶδες καὶ ἄλιθον· τὸ δὲ παρὰ θάλατταν πλεόν ἢ ἐπὶ εἴκοσι σταδίους δασὺ πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις. ἡ δὲ ἄλλη χώρα καλὴ καὶ πολλή, καὶ κῶμαι ἐν αὐτῇ εἰσι πολλαὶ καὶ οἰκοῦμεναι· φέρει γὰρ ἡ γῆ καὶ κριθὰς καὶ πυροὺς καὶ ὄσπρια πάντα καὶ μελίνας καὶ σήσαμα καὶ σῦζα ἀροζοῦντα καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ ἠδυοῖνους καὶ τᾶλλα πάντα πλὴν ἐλαῶν.

*Διατί οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἠκολούθησαν
τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Κύρου.*

§ 7 — 9. Ἡ μὲν χώρα ἦν τοιαύτη. ἐσκήνουν δ' ἐν τῷ αἰγιαλῷ πρὸς τῇ θαλάττῃ· εἰς δὲ τὸ πόλισμα ἂν γενόμενον οὐκ ἐβούλοντο στρατοπεδεύεσθαι, ἀλλὰ ἐδόξει καὶ τὸ ἐλθεῖν ἐνταῦθα ἐξ ἐπιβουλῆς εἶναι, βουλομένων τινῶν κατοικίσει πόλιν. τῶν γὰρ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι ἦσαν οὐ σπάνει βίου ἐκπεπλευκότες ἐπὶ ταύτην τὴν μισθοφοράν, ἀλλὰ τὴν Κύρου ἀρετὴν ἀκούοντες, οἱ μὲν καὶ ἄνδρας ἄγοντες, οἱ δὲ καὶ προσσηλωκότες χρήματα, καὶ τούτων ἕτεροι ἀποδεδρακότες πατέρας καὶ μητέρας, οἱ δὲ καὶ τέκνα καταλιπόντες ὡς χρήματ' αὐτοῖς κτησάμενοι ἤξοντες πάλιν, ἀκούοντες καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ Κύρῳ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράττειν. τοιοῦτοι ὄντες ἐπόθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα σφῆζεσθαι.

*Ποίων τιμῶν ἀξιοῦνται οἱ πεσόντες Ἕλληνες
στρατιῶται.*

§ 9—10. Ἐπειδὴ δὲ ὑστέρᾳ ἡμέρᾳ ἐγένετο τῆς εἰς ταῦ-
τὸν συνόδου, ἐπ' ἐξόδῳ ἐθύετο Ξενοφῶν· ἀνάγκη γὰρ ἦν
ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξάγειν· ἐπενόει δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς θά-
πτειν. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ καλὰ ἐγένοντο, εἶποντο καὶ οἱ Ἄρ-
κάδες, καὶ τοὺς μὲν νεκροὺς τοὺς πλείστους ἔνθαπερ ἔπεσον
ἐκάστους ἔθαψαν· ἤδη γὰρ ἦσαν πεμπταῖοι καὶ οὐχ οἷόν τε
ἀναιρεῖν ἔτι ἦν· ἐνίους δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὁδῶν συνενεγκόντες
ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα· οὓς δὲ
μὴ ἠύρισκον, κενοτάριον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα, καὶ στε-
φάνους ἐπέθεσαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ
στρατόπεδον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

[10 Ἰουνίου—12 Ἰουνίου 400 π. Χ.]

Περίληψις.—Τὴν ἐπιούσαν πρωΐαν ἠναγκάσθησαν ν' ἀποχωρή-
σωσι μετὰ πάσης τῆς ἀποσκευῆς καὶ τῶν ὄπλων εἰς ἐκείνην τὴν ὄχυ-
ρὰν θέσιν, ἣν προηγουμένως ἀπέφευγον, φοβούμενοι τὸν ἐποικισμὸν,
καὶ ἐκεῖ ὠχυρώθησαν διὰ τάφρου καὶ χαρακώματος. Καὶ πρὸς τὸ
παρὸν μὲν ἦλθεν ἐξ Ἡρακλείας πλοῖον φέρον τροφάς· ἀλλ' ἦτο
ἀνάγκη νὰ τιμωρήσωσι τοὺς ἐχθροὺς διὰ τὸ πάθημα τῆς προτεραίας,
νὰ θάψωσι τοὺς νεκροὺς καὶ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν τε αὐτόθι διαμο-
νὴν καὶ τὴν περαιτέρω πορείαν. Ὄθεν καταλιπόντες ἐν τῷ ὠχυρω-
μένῳ στρατοπέδῳ τὸν Νέωνα μετὰ τῶν προεβντέρων ἐξῆλθον οἱ
λοιποὶ ὑπὸ τὸν Ξενοφῶντα καὶ διελθόντες ἐν τάξει τὰ πεδία τῶν
συμπλοκῶν ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς. Ἰδόντες δὲ τοὺς πολεμίους ἐμφα-
νισθέντας ἐπὶ τινων λόφων δὲν διέκοψαν τὴν πορείαν, ἀλλὰ ταχθέν-
τες εἰς μάχην οἱ μὲν ἄλλοι προέβαινον, ὁ δὲ Ξενοφῶν μείνας ὁπίσω
διέταξε τὰς τρεῖς τάξεις τῆς ἐφεδρείας ἐκ 200 ἀνδρῶν ἐκάστην.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

[Ὁκτώβριος 400 π. X.]

Περίληψις Α'. — Ὁ ναύαρχος Ἀναξίβιος, χαριζόμενος εἰς τὸν σατραπὴν Φαρνάβαζον, μετακαλεῖ ἐκ Χερσοπόλεως ἐπὶ μισθῷ τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα. Καὶ τοῦτο μὲν διέβη εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ δὲ Ἀναξίβιος, δολίως ἔξαγαγὼν αὐτὸ τῆς πόλεως, τὸν μὲν μισθὸν ἠρορήθη, ἔπεμπε δὲ αὐτὸ πρὸς τὸν ἄρμοστήν τῆς Χερσονήσου Κυνίσκον, παρ' οὗ θὰ ἐμισθοδοτοῦντο. Ἀγανακτήσαντες οἱ στρατιῶται διὰ τὴν ἀπάτην τρέπονται πρὸς τὴν πόλιν καὶ διαρρηξάντες τὰς πύλας εἰσπίπτουσιν εἰς αὐτήν. Ἰδόντες δὲ τὸν μετὰ τοῦ πλήθους συνεισελθόντα Ξενοφῶντα προτρέπουσιν αὐτὸν νὰ γίνῃ κύριος τῆς πόλεως. Οὗτος δὲ προσποιεῖται μὲν ὅτι δέχεται καὶ καθησυχάζει αὐτούς· ἀλλὰ συναγαγὼν εἰς εὐρύτατον τινα χῶρον τῆς πόλεως καὶ δημιουργήσας ἀπέδειξε πόσον ἄτιμος ἦτο ἡ γνώμη αὐτῶν ἢ ἀνταχθῶσι κατὰ τε τῶν πανισχύρων ἐν Ἑλλάδι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν, ἔχοντες καὶ τοὺς Πέρσας, οὓς τοσοῦτον ἔβλαψαν, πολεμίους. Εἰς τούτους τοὺς λόγους πεισθέντες ἔπεμψαν πρὸς τὸν Ἀναξίβιον στρατηγούς μετὰ εἰρηρικῶν προτάσεων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Ἀναξίβιος οὐδὲν ὠρισμένον ἀπήντησε, Θηβαῖος δὲ τις τυχοδιώκτης Κοιρατάδας ὑπεσχέθη νὰ ὀδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ Δέλτα τῆς Θράκης, δέχονται αὐτὸν στρατηγὸν καὶ ἐξέρχονται τοῦ Βυζαντίου· ὁ δὲ Ξενοφῶν ἀποχαιρετίαςας τοὺς στρατιώτας ἀποπλέει ἐντεῦθεν, ἵνα ἐπανέλθῃ οἴκαδε. Ἀλλ' ὁ μὲν Κοιρατάδας ἀπεδείχθη ἐπιπόλαιος, μὴ ἔχων οὐδὲ μᾶς ἡμέρας τροφὰς δι' ὅλον τὸ στρατεύμα, καὶ παρητήθη τῆς στρατηγίας· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ εἶχον διαφόρους γνώμας περὶ τοῦ πρακτέου.

Περίληψις Β'. — Τὸ μὲν στρατεύμα διέμεινεν ἐν κόμμασι τῆς Θράκης περὶ τὸ Βυζάντιον ἀγροῦν πῶς νὰ τραπῇ διὰ τὴν διχόνοιαν τῶν στρατηγῶν· ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἀποπλεύσας ἐκ Βυζαντίου ἔπεμψεν ἐκ τοῦ Παρίου, ἵνα ὑπομνήσῃ εἰς τὸν Φαρνάβαζον τὰ συμπεφωνημένα· ἀλλ' ὁ δόλιος σατραπὴς, μαθὼν ὅτι ἦλθεν ἄλλος ἄρμοστής, ὁ Ἀρίσταρχος, ὁ δὲ Ἀναξίβιος δὲν ἐναυάρχει πλέον, περὶ τούτου μὲν

δὲν ἐφρόντιζε, διεπραγματεύετο δὲ πρὸς τὸν Ἀρισταρχον περὶ τῶν Κυρδαίων. Τότε ὁ Ἀναξίβιος, ἵνα ἐκδικηθῆ, πέμπει τὸν Ξενοφῶντα, ὅσους συνέπλεε, φαίνεται, εἰς τὸ στρατεύμα, ἵνα διαβιβάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πλείστους εἰς τὴν Ἀσίαν. Οἱ στρατιῶται ἐδέχθησαν αὐτὸν εὐχαρίστως καὶ τὸν ἠκολούθησαν σχεδὸν πάντες εἰς τὴν Πέρηνθον, ἵνα διαπεραιωθῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἄλλ' ὁ νέος ἀρμοστής Ἀρισταρχος, χαριζόμενος εἰς τὸν Φαρνάβαζον, ἐκώλυεν αὐτοὺς ἔχων τριήρεις. Ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ εὐθεθεῖς ὁ Ξενοφῶν μετέβη διὰ νυκτὸς μετ' ἄλλων ἀνδρῶν πρὸς τὸν τοῖς ὄρας ἀπέχοντα Σεύθην, παρ' οὗ εἶχε παρακληθῆ, πρὶν ἐπιχειρήσῃ νὰ διαβῆ εἰς τὴν Ἀσίαν, νὰ προσαγάγῃ εἰς αὐτὸν τὸ στρατεύμα. Ἐνταῦθα διαπραγματευόμενοι συμφωνοῦσι περὶ τοῦ μισθοῦ καὶ ἄλλων τινῶν ὄρων.

Περίληψις Γ'. — Πρὶν ἔτι ἐξημερώσῃ, ἐπανῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον οἱ περὶ τὸν Ξενοφῶντα καὶ ἀπήγγειλαν τὰ συνομολογηθέντα. Τὴν δ' ἐπιούσαν πρωΐαν κατὰ προτάσιν αὐτοῦ ἀπεφάσιον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς περὶ τὸ Βυζάντιον κώμας, ὅθεν εἶχον τὰ ἐπιτήδεια ἀκόπως, καὶ ἐκεῖ νὰ σκεφθῶσιν, ἂν θὰ δεχθῶσι μᾶλλον τὰς προτάσεις τοῦ Ἀρισταρχοῦ, νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Χερσόνησον, ἢ τοῦ Σεύθου. Μετὰ τοιάκοντα δὲ σταδίων πορείαν συναντῶσι τὸν Σεύθην. Ὀδηγηθέντες δ' ὑπ' αὐτοῦ εἰς κώμας ἄφθονα ἐχούσας τὰ ἐπιτήδεια, ἐνταῦθα, παρόντιος παντὸς τοῦ στρατεύματος, συνωμολογήθησαν οἱ ὄροι, καθ' οὓς οἱ Ἕλληνες μισθώνονται εἰς τὸν Σεύθην. Μετὰ τοῦτο προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Σεύθου εἰς δεῖπνον οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοί, καθ' ὃ συμβαίνοσι πολλὰ καὶ παράδοξα κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Θορακῶν, ἐν οἷς καὶ ἀστεία οὐκ ὀλίγα. Μετὰ τὸ δεῖπνον περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου οἱ μὲν λοχαγοὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον, ὁ δὲ Σεύθης μετὰ τῶν στρατηγῶν συνεφώνησαν νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν πολεμίων, πρὶν μάθωσιν οὗτοι τὴν συμμαχίαν τοῦ Σεύθου. Καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀναζεύξαντες ἐπορεύοντο κατὰ συμβουλήν τοῦ Ξενοφῶντος διὰ χιόνος, ἠγούμενοι μὲν οἱ ἵππεῖς, ἐπόμενοι δὲ οἱ πελτασταὶ καὶ ἔσχατοι οἱ ὀπλίται. Οὕτω δὲ ἀνέλπιστοι ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν κωμῶν τῶν πολεμίων κατέλαβον αὐτὰς καὶ ἐκυρίευσαν πολλὰ μὲν ἀνδράποδα, πολλὰ δὲ βοσκήματα.

Περίληψις Δ'. — Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῶν κωμῶν οἱ Θυνοὶ κατέ-

φυγον εἰς τὰ ὄρη ἐν τῷ μέσῳ βαρέος χειμῶνος· καλούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Σεύθου καιέβησαν οἱ γέροντες καὶ παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες· οἱ δὲ νεώτεροι ἠδύλιζοντο ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμαις· ἔντεϋθεν δὲ ἐκδιωχθέντες κατέφυγον εἰς τὸ ὄρος. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνῆψαν διαπραγματεύσεις περὶ εἰρήνης καὶ παρεῖχον ὁμήρους. Ἄλλ' ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐπειέθησαν κατὰ τῆς ἀνωτάτης πρὸς τὸ ὄρος κώμης, ὅπου κατεσκήρουν ὁ Ξενοφῶν, καὶ ἐνέβαλον πῦρ. Ἄλλὰ διὰ ταχείας τιρὸς ἐξόδου τῶν Ἑλλήνων καὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Σεύθου ἀπειράπη ἢ ἐπίθεισι. Οἱ δὲ Θοῤῃες, ἰδόντες πολὺν στρατὸν ἐπερχόμενον κατ' αὐτῶν, μετὰ παρακλήσεων ἐζήτησαν καὶ συνωμολόγησαν εἰρήνην καὶ ὑποταγὴν.

Περίληψις Ε'.— Ἐκ τῆς χώρας τῶν Θυνῶν ὑπερβάντες τὰ ὄρη ἦλθον οἱ περὶ τὸν Σεύθην εἰς τὸ καλούμενον Δέλτα τῆς Θοῤῃκης πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Βυζαντίου. Ἐνταῦθα, κατακρατήσαντος τοῦ δολίου ταμίου τοῦ Σεύθου μέρος τοῦ μισθοῦ, προκύπτουσι δυσασέσκεια. Ἄλλ' ἀφ' οὗ αἴται διὰ τῆς εὐδύτητος τοῦ Ξενοφῶντος ἀπεσοβήθησαν, συνεκρατεύουσιν εἰς τὴν πρὸς βορρῶν παρὰ τὸν Πόντον χώραν μέχρι τοῦ Σαλμυδησοῦ. Ὑποτάξαντες δὲ ταύτην ἐπανερχονται καὶ καταυλίζονται πλησίον τῆς Σηλυβρίας. Ἐνταῦθα δέ, προσελθόντων πολλῶν Ὀδρουσῶν, ὁ Σεύθης ἐνόμισεν ὅτι δὲν εἶχε πλέον χρεῖαν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ μισθὸς μὲν δὲν παρείχετο πλέον· ὁ δὲ ἀχάριστος Σεύθης ἐγίνετο δυσπρόσιτος εἰς τὸν Ξενοφῶντα.

Περίληψις Σ'.— Ταῦτα συνέβαινον ἐν τῷ παρὰ τὴν Σηλυβρίαν στρατοπέδῳ ἀρχομένου τοῦ ἔαρος, ὅτε τὰ πράγματα ἔλαβον ἄλλην τροπὴν. Οἱ Σπαρτιῶται ἀναλαβόντες νὰ βοηθήσωσιν ἐναντίον τοῦ Τισσαφέρονος τὰς ἐν Ἀσίᾳ ἑλληνικὰς πόλεις, ὅσαι ἦσαν ὑπήκοοι τοῦ Κύρου, ἐπεμψαν τὸν Θίβρωνα εἰς τὴν Ἐφεσον· οὗτος δέ, μὴ ἔχων ἱκανὰς δυνάμεις, ἐπεμψε δύο ἄνδρας εἰς τὴν Θοῤῃκην, ἵνα μισθώσωσιν ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς Ἕλληνας. Τοῦτο μαθόντες ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ Σεύθης, οἵτινες ἐπεθύμουν ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν Ἑλλήνων, προσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸ στρατέυμα, καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ἄσμενοι ἤκουσαν τὰς προτάσεις τῶν Λακεδαιμονίων, τινὲς δὲ τῶν Ἀρκάδων, καὶ ἐμέμφοντο τὸν Ξενοφῶντα, ὡς αἴτιον τοῦ καὶ μὴ εἶναι τὸ στρατέυμα μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετῇ ἐν πολλαῖς

κακουχίας τὸν Σεύθην, ὅστις αὐτὸν μὲν ἐπλούτισε, τὸν δὲ μισθὸν τῶν στραιωτῶν ἀποστρεῖ. Τὴν ἄδικον ταύτην καὶ κακοήθη μομφὴν ἀποκρούει ὁ Ξενοφῶν μετὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ πεισιχωτατίων λόγων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἕτερος τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Θίβρωνος ὠμολόγησεν ὅτι παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεύθου ἦκουσεν ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἦτο παραπολὸν φιλοστρατιώτης, καὶ δι' αὐτὸ ἔχει δυσαρροσθήσει καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔλαβον καὶ ἄλλοι τὸν λόγον ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀπήτησαν νὰ εισπραχθῇ ὁ μισθός, ὃν ἔκλεψε μὲν ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ἕλληρ, κατακραιεῖ δὲ ὁ Σεύθης. Ταῦτα ἀκούσαντες οὗτοι ἀπῆλθον ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. Ὁ δὲ Σεύθης ἐπειράθη ματαίως διὰ πολλῶν ὑποσχέσεων νὰ κρατήσῃ τὸν Ξενοφῶντα μετὰ χιλίων ὀπλιτῶν.

Περίληψις Ζ'. — Μετὰ ταῦτα οἱ μὲν Ἕλληνες σκηνήσαντες εἰς τὰς κώμας τὰς περὶ τὴν Σηλυβρίαν ἐπεισιζόντο αὐτόθεν παρασκευαζόμενοι νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν θάλατταν ἤλθε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Μηδοσάδης, οὗτινος ἦσαν αἱ κῶμαι, δεδομένα ὑπὸ τοῦ Σεύθου διὰ τὰς πρεσβευτικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας, καὶ ἀπαιτεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Σεύθου νὰ μὴ πορθῶσι τὰς κώμας καὶ ν' ἀπέλθωσιν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, πρὸς ὃν γίνεται ἡ ἀπαίτησις, ἐλέγχει μὲν τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, ἀποπέμποντος ἐκ χώρας, ἣν ἄνευ αὐτῶν δὲν θὰ εἶχεν ὁ Σεύθης, τὸν παραπέμπει δὲ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς νῦν ἄρχοντας τοῦ στρατεύματος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, δεόντως παρασκευασθέντες ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, ἀπαιτοῦσι τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν τοῦ στρατεύματος, ἀπειλήσαντες ὅτι αὐτοὶ θὰ βοηθήσωσι τοὺς ἀδικουμένους. Τότε ὁ Μηδοσάδης προτείνει ν' ἀναθέσῃ τὸ πρῶγμα εἰς τὸν Σεύθην, καὶ πέμπεται ὁ Ξενοφῶν, μεθ' οὗ ὑποσχέθη καὶ αὐτὸς νὰ συμπράξῃ περὶ ἀποδόσεως τοῦ μισθοῦ. Ὁ Ξενοφῶν διὰ μακρῶν παριστᾷ εἰς τὸν Σεύθην, ὅτι καὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡ τιμὴ καὶ τὸ συμφέρον του καὶ ἡ εὐημερία τοῦ κράτους αὐτοῦ ἀπαιτεῖ νὰ ἐκκληρώσῃ τὰς πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὑποσχέσεις του. Παρήγαγε δὲ ὁ λόγος του τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Σεύθην, ὥστε ὑποσχέθη ν' ἀποτίσῃ τὸν μισθόν. Μάτην δὲ καὶ πάλιν ἐπειράθη διὰ πολλῶν ὑποσχέσεων νὰ κρατήσῃ τὸν Ξενοφῶντα μετὰ χιλίων στραιωτῶν. Τέλος οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι παρέλαβον παρὰ τοῦ Ξενοφῶντος ὅσα ἀπεκόμισεν ἐκ τοῦ Σεύθου

χρήματα καὶ βοσκήματα καὶ ἀνδρόποδα· ὁ δὲ Ξενοφῶν παρασκευαζόμενος ν' ἀπέλθῃ οἴκαδε, παρακληθεὶς παραμένει πάλιν μέχρις οὗ παραδώσῃ τὸ στρατεύμα εἰς τὸν Θίβρωνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.—§ 1—9.

Ἡαράδοσις τοῦ στρατοῦ εἰς τὸν Σπαρτιάτην Θίβρωνα.

[Μάρτιος 399 π. Χ.]

*Τίνα συναντᾷ ὁ Ξενοφῶν ἐν Λαμψάκῳ
καὶ τί μανθάνει ἐκ τῆς θυσίας.*

§ 1—5. Ἐντεῦθεν διέπλευσαν εἰς Λάμψακον, καὶ ἀπαντᾷ τῷ Ξενοφῶντι Εὐκλείδης μάντις Φλειάσιος ὁ Κλεαγόρου

Ἄπολλον.

υἱὸς τοῦ τὰ ἐντοίχια ἐν Λυκείῳ γεγραφότος. οὗτος συνήδητο τῷ Ξενοφῶντι ὅτι ἐσέσωτο, καὶ ἠρώτα αὐτὸν πόσον χρυσίον ἔχει. ὁ δ' αὐτῷ ἐπομόσας εἶπεν ἢ μὴν ἔσεσθαι μηδὲ ἐφόδιον ἰζανὸν οἴκαδε ἀπιόντι, εἰ μὴ ἀπόδοιτο τὸν ἵππον καὶ ἅ ἄμφ' αὐτὸν εἶχεν. ὁ δ' αὐτῷ οὐκ ἐπίστευεν. ἐπεὶ δ' ἔπεμψαν Λαμψακηνοὶ ξένια τῷ Ξενοφῶντι καὶ ἔθυσεν τῷ Ἀπόλλωνι, παρεστήσατο τὸν Εὐκλείδην· ἰδὼν δὲ τὰ ἱερὰ Εὐκλείδης εἶπεν ὅτι πείθοιτο αὐτῷ μὴ εἶναι χρήματα. Ἄλλ'

οἶδα, ἔφη, ὅτι κἂν μέλλῃ ποτὲ ἔσεσθαι, φαίνεται τι ἐμπόδιον, ἂν μηδὲν ἄλλο, [ἢ] σὺ σαυτῷ. συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. ὁ δὲ εἶπεν· Ἐμπόδιος γάρ σοι ὁ Ζεὺς ὁ μειλίχιος ἔστι, καὶ ἐπήρατο εἰ ἦδη θύσειεν, ὥσπερ οἴκοι, ἔφη, εἰώ-

θαιν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὀλοκαυτεῖν. ὁ δ' οὐκ ἔφη ἔξ ὅτου ἀπεδήμησε τεθυκέναι τούτῳ τῷ θεῷ. συνεβούλευσεν οὖν αὐτῷ θύεσθαι καθὰ εἰώθει, καὶ ἔφη συνοίσειν ἐπὶ τὸ βέλτιον.

*Πῶς φέρονται πρὸς τὸν Ξενοφῶντα ὁ Βίων
καὶ ὁ Ναυσικλείδης.*

§ 5—7. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ξενοφῶν προσελθὼν εἰς Ὀφρύνιον ἐθύετο καὶ ὀλοκαυτεῖ χοίρους τῷ πατρίῳ νόμῳ, καὶ ἐκαλλέρι. καὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνεῖται Βίων καὶ Ναυσικλείδης χρήματα δώσοντες τῷ στρατεύματι, καὶ ξενοῦνται τῷ Ξενοφῶντι καὶ ἵππον ὃν ἐν Λαμφιάκῳ ἀπέδοτο πεντήζοντα δαρεικῶν, ὑποπιεύοντες αὐτὸν δι' ἔνδειαν πεπρακέναι, ὅτι ἤκουον αὐτὸν ἠδουσθαι τῷ ἵππῳ, λυσάμενοι ἀπέδο-

Ζεὺς.

Δαρεικός.

σαν καὶ τὴν τιμὴν οὐκ ἠθέλον ἀπολαβεῖν.

*Διὰ τίνων πόλεων διελθὼν ὁ Ξενοφῶν ἀφικνεῖται
εἰς Πέργαμον καὶ τί μανθάνει ἐν Περγάμῳ.*

§ 7—9. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τρωάδος, καὶ ὑπερβάντες τὴν Ἰδην εἰς Ἄντιανδρον ἀφικνοῦνται πρῶτον, εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι εἰς Θήβης πεδίον. ἐντεῦθεν δι' Ἀδραμυτίου καὶ Κυτωνίου ὁδεύσαντες εἰς Καῖκου πεδίον ἐλθόντες Πέργαμον καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας.

Ἐν τούτῳ Θίβρων παραγενόμενος παρέλαβε τὸ στρατεύμα καὶ συμμίξας τῷ ἄλλῳ Ἑλληνικῷ ἐπολέμει πρὸς Τισσαφέρην καὶ Φαρνάβαζον.

... και ...

... και ...

... και ...

... και ...

... και ...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Δερμιδίτης (1909 - 1997 κ.ε.λ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ Γ' ΚΑΙ Δ' ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝ. ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΗ ΜΙΚΡΑΙ ΑΣΙΑΙ ΑΓΩΝΑΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ

[399—395 π. Χ.].

Θίβρων (399 π. Χ.).

Περίληψις. — Μετά δὲ τὴν ἐστρατείαν ταύτην (τῶν Μυρῶν) ἦτο ἐπόμενον νὰ περιέλθωσιν οἱ Σπαρτιῶται μάλιστα καὶ οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σύμμαχοι αὐτῶν εἰς σχέσιν ἐχθρικήν πρὸς τὸ Περσικὸν κράτος, ὡς ὑποσηριζαντος τὸν ἀποστάτην Κῦρον. Ὁ Τισσαφέρνης, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς βραβεύων ἀπέδειξε σατραπὴν ἀπίσης σχεδὸν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐζήτησεν εὐθὺς παρὰ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων τελείαν ὑποταγήν. Ἀλλ' αὐταὶ ἀντίστησαν εἰς τὴν αἴτησίν του καὶ ἐπεκατέσθησαν συγχρόνως τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων, οἵτινες ἐπεμφαν (ἐν φθινοπώρῳ τοῦ 400 ἔτους) τὸν Θίβρωνα ὡς ἄρμοστον δώσαντες πρὸς αὐτὸν πεντακισχιλίους Πελοποννησίους καὶ τριακασίους Ἀθηναίους τοὺς ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἰππεύσαντας, εἰς τοὺς ὁποίους προσετέθησαν καὶ οἱ ἐκ τῶν μετὰ τοῦ Κύρου συναναβάντων σωθέντες καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐθελονταὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων. Μετὰ τοῦ στρατοῦ δὲ τούτου ὁ Θίβρων ἐγένετο σχεδὸν ἀμαχητὶ κύριος πολλῶν πόλεων τῆς Μυσίας καὶ Αἰολίδος καὶ προσέβη μέχρι τῆς λεγομένης Αἰγυπτιακῆς Λαρίσης, ὅπου κατὰ πρῶτον ἀπήντησε σπουδαίαν ἀντίστασιν.

Δερκυλίδας (399—397 π. Χ.).

Ὁ Θίβρων προτοῦ κατορθώσῃ τὴν ἄλωσιν τῆς Αἰγυπτιακῆς Λαρίσης ἀνεκλήθη εἰς Σπάρτην καὶ κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ἐπέτρεπεν εἰς τὸν στρατὸν του νὰ λεηλατῇ αὐτοῦ κατεδικάσθη εἰς ἔξορίαν. Ἀντ' αὐτοῦ δ' ἐπέμφθη παραχρῆμα ὁ Δερκυλίδας, ὅστις ἐπωφεληθεὶς ἐπιτηδείως τὴν μεταξὺ Τισσαφέρνηος καὶ Φαρναβάζου σατραπείας τῆς Φρυγίας καὶ Βιθυνίας ὑπάρχουσαν ἀντιζηλίαν συνωμολόγησε μετὰ τοῦ πρώτου, ἀκολούθως δέ, ἀφοῦ ἐγένετο κύριος τῆς Λαρίσης καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ μετὰ τοῦ δευτέρου ἀνακωχήν, ἐπροσιάτευσεν ἔπειτα τὴν Θορακικὴν χερσόνησον κατὰ τῶν

ληστροικῶν Θρακῶν ἀποτειχίσας αὐτὴν ἐκ θαλάσσης εἰς θάλασσαν καὶ ἀντιόθεν ἐτροπήν πάλιν κατὰ τῶν δύο εἰρημένων σατραπῶν, οἵτινες ἐν τῷ μεταξὺ ἐννοήσαντες τὴν ἐκ τῆς διατρέσεως προερχομένην βλάβην ἠνώθησαν πρὸς ἀλλήλους κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ. Ἄλλ' ἐν τῷ Μακρίνδρου πεδίῳ, ἀντὶ τὰ συνάγωσι μάχην, ἔκριναν συμφωρότερον τὰ ἔλθωσιν εἰς διαπραγματιεύσεις εἰρήνης μετὰ τοῦ Λεοκυλίδου. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο τὰ συμφωνήσωσι περὶ τῶν ὄρων αὐτῆς συνεφώνησαν μένοντες ἐπὶ τοῦ παρόντος ἤσουσι νᾶναγρεῖλωσι τὰ λεχθέντα ὁ μὲν εἰς Λακεδαίμονα, οἱ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα.

Ἄγηςίλαος κατὰ Περσῶν (396—394 π.Χ.)

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἀποβιώσαντος (398) ἐν Σπάρτῃ τοῦ βασιλέως Ἄγηςίλαος ἠγέρθη ἔρις σφοδρὰ περὶ τῆς διαδοχῆς μεταξὺ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λεωτυχίδου καὶ τοῦ ἑτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ του Ἄγηςίλαου. Ἄλλ' αἱ περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ πρώτου ὑπόνοιαι, τὰς ὁποίας καὶ ὁ πατὴρ αὐτὸς ζῶν ἔτιεφε, συνετέλεσαν εἰς τὴν προτίμησιν τοῦ Ἄγηςίλαου, ἀνδρὸς εὐτελοῦς μὲν κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν καὶ χλωλὸν τὸν ἑτερον πόδα, ἄλλως δὲ Σπαρτιάτου ἀληθοῦς κατὰ τὰ ἦθη καὶ τὸ φρόν.μα καὶ δι' ἐξόχων πνευματικῶν προτερημάτων διακρινομένου. Εἰς τοῦτον δέ, ἀποφασισθείσης τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν πολέμου διὰ τὴν μὴ ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης, ἀνέθετο ἦδη ἡ Σπάρτη κατὰ προτροπὴν τοῦ Ἀνοάνδρου τὴν ἀρχηγίαν. Ὄθεν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 396 ἔτους ὁ νέος βασιλεὺς συγκροτήσας ἐν Γεραιστῶ τῆς Ἐὐβοίας συμμαχικὸν στρατὸν ἐξ 8,000 ἀνδρῶν καὶ παραλαβὸν τριάκοντα συμβούλους, ὧν πρόστατο ὁ Ἀύσανδρος, ἀπέπλευσεν εἰς Ἐφεσον. Φοβηθεὶς δὲ ὁ Τισσαφέρνης τὴν ἀπροσδόκητον τῆς νέας ἐχθρικῆς δυνάμεως ἐμφάνισιν ἔσπευσε τὰ ὑποσχεθῆ ὅτι ἐμμένει πιστὸς εἰς τὴν μετὰ τοῦ Λεοκυλίδου προσυμφωνηθεῖσαν ἀνακωχὴν καὶ ὅτι θέλει πείσει τὸν βασιλέα νᾶναγρωσίῃ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδων πόλεων τὴν αὐτονομίαν. Διαρκούσης δὲ τῆς ἀνακωχῆς ὁ Ἄγηςίλαος διέτριβεν ἐν Ἐφέσῳ ἡσυχίαν ἄγων, ὁ δὲ Ἀύσανδρος ἠγωνίζετο παντὶ σθένει τὰ ἐπισχύθη ἐν ταῖς Ἀσιατικαῖς πόλεσι τὴν ὀλιγαρχικὴν μερίδα καὶ ἀποκαταστήσῃ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ καταλυθείσας δεκαρχίας του. Τοσαύτην δὲ περιποίησιν καὶ τόσας τιμὰς ἀπέδιδον αὐτῷ πάντες, ὥστε ὁ Ἄγηςίλαος,

δοσις ἐνώπιόν του ἐφαίνετο ἰδιώτης, μὴ ἀνεχόμενος τὴν ἐξευτέλιον τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος ἤρξατο γὰρ ὑποβλέπειν αὐτόν, οὐδὲ παρεδέχετο πλέον τῶν παρ' αὐτοῦ συνισταμένων τὰς αἰτήσεις. Οὕτω δὲ ὁ Λύσανδρος θέλων γὰρ πορῶν τὴν παρὰ τῷ βασιλεῖ ταπεινώσειν ἐξήτησεν ἄλλην ἔπηρεσίαν καὶ τὸ πρῶτον μὲν ἀπῆλθεν εἰς Ἑλλάσποντον, ἐκεῖθεν δὲ βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς Σπάρτην.

Ἐν τούτῳ ὁ Τισσαφέρνης, ἅμα ἀξιοθέτος τοῦ στρατοῦ τον διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ βασιλέως σταλείσης ἐπικουρίας, μηδένα λόγον ποιούμενος τῶν προηγουμένων σπονδῶν ἀνήγγειλεν αἰφνιδίως εἰς τὸν Ἀγησίλαον οὗ θέλει τὸν πολεμήσει, ἐὰν μὴ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Ἀσίας. Πάντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες ἐταράχθησαν μεγάλως νομίζοντες τὴν δυνάμιν των ἐλάττωσα τῆς παρασκευῆς τοῦ βασιλέως. Ἀλλ' ὁ Ἀγησίλαος μὴ διστάσας καὶ δι' ἀνίσων δυνάμειων γαλακτῆρα τὸν ἀγῶνα εἶπε πρὸς τοὺς πρόεσβεις τοῦ Τισσαφέρνου: «**Εὐχαριστῶ πολὺ τὸν Τισσαφέρνην οὗ ἐπισηκῆσας αὐτὸς μὲν πολεμίους ἐκτίσατο τοὺς θεοὺς, εἰς δὲ τοὺς Ἑλληνας ἐποίησε συμμάχους**». Τὸ θάρρος δ' ἑαυτοῦ τοῦτο ἐνεπνεύσε καὶ εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ συναθροίσας τάχιιστα ἐν Ἐφέσῳ τὸν στρατὸν του, εἰς ὃν προσετέθησαν καὶ αἱ τῶν συμμαχίδων πόλεων βοήθειαι, εἰσέβαλεν εἰς Ἀσσίαν καὶ Φρυγίαν, ἐκυρίευσεν πολλὰς πόλεις ἀλληλοδιαδόχως καὶ τέλος παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πακτωλοῦ ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Περσικὸν στρατὸν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν μάχην ταύτην ὁ Τισσαφέρνης εὐρίσκειτο ἀπὼν ἐν Σάρδεσιν, οἱ Πέρσαι θέλοντες γὰρ δικαιολογήσασθαι τὴν ἥτιαν των κατηγοροῦσαν αὐτὸν ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ μετ' ὀλίγον ἐστάλη ἐκ Σούσων ὁ Τιθραύσιος διατεταγμένος γαλακτῆρα αὐτὸν καὶ γὰρ τὸν διαδεχθῆ εἰς τὴν σαιραπειάν, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ὁ Ἀγησίλαος πεισθεὶς ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ οὐχ ἦτιον πανούργου Τιθραύσιου εἰς ἐξαμηνιαίαν ἀνακοχὴν μετέβη κατ' αἰτήσιν αὐτοῦ εἰς τὴν σαιραπειάν τοῦ Φαρναβάξου, ἠλευθέρωσε καὶ ἐνιαυθὰ πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ ζυγοῦ καὶ συνέλαβεν ἤδη τὴν ἰδέαν τοῦ γὰρ μετιφέρῃ τὸν πόλεμον εἰς τὴν καρδίαν τῆς Περσίας, ἵν' ἀνατρέψῃ ἄρδην τοῦτο τὸ ἱκανῶς ἤδη ἐξησθενημένον κράτος, ὅτε ἢ ἐπιτηδειότης μόνον τοῦ εἰρημένου σαιραπτοῦ ἠδυνήθη γὰρ δώσῃ ἱεροπὴν ἀπροσδόκητον εἰς τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον.

ΕΚ Δ Ο Γ Α Ι
ΕΚ ΤΟΥ Γ' ΚΑΙ Δ' ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — 1-28.

**Πόλεμοι τῶν Σπαρτιαντῶν κατὰ τῶν Περσῶν
ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ.**

Θίβρων (399 π. Χ.)

*Πῶς εὐρίσκουσιν οἱ ἔφοροι τὰς ἀξιώσεις
τοῦ Κύρου καὶ τί ἐπιστέλλουσιν.*

§ 1—3. Ἡ μὲν δὴ Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ τούτου πέμπας Κύρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαίμονα ἤξιον, οἷόσπερ αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ, τοιοῦτους καὶ Λακεδαιμονίους αὐτῷ γίνεσθαι. οἱ δ' ἔφοροι δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτόν, Σαμίῳ τῷ τότε ναύαρχῳ ἐπέστειλαν ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δέοιτο. κἀκεῖνος μέντοι προθύμως ὕπερ ἐδεήθη ὁ Κύρος ἔπραξεν· ἔχων γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρου περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Συέννεσιν μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρῳ πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα. ὡς μὲν Κύρος στρατεύμα' τε συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

*Διατί αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις πέμπουσι πρέσβεις
εἰς Λακεδαίμονα.*

§ 3—5. Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασι-

λει δόξας γεγενῆσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σα-
 τράπης κατεπέμφθη ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἤρχε καὶ ὧν Κύ-
 ρος, εὐθύς ἤξιον τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπη-
 κόους εἶναι. αἱ δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθερα βουλόμενα εἶναι, ἅμα
 δὲ φοβούμενα τὸν Τισσαφέρην, ὅτι Κύρον, ὃτ' ἔζη, ἀντ'
 ἐκείνου ἠρημένα ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐ-
 τόν, εἰς Λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἤξιουν, ἐπεὶ
 πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν
 τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἢ τε χώρα μὴ δηϊτο αὐ-
 τῶν καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἶεν. οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι πέμ-
 πουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα ἀροστήν, δόντες στρατιώτας τῶν
 μὲν νεοδαμῶδων εἰς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων
 εἰς τετρακισχιλίους, ἠτήσατο δ' ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθη-
 ναίων τριακοσίους ἰπέας, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει.
 οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἰππευσάντων, νομί-
 ζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἀποδημοῖεν καὶ ἐναπόλουντο.

*Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων
 τοῦ Θίβρωνος ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.*

§ 5—7. Ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε
 [μὲν] στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ Ἑλληνίδων πό-
 λεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπέθοντο ὅτι Λακεδαιμό-
 νιος ἀνὴρ ἐπιτάττοι. καὶ σὺν μὲν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ ὄρων
 Θίβρων <πρὸς> τὸ ἰπικὸν εἰς τὸ πεδῖον οὐ κατέβαιναν,
 ἠγάπα δὲ εἰ, ὅπου τυγχάνοι ὧν, δύνατο ταύτην χώραν ἀδήω-
 τον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύ-
 ρου συνέμειξαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀν-
 τετάττετο τῷ Τισσαφέρνῃ, καὶ πόλεις Πέργαμον μὲν ἐκοῦ-
 σαν προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἀλίσαρναν, ὧν Εὐρυ-
 σθένης τε καὶ Προκλῆς ἤρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακε-
 δαιμονίου· ἐκεῖν δ' αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη
 ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ

αὐτῶ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμβριον καὶ Παλαιγάμβριον, ὁ δὲ Μύριναν καὶ Γρύνειον· δῶρον δὲ καὶ αὐταὶ αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλω, ὅτι μόνος Ἑρετριέων μηδίσας ἔφυγεν.

Τὶ μέσον μεταχειρίζεται ὁ Θίβρων πρὸς ἄλωσιν τῆς Λαρίσης καὶ διατί ἐγκαταλείπει τὴν ἄλωσιν αὐτῆς.

§ 7—8. Ἦν δὲ ἄς ἀσθενεῖς οὖσας καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε· Λάρισάν γε μὴν τὴν Αἰγυπτίαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπέιθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο εἰλεῖν, φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὄρουσεν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὖ χελώνην ξυλίνην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ, καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισαῖοι νύκτωρ κατέκαυσαν. δοκοῦντος δ' αὐτοῦ οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

Τίς διαδέχεται τὸν Θίβρωνα καὶ διατί ὁ Δερκυλίδας προτιμᾷ τὴν πολεμῆσιν ἐναντίον τοῦ Φαρναβάζου.

§ 8—10. Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἦδη ὄντος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευομένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος. ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπῆλθεν οἴκαδε καὶ ζημιωθείς ἔφυγε· κατηγόρουν γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι ὡς ἐφείη ἀρπάξαι τῷ στρατεύματι τοὺς φίλους· ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στράτευμα, γνοὺς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Φαρναβάζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρει ἀπήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἐλόμενος θάτερον μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ·

ἀριστοσῆς γὰρ γενόμενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημίωμά ἐστι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἥδιον ἐπὶ τὸν Φαρνάβαζον ἦει. καὶ εὐθὺς μὲν τοσοῦτω διέφερον εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάβας τοὺς συμμάχους.

*Πῶς ἡ Μανία αἰτεῖται παρὰ τοῦ Φαρναβάζου
τὴν σατραπείαν τῆς Αἰολίδος.*

§ 10—12. Ἡ δὲ Αἰολὶς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατραπέυε δ' αὐτῷ ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζήνιος Δαρδανεύς· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευάζομένου τοῦ Φαρναβάζου ἄλλῳ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἡ τοῦ Ζήνιος γυνή, Δαρδανὶς καὶ αὐτὴ, ἀναξεύεσσα στόλον καὶ δῶρα λαβοῦσα ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ Φαρναβάζῳ, ἐπορεύετο. ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν· ὦ Φαρνάβαζε, ὁ ἀνήρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τᾶλλα φίλος ἦν καὶ τοὺς φόρους ἀπεδίδου ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸς ἐτίμας. ἂν οὖν ἐγὼ σοι μηδὲν χειρὸν ἐκεῖνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατραπὴν καθιστάναι; ἂν δὲ τί σοι μὴ ἀρέσκω, ἐπὶ σοὶ δήπου ἔσται ἀφελόμενον ἐμὲ ἄλλῳ δοῦναι τὴν ἀρχήν.

Πῶς διοικεῖται ἡ Αὐλὶς ὑπὸ τῆς Μανίας.

§ 12—14. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν, ἢ δ' ἐπεὶ κυρία τῆς χώρας ἐγένετο, τοὺς τε φόρους οὐδὲν ἦττον ἀνδρὸς ἀπεδίδου, καὶ πρὸς τούτοις, ὁπότε ἀφικνοῖτο πρὸς Φαρνάβαζον, αἰεὶ ἦγε δῶρα αὐτῷ, καὶ ὁπότε ἐκεῖνος εἰς τὴν χώραν καταβαίνει, πολὺ πάντων τῶν ὑπάρχων κάλλιστα καὶ ἥδιστα ἐδέχετο αὐτόν,

καὶ ἄς τε παρέλαβε πόλεις διεφύλαττεν αὐτῷ καὶ τῶν οὐχ

* Ἀρμάμαξα.

ὕπηκῶν προσέλαβεν ἐπιθαλαττιδίας Λάρισάν τε καὶ Ἄμαξιτὸν καὶ Κολωνάς, ξενικῶ μὲν Ἑλληνικῶ προσβαλοῦσα τοῖς τείχεσιν, αὐτὴ δὲ ἐφ' ἀρμαμάξης θεωμένη· ὃν δ' ἐπαινέσειε, τούτῳ δῶρα ἀμέμπτως ἐδίδου, ὥστε λαμπρότατα τὸ ξενικὸν κατεσκευάσατο. συνεστρατεύετο δὲ

τῷ Φαρναβάζῳ καὶ ὁπότε εἰς Μυσοὺς ἢ Πισίδας ἐμβάλοι, ὅτι τὴν βασιλέως χώραν κακουργοῦσιν. ὥστε καὶ ἀντειμία αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς ὁ Φαρνάβαζος καὶ σύμβουλον ἔστιν ὅτε παρεκάλει.

Πῶς ἀποθνήσκει ἡ Μανία καὶ πῶς ἀποκρίνεται ὁ Φαρνάβαζος πρὸς τὸν Μειδιάν.

§ 14—16. Ἦδη δ' οὔσης αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετρακόντα, Μειδίας, θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὢν, ἀναπτρωθεὶς ὑπὸ τινῶν ὡς αἰσχρὸν εἶη γυναῖκα μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι, τοὺς μὲν ἄλλους μάλα φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσήκεν, ἐκείνῳ δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπάζομένης ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνῖξαι αὐτὴν λέγεται. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό τε εἶδος ὄντα πάγκαλον καὶ ἐτῶν ὄντα ὡς ἑπτακαίδεκα. ταῦτα δὲ ποιήσας Σκῆψιν καὶ Γέργιθα ἐχυρὰς πόλεις κατέσχεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλιστα ἦν τῇ Μανίᾳ· αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, ἀλλὰ Φαρναβάζῳ ἔσφζον αὐτὰς οἱ ἐνόντες φρουροί. ἐκ δὲ τούτου ὁ Μειδίας πέμπας δῶρα τῷ Φαρναβάζῳ ἡξίου ἔχειν τὴν χώραν ὥσπερ ἡ Μανία. ὁ δ' ἀπεκρίνατο φυλάττειν αὐτά, ἔστ' ἂν αὐτὸς ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβῃ τὰ δῶρα· οὐ γὰρ ἔφη ζῆν βούλεσθαι μὴ τιμωρήσας Μανίαν.

*Διατί ὁ Δερκυλίδας ἔσπευδε νὰ γίνῃ κύριος
πάσης τῆς Αἰολίδος.*

§ 16—18. Ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ εὐθὺς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Λάρισαν καὶ Ἀραξιτὸν καὶ Κολωνὰς τὰς ἐπιθαλαπτίους πόλεις ἐκούσας παρέλαβε· πέμπτων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις ἠξίου ἐλευθεροῦσθαι τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τείχη δέχεσθαι καὶ συμμάχους γίνεσθαι. οἱ μὲν οὖν Νεανδροεῖς καὶ Ἰλιεῖς καὶ Κοκυλίται ἐπέιθοντο· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἕλληνες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν, οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο· ὁ δ' ἐν Κεβροῖνι, μᾶλα ἰσχυρῷ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νομίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζῳ τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. ὁ δὲ ὀργιζόμενος, παρεσκευάζετο προσβάλλειν, ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὥς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ καὶ μέχρι τεττάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μᾶλα χαλεπῶς φέρον· ἔσπευδε γὰρ πρὶν Φαρνάβαζον βοηθῆσαι ἐγκρατὴς γενέσθαι πάσης τῆς Αἰολίδος.

Πῶς κυριεύεται ἡ Κεβροῖν ὑπὸ τοῦ Δερκυλίδου.

§ 18—20. Ἀθηγάδας δὲ τις Σικυώνιος λοχαγός, νομίσας τὸν μὲν Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατρέβοντα, αὐτὸς δ' ἵκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τοὺς Κεβροῖνίους, προσδραμὼν σὺν τῇ θαλάττῃ τῆς ἐπειρᾶτο τὴν κρήνην συγχοῦν. οἱ δὲ ἔνδοθεν ἐπέξελθόντες αὐτόν τε συνέτριψαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς ἄλλους παίοντες καὶ βάλλοντες ἀπῆλασαν· ἀχθόμενου δὲ τοῦ Δερκυλίδου, καὶ νομίζοντος ἀθυμιότερους κατὰ τὴν προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες, καὶ εἶπον ὅτι ἂ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλονται σὺν τοῖς Ἕλλησι μᾶλλον ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. ἔτι δὲ διαλεγόμενων αὐτῶν

ταῦτα, παρὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἦκε λέγων ὅτι ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ οὖν Δερκυλίδας εὐθύς ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιεργῶς ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, ἀναλα-

Θυσία.

βὼν τὰ ὄπλα ἠγεῖτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ' ἀναπετίσαντες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα φρουρούς εὐθύς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέργιθα.

Τί προτείνει ὁ Μειδίας τῷ Δερκυλίδᾳ. — Τίς ἡ δρασίς τοῦ Δερκυλίδου ἐν Σκῆψει καὶ διατί οἱ Σκῆψιοι τιμῶσιν αὐτόν.

§ 20—22. Ὁ δὲ Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὄντων δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ ὁμήρους λάβοι. ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων ὁπόσους τε καὶ ὁποίους βούλοιο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξῆλθε, καὶ συμμείξας τῷ Δερκυλίδᾳ ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους ἔαν. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὴν Σκῆψιν. γνοὺς δὲ ὁ Μειδίας ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο πωλύειν βία τῶν πολιτῶν, εἶσεν αὐτόν εισιένα. ὁ

δὲ Δερκυλίδας θύσας τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε, παραδοὺς δὲ τοῖς πολίταις τὴν πόλιν, καὶ παρακελευσάμενος, ὥσπερ Ἑλληνας καὶ ἐλευθέρους χροί, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἤγειτο ἐπὶ τὴν Γεργίθα, συμπρούπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἠδόμενοι τοῖς πεπραγμένοις.

*Τί πράττει ὁ Δερκυλίδας τοῦ Μειδίου ὀκνοῦντος
να ἀνοίξῃ τὰς πύλας τῆς πόλεως.*

§ 22—25. Ὁ δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἤξιον τὴν τῶν Γεργιθίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ, καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχίσου· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στρατεύμα ἠκολούθει αὐτῷ εἰρημικῶς εἰς δύο. οἱ δ' ἀπὸ τῶν πύργων καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄντων ὀρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντες δὲ τοῦ Δερκυλίδου· Κέλευσον, ὦ Μειδία, ἀνοίξαι τὰς πύλας, ἵνα ἡγή μὲν σύ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερόν· ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ Μειδίας ὄκνει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δὲ μὴ παραχρῆμα συλληφθῆ, ἐκέλευσεν ἀνοίξαι. ὁ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων αὖ τὸν Μειδίαν ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας ἐκέλευε θέσθαι περὶ τὰ τεῖχη τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυσεν τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δ' ἐτέθυτο, ἀνείπε καὶ τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ ὄπλα ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος, ὡς μισθοφορήσαντας. Μειδία γὰρ οὐδὲν ἔτι δεινὸν εἶναι. ὁ μέντοι Μειδίας ἀπορῶν ὅ τι ποιήσῃ,

Ἀθηνᾷ.

εἶπεν· Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἄπειμι, ἔφη, ξενία σοι παρασκευάσων. ὁ δὲ· Οὐ, μὰ Δί', ἔφη, ἐπεὶ αἰσχρὸν ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ. μένε οὖν παρ' ἡμῖν ἐν ᾧ δ' ἂν τὸ δεῖπνον παρασκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους καὶ διασκευώμεθα καὶ ποιήσομεν.

Τί λέγουσι τῷ Δερκυλίδᾳ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων περὶ τοῦ Μειδίου.

§ 25—27. Ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, ἠρώτα ὁ Δερκυλίδας· Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα τοῦ οἴκου κατέλιπε; Μάλιστα, ἔφη. Καὶ πόσαι σοι οἰκίαι ἦσαν; πόσοι δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί; ἀπογράφοντος δ' αὐτοῦ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον· Ψεύδεται σε οὗτος, ὦ Δερκυλίδα. Ὑμεῖς δὲ γ', ἔφη, μὴ λίαν μικρολογεῖσθε. ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέγραπτο τὰ πατρῶα, Εἰπέ μοι, ἔφη, Μανία δὲ τίνοσ ἦν; οἱ δὲ πάντες εἶπον ὅτι Φαρναβάζου. Οὐκοῦν καὶ τὰ ἐκείνης, ἔφη, Φαρναβάζου; Μάλιστα, ἔφασαν. Ἡμέτερ' ἂν εἴη, ἔφη, ἐπεὶ κρατοῦμεν· πολέμιος γὰρ ἡμῖν Φαρνάβαζος. ἀλλ' ἠγείσθω τις, ἔφη, ὅπου κεῖται τὰ Μανίας καὶ τὰ Φαρναβάζου.

Τί λέγει ὁ Δερκυλίδας πρὸς τοὺς ταξίαρχους καὶ λοχαγούς.

§ 27—28. Ἠγουμένων δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν Μανίας οἴκησιν, ἣν παρελήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει κάκεινος, ἐπεὶ δ' εἰσελθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας τοὺς ταμίαις, φράσας δὲ τοῖς ὑπηρέταις λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εἴ τι κλέπτοντες ἀλώσοιντο τῶν Μανίας, παραχρῆμα ἀποσφαγήσονται. οἱ δ' ἐδείκνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε πάντα, κατέκλεισεν αὐτὰ καὶ κατεσημήνατο καὶ φύλακας κατέστησεν. ἔξιὼν δὲ οὗς ἠῦρον ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν ταξίαρχων καὶ λοχαγῶν, εἶπεν αὐτοῖς· Μισθὸς μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἰργασται τῇ στρατιᾷ ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ ὀκτακισχίλοις ἀνδράσιν· ἂν δὲ τι προσεργα-

σώμεθα, καὶ ταῦτα προσέστα. ταῦτα δ' εἶπε γινώσκων ὅτι ἀκούσαντες πολὺ εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται. ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου· Ἐμὲ δὲ ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὦ Δερκυλίδα; ἀπεκρίνατο· Ἐνθάπερ καὶ δικαιοτάτον, ὦ Μειδία, ἐν τῇ πατρίδι τῇ σουτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1 — 20.

Ὁ Δερκυλίδης ἐν τῇ Βιθυνίδι Θράκῃ.

Διατί ὁ Φαρνάβαζος εἴλετο σπονδάς.

§ 1—2. Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβὼν ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἐγγέα πόλεις ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων, μηδ' αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ ἵππῳ κακουργῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ πότερον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. ὁ μὲντοι Φαρνάβαζος νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκίῃσει Φρυγία σπονδάς εἴλετο.

Πῶς περιγράφει ὁ Ξενοφῶν τὰς ἐν τῇ Βιθυνίδι Θράκῃ πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Βιθυνῶν καὶ Ὀδρουσῶν.

§ 2—6. Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἔλθων ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυνίδα Θράκην ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ τι ἀχθομένον· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλίδας ἀσφαλῶς φέρων καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον αὐτῷ παρὰ τοῦ Σεύθου πέραθεν σύμμαχοι τῶν Ὀδρουσῶν ἵππεις τε ὡς διακόσιοι καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὗτοι στρατοπευδευσάμενοι καὶ περισταυρωσάμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὡς εἴκοσι στάδια, αἰτοῦντες φύλακας τοῦ στρατοπέδου τὸν Δερκυλίδαν τῶν ὀπλιτῶν, ἔξιψαν ἐπὶ

λείαν, καὶ πολλὰ ἐλάμβανον ἀνδρόποδά τε καὶ χορήματα. ἤδη δ' ὄντος μεστοῦ τοῦ στρατοπέδου αὐτοῖς πολλῶν αἰχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ Βιθυνοὶ ὅσοι τ' ἐξῆσαν καὶ ὅσους κατέλιπον Ἑλληνας φύλακας, συλλεγόντες παμπληθεῖς πελτασταὶ καὶ ἰππεῖς ἅμ' ἡμέρᾳ προσπίπτουσι τοῖς ὀπλίταις ὡς διακοσίοις οὖσιν· ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δ' ἠκόντιζον εἰς αὐτούς. οἱ δ' ἐπεὶ ἐπιτρόσζοντο μὲν καὶ ἀπέθνησκον, ἐποίουν δ' οὐδὲν κατειργημένοι ἐν τῷ σταυρώματι ὡς ἀνδρομήκει ὄντι, διασπάσαντες τὸ αὐτῶν ὄχυρον ἐφέροντο εἰς αὐτούς, οἱ δὲ ἢ μὲν ἐκθόειεν ὑπεχώρουν, καὶ ῥαδίως ἀπέφευγον πελτασταὶ ὀπλίταις, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐφ' ἐκάστη ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ ὥσπερ ἐν αὐλῇ σηκασθέντες κατηκοντίσθησαν ἐσώθησαν μέντοι αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς πεντεκαίδεκα εἰς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ οὗτοι, ἐπεὶ εὐθέως ἦσθοντο τὸ πρῶγμα, ἀπεχώρησαν ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες ἀπειλησάντων τῶν Βιθυνῶν. ταχὺ δὲ ταῦτα διαπραξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ καὶ τοὺς σκηνοφύλακας τῶν Ὀδρυσῶν Θρακῶν ἀποκτείναντες, ἀπολαμβάνοντες πάντα τὰ αἰχμάλωτα ἀπῆλθον ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπεὶ ἦσθοντο βοηθοῦντες οὐδὲν ἄλλο ἠῦρον ἢ νεκροὺς γυμνοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπεὶ μέντοι ἐπανῆλθον οἱ Ὀδρύσαι, θάψαντες τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἵπποδρομίαν ποιήσαντες, ὁμοῦ δὴ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἑλλησι στρατοπεδευσάμενοι ἦγον καὶ ἕκατον τὴν Βιθυνίδα.

Ὁ Δερκυλίδης ἐν Λαμψάκῳ καὶ Θρακικῇ Χερσονήσῳ.

(398 π. X)

*Τίνες ἐπισκέπτονται τὸν Δερκυλίδαν ἐν Λαμψάκῳ
καὶ διατί.*

§ 6—7. Ἄμα δὲ τῷ ἦρι ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐξ τῶν Βιθυνῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυ-

βάτης καὶ Ἀντισθένης. οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τὰ τε ἄλλα ὅπως ἔχοι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδα ἐροῦντες μένοντι ἄρχειν καὶ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτόν· καὶ ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσιν αὐτοῖς τοὺς ἐφόρους συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίουν μέμφοντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδίκουν, ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν ὅτι, ἂν μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν, ἂν δὲ δίκαια περὶ τοὺς συμμάχους ποιῶσιν, ἐπαινέσονται αὐτούς.

Τί λέγει ὁ προεστηκὼς τῶν Κυρείων καὶ τί ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον.

§ 7—9. Ἐπεὶ μέντοι συγκαλέσαντες τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρείων προεστηκὼς ἀπεκρίνατο· Ἄλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μὲν ἐσμεν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρουςιν· ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἔξαμαρτάνειν, τότε δέ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοὶ ἐστε γινώσκειν. συσκηγούτων δὲ τῶν τε οἰκοθεν πρέσβειων καὶ τοῦ Δερκυλίδα, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν ἐν Λακεδαίμονι. τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν ὡς νῦν μὲν οὐ δύναντο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρακῶν. εἰ δ' ἀποτερισθεῖη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, καὶ σφίσιν ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλοις ὅποσοι βούλοιντο Λακεδαιμονίων. ὥστ' ἔφασαν οὐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ καὶ μεμφθεῖη τις Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων.

Διατί ἦδεταὶ ὁ Δερκυλίδας καὶ εἰς τίνα ἐργασίαν προσέβη ἀφικόμενος εἰς Χερρόνησον.

§ 9—11.—Ὁ οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν ἦν ἔχοι γνώμην ταῦτ' ἀκούσας, ἀλλ' ἔτεμψεν αὐτοὺς ἐπ' Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἠδόμενος ὅτι

ἔμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγούσας. οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Δερκυλίδας, ἐπειδὴ ἔγνω μενετέον ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρετο πότερα βούλοιο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον. ἐλομένου δὲ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδὰς, οὕτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις φιλίας ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ διὰ φιλίας τῆς Θράκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. ἦν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἔνδεκα ἢ δώδεκα ἔχουσας, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὖσαν, κεκαωμένην δέ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἐπεὶ μέτρον ἤρθε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρος διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἄλλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἡρινοῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τεύχους ἔνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κάγαθὴν σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεὶς δὲ καὶ παραγάλας νομάς παντοδαποῖς κτήνεσι. ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ὁ Δερκυλίδας ἐν Ἰωνίᾳ καὶ Ἰκαρίᾳ.

(397 π. X)

Μετὰ τίνα πράξιν ἐν Ἰωνίᾳ ὁ Δερκυλίδας ἀπῆλθεν εἰς Ἐφεσον.

§ 11—12. Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχούσας, Χίων δὲ φυγάδας ἠῦρεν Ἀταρνεά ἔχοντας χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὀργισμένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν, καὶ ζῶντας ἀπὸ τούτου. πυθόμενος δὲ ὅτι πολὺς σίτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρχει· καὶ ἐν ὀκτῶ μηνσὶ παραστησάμενος αὐτούς, καταστή-

σας ἐν αὐτῷ Δράκοντα Πελλήνέα ἐπιμελητὴν, καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγὴ, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἔφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

Τι λέγουσιν οἱ ἀπὸ τῶν Ἰωνίδων πόλεων ἀφικνούμενοι εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις καὶ τί διατάσσουσι τὸν Δερκυλίδαν οἱ ἔφοροι.

§ 12—14. Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διῆγον Τισσαφέρνης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτῃ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι. ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἰωνίδων πόλεων ἐδίδασκον ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἐνθάπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. οἱ μὲν δὴ ταύτ' ἐποίησαν. ἐτύγγανε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφιγμένος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρούμενος ὅτι ἔτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν καὶ συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλείας· ἄλλως τε γὰρ ὑπεφθόνη τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῆς Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφραεν ἀπεστερημένος, ὁ δ' ἀκούων· Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα.

Διατί ὁ Δερκυλίδας διαβαίνει ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν καὶ τί διατάσσει τοὺς ταξίαρχους καὶ λοχαγούς.

§ 14—18. Ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς ἱκανὰς φυ-

λακὰς εἰς τὰ ἐρύματα καταστήσαντας διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἴωνίαν. ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας ὅτι πάλιν πεπερα-
 ζότες εἰσὶ τὸν Μαιάνδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι ὡς ὀκνοίη μὴ ὁ
 Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβάζος ἐρήμην οὖσαν καταθέοντες
 φέροσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβηκε καὶ αὐτός. πορευόμε-
 νοι δὲ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι, ὡς
 προεληλυθότων τῶν πολεμίων εἰς τὴν Ἐφεσίαν, ἐξαίφνης
 ὄρωσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποῦς ἐπὶ τῶν μνημάτων καὶ ἀντα-
 ναβιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρσεις τινὰς
 καθορῶσι παρατεταγμένους ἢ αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδὸς Κᾶρας τε
 λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικὸν ὅσον ἐτύγγανε παρὸν στρα-
 τευμα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὅσον εἶχεν ἐκάτερος αὐτῶν καὶ τὸ
 ἰπαικὸν μάλα πολὺ, τὸ μὲν Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέ-
 ρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ. ὡς δὲ ταῦτα
 ἤσθητο ὁ Δερκυλίδας, τοῖς μὲν ταξιαρχοῖς καὶ τοῖς λοχαγοῖς
 εἶπε παρατάττεσθαι τὴν ταχίστην εἰς ὀκτώ, τοὺς δὲ πελταστὰς
 ἐπὶ τὰ κράσπεδα ἐκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἰππέας,
 ὅσους γε δὴ καὶ οἴους ἐτύγγανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο.
 ὅσον μὲν δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στρατευμα, ἡσυχίαν εἶχε
 καὶ παρεσκευάζετο ὡς μαχοῦμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριή-
 νης τε καὶ Ἀχιλλεῖου καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἴωνικῶν
 πόλεων, οἱ μὲν τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὄπλα ἀπε-
 δίδρασκον· καὶ γὰρ ἦν βαθὺς ὁ σίτος ἐν τῷ Μαιάνδρου
 πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἔμμενον, δῆλοι ἦσαν οὐ μενοῦντες, τὸν
 μὲν οὖν Φαρναβάζον ἐξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν.

Διατὶ ὁ Τισσαφέρνης προτείνει διαπραγματεύσεις.

§ 18—19. Ὁ μέντοι Τισσαφέρνης τὸ τε Κύρειον στρα-
 τευμα καταλογιζόμενος ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς καὶ τούτῳ
 πάντας νομίζων ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἐβούλετο
 μάχεσθαι, ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι εἰς λό-
 γους βούλοιο αὐτῷ ἀφικέσθαι. καὶ ὁ Δερκυλίδας λαβὼν

τοὺς κρατίστους τὰ εἶδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἰσπέων καὶ πεζῶν προῆλθε πρὸς τοὺς ἀγγέλους, καὶ εἶπεν· Ἄλλὰ παρεσκευασάμην μὲν ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὄρατε· ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνος βούλεται εἰς λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν μέντοι ταῦτα δέη ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὀμίηρους δοτέον καὶ ληπτέον.

Ἐπὶ τίσιν ὄροις προτείνει εἰρήνην ὁ Δερκυλίδας.

§ 19 — 20. Δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν εἰς Τροάλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰς Λεύκοφρον, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος τε ἱερὸν μάλα ἅγιον καὶ λίμνη πλέον ἢ σταδίου ὑπόψαμιμος ἀένας ποτίμου καὶ θερμοῦ ὕδατος. καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰς τὸ συγκεῖμενον χωρίον ἦλθον, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πυθέσθαι ἀλλήλων ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιντο. ὁ μὲν δὲ Δερκυλίδας εἶπεν εἰ αὐτονόμους ἐφ' ἡ βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ Τισσαφέρους καὶ Φαρνάβαζος εἶπαν ὅτι εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στρατεῦμα ἐκ τῆς χώρας καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἀρμοσταὶ ἐκ τῶν πόλεων, ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποίησαντο, ἕως ἀπαγγελθείη τὰ λεχθέντα Δερκυλίδᾳ μὲν εἰς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρου δὲ ἐπὶ βασιλεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 1 — 29.

Ἀποστολὴ τοῦ Ἀγησιάρχου ὑπὸ τῆς Σπάρτης εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ἀπόπλους αὐτοῦ.

[396 π. Χ.]

Τί ἀναγγέλλει ὁ Ἡρώδας τοῖς Λακεδαιμονίοις.

§ 1 — 2. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκῃ ὄν μετὰ ναυκλήρου τινός, καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας, τὰς μὲν καταπλευούσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριαροσίας αὐτὰς δεοὶ γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρους τὸν στόλον τοῦτον παρασκευαζομένων· ὅποι δὲ οὐδὲν ἔφη εἶδέναι.

ΕΥΑΓΓ. Δ. ΠΑΡΗΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΤΟΜ. Γ' 11

*Τίς ἀπόφασις λαμβάνεται ἐν Λακεδαιμόνι
μετὰ τὴν ἀγγελίαν τοῦ Ἡρώδα.*

§ 2—3. Ἀνεπερωμένον δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους συναγόντων καὶ βουλευομένων τί χορῆ ποιεῖν, Λύσανδρος νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ περικτὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβάν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστῆναι, ἂν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμώδων, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. πρὸς δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ καὶ αὐτὸς συνεξέλθειν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεξαροχίας τὰς κατασταθείσας ὑπ' ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκπεπωκυίας δὲ διὰ τοὺς ἐφόρους, οἱ τὰς πατρίους πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν καταστήσειε μετ' Ἀγησιλάου.

Τί συμβαίνει τῷ Ἀγησιλάῳ θυσιάζοντι ἐν Αὐλίδι.

§ 3—5. Ἐπαγγελαμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν στρατείαν, διδώσι τε οἱ Λακεδαιμόνιοι ὄσαπερ ἤτησε καὶ ἑξαμήνου σῖτον. ἐπεὶ δὲ θυσάμενος ὅσα εἶδει καὶ τὰλλα καὶ τὰ διαβατήρια ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους προεῖπεν ὅσους τε δέοι ἐκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ ὅπου παρεῖναι, αὐτὸς δ' ἐβουλήθη ἐλθὼν θῦσαι ἐν Αὐλίδι, ἔνθαπερ ὁ Ἀγαμέμνων ὄτ' εἰς Τροίαν ἔπλει ἐθύετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ βοιώταχοι ὅτι θύοι, πέμψαντες ἰππέας τοῦ τε λοιποῦ εἶπαν μὴ θύειν καὶ οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις διέρρηψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. ὁ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ ὀργιζόμενος, ἀναβὰς ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ Γεραστόν, καὶ συλλέξας ἐκεῖ ὅσον ἐδύνατο τοῦ στρατεύματος πλεῖστον εἰς Ἐφεσον τὸν στόλον ἐποίητο.

Ἀγησίλαος καὶ Τισσαφέρνης.

[396 - 395 π. Χ.]

*Τί ἀπαντᾷ ὁ Ἀγησίλαος εἰς τὴν ἐρώτησιν
τοῦ Τισσαφέρνους.*

§ 5—6. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρνης πέμψας ἤρετο αὐτὸν τίνος δεόμενος ἦκοι. ὁ δ' εἶπεν αὐτονόμως καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὥσπερ καὶ τὰς ἐν

τῆ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσαφέρνης· Εἰ τοίνυν θέλεις σπείσασθαι ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω, οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο. Ἄλλὰ βουλοίμην ἂν, ἔφη, εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἕξαπατάσθαι. Ἄλλ' ἕξεστιν, ἔφη, σοὶ τούτων πίστιν λαβεῖν ἢ μὴν ἀδόλως σοῦ πράπτοντος ταῦτα ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσιν ἐν ταῖς σπονδαῖς.

*Τίς διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ἀγησιλάου
καὶ τοῦ Τισσαφέρνου.*

§ 6—7. Ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδα καὶ Δερκυλίδα καὶ Μεγύλλω ἢ μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν εἰρήνην, ἐκεῖνοι δὲ ἀντόμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει ἢ μὴν ταῦτα πράπτοντος αὐτοῦ ἐμπεδώσειν τὰς σπονδὰς. ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης ἂ ὤμοσεν εὐθύς ἐφεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στρατεύμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος δέ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς.

*Διατὶ ὁ Τισσαφέρνης παραβαίνει τὰς σπονδὰς
καὶ τί διὰ τῶν πρέσβων παραγγέλλει
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀγησίλαος.*

§ 11 — 12. Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησιλάω πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες ἐλάττω τὴν παροῦσαν εἶναι δύναμιν Ἀγησιλάω τῆς βασιλέως παρασκευῆς, Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχει, ὅτι ἐπιπορήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δ' Ἕλλησι συμμάχους ἐποίησεν. ἐκ δὲ τούτου εὐθύς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσχευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς ἅς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν. ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἐφεσον τοὺς συστρατευσομένους.

*Πῶς διαφεύδονται οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ
Τισσαφέρους.*

§ 12 — 13. Ὁ δὲ Τισσαφέρους, καὶ ὅτι ἱπικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἢ δὲ Καρία ἀφιπτος ἦν, καὶ ὅτι ἤγειτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ὀρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δ' ἱπικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον περιῆγε, νομίζων ἰκανὸς εἶναι καταπατήσαι τῇ ἰππῷ τοὺς Ἑλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθύς τάναντία ἀποστρέψας ἐπὶ Φρυγίᾳ ἐπορεύετο, καὶ τὰς τ' ἐν τῇ πορείᾳ ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἤγε καὶ τὰς πόλεις κατεστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκῆτοις παμπληθῇ χρήματα ἐλάμβανε.

*Τί προκύπτει ἐκ τῆς συναντήσεως τῶν Ἑλλήνων
καὶ βαρβάρων ἱπέων καὶ τίς ἐξαναγκάζει
εἰς ὑποχώρησιν τοὺς βαρβάρους.*

§ 13 — 15. Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόρρω δ' ὄντες Δασκυλείου, προϊόντες αὐτοῦ οἱ ἱππεῖς ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινα, ὡς προϊδοῖεν τί τᾶμπροσθεν εἶη. κατὰ τύχην δὲ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἱππεῖς οἱ περὶ Ῥαθίνην καὶ Βαγαῖον τὸν νόθον ἀδελφόν, ὄντες παρόμοιοι τοῖς Ἑλλήσι τὸν ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλαυνον καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόφον. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους οὐδὲ τέτταρα πλῆθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον ἔστησαν ἀμφοτέρω, οἱ μὲν Ἕλληνες ἱππεῖς ὥσπερ φάλαγξ ἐπὶ τειτάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν. ἔπειτα μέντοι πρόσθεν ὤρμησαν οἱ βάρβαροι. ὡς δ' εἰς χεῖρας ἦλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἔπαισάν τινες, πάντες συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι κρανείνα παλῆτᾳ ἔχοντες ταχὺ δώδεκα μὲν ἱπέας, δύο δ' ἱππους ἀπέχτειναν, ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἕλληνες ἱππεῖς. βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὺν τοῖς ὀπλίταις, πάλιν ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι, καὶ εἰς αὐτῶν ἀποθνήσκει.

Διατί καὶ πῶς ὁ Ἀγησίλαος συλλέγει ἱπικόν.

§ 15 — 16. Γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἱπομαχίας, θυο-

μένω τῷ Ἀγησίλαῳ τῇ ὑστεραία ἐπὶ προόδῳ ἄλοβα γίνε-
ται τὰ ἱερά. τούτου μέντοι φανέντος στρέψας ἐπορεύετο ἐπὶ
θάλατταν. γινώσκων δὲ ὅτι, εἰ μὴ ἱπικὸν ἱκανὸν κτήσαιοτο,
οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι, ἔγνω τοῦτο κατα-
σκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμῆν δέοι. καὶ
τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵππο-
τροφεῖν κατέλεξε. προειπὼν δέ, ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ
ὄπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι,
ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως πρῶτισθαι ὥσπερ ἂν τις
τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως ζητοίη.

*Διατί ὁ Ἀγησίλαος συνήγαγεν ἅπαν τὸ
στράτευμα εἰς Ἔφεσον.*

§ 16 — 18. Ἐκ δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἕα ὑπέφαινε, συνή-
γαγε μὲν ἅπαν τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκήσαι δ' αὐτὸ
βουλόμενος ἄθλα προύθηκε ταῖς τε ὀπλιτικαῖς τάξεσιν, ἧτις
ἄριστα σωματίων ἔχοι, καὶ ταῖς ἱπικαῖς, ἧτις κράτιστα ἵπ-
πεύοι· καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἄθλα προύθηκεν, ὅσοι
κράτιστοι πρὸς τὰ προσήζοντα ἔργα φανείεν. ἐκ τούτου δὲ
παρῆν ὁρᾶν τὰ μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυ-
μναζομένων, τὸν δ' ἱππόδρομον τῶν ἱπάζομένων, τοὺς δὲ
ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας μελειῶντας. ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην
τὴν πόλιν ἐν ἣ ἦν θέας ἐποίησεν· ἣ τε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστὴ
παντοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὄπλων ὀνίων, οἳ τε χαλκοτύποι
καὶ οἳ τέκτονες καὶ οἳ χαλκεῖς καὶ οἳ σκυτοτόμοι καὶ οἳ ζω-
γράφοι πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατασκευάζον, ὥστε τὴν πό-
λιν ὄντως οἶεσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

*Τί προκύπτει ὅπου ἄνδρες θεὸν μὲν σέβονται,
τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῦσι, πειθαρχεῖν δὲ με-
λειῶσι καὶ διατί οἱ συλλαμβανόμενοι
βάρβαροι πωλοῦνται γυμνοί.*

§ 18 — 20. Ἐπερρώσθη δ' ἂν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδὼν, Ἀγη-
σίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας
ἐστεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπιόντας καὶ ἀνατιθέν-
τας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς
μὲν σέβονται, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν δὲ μελε-
τῶεν, πῶς οὐκ εἰκόσ ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγα-

θῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ῥόμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλισκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. ὀρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ αἰεὶ ἐπ' ὄχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.

Τίνες ἀντικαθιστῶσι τοὺς περὶ τὸν Λύσανδρον.

§ 20 — 21. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνἑαυτὸς ἤδη ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν ὁ Ἀγησίλαος διεληλύθει, ὥστε οἱ μὲν περὶ Λύσανδρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς οἱ περὶ Ἠριππίδαν παρήσαν. τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τοὺς ἰππέας, Σκύθην δὲ ἐπὶ τοὺς νεοδαμώδεις ὀπίτας, Ἠριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρραίους, Μύγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εὐθύς ἡγήσοιτο τὴν συντομοτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζοιτο ὡς ἀγωνιούμενοι.

Πῶς ἐκλαμβάνει ὁ Τισσαφέρνης τὴν προκήρυξιν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ εἰς τίνας ἐνεργείας προβαίνει ὁ Ξενοφῶν.

§ 21 — 23. Ὁ μέντοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπατῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν διεβίβασε καὶ τὸ ἰπικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον κατέστησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὡς περὶ προεῖπεν εὐθύς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε· καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ τετάρτῃ ἦγον οἱ τῶν πολεμίων ἰπτεῖς. καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπε διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς ἀρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαος βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἰππέας. οἱ δ' αὖ Πέρσαι, ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο παμπληθεσί τῶν ἰππέων τάξεις.

Διατί ὁ Ξενοφῶν ἐθεώρησε κατάλληλον τὸν καιρὸν νὰ συνάψῃ μάχην καὶ τίς ἦ τύχη τοῦ Τισσαφέρους.

§ 23—26. Ἐνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος γινώσκων ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὐπω παρείη τὸ πεζόν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν ἠγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ δύνατο. σφραγισάμενος οὖν τὴν μὲν φάλαγγα εὐθύς ἤγεν ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους ἰπτέας, ἐκ δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἥβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑψηγεῖσθαι. παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἰππεῦσιν ἐμβάλλειν, ὥς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου. τοὺς μὲν δὴ ἰπτέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· εἰπεὶ δ' ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθύς ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δ' ἄλλοι ἔφρευγον. οἱ δ' Ἕλληνες ἐπακολουθοῦντες αἰροῦσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν πελτασταί, ὥσπερ εἰκός, εἰς ἀρσπαγὴν ἐτρόποντο· ὁ δ' Ἀγησίλαος κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιεστρατοπεδεύσατο. καὶ ἄλλα τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ ἤυρε πλεόν ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν. Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρους ἐν Σάρδεσιν ἔτυγεν ὢν, ὥστε ἠπιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδόσθαι ὑπ' αὐτοῦ. γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρου ἄτιον εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν.

Ἀγησίλαος καὶ Τιθραύστης.

[395 π. X.]

Τί ἀπαντιᾶ ὁ Ἀγησίλαος εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Τιθραύστου.

§ 26—27. Τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ Τιθραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας· Ὁ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιῶ σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε, τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους οὔσας τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν. ἀποκριναιμένου δὲ τοῦ Ἀγησίλαου ὅτι οὐκ ἂν ποιήσειε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν, Σὺ δ' ἄλλά, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον, ἔφη, εἰς τὴν Φαρναβάζου,

ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι. Ἔως ἂν τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκείσε πορεύομαι, δίδου δὴ τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτήδεια. ἐκείνω μὲν δὴ ὁ Τιθραύστης δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν ἦει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν.

Τίς διαταγὴ ἔρχεται πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν.

§ 27—29. Ὅντι δ' αὐτῶ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ Κύμης ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ὅπως γινώσκουσι καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον ὄντινα αὐτὸς βούλοιοτο. τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῶδε λογισμῶ, ὡς εἴ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι καθ' ἓν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικὸν ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ ἔνθα δέοι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς ἐν ταῖς νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίαις τριήρεις ποιῆσθαι ὅσας ἐκάστη βούλοιοτο τῶν πόλεων. καὶ ἐγένοντο καινά, ἔξ ὧν αἱ τε πόλεις ἐπηγγέλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιούντο χαρίζεσθαι βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Πείσανδρον δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχὴν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικὰ ἔπραττεν· ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὄρησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. — § 1—3.

Ὁ Τιθραύστης ἐνεργεῖ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων.

[395 π X]

Τίνας ἐνεργείας καταβάλλει ὁ Τιθραύστης κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων

§ 1—3. Ὁ μέντοι Τιθραύστης, καταμαθεὶν δοκῶν τὸν Ἀγησίλαον καταφρονούντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ οὐδαμῇ διανοούμενον ἀπέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἰρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν τί χοῦτο τοῖς πράγμασι πέμπει Τιμοζοάτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα, δοῦς χρυσίον εἰς πενήκοντα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα δίδοναι τοῖς προε-

στηρόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐφ' ὅτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσημνία καὶ Γαλαξιδόρφ, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάφ τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ Κύλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσοῦ ὁμῶς πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον, νομίζοντές γε αὐτὴν ἀρχὴν κτήσεσθαι. οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

BIBAIION TETARTON

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — § 1 — 41.

Ἀγησίλαος καὶ Φαρναβάζος.

[395 — 394 π. Χ.].

Τί προτείνει ὁ Σπιδριδάτης τῷ Ἀγησίλαῳ.

§ 1 — 3. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἀφίκετο ἄμα μετοπώρῳ εἰς τὴν τοῦ Φαρναβάζου Φουγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει, πόλεις δὲ τὰς μὲν βία, τὰς δ' ἐκούσας προσελάμβανε. λέγοντος δὲ τοῦ Σπιδριδάτου ὡς εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Παφλαγονίαν σὺν αὐτῷ, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα καὶ εἰς λόγους ἄξει καὶ σύμμαχον ποιήσει, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τούτου ἐπιθυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ βασιλέως.

Τίς ἐπισκέπτεται τὸν Ἀγησίλαον ἐν Παφλαγονίᾳ καὶ τί προτείνει τῷ Σπιδριδάτῃ.

§ 3 — 6. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν ὅτις καὶ σύμμαχον ἐποίησατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως οὐκ ἀναβεβήκει. πείσαντος δὲ τοῦ Σπιδριδάτου κατέλιπε τῷ Ἀγησίλαῳ ὅτις χιλίους μὲν ἰππέας, δισχίλιους δὲ πελταστάς. χάριν δὲ τούτων εἰδὼς Ἀγησίλαος τῷ Σπιδριδάτῃ· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σπιδριδάτα, οὐκ ἂν δοίης ὅτι τὴν θυγατέρα; Πολύ γε, ἔφη, μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος ἂν λάβοι φυγάδος ἀνδρὸς βασιλεύων πολλῆς καὶ χώρας καὶ δυ-

νάμεως. τότε μὲν οὖν ταῦτα μόνον ἐρρήθη περὶ τοῦ γάμου. ἐπεὶ δὲ Ὅτυς ἔμελλεν ἀπιέναι, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἀσπασόμενος.

Τί προτείνει ὁ Ἀγησίλαος τῷ Ὅτυϊ.

§ 6 — 8. Ἦρξατο δὲ λόγου ὁ Ἀγησίλαος παρόντων τῶν τριάκοντα, μεταστησάμενος τὸν Σπιθριδάτην· Λέξον μοι, ἔφη, ὦ Ὅτυ, ποίου τινὸς γένους ἐστὶν ὁ Σπιθριδάτης; ὁ δ' εἶπεν ὅτι Περσῶν οὐδενὸς ἐνδεέστερος. Τὸν δὲ υἱόν, ἔφη, ἐόρακας αὐτοῦ ὡς καλὸς ἐστὶ; Τί δ' οὐ μέλλω; καὶ γὰρ ἐσπέρας συνεδειπνοῦν αὐτῷ. Τούτου μὲν φασὶ τὴν θυγατέρα αὐτῷ καλλίονα εἶναι. Νῆ Δί', ἔφη ὁ Ὅτυς, καλὴ γὰρ ἐστὶ. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη, ἐπεὶ φίλος ἡμῖν γενένησαι, συμβουλεύοιμ' ἄν σοι τὴν παιδα ἄγεσθαι γυναῖκα, καλλίστην μὲν οὖσαν, οὐ τί ἀνδρὶ ἥδιον; πατρὸς δ' εὐγενεστάτου, δύναμιν δ' ἔχοντος τοσαύτην, ὅς ὑπὸ Φαρναβάζου ἀδικηθεὶς οὕτω τιμωρεῖται αὐτὸν ὥστε φυγάδα πάσης τῆς χώρας, ὡς ὄρας, πεποιήκεν.

Πῶς ὁ Ἀγησίλαος πείθει τὸν Ὅτυν εἰς τὸν μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Σπιθριδάτου γάμον.

§ 8 — 15. Εὖ ἴσθι μέντοι, ἔφη, ὅτι ὥσπερ ἐξεῖνον ἐχθρὸν ὄντα δύναται τιμωρεῖσθαι, οὕτω καὶ φίλον ἄνδρα εὐεργετεῖν ἄν δύνατο. νόμιζε δὲ τούτων πραχθέντων μηδεῖνον ἄν σοι μόνον ζηδεσθῆναι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους, ἡμῶν δ' ἡγουμένων τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. καὶ μὴν μεγαλειότερος γε σοῦ, εἰ ταῦτα πράττοις, τίς ἄν ποτε γήμειε; ποίαν γὰρ νύμφην πόποτε τοσοῦτοι ἱππεῖς καὶ πελτασταὶ καὶ ὀπλίται προὔπεμψαν ὅσοι τὴν σὴν γυναῖκα εἰς τὸν σὸν οἶκον προπέμψειαν ἄν; καὶ ὁ Ὅτυς ἐπήρετο· Δοκοῦντα δ', ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, ταῦτα καὶ Σπιθριδάτη λέγεις; Μὰ τοὺς θεούς, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκεῖνος μὲν ἐμὲ γε οὐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν· ἐγὼ μέντοι, καίπερ ὑπερχαίρων, ὅταν ἐχθρὸν τιμωρῶμαι, πολὺ μᾶλλον μοι δοκῶ ἠδεσθαι, ὅταν τι τοῖς φίλοις ἀγαθὸν ἐξευρίσκω. Τί οὖν, ἔφη, οὐ πυνθάνη εἰ καὶ ἐκεῖνο βουλομένοιο ταῦτ' ἐστὶ; καὶ ὁ Ἀγησίλαος· Ἴτ', ἔφη, ὑμεῖς, ὦ Ἡριππίδα, καὶ διδάσχετε αὐτὸν βουλευθῆναι ἅπερ ἡμεῖς, οἱ μὲν δὴ ἀναστάντες ἐδίδασκον.

ἐπεὶ δὲ διέτριβον· Βούλει, ἔφη, ὦ Ὅττυ, καὶ ἡμεῖς δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν· Πολύ γ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ὑπὸ σοῦ πεισθῆναι αὐτόν ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἐκ τούτου δὴ ἐκάλει ὁ Ἀγησίλαος τὸν Σπιθριδάτην τε καὶ τοὺς ἄλλους, προσιόντων δ' εὐθύς εἶπεν ὁ Ἡριππίδας· Τὰ μὲν ἄλλα, ὦ Ἀγησίλαε, τὰ ῥηθέντα τί ἂν τις μακρολογοίῃ; τέλος δὲ λέγει Σπιθριδάτης πᾶν ποιεῖν ἂν ἠδέως ὅ τι σοὶ δοκοίῃ. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ, ὁ Ἀγησίλαος, σὲ μὲν, ὦ Σπιθριδάτα, τύχῃ ἀγαθῇ διδόναι Ὅττυ τὴν θυγατέρα, σὲ δὲ λαμβάνειν. τὴν μέντοι παῖδα πρὸ ἡῶς οὐκ ἂν δυναίμεθα περὶ ἀγαγεῖν. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ὅττυς, κατὰ θάλατταν ἤδη ἂν πέμποιτο, εἰ σὺ βούλοιο. ἐκ τούτου δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἐπὶ τούτοις ἀπέπεμπον τὸν Ὅττυν.

*Πῶς ὁ Ξενοφῶν περιγράφει τὰ ἐν Δασυλείῳ
βασιλεία τοῦ Φαρναβάζου.*

§ 15 — 17. Καὶ εὐθύς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν σπεύδοντα, τριῆρη πληρώσας καὶ Καλλιᾶν Λακεδαιμόνιον κελεύσας ἀπαγαγεῖν τὴν παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ Δασυλείῳ ἀπορεύετο, ἔνθα καὶ τὰ βασιλεία ἦν Φαρναβάζου. καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ πολλαὶ καὶ μεγάλα καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ θῆρα αἱ μὲν καὶ ἐν περιεοργμένοις παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἀναπεπταμένοις τόποις, πάγκαλα. παρέρρει δὲ καὶ ποταμὸς παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις.

*Τί συμβαίνει τοῖς κατὰ τὸ πεδίον
ἐσπαρμένοις Ἕλλησιν.*

§ 17 — 20. Ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχειμάζε, καὶ αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβάνων. καταφρονητικῶς δὲ ποτε καὶ ἀφυλάκτως διὰ τὸ μηδὲν πρότερον ἐσφάλθαι λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρναβάζος κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις, ἄρματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἰππέας δὲ ὡς τετρακοσίους. διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι μὴ, εἴ που κατασταίῃ, κυκλωθεῖς πολιορκοῖτο, ἄλλοτε ἄλλη τῆς χώρας ἐπήει, ὥσπερ οἱ νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς στρατοπεδεύσεις. οἱ δ' Ἕλληνες ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς

ἑπταζοσίους· ὁ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προστησάμενος τὰ ἄροματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἵππευσιν ὀπισθεν γενόμενος, ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. ὡς δὲ τὰ ἄροματα ἐμβάλοντα διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἵππεις κατέβαλον ὡς εἰς ἑκατὸν ἀνθρώπους, οἱ δ' ἄλλοι κατέφυγον πρὸς Ἀγησίλαον. ἐγγυὲς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὀπλίταις ὄν.

*Διατί ὁ Ἡριππίδας αἰτεῖ παρὰ τοῦ Ἀγησίλαου
ὀπλίτας, πελταστὰς καὶ ἵππεῖς.*

§ 20 — 26. Ἐκ δὲ τούτου τρίτη ἢ τετάρτη ἡμέρα αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδάτης τὸν Φαρνάβαζον ἐν Κανῇ κόμῃ μεγάλη στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια ὡς ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ εὐθύς λέγει πρὸς τὸν Ἡριππίδαν. καὶ ὁ Ἡριππίδας ἐπιθυμῶν λαμπρόν τι ἐργάζεσθαι αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὀπλίτας τε εἰς δισχιλίους καὶ πελταστὰς ἄλλους τοσοῦτους καὶ ἵππείας τούς τε Σπιθριδάτου καὶ τοὺς Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁπόσους πείσειεν. ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δέλη καλλιερησάμενος κατέλυσε τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τούτου δειπνήσαντας παρήγγειλε παρεῖναι πρὸσθεν τοῦ στρατοπέδου. σκότους δὲ γενομένου οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἐκάστων ἐξῆλθον. ὅπως δὲ μὴ, εἰ ἀποτρέποιτο, καταγελῶν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφεύγουσι, τὸ δὲ στρατόπεδον ἀλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς δὲ τούτοις σκευὴ πολλὰ καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα.

Πῶς φέρεται ὁ Ἡριππίδας πρὸς τὸν Σπιθριδάτην καὶ τοὺς Παφλαγόνας.

§ 26 — 29. Ἐπεὶ δὲ τὰ ληφθέντ' ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων οἱ τε Παφλαγόνες καὶ ὁ Σπιθριδάτης, ὑποστήσας Ἡριππίδας ταξίαρχος καὶ λοχαγὸς ἀφείλετο ἅπαντα τὸν τε Σπιθριδάτην καὶ τοὺς Παφλαγόνας, ἵνα δὴ πολλὰ ἀπαγάγοι τὰ αἰχμάλωτα τοῖς λαφυροπόλοις, ἐκεῖνοι μέντοι ταῦτα παθόντες οὐκ ἦνεγκαν, ἀλλ' ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες νυκτὸς συσκευασάμενοι ἄγοντο ἀπίοντες εἰς Σάρδεις πρὸς Ἀριαῖον, πιστεύσαντες, ὅτι καὶ ὁ Ἀριαῖος ἀποστὰς βασιλέως

ἐπολέμησεν αὐτῷ. Ἄγησιλάῳ μὲν δὴ τῆς ἀπολείψεως τοῦ Σπιθριδάτου καὶ τοῦ Μεγαβάτου καὶ τῶν Παφλαφόνων οὐδὲν ἐγένετο βαρύτερον ἐν τῇ στρατείᾳ.

*Πῶς γίνεται συνδιαλλαγή μεταξὺ Ἄγησιλάου
καὶ Φαρναβάζου.*

§ 29 — 31. Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζῳ ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὧν καὶ Ἄγησιλάῳ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐξενώθη. οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἄγησίλαον ὡς οἴοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἂν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρναβάζου. ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβὼν καὶ δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν Φαρναβάζου εἰς συγκεῖμενον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἄγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πόᾳ τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρναβάζος ἦκεν ἔχων στολὴν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπόντων ὄραπτά, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ἠσχύνθη ἐντροφῆσαι, ὄρων τοῦ Ἄγησιλάου τὴν φραυλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ εἶχε χαμαί.

Τί ὑπομινῆσκει ὁ Φαρναβάζος τῷ Ἄγησιλάῳ.

§ 31 — 34. Καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους χαίρειν προσεῖπαν, ἔπειτα τὴν δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου ἀντιπροὔτεινε καὶ ὁ Ἄγησίλαος. μετὰ δὲ τοῦτο ἠρξάτο λόγου ὁ Φαρναβάζος· καὶ γὰρ ἦν πρεσβύτερος. Ὡ Ἄγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν, ἐν δὲ τῇ γῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους, καὶ διπλοῦν ὥσπερ Τισσαφέρνους οὐδὲν πώποτε μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι. τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑφῶν ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἔμμαντοῦ χώρᾳ, εἰ μὴ τι ὧν ἂν ὑμεῖς λίπῃτε συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δέ μοι ὁ πατήρ καὶ οἰκίματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς κατέλιπεν, ἐφ' οἷς ἠῶφραινόμην, ταῦτα πάντα ὄρω τὰ μὲν κατακεκομμένα τὰ δὲ κατακεκαυμένα. εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γινώσκω μίτε

τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὴ διδάξετέ με ὅπως ταῦτ' ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι.

*Τί ἀντιπάσσει ὁ Ἀγησίλαος εἰς τὰς ὑπομνήσεις
τοῦ Φαρναβάζου.*

§ 34 — 37. Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν ἐπησχύνθησαν αὐτὸν καὶ ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· Ἄλλ' οἶμαι μὲν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλλήλοις γίνονται ἀνθρωποι. οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμια γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολέμοισι καί, ἂν οὕτω τύχῳσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους, καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολέμουντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐξείνου πολέμια νομίζειν· σοὶ γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα, καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαί σε ἔδει ἀντὶ δεσπότην βασιλέως ἡμᾶς δεσπότης, οὐκ ἂν ἐγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν κατοῦμενον τὰ σαυτοῦ, καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων, οὐδὲ μέντοι τοῦτό σε κελεύομεν, πένητα μὲν, ἐλεύθερον δ' εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν συμμάχοις χρόμενον αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀρχὴν, τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι καταστρεφόμενον ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι, καίτοι εἰ ἅμα ἐλεύθερος τ' εἴης καὶ πλούσιος γένοιτο, τίνας ἂν δέοις μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι;

*Διατί ὁ Ἀγησίλαος ἐλάβετο τῆς χειρὸς
τοῦ Φαρναβάζου.*

§ 37 — 39. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, ἀπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνωμαι ἅπερ ποιήσω; Πρέπει γοῦν σοι. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρατηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνου τάττῃ, βουλήσομαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ σύμμαχος εἶναι· ἐὰν μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάτῃ, — τοιοῦτόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν — εὖ χρεὶ εἰδέναι ὅτι πολέμησω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα. ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Εἴθ' ὦ λῶστε σύ, τοιοῦτος ὢν φίλος ἡμῖν γένοιτο. ἐν δ' οὖν, ἔφη, ἐπίστω, ὅτι νῦν τε ἄπειμι ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα ἐκ τῆς σῆς χώρας, τοῦ τε

λοιποῦ, κἄν πόλεμος ἦ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ τε καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα.

Διὰ τίνα λόγον παρεσκευάζετο ὁ Ἀγησίλαος.

§ 39—41. Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνοδον. καὶ τότε δὴ, ὥσπερ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθύς ἀπεπορεύετο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἕα ἦδη ὑπέφαιναν. ἀφιζόμενος δ' εἰς Θήβης πεδῖον κατεστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, καὶ ἐκεῖ πρὸς ᾧ εἶχε συνέλεγε πανταχόθεν παμπληθῆς στράτευμα. παρεσκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύναται ἀνωτάτω, νομίζων ὁπόσα ὀπίσθεν ποιήσαιο ἔθνη πάντα ἀποστήσειν βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. § 1—9.

*Ὁ Ἀγησίλαος ἀνακλιεῖται ὑπὸ τῶν
Λακεδαιμονίων.*

[394 π. X].

*Τί ἐπιστέλλει ἡ πόλις τῷ ἀνακληθέντι Ἀγησιλάῳ
καὶ διατί οὗτος λυπεῖται ἐπὶ τῇ ἀνακλήσει.*

§ 1—5. Ἀγησίλαος μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τά τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἠγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευάζοντο, εὐθύς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν Ἐπικυδίδαν. ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τά τε ἄλλα διηγεῖτο ὡς ἔχοι καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατριδί. ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς μὲν ἠνεγκεν, ἐνθυμούμενος καὶ οἶων τιμῶν καὶ οἶων ἐλπίδων ἀποστεροῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμμάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελόμενα, καὶ εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἶη βοηθεῖν τῇ πατριδί· ἐὰν μέντοι ἐξεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίστασθε, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι πράξων ὧν ὑμεῖς δεῖσθε. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα πολλοὶ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου τῇ Λακεδαίμονι· εἰ δὲ κα-

λῶς τάκει γένοιτο, λαβόντες αὐτὸν πάλιν ἦκιν εἰς τὴν Ἀσίαν. καὶ οἱ μὲν δὴ συνεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες.

Διατί ὁ Ἀγησίλαος προκηρύσσει βραβεῖα.

§ 5 — 9. Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ κατέλειπεν Εὐξενον ἀρμοστήν καὶ φρουροὺς παρ' αὐτῷ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναιτο διασφύζειν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὄρων ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἑλληνας στρατεύεσθαι, βουλόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄθλα προούθηκε ταῖς πόλεσιν, ἧτις ἄριστον στρατεύμα πέμποι, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἰππάρχοις, ὅστις εὐπλοτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τούτοις νικητήριον δώσωσιν. τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσειν, ἐπεὶ διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως εὖ εἰδείησαν ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐζοινεῖν. ἦν δὲ τὰ ἄθλα τὰ μὲν πλείστα ὄπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον καὶ ὀπλιτικὰ καὶ ἰππικὰ ἦσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἄθλα οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων. τοσούτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὄπλα εἰς τὴν στρατιάν κατεσκευάσθη. ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, κριταὶ κατέστησαν Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριπίδας καὶ Ὀρσιππος, τῶν δὲ συμμάχων εἰς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μὲν, ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στρατεύμα ἐπορεύετο τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἦν περ βασιλεὺς ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευεν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΙ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΙ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ
ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ

ΕΙΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.— § 5 — 28.

(ΣΗΜ. Ἐκάστη παράγραφος τῶν Σημειώσεων διαιρεῖται εἰς δύο μέρη ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν Α΄ περιλαμβάνει τὰς γραμματικές, συντακτικές καὶ ἑρμηνευτικές σημειώσεις, τὸ δὲ Β΄ τὰς πραγματικές).

§ 3-8. Α΄. Ἦνικα=ὄτε.—ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φυλακὴν, ὑποκ. τοῦ ἦν=ἦτο περίπου τελευταία νυκτερινὴ φρουρά· ἢ νύξ διηρηθεὶ εἰς τρία μέρη, τὰ ἑποῖα ἐκαλοῦντο φυλακαὶ=φρουραί.—καὶ ἐλείπετο τῆς νυκτός=καὶ υπελείπετο τόσον μέρος τῆς νυκτός ὅσον σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδίον=ὅσον ἔφθανε νὰ διέλθωσι τὴν πεδιάδα σκοτεινά, ἐν σκότει.—τηνικαῦτα=τότε.—ἀναστάντες=ἄφ' οὗ ἐσηκώθησαν.—ἀπὸ παραγγέλλεως=διὰ παραγγέλματος δοθέντος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν ἀπὸ στόματος.—ἅμα τῇ ἡμέρᾳ=μὲ τὴν αὐγὴν, μὲ τὰ ἔξημερῶματα.—ἐνθα δὴ=τότε λοιπόν.—τὸ ἀμφ' αὐτόν, ἐνν. στρατεύμα=τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν.—εἶπετο=ἠκολούθει.—μὴ τις ἐπίσποιτο=μὴπως τις ἐπιτεθῆ· ἐπίσποιτο, εὐκτικὴ ἀορίστου τοῦ ἐφέπομαι.—πορευομένων=ἐν ᾧ αὐτοὶ ἐπορευόντο ἄνω.—ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον=καὶ εἰς μὲν τὴν κορυφὴν.—πρὶν τινος αἰσθῆσθαι=πρὶν ἐνοηθῶσι τινες.—τῶν πολεμίων, γεν. διαρ.—ὕφηγετο=προεπορεύετο.—ἐφείπετο=ἐπηκολούθει, ἠκολούθει κατόπιν.—ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον=τὸ ἐκάστοτε διακρίνον μέρος τοῦ στρατοῦ.—ἐν τοῖς ἄγκυσι=εἰς τὰς εὐρισκομένας εἰς τὰς κοιλάδας (φάραγγας).—μυχοῖς=εἰς τὰ ἐσώτατα μέρη.

Β΄. Χειρῖσφος, Σπαρτιάτης στρατηγὸς συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν μισθητῶν στρατιωτῶν ἐν τῇ στρατῷ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξευ.—Γυμνῆς, στρατιώτης ἐλαφρῶς ὄπλισμένος.

§ 3-9. Α΄. Ἐνθα δὴ=τότε λοιπόν.—ἐκλιπόντες, μετχ. χρονική.—ἔχοντες, μετοχὴ τροπική.—κατοικενασμέναι=ἐστολισμένα.—χαλκῶμασι παμπόλλοις=μὲ πάμπολλα χαλιᾶ σκευή.—ὦν, γεν. διαρ.—ἔφερον=ἤραζον.—

ΕΥΑΓΓ. Δ. ΠΑΠΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΤΟΜ. Γ΄ 12

ὑποφειδόμενοι—διότι ἐφείδοντο, ἐλυποῦντο ὀλίγον.—**εἰ πως ἐθελήσειαν**—ἂν ἴσως θελήσωσιν, ἂν ἦτο τρόπος νὰ θελήσωσι.—**διείναι αὐτούς**—νὰ ἀφήσωσιν αὐτούς νὰ διέλθωσιν.—**ἐπειτέρ**—ἐπειδή.—**ὅπου τις ἐπιτυγχάνοι**—ὅπου τις ἤθελεν εὐρίσκει· κατὰ τύχην.—**ἀνάγκη γάρ ἦν**—διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ λαμβάνωσιν αὐτά.

Β'. Καρδοῦχοι, λαός πολεμικός ἐν Ἀρμενίᾳ κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τίγρητος.

§ 9—12. **Α'.** **Οὔτε καλούντων**—οὔτε ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες προσεκάλουν αὐτοὺς ὑπήκουον εἰς αὐτούς.—**φιλικὸν οὐδὲν ἐποιοῦν**—οὔτε ἄλλο οὐδὲν φιλικὸν σημεῖον ἐδείκνυσαν.—**ἐπεὶ**—ὅτε.—**ἤδη σκοταῖοι**—ἦτο πλέον σκοτός, ἐν σκοτει πλέον.—**διὰ γὰρ τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν**—διὰ τὸ ὅτι ἡ ὁδὸς ἦτο στενή.—**συλλεγέντες**—ἀφ' οὗ συνήθροισθησαν.—**λίθοις**—μέτ' λίθους.—**τοξεύμασι**—μέτ' βέλῃ.—**κατέτριψαν**—κατετριμάτισαν.—**ὀλίγοι ὄντες**—διότι ἦσαν ὀλίγοι.—**ἐξ ἀπροσοκίτου**—αἰφνιδίως.—**ἠὺλίσθησαν**—κατεσκίγησαν, ἐστρατοπέδωσαν.—**κύκλω**—ἐλόγυρα.—**συνεβῶν ἀλλήλους**—καὶ ἐφώναζον συγχρόνως καλοῦντες ἀλλήλους.

§ 12—14. **Α'.** **Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ**—ἅμα δὲ ἐξημέρωσεν.—**ἀνδράποδα**—δοῦλοι.—**ὄντα**, αἰτιολ. μετρ.—**σχολαίαν ἐποιοῦν τὴν πορείαν**—βραδαῖαν καθίστων τὴν πορείαν.—**οἱ ἐπὶ τούτοις ὄντες**—οἱ πρὸς φύλαξιν τούτων τεταγμένοι.—**ἀπόμαχοι**—δὲν μετείχον τῆς μάχης.—**ὄντων**—διότι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πολλοί.—**δόξαν ταῦτα**—ἀφ' οὗ ἐνεκρίθησαν ταῦτα.

§ 14—19. **Α'.** **Ἐπεὶ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο**—μετὰ τὸ γεῦμα ἐπορεύοντο.—**ὑποστήσαντες**—σταματήσαντες τὸν στρατόν.—**ἐν τῷ στενῷ**—εἰς τι στενὸν μέρος· τῷ, δοτ. ἄορ. ἀντωνυμίας, τινὶ καὶ τῷ.—**τῶν εἰρημένων**, γεν. διακρ.—**οἱ δέ**, ἐνν.—**οἱ στρατιῶται**.—**τὰ μὲν...τὰ δέ**—ἄλλοτε μὲν...ἄλλοτε δέ.—**εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν**—ἐντὺς δὲ τῆς ἐπομένης ἡμέρας.—**ρίγγεται**—ἐπέρχεται.—**χειμῶν**—κνηκοαίρια.—**ὄντων**, μετοχή αἰτιολ.—**ἐγγὺς προσιόντες**—πλησιάζαντες.—**ἀναχάζοντες**—ἐπικνωφροῦντες.—**σχολῇ**—βραδέως.—**θαμνὰ**—συχνά.—**ἐνταῦθα**, τοπικόν.—**ὅτε παρεγγυῶτο**—ὁσάκις ἐδίδοτο προσταγή.—**ὑπέμενε**—περιέμεναν, ἐστέκετο.—**παρηγγύα**—διέταπτεν.—**ὅτι πρῶμά τι εἶη**—ὅτι δυσκόλια τις, ἐμπόδιόν τι ἦτο.—**σχολῇ**—εὐκαιρία, κκιρός.—**παρελθόντι**—εὐκαιρίαν δὲν εἶχεν ὁ Ξενοφῶν ἀφ' οὗ προχωρήσῃ (καὶ ἀφ' οὗ ὑπάγῃ ἐμπρός).—**ιδεῖν**—νὰ ἴδῃ.—**σπουδῆς**—βίαιας.—**ἡ πορεία ἐρίγγετο τοῖς ὀπισθοφύλοξιν**—οἱ ὀπισθοφύλακες ἐπορεύοντο ὁμοίως πρὸς φεύγοντας.—**ἐνταῦθα**—τότε.—**ἀποθνήσκει**—φονεύεται.—**ἀγαθὸς**—ἀνδρείος.—**διαμπερὲς**—πέρα καὶ πέρα.—**τὴν κεφαλὴν**—κατὰ τὴν κεφαλὴν.

Β'. Λεώνυμος, Λακεδαιμόνιος ἀνδρείος στρατιώτης πεσὼν κατὰ τὸν πρὸς τοὺς Καρδοῦχοις πόλεμον, ὡς καὶ ὁ Ἀρκὰς Βασίλας.—**Σπολάς**, θερμάτινος ὄψραξ.

§ 19—23. **Α'.** **Ἐπεὶ**—ἀφ' οὗ.—**ἐπὶ σταθμὸν**—εἰς τὸν σταθμὸν.—**ὡσπερ εἶχεν**—καθὼς εὐρίσκατο.—**ἠτιᾶτο**—κατηγόρει, ἐμέμφετο.—**δοτι**—διότι.—**ἀνελέσθαι**—νὰ σηκώσωμεν· **ἀνελέσθαι**, ἀπκρέμφ. μέσ. ἄορ. τοῦ ἀναιροῦμαι.—**βλέπον**—κύτταξε, στρέψον τὰ βλέμματα.—**ὡς**—δοτι.—**ἄβυθα**—ἀδιάβατα.—**ἐπὶ ταύτῃ**—καὶ εἰς ταύτην τὴν ἔδον.—**ὄχλον**—πλήθος.—**τὴν ἔκβασιν**—τὴν εἰσοδον.—**ταῦτα**—διὰ ταῦτα.—**οὐχ ὑπέμενον**—δὲν περιέμενον.—**εἰ πως δυναίμην**—ἂν ἴσως δυ-

νηθῶ, μήπως θυγηθῶ. — φθάσαι — νά φθάσω. — πρὶν κατειλήφθαι τὴν ὑπερβολὴν — πρὶν καταληφθῆ ἢ κορυφή. — ἡγεμόνες — ἑδῆγοι. — ἐπει — ἔτε. — πράγματα — ἐνοχλήσεις. — αὐτῶν, γεν. διαίρ. — ὅπως ἡγεμόσιν εἰδοσί τὴν χώραν χρῆσαι μεθὰ — ὅπως μεταχειρισθῶμεν ὡς ἑδῆγοὺς γνωρίζοντας τὴν χώραν.

§ 23—26. Α'. Ἀγαρόντες — ἀφ' οὗ ἔφεραν. — ἤλεγχον — ἀνέκρινον. — διαλαβόντες — λαβόντες χωριστὰ τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον. — οὐκ ἔφη — ἠρνῆθη. — μάλα πολλῶν φόβων προσαγομένων — ἦν καὶ πολλῶν μέσων φόβου ἐγένετο χρήσις. — ἐπει — ἐπειδή. — ὀρῶντος τοῦ ἑτέρου — ἐν ᾧ ἔβλεπεν ὁ ἕτερος. — λοιπός — ὁ δὲ ἄλλος. — οὐ φαίη — ἠρνεῖτο, ἔλεγεν ὅτι δὲν γνωρίζει διὰ ταῦτα. — ὅτι — διότι. — παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη — ὑπανδρευμένη. — ἡγήσεσθαι — ὅτι θά δεῖξῃ εἰς αὐτούς. — ὑποζυγίους — με ὑποζύγια νὰ πορεύωνται. — δυσπάρσιτον — δυσκολοπέραστον. — ἄκρον — κορυφή. — παρελθεῖν — νὰ περάσωσι. — προκαταλήψοιτο — ἔάν τις δὲν θά προκαταλάβῃ.

§ 26—28. Α'. Ἐνταῦθα — τότε. — αὐτῶν, γεν. διαίρ. — ὑποστάς — ἀναλαβῶν, ἀναδεχθεὶς. — ὑφίσταται — ἀναλαμβάνει, ἀναδέχεται. — τῶν ὀπλιτῶν, γεν. διαίρ. — ἀντιστασιάζων — ἀμιλλώμενος, συνερϊζόμενος πρὸς αὐτούς. — ἔφονται — θά ἀκολουθήσωσι. — τῶν νέων, γεν. διαίρ. — ἐμοῦ ἡγουμένου — ἂν ἐγὼ εἶμαι ἑδῆγός. — ἐκ τούτου — μετὰ ταῦτα. — τῇ στρατιᾷ — εἰς τὴν στρατιάν. — εἰς τὰ τοιαῦτα — ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα.

Β'. Πελοσστής, στρατιώτης ἐλαφρῶς ὀπλισμένος, ὅστις ἀντὶ τοῦ ὄπλου, τῆς μεγάλης καὶ βάρους ἀσπίδος ἔφερε μικράν τινα καὶ ἐλαφράν ἀσπίδα, τὴν *πέλιτην*, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ τὸ ὄνομα φέρει. Ἡ *πέλιτη*, ἀσπίς μικρά καὶ ἐλαφροτάτη ἡμισελήνοειδῆς συνισταμένη ἐξ αἰγίσου δερμῆτος καὶ ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς Θραξῖ. Τῷ 460—450 π. Χ. εἰσῆγγαχεν αὐτὴν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ὁ Ἀθηναῖος Ἰφικράτης. — **Ὀπλίτης**, ὁ βάρους ὀπλισμένος πεζὸς στρατιώτης. Τὰ ὄπλα τῶν ὀπλιτῶν ἦσαν ἄλλα ἀλλὰ μὲν ἀμυντικά, ἄλλα δὲ ἐπιθετικά. Ἀμυντικὰ ὄπλα ἦσαν τὸ κράνος, ὁ θώραξ, αἱ κνημίδες καὶ ἡ ἀσπίς, καὶ ἐπιθετικὰ τὸ δόρυ, τὸ ξίφος καὶ ἡ μάχαιρα.

Κράνος, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν μαχητῶν, τοῦ ὁποίου μέρη ἦσαν: ὁ *σουλίσκος* α, τὸ *προμέτωπον* β, αἱ *παραναθίδες* γ (προφυλακτικὰ τῶν παρειῶν), τὸ *καλύπτρον τὸν τράχηλον* δ μετὰ βοείων ἱμάντων ὑπὸ τὸν πύγωνα, τὸ *μεταλλικὸν περιεκάλυμμα* ε, ὁ *κύμβαχος* ζ (ἡ καμρωτὴ κορυφή τῆς περιεκεφαλίας, ἐν ᾗ εἶναι ἐμπεπηγμένος ὁ λόφος), ὁ *λόφος* η.

Ὁ **θώραξ**, ἀποτελούμενος ἐκ δύο *γυάλων* (ἡμιθώρακίων) καλυπτόντων τὸ στήθος καὶ τὸ νῶτον εἶχε μέρη τὴν *χαλκὴν θωρακικὴν πλάκα* α, τὰ *ἐπώμια* β, ἅτινα δι' ἱμάντων ἦνουν τὸ στήθαλον καὶ νωτιαῖον μέρος τοῦ θώρακος γ, τὸν *ζωστήρα* δ, ὅστις συνεκράτει τοῦ θώρακος τὰ μέρη ὑπὲρ τὰ ἰσχία καὶ τὸ σῶμα φ, καλυπτόμενον ὑπὸ μεταλλικῶν πλακῶν. Ὁ *χαλκοῦς θώραξ* καὶ ἡ *σπολὰς* (θερμάτινος θώραξ) ἔφερετο ὑπὲρ τὸν χιτῶνα.

Κνημίδες, ἦσαν ἐλάσματα χαλκᾶ καλύπτοντα τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς κνήμης ἀπὸ τοῦ ἀστραγάλου μέχρι ἄνω τοῦ γόνατος, αἵτινες ἐστερεοῦντο διὰ *ποσπῶν* ἢ *ἐπισφουρίων*.

Ἀσπίς ἢ μεγάλη ἦτο φοσειδῆς (ἐλέγετο παρ' Ὀμήρῳ καὶ *σάκος* ἢ *βοεῖα* ὡς ἐκ δερμῆτος βοός κατεσκευασμένη) καὶ ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ποδῶν

μέχρι τοῦ στόματος ἔχουσα πλάτος 0,7 μέτρου, μήκος 1,40—1,60 καὶ βάρος 14—15 χιλιογράμμων, ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου **διείμαντος** (τελαμῶνος) καὶ εἶχεν ἐντός **πόρπακα** ἢ **λαβὴν** διὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ **ὄχανον**, δι' οὗ διήρχετο ὁ ἀριστερός βραχίον.—**Μεθυδρείς**, κάτοικος **Μεθυδρείου** πόλεως Ἀρκαδικῆς ἐπὶ ἀποτόμου ὄρους κατὰ τὴν ὁδὸν μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Ὀλυμπίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.—§ 1—24.

§ 1—3. **Α'.** Οἱ δέ, ἔνν. ὁ **Ξενοφῶν** καὶ ὁ **Χερίσοφος**.—**ἐμφαγόντας**—ἀφ' οὗ φάγωισιν ἀρπακτικὰ, ἐσπευσμένως.—**ἡγεμόνα**—ἐδηγόν.—**δήσαντες**—ἀφ' οὗ ἔδεσαν.—**αὐτοῖς**, ἔνν. **Ἀριστωνύμφ.** **Ἀγασία** καὶ **Ἀριστέα**.—**συντίθενται**—παρρηγέλλουσι.—**λάβωσι**—καταλάβωσι.—**σάλπιγγι**—διὰ τῆς σάλπιγγος.—**τούς μὲν**, ἔνν. **Ἀριστόνυμον, Ἀγασίαν** καὶ **Ἀριστέαν**.—**ἐπί**—ἐναντίον.—**ἐκβαθιν**—πέραςμα, ἔξοδον.—**αὐτοί**, ἔνν. ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Χερίσοφος.—**ἐκβαίνοντες**—ἐξερχόμενοι.—**συνθέμενοι**—συμφωνήσαντες.—**τὸ πλήθος**—κατὰ τὸν ἀριθμόν.—**ὡς**—περίπου.—**ἦν**—ἔπιπτε.—**πολὸν ὕδωρ**—πολλὴ βροχὴ.—**ἡγεῖτο**—ἐπορεύετο.—**λάβωιεν**—διαφύγωσι τὴν προσοχὴν τῶν πολεμίων.—**οἱ περιόντες**—οἱ κύκλιφορευόμενοι (2,000 ἔθειλονται!).—**ἐπεὶ**—ὅτε.—**διαβάνας**—ἀφ' οὗ διαβῶσιν.—**δρθιον**—ἀνήφορον.—**ὀλοιστρόχους**—λίθους στρογγύλους.—**ἀμαξίαιους**—σηκνωμένους, μεταφερομένους, δι' ἀμαξῶν, **φερόμενοι**—ὅτε ἐφέροντο πρὸς τὰ κάτω.—**παίοντες**—ἐπειδὴ ἐκτύπουν πρὸς τοὺς βράχους.—**διεσφενδονῶντο**—ἐξεσφενδονίζοντο μακρὰν.—**παντάπασιν**—καὶ πανταλῶς.—**πελάσαι**—νά πλησιάζουσιν.—**ἐνιοι**—μερικοί.—**τῶν λοχαγῶν**, γεν. διαίρ.—**δύναντο**, ἔνν. **πελάσαι**—ἂν μὲν δὲν ἠδύναντο νά πλησιάζωσι ταύτην τὴν εἴσοδον.—**ἐλειρῶντο**, ἔνν. **πελάσαι**, **ἐπεὶ**—ὅτε.—**οὐδὲν**—οὐδὲλως.—**δι' ὅλης τῆς νυκτός**—καθ' ὅλην τὴν νύκτα.—**ἦν**—ἦτο δυνατόν.—**τεκμαίρεσθαι**—νά συμπεραίνῃ τις.—**τῷ ψόφῳ**—ἐκ τοῦ κρότου.

Β' Σάλπιγξ, μουσικὸν ὄργανον χρησιμὸν εἰς τὸν στρατόν, τελετὰς καὶ κηδείας. ἐφευρέτης αὐτῆς ἐλέγετο ἡ Ἀθηναῖα. Ἡ σάλπιγξ γενικώτερον ἐθεωρεῖτο ὄργανον στρατιωτικὸν τῶν Τυρρηγῶν καὶ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Τυρρηγῶς Μαλεύς, ὁ υἱὸς Ἑρακλέους καὶ Ὀμφάλης, φέρεται ὡς ἐφευρέτης.

§ 3—10. **Α'.** Οἱ δέ, δηλὰ **οἱ δισχιλιοι**.—**περιόντες**—περιερχόμενοι.—**καταλαμβάνουσι**—εὐρίσκουσι.—**τούς μὲν...τούς δέ**—ἄλλους μὲν...ἄλλους δέ.—**κατακαίοντες**—φονεύσαντες.—**ὡς κατέχοντες**—νομίζοντες ὅτι κατέχουσι τὴν κορυφὴν.—**μαστός**—λόφος.—**παρ' ὄν**—πλησίον τοῦ ὀπίου.—**ἐφ' ἧ**—πλησίον τῆς ὀπίας.—**ἐπεὶ**—ὅτε.—**σιγῆ**—σιγὰ, μὲ σιγὴν.—**ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες**—ἐπλησίασαν χωρὶς νά ἐννοηθῶσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων.—**ἐπεὶ**—ὅταν.—**ἐφθέρξατο**—ἤχησεν.—**ἔντο**—ὠρμησεν, ἐκινήθησεν.—**ἀλαλάξαντες**—μὲ ἀλαλαγμόν.—**οὐκ ἐδέξαντο**—οἱ δὲ δὲν ἀντετάχθησαν.—**λιπόντες**—ἀφήσαντες.—**φεύγοντες**—ἐν τῇ φυγῇ.—**ἀκούσαντες**—ἀφ' οὗ ἤκουσαν.—**κατὰ**—διὰ.—**ἀτριβεῖς**—ἀπατήτους—δι' ἀπατήτων ἔδῶν.—**ἦ**—ὅπου.—**ἀνίμων**—ἔσυρον' **ἀνίμων**, παρατατικός τοῦ **ἀνιμάω**—ῶ.—**τοῖς δόρασι**—μὲ τὰ δόρατα.—**συνέμειξαν**—συνηνόθησαν, συνηντήθησαν μὲ τοὺς προκαταλαμβάνοντας (δισχιλίους) τὴν θέσιν (τὴν φανεράν ὁδόν).

§ 10—13. **Α'.** **Τῶν δπισθοφυλάκων**, γεν. διαίρ.—**ἤπερ**—διὰ ταύτης,

θεῖ ἤς ἀκριβῶς.—**εὐδοκιάτη**—εὐκολωτάτη ἦτο ἡ ὁδός.—**πορευόμενοι**—ἐν ᾧ ἐπορεύοντο.—**ἐντυγχάνουσι λόφῳ**—ἀπήντησαν λόφον.—**ἀποκόψαι**—νά ἀποκρούσῃσι, νά ἐκδιώξῃσι.—**διεζεύχθαι**—νά εἶναι καχωρισμένοι.—**ἐπορεύθησαν ἄν**—ἦθελον πορευθῆ.—**ἐκβῆναι**—νά περάσῃσι, νά διαβῶσιν.—**ἄλλη**—δι' ἄλλης ὁδοῦ.—**ἐνθα δὴ**—τότε λοιπόν.—**προσβάλλουσι**—ἐφορμῶσιν.—**ὄρθιους τοῖς λόχοις**—μέ τούς λόχους βαδίζοντας ἐν σχήματι στήλης καί ἔχοντας βάθος πολλὰ πλάσιον τοῦ μήκους.—**ἄφοδον**—ὁδόν πρὸς ἀναχώρησιν.—**τέως**—μέχρι τίνος, καθ' ὅν χρόνον.—**ὄλη**—ἔπου.—**οὐ προσίεντο**—ὁδὸν ἐδέχοντο.—**φυγῆ**—διὰ τῆς φυγῆς.—**καί ἐδόκει αὐτοῖς ὄρῳσιν ἕτερον λόφον**...—καί ἐνόμισαν αὐτοὶ βλέποντας ἔμπροσθεν ἄλλον λόφον νά πορευθῶσι πάλιν ἐναντίον τούτου.—**ὄρῳσιν**, ἔστ. πληθ. μετοχῆς.

Β'. Λόχος, σῶμα πεζῶν στρατιωτῶν 100 συνήθως. **ὄρθιοι λόχοι** ἔχοντες τοὺς 100 ἄνδρας τοῦ λόχου τεταγμένους τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον ἀφόνοντες διαλείμματα μετὰ τῶν λόχων. Κατ' ἄλλους οἱ **ὄρθιοι λόχοι** εἶναι παρατεταγμένοι εἰς μέτωπον 6 ἀνδρῶν καί 16 βάθους.

§ 13—14. **Α'.** **Ἐννοήσας**—φοβηθεῖς.—**μῆ**—μήπως.—**τὸν ἐλωκότα**—τὸν κυριευθέντα.—**ἐπιθόιντο**—ἐπιτεθῶσι: **ἐπιθόιντο**—εὐκτ. μέσ. ἄορ. τοῦ **ἐπιτίθειμαι**.—**παριοῦσιν**—προχωροῦντα, διαβαίνοντα.—**ἐπὶ πολὺ**—εἰς πολὺ διάστημα.—**ἄτε πορευόμενα**—ἐπειδὴ ἐπορεύοντο.—**τῷ αὐτῷ τρόπῳ**—κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.—**αἰροῦσιν**—κυριεύουσι.

§ 14—17. **Α'.** **Δοιπὸς ἦν αὐτοῖς**—ὑπελείπετο εἰς αὐτούς.—**ἐπὶ τῷ πυρὶ**—περὶ τὸ πῦρ.—**ὁ ὑπὲρ**—ὁ ὑπεράνω.—**τῆς νυκτός**—κατὰ τὴν νύκτα.—**ἐπεὶ**—ἄφ' οὗ.—**ἐγγὺς ἐγένοντο**—ἐπλησίασαν.—**δείσαντας αὐτοὺς (Καρδούχους)**—ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν **δείσαντας**, μετοχῆ ἄορ. τοῦ ῥήματος **δειδω**.—**ἀπολιπεῖν**—ἔτι αὐτοὶ ἀφῆκον.—**ὕπαγιν**—νά προχωρῶσιν.—**ὅπως προμοίξῃαν**—ἔπως πλησιασῶσι, φθάσωσι.—**προελθόντας**—ἄφ' οὗ προχωρήσωσιν.—**κατὰ τὴν ὁδὸν**—διὰ τῆς φανερᾶς ὁδοῦ.—**θέσθαι τὰ ὄπλα**—νά στρατοπεδεύσωσι.

§ 17—22. **Α'.** **Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ**—καί εἰς τοῦτον τὸν μετὰ τὸν χρόνον.—**πεφευγώς**—φυγὰς, δραμαίως.—**ὡς**—ἔτι.—**ἀπεκόπησαν**—ἀπεκρούσθησαν, ἔξεδιώχθησαν.—**τεθνήσκει**—ἔχουσι φονευθῆ.—**μὴ ἀλάμενοι**—μὴ κηδῆσαντες.—**κατὰ τῆς πέτρας**—ἄνωθεν τοῦ βράχου πρὸς τὰ κάτω.—**διαπραξάμενοι**—ἄφ' οὗ κατῴρθωσαν.—**ἐπ' ἀντίπορον λόφον τῷ μαστῷ**—εἰς ἀντικρὺ τοῦ μαστοῦ κείμενον λόφον.—**διελέγετο**—διεπραγματεύετο.—**ἐφ' ᾧ**—ὑπὸ τὸν ὄρον.—**συναμολόγει**—ὑπέσχετο, παρεδέχετο.—**συνερρῶσαν**—συνηθροίσθησαν, συνακέντρῶθησαν.—**συνερρῶσαν**, ἄορ. τοῦ **συχρῶ**.—**ἐπεὶ**—ἄφ' οὗ.—**ἴεντο**—ἔορμησαν.—**ἐπεὶ ἐγένοντο**—ἔτι ἐφοβήσαν.—**κατέαξαν**—κατασυνέτριψαν.—**ἀπέλιπεν**—ἐγκατέλειπεν.—**προσέδραμεν αὐτῷ ὀπλίτης**—ἔτραξεν ὀπλισμένος πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ.—**πρὸ ἀμοφῶν**—ὑπὲρ ἔκτου καὶ τοῦ ἑνοφῶντος.—**προβεβλημένος**—προβάλλων τὴν ἀσπίδα.—**ἀπεχόρει**—ἀπεσύρετο.

Β'. Λουσιεύς, κάτοικος τῶν **Λουσῶν**, πόλεως τῆς Ἀρκαδίας μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος.

§ 22—24. **Α'.** **Ἐκ τούτου**—Μετὰ ταῦτα.—**δομῷ ἐγένετο**—συνήλθε.—**δαμιλίσει**—ἀφθόνως.—**κονιατοῖς**—ἐν τῷ λάκκῳ κτιστῶν καὶ χρισμένων.—**διεπράξαντο**—κατῴρθωσαν.—**τοῖς ἀποθανοῦσι**—χάριν τῶν ἀποθανόντων, πρὸς τιμὴν

τῶν ἀποθανόντων.—*ἐκ τῶν δυνατῶν*—συμφώνως πρὸς τὰς δυνάμεις.—*νομίζε-
ται*—καθὼς ἦτο νόμιμος συνήθεια νὰ γίνωνται.—*ἀγαθοῖς*—εἰς ἀνδρείους ἄνδρας.

Β'. Κήδεις, ὁ ἐνταφιασμός τῶν νεκρῶν ἦτο ἱερὸν καθήκον παρὰ τοῖς ἀρ-
χαῖοις ἡμῶν προγόνοις, διὰ τοῦτο ὁ ἀπαντῶν νεκρὸν καὶ μὴ θυνάμενος νὰ κηδεύσῃ
αὐτὸν ἔρριπτε γῆν ἐπ' αὐτοῦ. Τὰ δὲ ἔθιμα ἦσαν ὅτι ἐλοῦετο ὁ νεκρὸς ὑπὸ τῶν
πληρωσιεστέρων συγγενῶν, ἐχρίετο, ἐστεφανοῦτο διὰ ταινιῶν καὶ ἀνθέων, ἐνεδύετο
λευκὰ καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ νεκροῦ ἐτίθετο ὄσολός, ὅστις καὶ *δανάκη* ἐλέγετο
πρὸς ἀπότισιν καύλου τῇ Χάρωνι. Ἐν τῇ τάφῳ ἐτίθεντο παντοῖα μικρὰ ἀντικει-
μενα καλούμενα *κτερίσματα*. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἠκολούθει ἐν τῇ νεκρικῇ οἰ-
κίῃ τὸ *περιδείπνον*, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθηγον οἱ συγγενεῖς. Τὴν δὲ τρίτην ἡμέ-
ραν ἐτελεῖτο θυσία τὰ *τρίτα*, καὶ τὴν ἐνάτην τὰ *ἐνάτα*. *Πένθους δὲ εἰδείξεις*
ἦσαν τὸ *κείρειν τὴν κόμην*, τὸ *ἀποθέτειν πᾶν κόσμημα*, τὸ *φέρειν μέλαν
ἱμάτιον* καὶ διήρκουν μέχρι τῆς *τριακοστῆς ἡμέρας*, ὅτε ἐτελεῖτο νέα θυσία, αἱ
τριακάδες. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐστέφεοντο οἱ τάφοι διὰ ταινιῶν
καὶ ἐτελούντο περὶ αὐτοὺς *χοαὶ* καὶ *θυσίαι*, αἵτινες *ἐναγίσματα* ἐλέγοντο, καὶ
κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς θανάτου τὰ *νικώσια*. Ὅτε δὲ νεκροῦ τινος σῶμα δὲν ἀνευ-
ρίσκετο, ὡς ἐν μάχῃ ἢ ναυαγίῳ, ἐτελεῖτο πλαστὴ κηδεῖα καὶ τῇ ἀνηγείετο κενστά-
φιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 7—14.

§ 7—10. **Α'.** *Ἐντεῦθεν*, ὁ γλα δὴ ἀπὸ τοῦ *Τηλεβόου ποταμοῦ*—ἀπ' ἐκεῖ.
—*ὡς δέκα*—περίπου 10.—*βασιλεία*—ἀνάκτορα.—*μεστὰς*—γυμνάσιον ἀπὸ πολλὰ
τρόφιμα.—*στρατοπεδενομένων αὐτῶν*—ἐν ᾧ αὐτοὶ ἐστρατοπεδεύοντο.—*γίγνε-
ται*—ἔπασε.—*νυκτός*—κατὰ τὴν νύκτα.—*ἔωθεν*—ἀπὸ τὸ πρῶν.—*διασηκῆσαι*—
νὰ διαμοιρασθῶσι κατὰ σκηνὰς καὶ τάξεις καὶ οἱ στρατηγοὶ εἰς τὰ χωρία.—*ἀσφα-
λὲς εἶναι*—ὅτι τοῦτο ἦτο ἀσφάλεια.—*διὰ τὸ πλῆθος*—ἕνεκα τῆς πολλῆς χιό-
νος.—*ἐνταῦθα ἐν ταῖς κόμαις*—ἐδῶ.—*ἀγαθὰ*—ἀναγκαῖα, κατάλληλα.—*ἱε-
ρεῖα*—ζῆνα.—*ἀσταφίδας*—σταφίδας.—*παντοδαπὰ*—διάφορα.—*τῶν δὲ ἀποσκε-
δαννυμένων*—ἐκ τῶν ἀπομακρυνομένων.—*ὅτι κατίδοιεν*—ὅτι διεκρίναν, εἶδον
ἀκριβῶς.—*νύκτωρ*—ἐν καιρῷ νυκτός.—*φαίνοντα*—ὅτι ἐφώτιζον, ἔλαμπον.—
πολλὰ πυρὰ—πολλὰ φωτιά.

Β'. Σταθμός, κατάλυμα διὰ τοὺς ἔδοιπόρους καὶ ἔδοιποροῦντας στρατιωτάς.
Ἐν τῇ Περσικῇ κράτει ὠνομάζοντο σταθμοὶ οἱ τόποι, ἔνθα ὁ βασιλεὺς κατὰ τὴν
ἔδοιπορίαν του συνέβηζε νὰ καταλύῃ καὶ νὰ διανυκτερεύῃ καὶ ἰσοδυνάμει πρὸς
δρόμον μιᾶς ἡμέρας, ἧτοι διάστημα ὃ παρασχηθῶν—150 σταδίους.—*Παρασά-
γης*, μέτρον περσικὸν ἔδοθ' ἰσοδύναμον πρὸς 30 σταδίους, τῶν ἐποίων ἕκαστος εἶ-
χεν 125 βήματα, ἧτοι 3750 βήματα ἢ 3¼ τοῦ γερμανικοῦ μιλίου.—*Στάδιος*, διά-
στημα 125 βημάτων, μέτρον μήκους.—*Τάξις*, σῶμα στρατιωτικόν.

§ 10—14. **Α'.** *Δη*—λοιπόν.—*συναγαγεῖν*—νὰ συναθροίσωσι.—*πάλιν*—ὀπί-
σω.—*ἐντεῦθεν*—μετὰ ταῦτα, ἔπειτα.—*διαιθριάξιν*—ὅτε ἤρχιζε νὰ ἔκαστερῶνῃ,
ν' ἀνοίγῃ ὁ καιρὸς.—*νυκτερουόντων*—ἐν ᾧ αὐτοὶ διενυκτέρευον.—*ἐνταῦθα*,
τοπικόν.—*ἀπλετος*—ἄφθονος.—*συνεπτόδιον*—ἡμπόδιον νὰ βαδίσωσι, συνέσφιξε
τοὺς πόδας τῶν ζῶων.—*ὄκνος*—δισταγμός.—*ἀνίστασθαι*—νὰ σηκῶνῶνται.—
ἀλεινόν—θερμαντικόν μέσον.—*κατακειμένων*—ὅτε κατέκειντο.—*ὄτω μῆ*

παραρρυνείη—εἰς ὅποιον ἐξ αὐτῶν δὲν ἤθελε καταπέσει ἐκ τῶν πλαγίων ἢ χιῶν ἢ ὅποια εἶχε πέσει ἐπάνω.—*ἐπεί*—ἐπειδὴ.—*τάχα*—ταχέως.—*ἀφελόμενος*—ἀφαιρέσας ἀπὸ ἐκείνου.—*ἐκ δὲ τούτου*—μετὰ ταῦτα.—*ἐχρίοντο*—ἠλείφοντο.—*χρῆμα*—χρῆσμα, λίπος *σύνιον*—ἐκ χοίρου.—*ἐκ τῶν πικρῶν*, δηλ. ἀπὸ τῶν ἀμυγδαλῶν.—*τερμίνθινον*—τρεμεντίναν.—*μύρον*—εὐώδες ἔλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄. — § 1—36.

§ 1—3. **Α΄.** *Τῇ ὑστεραίᾳ*—τὴν ἐπομένην ἡμέραν.—*πορευτέον εἶναι*—ὅτι ἔπρεπε νὰ πορευθῶσιν.—*ὄπη*—ὄπου.—*δύναιτο*, ἔνν. *πορευέσθαι*.—*πρὶν συλλεγῆναι*—πρὸ τοῦ συνελθῆναι.—*συσκευασάμενοι*—ἀφ' οὗ ἠτοίμασαν τὰ πράγματα.—*ἡγεμόνας*—ἐξηγούς τῆς ὁδοῦ.—*ὑπερβαλόντες*—ἀφ' οὗ ἐπέρασαν.—*ἐφ' ᾧ*—πλησίον τοῦ ἑποίου.—*πρὸς τὸν ὀμφαλὸν*—μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ.—*πρόσω*—μακράν.

Β΄. *Τιρίβαζος*, ὑπαρχος τῆς δυτικῆς Ἀρμενίας.—*Εὐφράτης*, ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀραράτ, διατερεῖ τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας.

§ 3—5. **Α΄.** *Ἐντεῦθεν*—ἀπ' ἐδῶ (ἀπὸ τῶν Εὐφράτην).—*χαλεπὸς*—ἐπικίνδυνος.—*ἔπνει*—ἐφύσα.—*παντάπασιν*—παντελῶς.—*πηγνύς*—παχώνων.—*ἀποκαίων*—καταξηραίνων.—*ἐνθα δὲ*—τότε λοιπόν.—*μάντεων*, γεν. διατρ.—*σφαγιάσασθαι*—νὰ προσφέρωσι θυσιάαν.—*περιφανῶς*—ὀλοφάνερα.—*πᾶσιν ἔδοξεν*—εἰς ὅλους ἐφάνη.—*ἀνεῖναι*—ὅτι ἐκόπασεν, ἔπαυσε.—*τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος*—ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου.—*τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν ἀνδραπόδων*, γεν. διατρ.—*ἀνδραπόδα*—αἰχμάλωτοι.—*ἀπώλετο*—ἐχάθησαν.—*ὡς τριάνοντα*—περίπου 30.—*διεγένοντο*—διήλθον, ἐπέρασαν.—*ὄψε*—ἀργά.—*προσιόντες*—προσερχόμενοι.

§ 5—7. **Α΄.** *Πάλαι*—πρὸ πολλοῦ.—*οἱ ἡκοντες*—ἐκείνοι, οἱ ἑποιοὶ ἦλθον.—*οὐ προσέειπον*—δὲν ἀφῆκαν νὰ πλησιάζωσι.—*τοὺς ὀφίζοντας*—ἐκείνους, οἱ ἑποιοὶ προσήλθον ἀργά.—*εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς*—ἂν δὲν ἐδίδον εἰς αὐτούς.—*σιτυροὺς*—ἄρτον.—*βρωτῶν*—φαγώσιμον.—*διατηκομένης*—ἐπειδὴ ἔλυωνεν ἐντελῶς.—*βόθροι*—λάκκοι.—*ἔστε ἐπὶ τὸ δάπεδον*—μέχρι τοῦ ἐδάφους.—*οὐ δὲ*—ὄπου βεβαίως.—*παρῆν*—ἦτο δυνατόν.—*μετρεῖν*—νὰ μετρήσῃ.

§ 7—9. **Α΄.** *Ἐντεῦθεν*—ἀπ' ἐκεῖ.—*ἐπιούσαν*—τὴν ἀκόλουθον.—*τῶν ἀνθρώπων*, γεν. διατρ.—*ἐβουλιμάσαν*—ἐξηγνήθησαν ἀπὸ μεγάλης πείναν.—*καταλαμβάνων*—ἐβρίσκων καθ' ὁδόν.—*ὅτι εἶη*—τί ἦτο.—*τῶν ἐμπείρων*, γεν. διατρ.—*ἐκ τῶν ἐχόντων πείραν τοῦ πάθους*.—*σαφῶς*—καθαρῶς.—*ἀναστήσονται*—θὰ σηκωθῶσι.—*περιῶν*—περιελθῶν.—*ἐπειδὴ*—ὅτε.—*ἐμφάγοιεν*—ἤθελον φάγει ἀρπακτικῶς.—*διεδίδου*—διεμοίραζε.—*διέτεμπε*—ἔπεμπεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

§ 9—15. **Α΄.** *Πορευομένων*, δηλ. αὐτῶν—ὅτε αὐτοὶ ἐπορεύοντο.—*ἀμφὶ κνέφας*—περὶ τὸ σουροῦπωμα, σκοτεινίασμα.—*πρὸς τῇ κρήνῃ*—παρὰ τὴν βρύσιν, πηγῆν.—*καταλαμβάνει*—ἐβρίσκει.—*τοῦ ἐρύματος*—τοῦ ὀχυρώματος.—*τίνας εἶεν*—τίνας ἀνθρώποι εἶναι.—*ὅσον παρασάγγην*—σχεδόν, περίπου ἓνα παρασάγγην.—*ἐπεί*—ἐπειδὴ.—*ὄψε*—ἀργά.—*κώμαρχον*—ἀρχηγόν τοῦ χωρίου.—*τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν*, γεν. διατρ.—*οἱ μὴ δυνάμενοι*—ἐκείνοι, οἱ ἑποιοὶ δὲν ἠδύναντο.—*διατελέσαι τὴν ὁδὸν*—νὰ ἀποτελειώσωσι τὴν ὁδόν.—*ἄσιτοι*—νηστικοί.—*ἐνταῦθα*, τοπικόν.—*ἀπώλοντο*—ἐχάθησαν ἐξ ἀσιτίας καὶ τοῦ φύχους.—*τῶν*

στρατιωτῶν, γεν. διακρ.—**ἔφείποντο**—ἐπηκολούθουν.—**συνειλεγμένοι**—συνήθροισμένοι, συγκεντρωμένοι, σωρηδόν.—**ἔλειποντο**—ὑπελείποντο.—**οἱ διεφθαρμένοι**—οἱ βεβλαμμένοι.—**τοὺς ὀφθαλμούς**—κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς.—**τοὺς δακτύλους**—κατὰ τοὺς δακτύλους.—**ἀποσσηπότες**—οἱ ὅποιοι εἶχον ἔσπαρσας.—**ἐπικουρημα τῆς χιόνος**—βοήθημα κατὰ τῆς χιόνος, βοηθητικὸν μέσον, προφυλακτικόν.—**τοῖς ὀφθαλμοῖς**—διὰ τοὺς ὀφθαλμούς.—**ἔχων**, τροπ. μετοχή.—**καὶ μηδέποτε ἡσυχίαν ἔχοι**—καὶ μηδέποτε ἡσυχάζῃ.—**εἰς τὴν νύκτα**—κατὰ τὴν νύκτα.—**ὑπολύοιτο**—ἀν βγάλλῃ τὰ υποδήματα, [ὑπολύονται, ὑποδένονται].—**ὑποδεδεμένοι**—μέ τὰ υποδήματα.—**εἰσεδύοντο**—εἰσῆρχοντο ἐντὸς τῶν ποδῶν.—**οἱ ἱμάντες**—τὰ λωρία.—**περιεπήγγυοντο**—ἐπάχωνον ὀλόγυρα.—**ἐπέλιπε**—ἐφθάρησαν.—**καρβάτιναι**—μονόδερμα υποδήματα.—**νεοδάρτων**—νεοφαρμμένων.

Β'. Σατραπίης, λέξις περὶκῆ δηλοῦσα κύριον ἐπαρχίας. Οὗτος ἦτο ὁ τίτλος τῶν διοικητῶν τῶν μεγάλων ἐπαρχικῶν διαίρεσεων τοῦ περσικοῦ κράτους.—**ὑποδῆμα** τῆς ἐνδύσεως τοῦ ποδὸς ἐγένετο χρῆσις ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ὑποδηματορράφοι ὑπῆρχον ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ παντοῖα ἦσαν τὰ εἶδη τῶν υποδημάτων.—**Καρβάτιναι**, ἦσαν μονόδερμα υποδήματα ἀκατεργάζουτο δέρματος, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν λεγόμενα **γουροτσόρουχα**.

§ 11:—22. **Α'.** **ὑπελείποντο**—ἔμειναν ὀπίσω.—**τῶν στρατιωτῶν**, γεν. διακρ.—**ἰδόντες**—ἀφ' οὗ εἶδον.—**μέλαν τι χωρίον**—μαθρὸν τινα τόπον, μέρος μαύρης γῆς.—**διὰ τὸ ἐκλειομέναι αὐτόθι τὴν χιόνα**—ἐπειδὴ εἶχεν ἐκλείψει αὐτοῦ ἡ χιών.—**ἤκαζον τετηκέναι**—συνεπέρινον ὅτι εἶχε λυῦσαι ἢ χιών **τετηκέναι**, ἀπαρμφ. παρκ. τοῦ **τήκω**.—**ἔτειήκει**—εἶχε λυῦσαι.—**διὰ κρήνην τινὰ**—ἐνεκα πηγῆς τινος.—**ἀτμίζουσα**—ἀτμὸν ἐξάγουσα, ἀχνίζουσα.—**ἐν νάπη**—εἰς θασῶδη τινὰ κοιλάδα.—**ἐνταῦθα**, τοπικόν.—**ἐκτραπόμενοι**—λοξοδρομοῦντες.—**οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι**—ἤρνούοντο νὰ προχωρῶσι, νὰ πορεύωνται.—**ὡς ἦσθετο**—μόλις ἔμαθον (ὅτι ἤρνούοντο νὰ πορεύωνται).—**ἔδειτο αὐτῶν**—παρεκάλει αὐτούς.—**πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ**—μέ πᾶν μέσον καὶ μέ πάντα τρόπον.—**μὴ ἀπολείπεσθαι**—νὰ μὴ μένωσιν ὀπίσω.—**συνειλεγμένοι**—συγκεντρωμένοι, σωρηδόν.—**τελευτῶν**—καὶ εἰς τὸ τέλος.—**ἐχαλέπαιεν**, ὠργίζετο, ἡγανάκτει.—**οὐκ ἂν δύνασθαι**—ἔλεγον ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσιν.—**ἐνταῦθα**—τότε.—**κράτιστον**—χρησιμώτατον, ὠφελιμώτατον.—**φοβῆσαι**—νὰ φοβήσῃσι, νὰ τρομάξωσι.—**μὴ ἐπίοιεν**—ἵνα μὴ ἐπιπέσωσιν οἱ πολέμιοι κατὰ τῶν ἀρρώστων, κατὰ τῶν πασχόντων.—**ἤδη**—πλέον.—**προσῆσαν**—ἐπλησίαζον.—**πολλῶ θορόβῳ**—μέ πολὺν θόρυβον.—**διαφερόμενοι**—φιλονοκῶντες.—**ἀμφὶ ὧν εἶχον**—ἐνεκα ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶχον λάθει.—**ἐνθα δὴ**—τότε λοιπόν.—**ἄτε ὑγαιόντες**—ἐπειδὴ ἦσαν ὑγιεῖς.—**ἐξαναστάντες**—σηκωθέντες.—**εἰς τοὺς πολεμίους**—κατὰ τῶν πολεμίων.—**οἱ δὲ κάμνοντες**—οἱ δὲ ἀσθενεῖς.—**ἀνακραγόντες**—κραζάντες μεγαλοφῶνως.—**δείσαντες**—φοβηθέντες.—**ἦκαν αὐτούς**—ὠρμησαν, ἐρρίφθησαν.—**ἐπ' αὐτούς**—πρὸς αὐτούς.—**πρὶν διελθεῖν**—πρὶν διέλθωσιν.—**ἐγκεκαλυμμένους**—σκεπασμένους.—**καθειστήκει**—εἶχε διορισθῆ.—**παριῶν**—προχωρῶν.—**σκέψασθαι**—νὰ παρατηρήσωσι.—**τὸ κωλύον**—τὸ ἐμποδίζον.—**ἐνταῦθα**—τότε.—**καταστησάμενοι**—διορισκάντες.—**πρὸς ἡμέραν ἤν**—ἐξἡμέρωνεν, ἐπλησίαζε νὰ ἐξημερώσῃ.

§ 22—23. **Α'.** **Ἐν τούτῳ**—εἰς τοῦτον τὸν μεταξὺ χρόνον.—**τῶν ἐκ τῆς κώμης**—τινάς ἐκ τῶν ἐν τῇ κώμῃ.—**σκεπομένους**—ἵνα ἴδωσιν.—**οἱ τελευταῖοι**,

οἱ ὀπισθοφύλακες.— **ιδόντες**—δτε εἶδον.—**κομίζειν**—νά φέρωσι.—**πρός τῆ κώμῃ**—πλησίον τοῦ χωρίου.—**ἐπεὶ**—ἔταν.—**συνεγένοντο ἀλλήλοις**—συνητήθησαν.—**διαλαχόντες**—διά κλήρου διαμοιράσαντες.—**ἀφιέναι ἑαυτὸν**—νά ἀφίσωσιν αὐτόν.—**θέων**—τρέχων.—**εἰλήχει**, ὑπερσ. τοῦ **λαγχάνω**—εἶχε λάθει διά κλήρου.—**καταλαμβάνει**—ἐβρίσκει.—**κωμήτας**—τούς κατοίκους τῆς κώμης.—**καμαρχον**—ἀρχηγόν, ἀρχοντα τῆς κώμης.—**εἰς δασμόν**—διά φόρον.—**βασιλεῖ**—χάριν τοῦ βασιλέως.—**ἀνήρ**—δύζυγος.—**θηράσων**—ἐνα κυνηγῆσαι.—**οὐχ ἕάλω**—δέν ἐβρέθη.

§ 23—28. **Α'.** **Κατάγειοι**—ὑπόγειοι.—**στόμα**—εἰσόδος.—**ὡσπερ φρέατος**—ὡς στόμα πηγαδίου.—**εὐρεῖται**—πλκταίει.—**τοῖς ὑποζυγίοις**—διά μὲν τὰ ζῷα.—**ὄρουκται**—κατεσκευασμένοι διά σκαφῆς.—**ἐπὶ κλίμακος**—διά κλίμακος.—**οἰες**—πρόβατα.—**ἐκγονα**—τά μικρά τούτων (**ἔριφοι**, **ἀμνοί**, **μόσχοι**, **γεσσοί**)—**χιλῶ**—μέ ξηρόν χόρτον.—**ἰσοχειλεῖς**—ἴσα με τὰ χεῖλη τῶν ἀγγείων.—**γόνατα**—κόμβους.—**ὁπότε διψῶ**—δσάκις ἐδίψα τις.—**μύζειν**—νά βυζᾶναι.—**εἰ μὴ ἐπιχέοι**—ἂν δέν ἔχυνέ τις.—**πάνυ ἡδὺ**—πολύ νόστιμον.—**συμμαθόντι**—εἰς ἐκίνων, δστις συνείθεος.—**τό πῶμα**—τό ποτόν.

Β'. **Κρατῆρ**, ἀγγεῖον κεράμιον ἢ ἐκ πολυτίμου μετάλλου, εὐρὺ ἔχον τό στόμα, ἐν τῷ ὀπίῳ ὁ οἰνοχόος ἀνεμίγνυσι μεθ' ἡζυτος τόν πινόμενον οἶνον.

§ 28—30. **Α'.** **Θαρρεῖν**—νά μὴ φοβῆται.—**ἀντεπλήσαντες**—ἀφ' οὗ γεμίσωσι πρὸς ἀνταμοιβὴν **ἀπίασιν**—θὰ ἀπέλθωσιν.—**ἐξηγησάμενος**—δτι ὑπέδειξεν—**ἀγαθόν τι**—ὀφελίμὸν τι.—**ἔστ' ἂν γέγονται**—ἔως δτου φθάσωσιν.—**ὁ δὲ**—δὴλ. ὁ **κωμάρχης**.—**φιλοφρονούμενος**—δεικνύων φιλικὴν διάθεσιν καὶ εὐγένειαν.—**ἔφρασεν**—ἐφκνέρωσε.—**κατορωρυγμένος**—χωσμένος, τοποθετηγμένος ἐν λάκκοις.—**ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις**—μέ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐν ἀφθονίᾳ.—**ἐν φυλακῇ**—ἐπιχέοντες—**φυλάσσοντες**.—**δοῦ**—μαζί.—**ἐν ὀφθαλμοῖς**—πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των.

§ 30—34. **Α'.** **Παρίοι**—διήρχετο, ἐπέρνυ κώμην.—**ἐτρέπετο**—ἐπορεύετο.—**κατελάμβανε**—ἐβρίσκειν.—**εὐωχομένους**—τούς στρατιώτας νὰ συμποσιάζωσιν.—**εὐθιμονούμενους**—νά εἶναι χαρούμενοι.—**οὐδαμῶθεν**—ἀπὸ κωμικῶν οἰκίαν δέν ἄφηνον αὐτούς νὰ ἀπέρχωνται.—**πρὶν παραθεῖναι**—προτοῦ προσφέρωσιν εἰς αὐτούς.—**ἄριστον**—γεῦμα.—**οὐκ ἦν**—δέν ὑπῆρχεν οἰκία.—**οὐ παρετίθεσαν**—δέν προσέφερον.—**ὁπότε**—δσάκις.—**προσιεῖν**—νά πῆ εἰς ὑγείαν τινός.—**εἶλκεν**—ἔσφραεν.—**ἔκθεν**—ἐκ τοῦ ὀπίου κρατῆρος.—**ἐπικύπαντα**—ἀφ' οὗ σκύψαι.—**ἔδει σίνε**—ἐπρεπε νὰ πίνῃ.—**ὄφοῦντα**—ροφιστά.—**τῶν συγγενῶν**, γεν. διαίρ.—**ἴδοι**—ἦθελεν ἴδει.—**πρὸς ἑαυτὸν**—πλησίον του, μαζί του.—**ἐπεὶ**—ἔταν.—**στεφάνοις**—μέ στεφάνους.—**χιλοῦ**—χόρτου.

§ 34—36. **Α'.** **Ἐπεὶ**—ἀφ' οὗ.—**ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο**—ἕκαμαν ἀναμεταξύ των φιλοφρονήσαντες.—**κοινῆ**—ἀπὸ κοινῶ.—**ἀνηρώτων**—ἐξήταζων.—**περσίσζοντος**—δμιλοῦντος τὴν περσικὴν γλῶσσαν.—**τίνι**—διά τίνα.—**βασιλεῖ**—διά τὸν βασιλέα.—**δασμός**, ἐνν. **εἶεν**—δτι οἱ τρεφόμενοι ἴπποι εἶναι φόρος.—**ἦ**—πὸ ἦτο.—**οἰκέτας**—οἰκείους του.—**εἰλήφει**—εἶχε λάθει.—**ἀναθρέψαντι**—ἀφ' οὗ θρέψῃ.—**παλαιότερον**—γεροντότερον.—**καταθῆναι**—νά προσφέρῃ αὐτόν θυσίαν.—**δτι**—διότι.—**δεδιώξ**—φοβούμενος.—**ἐκεκάωτο**—εἶχε ταλαιπωρηθῆ.—**τῶν πόνων**, γεν. διαίρ.—**ταύτη**—ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ.—**μειονες**—μικρότεροι, κοντότεροι.—**τῶν περσικῶν**, γεν. συγκριτικῆ.—**θυμειδέστεροι**—

ἀγριώτεροι, δυσπειθέστεροι. — **ἐνταῦθα** = τότε. — **δὴ** = λοιπόν. — **σακία** = μικροῦς σάκκου. — **περιειλεῖν** = νὰ περιδένωσι. — **περιειλέω** = ὠ = περιδένω. — **κατεδύοντο** = ἐχώνοντο.

Β'. Χάλυβες, οἱ μετὰ ταῦτα Χαλδαῖοι, λαὸς διεσπαρμένος εἰς μεγάλην ἔκτασιν πρὸς ἀνατολῆς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, τραχὺς τὰ ἦθη, εἰς ἀλίειας ζῶν καὶ ἐργασίας τῶν μεταλλείων ἔθεωροντο δ' ὡς οἱ πρῶτοι ἐφευρόντες τοῦ χαλκοῦ τὴν ἐξεργασίαν καὶ οἱ Ἕλληνες κατ' αὐτοὺς ὠνόμασαν τὸν **χάλυβα**, ὡς παρ' αὐτῶν τὸ πρῶτον λαβόντες τοῦ μετάλλου τούτου τὸ εἶδος. — **Ἥλιος**, υἱὸς τοῦ **Τιτάνος Ὑπερίωνος** καὶ τῆς **Θείας**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'. — § 1—27.

§ 1—3. **Α'.** **Ἐκ δὲ τούτων** = μετὰ δὲ ταῦτα. — **ἐπέλειπε** = ἔλειπον, ἐτελείωνον. — **χωρία ἰσχυρά** = θέσεις ὀχυράς, φρούρια ὀχυρά. — **ἀνακεκομισμένοι** = εἶχον μετακομίσει. — **ἐπεὶ** = ὅτε. — **χωρίον** = τόπον ὀχυρόν. — **συνεληλυθότες ἦσαν** = εἶχον συνέλθει. — **προσέβαλλεν** = ἐφόρμα. — **εὐθὺς ἦκων** = ἀμέσως ὡς ἦλθεν. — **ἀπέκαμινεν** = ἐκουράσθη. — **προσῆει** = προσήρχετο. — **οὐ γὰρ ἦν** = διότι δὲν ἴδυναντο αὐτοὶ (οἱ περὶ τὸν Χειρίσοφον) ἄθροον. — **περιστήναν** = νὰ περικυκλώσωσι τὸν ὀχυρόν τόπον. — **κύκλω ἀπότομον** = ἦτο ἐλόγυρα ἀπότομος ὁ ὀχυρὸς τόπος.

Β'. Τάχοι, λαὸς Ἀσιανός, οἰκῶν μετὰ τὸν Εὐξείνου Πόντου καὶ Ἀρμενίας πλησίον τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ.

§ 3—8. **Α'.** **Ἐνταῦθα δὴ** = τότε πλέον. — **εἰς καλὸν ἤκετε** = εἰς κατὰλληλον περίστασιν ἦλθετε. — **αἰρετέον** = πρέπει νὰ κυριευθῆ, πρέπει ἡμεῖς νὰ κυριεῦσωμεν τὸ χωρίον. — **κοιῆ** = ἀπὸ κοινοῦ. — **ἐβουλεύοντο** = ἐσκέπτοντο. — **ἐρωτῶντος** = ἐπειδὴ ἠρώτα. — **πάροδος** = διάβασις, πέραμα. — **ταύτη** = διὰ ταύτης. — **παριέναι** = νὰ διαβαίνῃ, νὰ περνᾷ. — **κυλινδοῦσι** = κυλίουσιν. — **ὑπὲρ ταύτης τῆς ὑπερεχούσης πέτρας** = ἄνωθεν τοῦ ὑπερέχοντος τούτου βράχου. — **καταληφθῆ** = ὅποιον δὲ εὕρωσιν οἱ κυλιόμενοι λίθοι. — **οὕτω διατίθεται** = εἰς τοιαύτην κατάστασιν καταντᾷ. — **ἄμα** = συγχρόνως. — **συντετριμμένους** = ἔχοντας θραυσμένα καὶ σκέλη καὶ πλευράς. — **ἀναλώσωσιν** = τελειώσωσι. — **παριέναι** = νὰ διαβαίνωμεν. — **ἐκ τοῦ ἐναντίου** = ἀντιπαρτεταγμένους. — **εἰ μὴ** = παρά. — **ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους** = τούτους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι ὀλίγοι. — **τούτων**, γεν. διακρ. — **δεῖ βαλλομένους διελθεῖν** = πρέπει νὰ διελθῶμεν λιθοβολούμενοι. — **ὄσον** = σχεδόν. — **δασὺ** = κατάφυκτον. — **πίτυσι μεγάλαις** = ἀπὸ πίτυς μεγάλας. — **διαλειπούσαις** = ἀπεχούσαις ἀλλήλων, χωρισμένας ἢ μία ἀπὸ τῆν ἄλλην. — **ἀνθ' ὧν** = ὅπισθεν τῶν ὀπίσθων. — **ἐστηκότες** = ἄν σταθῶσιν. — **ἂν πάσχοιεν** = ἤθελον πάθει. — **φερομένων** = διὰ χειρὸς ῥιπτομένων. — **τὸ λοιπόν** = τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χωρίου. — **ὡς** = περίπου. — **λωφῶσωσιν** = παύσωσιν. — **παραδραμεῖν** = νὰ περάσωμεν δραματικῶς. — **ἐπειδὴν** = ὅταν. — **φέρονται** = ῥίπτονται. — **αὐτὸ ἂν τὸ δέον εἴη** = αὐτὸ ἴσα εἶναι, τὸ ὅποιον κυρίως πρέπει νὰ γίνῃ (τὸ ὅποιον δύναται νὰ μᾶς ὠφελήσῃ). — **θάττον** = ταχύτερον. — **ἐνθεν** = εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὀπίθεν. — **μικρὸν ἔσται ἡμῖν παραδραμεῖν** = μικρόν τι διάστημα θὰ ἔχωμεν νὰ διατρέξωμεν (νὰ περάσωμεν) δραματικῶς. — **ἀπελθεῖν ῥάδιον** = καὶ εὐκόλον νὰ ἐπιστρέψωμεν.

Β'. Πλήθρον, μέτρον ἐκτάσεως 100 ποδῶν. — **τρία ἡμίπλεθρα** = 150 πόδες. — **ἡμίπλεθρον** = 50 πόδες.

§ 8—13. Α'. Ὡς=περίπου 70.—τῶν ὀπισθοφυλάκων, γεν. διαίρ.—
ἐφέστασαν, ὑπερσ. τοῦ ἐφίσταμι=εἶχον σταθῆ.—ἐνθα δὴ=τότε λοιπόν.—μη-
χανᾶται=ἐπινοεῖ.—προὔτρεχεν=εἰσώρμα, ἔτρεχε πρὸς τὰ ἐμπρῶς.—ὄφ' ᾧ=
ὑποκάτω τοῦ ὅποιου ἦτο.—ἐπειδὴ φέροντο=ὅταν οἱ λίθοι ἐρρίπτοντο.—ἀνε-
χαζεν=ἀνεχώρει, ἐπέστρεφεν.—εὐπετιῶς=εὐκόλως, εὐκινήτως, γρήγορα.—προ-
δρομῆς=εἰς ἕκαστον δὲ προτρέξιμον.—πιτρῶν=ἀπὸ λίθους.—δείσας=ἐπειδὴ
ἐφοβήθη.—μῆ=μῆπως.—οὐ παραδράμη=δὲν τρέξῃ δραμακίως.—παρακαλέσας
=παρορμησάς.—χωρεῖ=πορεύεται.—παρέχεται=ἔαπερνᾷ.—παριόντα=ὄτι ἔα-
περνᾷ.—ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ=πιάνει αὐτόν.—ἴτυος=ἀπὸ τῆν περιφέρειαν τῆς
ἀσπίδος.—παραθεῖ=ἔαπερνᾷ.—ἀντεποιοῦντο=ἐπιλονικουν.—ἀρετῆς = ἕνεκα
ἀνδρείας.—αἰροῦσι=κυριεύουσιν.—ἠνέχθη=ἐρρίφθη.—ἐπισπᾶται=σούρει.

Β'. Καλλίμαχος, λοχαγὸς τῶν ἐπιλιτῶν ἐκ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Παρρασίας.—Εὐ-
ρύλοχος, γενναῖος ἐπιλιτῆς ἐκ τῆς πόλεως Λουσῶν τῆς βορείου Ἀρκαδίας.—Ἀρι-
στόνυμος, γενναῖος ἀρχηγὸς ἐκ τῆς πόλεως Μεθυδρίου τῆς Ἀρκαδίας.—Αἰνίας,
λοχαγὸς Ἑλλῆν ἐκ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεως Στυμφάλου φονευθεὶς ἐν τῇ πρὸς
τοῦς Ταύρους ἀγῶνι.

§ 13—19. Α'. Ἀλκιμώτατοι=ἀνδρείοτατοι.—καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν=συνε-
πλέκοντο.—τοῦ ἤτρου=μέχρι τοῦ ὑπογαστρίου, μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ.—πετερό-
γων=πλατεῖων λωρίδων.—στάρατα=σχοινία.—πυκνά=σφικτά, στερεά.—ἔστραμ-
μένα=πεπλεγμένα.—δσον ξυήλην=ὅμοιον μὲ τὴν ξυήλην τὴν Λακωνικὴν
ξυήλην=κυρτὴ καὶ θρεπτικοειδῆς μάχαιρα.—ᾧ=διὰ τοῦ ὅποιου.—ἀποτέμνοντες-
ἄν=καὶ ὁσάκις ἔκοπτον τὰς κεφαλὰς.—ἔχοντες=κρατοῦντες αὐτάς.—ἦδον=
ἐτραχηφόδων.—ὄφουσιν=νά ἴθωσιν.—ἔχον μίαν λόγχην=μὲ μίαν λόγχην.—ἐν
τοῖς πολίσμασιν=εἰς τὰς πόλεις.—ἐπεὶ=ὅτε.—παρέλθουσιν=διέβαινον.—ὥστε
μηδὲν λαμβάνειν=ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσι τίποτε οἱ Ἕλληνας.—αὐτόθεν=ἐκ
τῆς χώρας τῶν Καλύδων.—διετράφησαν=ἐτράφησαν διαρκῶς.—κτήρουν = μὲ
ζῷα.—ἐκ τούτων=μετὰ ταῦτα.—ἐπεσειάνοντο=ἐπρομηθεύθησαν τροφάς.

Β'. Ξυήλη, κυρτὴ καὶ θρεπτικοειδῆς μάχαιρα, τὴν ὅποιαν εἶχον ἀντὶ εἰςφοῦς
οἱ Λακεδαιμόνιοι.—Ἄσπις, ποταμὸς διαρρέων τὰς χώρας τῶν Σκυθητῶν καὶ
τῶν Ταύρων ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.—Σκυθηνοί, λαὸς τῆς Ἀσίας κα-
τοικῶν παρὰ τὰ δυτικὰ σύνορα τῆς Ἀρμενίας, μετὰ τῶν ποταμῶν Ἀρπᾶσου καὶ
Ἀψάρου καὶ τοῦ ὄρους τῶν Καλύδων.

§ 19—21. Α'. Ἡγεμόνα=δηγόν.—πέμπει=ἔπεμψε.—ἐλθὼν=ἀφ' οὗ ἐλθῆ.
—ἄξει=θὰ ὀδηγήσῃ, θὰ φέρῃ.—πέντε ἡμερῶν=ἐντὸς πέντε ἡμερῶν.—χωρεῖον
=τόπον.—ὄφονται=θὰ ἴθωσιν.—ἐπηγγείλατο=ὑπεσχέθη.—τεθνᾶναι=νὰ ἀπο-
θάνῃ.—ἠρόνυμος=ὅτε ὠδήγει.—ἐνέβαλεν=εἰσέβαλεν.—παρακελεύετο = συνε-
βούλευεν.—αἰθεῖν=νὰ καίωσι.—φθείρειν=νὰ φθείρωσιν.—ᾧ=ἐκ τοῦ ὅποιου.—
καὶ δῆλον=μάλιστα καὶ φανερόν ἔγενεν.—ἐλθοι=ἦλθεν.—ὄνομα τῷ ὄρει ἦν=
ὀνομάζετο τὸ ὄρος θήχης.

Β'. Γυμνίας, πόλις ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σκυθητῶν.—Θήχης, ὄρος παρὰ τὸν Πόν-
τον πρὸς Ν. τῆς Τραπεζούντος.

§ 21—23. Α'. Ἐπεὶ=ὅτε.—ἐγένοντο=ἔφθασαν.—ἀκούσας=ἀφ' οὗ ἤκου-
σεν.—ᾧθήσαν=ἐνόμισαν.—ἐξώρθησαν=συνέλαβον ζῶντας.—ἐνέδραν ποιησά-
μενοι=στήσαντες ἐνέδραν, δι' ἐνέδρας.—ἀμφὶ=περίπου.—γέγρα = ἀσπίδας.—

ὤμορβεια = κεκαλυμμένας με βόειον ἀκατέργαστον δέρμα. — **ἐπει** = ἐπειδή. — **πλειών** = περισσοτέρα. — **ἐπιόντες** = οἱ κατόπιν ἐρχόμενοι ἀδικόπως. — **μεϊζόν τι** = σπουδαιότερα τις ἐπίθεσις. — **παρεβοήθει** = ἤρχετο πρὸς βοήθειαν. — **καὶ τάχα** = καὶ ἀμέσως. — **ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν** = ἤκουσαν τοὺς στρατιωτάς φωνάζοντας καὶ παροτρύνοντας. — **ἠλαύνετο** = ἔτρεχον.

Β'. Γέγρας, αἱ ἐκ λύγων πλεκταὶ μικραὶ ἀσπίδες. — **Λύκιος**, Ἄθηναίος ἀρχηγός τοῦ ἵππικοῦ κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Κύρου ἀνάστασιν.

§ 25—27. **Α'. Ἐπει** = ἔτε. — **ἐνταῦθα** = τότε. — **περιέβαλλον ἀλλήλους** = ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλους. — **δακρύνοντες** = μετὰ δάκρυα. — **ἐξαιπίνος** = αἰφνιδίως. — **οἴτου παρεγγυήσαντος** = παροτρύναντός τινος. — **κολωνῶν μέγαν** = μέγαν λόφον. — **ἀνετίθεσαν** = ἀφίερωνον. — **διεκελεύετο** = παρεκίνει, ἐνεθάρρυνε καὶ τοὺς ἄλλους. — **σκευὴν** = στολὴν. — **ἤκει** = ἐζήτει. — **δακτυλίους** = τὰ δακτυλίδια. — **δείξας χρ. μετοχή**. — **οὐ** = ἔπου. — **ἐπει** = ἐπειδή. — **ἐσπέρα ἐγένετο** = ἐνύκτωσαν. — **ῥηχέτο ἀπιῶν** = ἀνεχώρησε δραμαίως.

Β'. Μάκρωνες, λαὸς ἐν τῇ Πόντῳ τῆς Ἀσίας κατοικῶν μεταξὺ Κολχίδος καὶ τοῦ ὄρους Θήχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. — § 22—28.

§ 22—23. **Α'. Ἐπὶ θάλατταν** = πρὸς τὴν θάλασσαν. — **οἰκουμένην** = πολυάνθρωπον. — **ἀμφί** = περίπου. — **ἐλήζοντο** = ἐλαγλάτουν, ἔβλαπτον. — **ἀγορὰν** = τρῶφιμα, τροφάς. — **ἐδέξαντο** = καὶ ἐδέχθησαν εἰς τὴν πόλιν των. — **ξένια** = δῶρα φιλοξενίας. — **συνδιεπράττοντο** = καὶ μετὰ τῶν Κόλχων διεπραγματεύοντο.

Β'. Τραπεζοῦς, πόλις εἰς τὴν ἀντολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ὑσσῶ, ἀποικία τῆς Σινώπης, δεχθεῖσα καὶ τοὺς ἐξ Ἀρκαδίας Τραπεζουσίους. — **Κολχίς**, χώρα πρὸς Δ. τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μεταξὺ Κανκάσου καὶ Ἀρμενίας. — **Κόλχοι**, οἱ κάτοικοι τῆς Κολχίδος, γνωστότατοι ὡς ἐπιδέξιοι ὑφανταί. Ὑπετάγησαν εἰς τὸν Μιθραδάτην καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Ρωμαίους.

§ 23—28. **Α'. Ἡῦξαντο** = ἐνν. θύσειν, γρήγθησαν, ὑπεστέθησαν, ἔταξαν. — **ἱκανοὶ** = ἄρκετοί. — **ἀποθύσαι** = νὰ θυσιάσωσι τὴν ὀφειλομένην θυσίαν. — **σωτήρια καὶ ἡγεμόσυνα**, ἐνν. ἱερά = διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐδηγίαν. — **Διὶ καὶ Ἡρακλεῖ**, θεοτικαὶ χαριστικά. — **εἴλοντο** = ἐξέλεξαν. — **οἴκοθεν** = ἀπὸ τὴν πατρίδα. — **παῖς ὦν** = ἐν τῷ ἦτο παις. — **κατακανῶν** = διότι ἐφόνευσε. — **ξυλήν**, βοτ. ὄργ. — **δρόμον ἐπιμεληθῆναι** = καὶ περὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ δρόμου νὰ ἐπιμεληθῆ. — **τοῦ ἀγῶνος προστατήσαι** = καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα νὰ ἐπιστατήσῃ, νὰ γίνῃ ἄρχων, κριτής. — **ὅπου** = εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου. — **ἡγεῖσθαι** = νὰ ἐδηγῆσῃ, νὰ δεῖξῃ. — **οὐπερ** = ὅπου ἀκριβῶς. — **ἐστηκότες ἐτύγχανον** = κατὰ τύχην ἐστέκοντο. — **ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτως** = εἰς τόσον σκληρὸν καὶ σύνθενδρον τόπον. — **βούληται**, ἐνν. **τρέχειν**. — **δυνήσονται**, ἐνν. **οἱ ἀγωνιζόμενοι**. — **ἀνιάσεται** = θὰ λυπηθῆ, θὰ πονέσῃ. — **ὁ καταπεσὼν** = ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος θὰ πέσῃ, θὰ νικηθῆ. — **τῶν αἰχμαλώτων** = γεν. διακρ. — **ἕτε θεωμένων τῶν ἐταίρων** = ἐπειδὴ παρετήρουν, ἔθεώρουν, οἱ συστρατιῶται. — **φιλονικία** = ἄμιλλα πρὸς νίκην, φιλοτιμία πρὸς νίκην. — **κατὰ τοῦ πρᾶνου** = εἰς τὸν κατήφορον. — **ἐλάσαντας** = ἀφ' οὗ οἱ ἵπποις ἐδηγῆσωσιν αὐ-

τοὺς (τοὺς ἱπποὺς) ἐπιστρέψωσι πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν.—*ἄγειν*—νά φέρωσι.—*οἱ πολλοὶ*—οἱ περισσότεροι.—*ἐκυλινδοῦντο*—ἐκυλίοντο.—*κάτω*—εἰς τὸν κατήφορον.—*πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον*—πρὸς τὸ πολὺ ὄρθιον.—*μόλις βάδην*—μόλις βραδέως, κατὰ βῆμα, μόλις ἀργά.—*ἔνθα*—τότε.—*παρακέλευσις*—παρακίνησις, παραθάρρυνσις πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο.

Β'. *Ἡρακλῆς*, τὸ πρότυπον τῶν ἡρώων υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς θνητῆς Ἀλκμήνης γυναικὸς τοῦ Ἀμφιτρυῶνος βασιλέως τῆς ἐν Ἀργολίδι Τίρυνθος.—*Δρακόντιος*, Σπαρτιάτης, ὅστις ἐπεισάτει τῶν ἐν Τραπεζοῦντι τελευθέντων γυμνικῶν ἀγῶνων ὑπὸ τῶν Μυρίων. *δρόμος* = τὸ μέρος ἐνθα γίνεται ὁ ἀγὼν τοῦ δρόμου.—*στάδιον*, ἀπλοῦς δρόμος 600 ποδῶν.—*δόλιχος*, πολλαπλοῦς δρόμος συνιστάμενος ἐκ σταδίων 6—24.—*πάλη*, ἀγὼν, καθ' ὃν ἑκάτερος τῶν παλαιόντων γυμνός ὢν καὶ ἀγλιμμένος τὸ σῶμα ἐμηχανάτο πολλὰ τεχνάσματα νά καταθάλῃ τὸν ἀντίπαλόν του, ὅστις ἐνικᾶτο, ἂν τρεῖς κατέπιπτε.—*πυγμή*, πάλη διὰ χρονοσκοπημάτων.—*Παγκράτιον*, ἀγὼν πάλης καὶ πυγμῆς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.— § 2—17.

§ 2—3. Α΄. Ἐκ δὲ τούτου=μετὰ ταῦτα.—ἐβουλεύοντο = ἐσκέπτοντο.—ἀνέστη=ἐσηκώθη.—ἔλεξεν=ὠμίλησεν.—ὠδε=ὡς ἐξῆς.—ἀπειρήκα=ἔχω ἀποκάμει.—ἦδη=πλέον.—αἱ μετοχαὶ ξυσκευαζόμενος—βαδίζων—τρέχων—φέρων—ὦν—φυλάττων καὶ μαχόμενος εἶναι κατηγορηματικαὶ ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ἀπειρήκα.—ξυσκευαζόμενος=νά ἐτοιμάζωμαι.—ἐν τάξει ὦν=νά εἶμαι ἐν πολεμικῇ τάξει.—πασυαμένους=ἄφ' οὗ ἀπαλλαγῶμεν.—ἐπει=ἐπειδή.—τὸ λοιπὸν=εἰς τὸ ἐξῆς, τὸν ὑπόλοιπον δρόμον.—ἐκταθείς, μετοχ. χρονικὴ=ἄφ' οὗ ἐξαπλωθῶ.—ἀφικέσθαι, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ ἐπιθυμῶ.

§ 3—3. Α΄. Ἀκούσαντες, χρον. μετ. = ἄφ' οὗ ἤκουσαν.—ἀνεθορύβησαν = ἐπεδοκίμασαν μεγαλοφώνως.—ὡς=ὅτι.—οἱ παριόντες=οἱ ἐμιλήσαντες, οἱ ῥήτορες.—μοί, βοτική προσωπική.—ναυαργῶν, μετ. κατηγορηματικὴ.—ἔχων, μετ. τροπικὴ.—ἔστ' ἄν=ἔως ὅτου.—ἠσθήσαν=ἠγαλακτήθησαν.

Β'. Ἀναξίβιος, νάυαρχος τῆς Σπάρτης ἐν Βυζαντίῳ, ὅτε ὁ Ξενοφῶν κατήγαγεν ἐκεῖ τοὺς περισσθέντας ἐκ τῶν μυρίων ἐκ τῆς Περσίας.—Ὀδυσσεύς, βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, υἱὸς τοῦ Λαέρτου καὶ τῆς Ἀντικλείας.

§ 3—3. Καιρὸς=κατάλληλος περίστασις.—τὸ εἶναι ὑποκείμενον ἔχει τὸ ποιεῖν.—ἐν τῇ μονῇ=κατὰ τὴν διαμονὴν μας.—ἐρῶ=θά εἶπω.—πολεμίας, ἔνν. χώρας.—κίνδυνος, ἔνν. τὸ ἐστὶν ὅπερ ἔχει ὑποκείμ. τὸ ἀπόλλυσθαι.—πολλοὺς ἀπόλλυσθαι=πολλοὶ νὰ χαθῶσιν.—εὐπορία=εὐκολία, μέσον.—ὄτου ὠνησόμεθα=οὔτε τὸ μέσον ἔχομεν ἀντὶ τοῦ ὅποιου θὰ ἀγοράσωμεν.—εἰ μὴ ὀλίγοις τισὶν=ἐκτός ὀλίγοι τινές.—οὖν προνομαῖς=διὰ προνομευτῶν, διὰ στρατιωτῶν ὠρισμένων νὰ συλλέγωσι τὰ τρόφιμα ἐκ τῆς χώρας τῶν πολεμίων.—ἄλλως=δι' ἄλλην αἰτίαν.—ὡς=ἵνα.—τούτων, γεν. ἀντικειμενικὴ=ἡμεῖς δὲ οἱ στρατιῶται νὰ φροντίζωμεν περὶ τούτων.—ἔδοξε ταῦτα=ταῦτα ἐφάνησαν καλὰ εἰς τοὺς στρατιώτας.

§ 3—14. Α΄. Ἐπὶ λείαν=πρὸς λαφυραγωγίαν, ἀρπαγὴν, ληστείαν.—γὰρ αἰτιολ.—ἐπειδὴ, διότι.—ἡμῶν, γεν. διακριτικὴ.—ἐκπορεύονται=θά ἐξέλθωσι.—τοῦ εἶναι ὑποκείμ. τὸ εἰπεῖν καὶ τοῦ εἰπεῖν τὸν μέλλοντα.—ὅποι = εἰς ποῖον μέρος, ποῦ.—ἵνα εἰδῶμεν=ἵνα γνωρίζωμεν.—τῶν ἀπειροτέρων, γεν. διακριτικὴ.—ἐγγειρῇ ποι=ἐπιχειρῇ νὰ ἐξέλθῃ εἰς κῆποιον μέρος.—ἐφ' οὗς=ἐναντίον τῶν ὀπίσθων.—ἴωσιν=πορεύονται.—ἐννοεῖτε=ἄς συλλογισθῆτε.—τοῖς πολεμίοις, ὅτι. προσωπικὴ.—σχολή, ἔνν. τὸ ἐστὶ καὶ ὑποκείμενον αὐτοῦ εἶναι τὸ λήξεσθαι=οἱ πολέμοι ἔχουσι καιρὸν νὰ μᾶς ληστεύωσιν.—ὑπερνάθηται=κἀθηται ὑπεράνω ἡμῶν εἰς τὰ ὑψόμενα.—ἦττον=ὀλιγώτερον.—ἂν δύναντο, σημαίνει τὸ ἀμφίβολον καὶ πιθανόν καὶ εἶναι ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως, ἐὰν φυλάττωμεν...=θά δύνανται.—θηρᾶν=νὰ ἐνεδρεύωσιν, αἰχμαλωτίζωσιν.—δρατε=κυρατηρήσατε.—ἦξει = θὰ ἐπανεέλθῃ.—ἂν ἔδει, ἔνν. ἐκ τῶν ἐπομεί-

νον τὸ λέγειν. — ὦν, γεν. δικαρ. — ἐπεὶ = ἐπειδὴ. — τοῦτο, ἐνν. τὸ ἐστίν. — ὑπαρχόντων, γεν. ἀπόλυτος, μετοχὴ ὑποθετικῆ. — παραπλέοντα, μετοχὴ κατηγορ. = οἱ πλέουσι πλησίον τῆς ἀκτῆς ταύτης. — αἰτησόμενοι = ἀφ' οὗ ζητήσωμεν. — κατάγοιμεν = φέρωμεν εἰς τὸν λιμένα. — παραλυόμενοι = ἀφαιροῦντες τὰ πηδάλια. — τὰ ἄξοντα = ἐκεῖνα, τὰ ὅποια θὰ μᾶς φέρωσιν. — ἱκανὰ γένηται = συλλεχθῶσιν ἀρκετὰ. — κοιμηθῆς = τῶν ἀναγκαιῶν, τῶν μέσων. — εἰκός = εἴαν εἶναι πρέπον. — οὓς ἂν κατάγωμεν = τοὺς ναύτας τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἠθέλωμεν φέρει εἰς τὸν λιμένα. — ξυνθέσθαι = νὰ συμφωνήσωμεν. — ἄρα = βεβαίως. — ἡμῖν, ὅτι. περιποιητικῆ = πρὸς ὠφέλειάν μας. — μὴ ἐκπεραίνηται = δὲν ἐληθῶσιν εἰς πέρας, δὲν πραγματοποιηθῶσιν. — ὥστε ἀρκεῖν ἡμῖν πλοῖα = ὥστε νὰ ἀρκεῖσι τὰ πλοῖα. — ἀκούοιμεν = μκνθάνομεν. — δυσπόρους εἶναι = ὅτι εἶναι δύσβατοι. — ἐντείλασθαι ταῖς οἰκούσας πόλεις = νὰ παραγγείλωμεν εἰς τὰς παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκούσας πόλεις. — ὁδοποιεῖν = νὰ διορθώσωσι τὰς ὁδοὺς. — πείσονται = θὰ πεισθῶσι. — γὰρ = βεβαίως. — διὰ τὸ φοβεῖσθαι = διότι φοβοῦνται. — διὰ τὸ βούλεσθαι = διότι θέλουσιν. — ἡμῶν = ἀπὸ ἡμᾶς.

Β'. Τραπεζούντιος, κάτοικος τῆς Τραπεζοῦντος. — Τραπεζοῦς, πόλις παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀποικία τῆς Σινώπης.

§ 14—17. Δ'. Ἐνταῦθα = τότε. — ἀνέκραγον, ἀφρ. β' τοῦ ἀνακράζω = ἐκβάλλω κραυγὴν = ἀνεφώνηξαν. — ὁ δὲ = ὁ δὲ Ξενοφῶν. — ὡς ἔγνω = μόλις ἐνόησεν. — εὐποροῖ = εὐδιάθετος. — ἡ ἐπέστησαν = εἰς τὴν ὑποίαν διώρισαν. — ἀποδράς, μετχ. κατηγορηματικῆ. — ἔχων τὴν ναῦν = μετὰ τὸ πλοῖον. — ἀπέθανεν = ἐφονεύθη. — κατήγεν = ὠδήγει. — ἀγώγιμα = ἐμπορεύματα. — εἰς παραγωγὴν = πρὸς μετακόμισιν στρατοῦ. — ἦν = ἐγένοντο. — ἐξῆσαν = ἐξήρχοντο. — χωρίον = θέσιν. — χαλεπὸν = δυσκολοκυριεῦτον. — τῶν οὖν αὐτῶ, γεν. δικαρ. = ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ. — Β'. πεντηκόντορος = ναὺς μακρὰ φορτηγὸς μάλιστα ἢ ἑλκὰς ἔχουσα πενήκοντα ἑρέτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1—32.

§ 1—3. Δ'. Ἐπεὶ = ἐπειδὴ. — οὐκίτι ἦν = δὲν ἦτο δυνατόν πλεόν. — ὥστε ἀπανθημερίζειν = ὥστε νὰ ἐπανερχῶνται αὐθημερόν. — ἄτε ἐκπεπτωκότες, μετοχὴ αἰτιολ. = ἐπειδὴ εἶχον ἐκδιωχθῆ ἐκ τῶν οἰκιῶν των. — ἦσαν ἀθρόοι = ἦσαν συνηθροισμένοι. — εὐάδιον ἦν = ἦτο εὐκόλον.

Β'. Δριῖλαι, ὄρεινός λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων τοῦ Πόντου παρὰ τὴν Κολχίδα.

§ 3—8. Δ'. Ἐπεὶ = ὅτι. — τῶν χωρίων, γεν. δικαρ. — τοῖς Δριῖλαις ἀλώσιμα εἶναι = ὅτι δύνανται νὰ κυριευθῶσιν ὑπὸ τῶν Δριῖλων. — ὄς = χοίρους. — διασπεφενγός = τὸ ὅποιον διέφυγε τὸ πῦρ. — ξυνερρῆκεσαν = εἶχον συρρεῦσαι. — περὶ τοῦτο = περὶ δὲ τούτου. — ἰσχυρῶς = ἀρκετὰ, υπερβολικὰ. — πρόσοδοι = δρόμοι. — χαλεπαὶ = δυσκολοπέραστοι, δύσκολοι. — προσδραμόντες = ἐπειδὴ πρόετρεξαν τῶν ὀπλιτῶν. — διαβάντες, μετοχ. χρονικῆ. — ὀρῶντες, μετοχ. αἰτιολ. — προσέβαλλον = ἐφόρμησαν, ἐπετέθησαν. — ἡ = ὁ ὄρος τῆς συγκρίσεως. — εἰς χιλίους = περὶ πούχιλους. — μαχόμενοι = μετ. τροπικῆ. — λαβεῖν = νὰ κυριεύσωσιν. — ἀναβεβλημένη = ἔχουσα πρόχωμα σηκωμένον εἰς τὰς ὄχθας. — σκόλοπες = πάσσαλοι. — ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς = ἐπὶ τῆς ὄχθης, ἐπὶ τοῦ συσσωρευθέντος χώματος. — τύροις

—πύργους.—ἐπέκειντο=οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπιπτον.—αὐτοῖς=κατ' αὐτῶν.—ἀποτρέγειν=ἄπέρχωνται τρέχοντες.—ῥάδιον, ἔνν. τὸ ἐστίν.—ἄφοδος=ἀναχώρησις, ἐπιστροφή.—χαλεπή=δύσκολος.

§ 8—13. Δ'. Ἀκούσας, μετοχὴ χρονικὴ=ἄφ' οὗ ἤκουσεν.—ἐσκοπέιτο=ἐσκοπέτετο.—κρεῖττον=καλύτερον.—ὡς ἄλντος ἂν τοῦ χωρίου, γεν. ἀπόλυτος καὶ μετ. αἰτιολ.=ἐπειδὴ ἤλπιζε νὰ κυριευθῆ τὸ χωρίον.—ἀπαγαγεῖν=νὰ φέρῃ ὀπίσω.—ἐλεῖν ἂν=ὄτι ἠδύνατο νὰ κυριεύσῃ.—ξυνεχώρησε=συνεφώνησε, συγκατένευσε.—τοῖς ἱεροῖς=εἰς τὰς θυσίας.—ἀποδεδειγμένοι ἦσαν=εἶχον ἐκθέσει τὴν γνώμην των.—ἔσται=θὰ γίνῃ.—διαβιβάσοντας μετοχ. τελικὴ.—ἀναχωρίας=ἀποσύρας.—ἐπεῖ=ἔτε.—ἀντεποιοῦντο=ἤμιλλῶντο.—διηγκυλωμένους ἱέναι=νὰ προχωρήσῃσι κρατοῦντες τὰ ἀκόντια εἰς τὴν ἀγκύλην.—ὡς ἔνα.—ἐπιβεβλήσθαι=οἱ τοξόται ἔχῃσι τὰ βέλη ἐπὶ τῶν νευρῶν τοῦ τόξου.—λίθων=ἀπὸ λίθους.

Β'. Ἀγκύλη=λωρίον τοῦ ἀκοντίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφέρετο ἐν τῇ βραχίονι.—νευρά=χορδὴ τοῦ τόξου.—διφθέρας=τοὺς δερματίνους σάκκους.

§ 13—16. Δ'. Ἐπει=ἐπειδὴ.—τούτων, γεν. συγκριτικὴ.—ξυνεώρων=προσέβλεπον—ἢ τάξις=ἢ παράταξις.—ἐπει=ἄφ' οὗ.—ἢ σάλπιγξ ἐφθέγγατο=ἤχησεν.—Ἐυναλίω ἠλέλιξαν=ἐκραύγασαν δυνατὰ, ἐξέβαλον τὴν πολεμικὴν κραυγὴν.—δρόμῳ=δρομαίως.—δομῷ ἐφέρετο=συγχρόνως ἐρίπτοντο.—ἐκ τῶν χειρῶν, ἢ ἐκ ἐνταῦθα μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ὄργανον=διὰ τῶν χειρῶν.—ἦσαν δὲ οἶ=τινές.—ὑπὸ τοῦ πλήθους=ἐνεκα δὲ τοῦ πλήθους τῶν χειρῶν.—ἐν χιτῶνι=μέ τὸν χιτῶνα.

§ 16—21.—Δ'. Ψιλοὶ=οἱ ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι στρατιῶται.—τῶν δπλιτῶν, γεν. διακρ.—ἐπ' ἄκροις τισὶν ἰσχυροῖς=ἐπάνω εἰς ἰσχυρὰ τινα ὑψώματα.—οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου γενομένου, γεν. ἀπόλυτος, μετοχ. χρον.—ἐν ᾧ δὲν εἶχε παρέλθει πολὺς χρόνος ἐν τῇ μεταξύ.—κραυγὴ ἐγένετο=ἤκουσθη κραυγὴ.—ἐνδον=ἀπὸ τὰ ἐντός, ἀπὸ τὴν πόλιν.—τάχα=ἴσως.—ὠθισμός=συνωστισμός.—θύρετρα=θύραι.—οἱ ἐκπίπτοντες=οἱ ἐξερχόμενοι.—ἄκρα=ἀκρόπολις.—ἐνταῦθα=τότε.—ἀνειπεῖν=ἀπαρ. ἀορ. 6'. τοῦ ἀναγορεύω=νὰ ἀνακηρύξῃ, νὰ γνωστοποιήσῃ δημοσίᾳ.—οἱ μὲν—οἱ δὲ=ἄλλοι μὲν—ἄλλοι δὲ.—εἰ οἶδν τε εἴη=εἰάν ἦτο δυνατόν.—παντάπειν=τελείως.—ἀνάλωτον=ἀπόρθητον.

§ 21—24. Δ'. Τὴν ἄφοδον=τὴν ἀναχώρησιν.—σταυροὺς=πυσσάλους.—τοὺς καθ' αὐτοὺς=τοὺς ἀπέναντι των.—ἐξήρουν=ἀπέκοπτον.—ἀχρείους=ἀχρηστούς.—οἷς ἐπίστοντες=εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐμπιστοσύνην.—ἐπεῖ=ἔτε.—ἐπεξέθειον=ἔτρεχον κατ' αὐτῶν.—γέρρα=ἀσπίδας ἐλαφράς.—τὰς ἐνθεν καὶ ἐνθεν=τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

§ 24—27. Δ'.—Μαχομένων καὶ ἀπορουμένων, γεν. ἀπολ. μετχ. χρονικαὶ=ἐν ᾧ ἐμάχοντο καὶ ἐστενοχωροῦντο.—θεῶν, γεν. διακρ.—ἐξαπίνης=ἐξαίφνης, αἰφνιδίως.—ὄτου ἐνάπαντος=χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τις ποῖος ἔβαλε τὸ πῦρ.—ὡς=ἐπειδὴ.—ξυνέπιπτεν=κατεκρημνίζετο.—κατὰ στόμα=κατὰ μέτωπον.—ἐλύπουν=ἠνώχλων.—ἐπικείονται=θὰ ἐπιτεθῶσιν.—ἐνταῦθα=τότε.—φορεῖν=νὰ φέρωσιν.—ὄντες, μετχ. κατηγορηματικὴ.—ἐπει=ἄφ' οὗ.—ὄπως ἔχουεν=ἵνα ἔχῃσι τὸν νοῦν των.—ἀμφὶ=περὶ ταῦτα.

§ 27—32.—Δ'.—Ἐπει=ἐπειδὴ.—πρανῆς=κατηγορητικὴ.—τῶν Κρητῶν,

γεν. διαίρ.—**λασίω χωρίω**—εἰς διασώθη θέσιν.—**τοὺς πολεμίους λανθάνειν**—νά κρύπτηται ἀπὸ τοῦ πολεμίου.—**ἄλλοιτε καὶ ἄλλοτε**—πότε πότε.—**οὐσαι**, μετ. κατηγορηματική.—**οὐσαν**, αἰτιολ. μετ.—**ἐν τούτῳ**—ἐν τῇ μεταξύ χρόνῳ.—**ἐπει**—ὄτε.—**ὄπερ ἠλυθένα**—ὄτι εἶχε προχωρήσει, εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἄρκετά.—**ἀλίσκεσθαι γὰρ ἔφασαν τῷ δρόμῳ**—διότι ἔλεγον ὅτι συνεληφθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τρεχόντων.—**ἀνὰ κράτος**—μέ ὄλας τὰς δυνάμεις.—**ἐκπεσόντες ἐκ τῆς ὁδοῦ**—ἀλλὰ ξαντες ὁρῶν εἰς τὸ δάσος.—**κατὰ τὰς νάπας**—κατὰ τὰ δάση.—**καλινδόμενοι**—περιφερόμενοι, συρόμενοι.—**ἀνέλαβον**—ἔσωσαν.—**τετρωμένον**—πληγυμένον.—**ἐπὶ πόδα ἀνεχώρουν**—ἠπισθοχώρουν, ἐξάδιζον πρὸς τὰ ὀπίσω μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν ἐχθρὸν.—**βαλλόμενοι**—προσβάλλόμενοι, τυπτόμενοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.— § 1—13.

§ 1—4. Δ'.—**Ἐπει**—ἐπειδή.—**ἐδόκει**—ἀπεφάσισαν.—**ἀπιτέον εἶναι**—ὄτι πρέπει νὰ ἀπέλθωσι.—**ἐνεβίβασαν**—ἔβαλαν.—**τοὺς ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη**—τοὺς ὑπερβάντας τὰ 40 ἔτη.—**τῶν σκευῶν**, γεν. διαίρ.—**τῶν στρατηγῶν**, γεν. διαίρ.—**τούτων**, εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ **ἐπιμελεῖσθαι**.—**ὠδοποιημένη ἦν**—ἦτο κατεσκευασμένη, ἦτομασμένη.—**τρίταιοι**—τὴν τρίτην ἡμέραν.—**ἐνταῦθα**—ἐδῶ.—**ἐξέτασις**—ἐπιθεώρησις.—**ἀριθμὸς**—ἀρίθμησις.—**ἐγένοντο**—εὐρέθησαν.—**ἀπώλοντο**—ἐχάθησαν.—**καὶ εἴ τις**—καὶ τινες.—**νόσῳ**, δοτ. τῆς κίτις—ἔνεκα ἀσθενείας.

Β'. **Σοφρίνιος**, ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρχαΐας, εἰς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ἑστρατήγησι 1000 Ἀρχαδῶν.—**Κερασσοῦς**, εἶναι πόλις τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας, ἀποικία τῶν Σινωπέων, κληθεῖσα ὕστερον **Φαρνακία**. Κατὰ τὸν ποιητὴν τῆς Ἀνθολογίας Ἀμμικῶν ἐκ τῆς Κερασσοῦντος ὁ Λούκουλλος ἔφερε τὸ πρῶτον δένδρον κερασίων εἰς Ῥώμην.

§ 4—7. Δ'.—**Ἐνταῦθα**—ἐδῶ, δηλαδὴ ἐν Κερασσοῦντι.—**διαλαμβάνουσι**—διαμοιράζουσι.—**τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἀργύριον γενόμενον**—τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν αἰχμαλώτων εἰσπραχθὲν χρῆμα.—**τὴν δεκάτην**—τὸ δέκατον.—**ἐξεῖλον**—ἐξελέξαν, ἔδωκαν.—**Ἀπόλλωνι**—διὰ τὸν Ἀπόλλωνα.

Τὸ μέρος—τὸ μερίδιον.—**ἀνάθημα**—ἀφιέρωμα.—**ποιησάμενος**, μετ. χρον.—**ἀνατίθειναι**, ἱστορ. ἐνεστώσ.—ἀφιέρωσι.—**θησαυρὸν**—θησαυροφυλάκιον.—**ὄτ' ἀπήει**—ὄτε ἀπῆρχετο.—**καταλείπει**, ἱστ. ἐνεστώσ.—ἀφῆκε.—**νεοκόρω**—εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ ναοῦ.—**οἶ**—διότι.—**κινδυνεύσων**, μετ. τελική—ἵνα κινδυνεύσῃ κατὰ τὴν ἐν Κορωνεῖα μάχην τῇ 394 π. Χ. καθ' ἣν οἱ Σπερκεῖται ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον ἐνίκησαν τοὺς συμμάχους Θηβαίους, Ἀθηναίους καὶ Ἀργεῖους.—**ἐπέστελλεν**—ἐμήνυσεν, εἰδοποίησεν.—**αὐτῷ ἀποδοῦναι**—νὰ δοθῆ ὀπίσω εἰς ἑαυτὸν.—**ποιησάμενον τῇ Ἀρτέμιδι**—ἄφ' οὗ κατεσκευάσῃ διὰ τὴν Ἀρτεμιν.—**ἀναθεῖναι** νὰ ἀφιέρωσῃ.—**ὄ, τι οἶοιο χαρισέσθαι τῇ θεῷ**—ὄ, ἐκείνο, τὸ ὅποιον νομίζεσθε ὅτι θὰ εὐχαριστήσῃ τὴν θεάν.

Β'. **Ὁ Ἀπόλλων**, εἰς τῶν 12 ὀλυμπίων θεῶν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς ἐλατρεύετο ὡς θεὸς τοῦ φωτός, τοῦ θανάτου, τῶν κακῶν ἀλεξίκακος, ἱατρὸς, τῆς μντησίας, μουσικῆς, δι' ὃ καὶ Μουσογέτης ἐκαλεῖτο. τῆς ποιήσεως καὶ παντὸς τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς.—**Ἀρτεμις**, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, ἀβελ-

φή τοῦ Ἀπόλλωνος, θεὰ τοῦ κυνηγίου.—Πρὸς τὰ Β. Α. τῆς Ἐφέσου ἦτο ὁ ναὸς τῆς *Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος*, τὸν ὅποιον ἤρξατο οἰκοδομῶν ὁ Κνώσιος Χερσίφρων καὶ ὅστις ἐπερατώθη μετὰ 120 τὸν ναὸν πυρποληθέντα ὑπὸ τοῦ Ἡροστράτου κατὰ τὴν νοτιὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου, τῇ 921 Ἰουλίου 356 π. Χ. ἀνήγειραν πάλιν αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις διὰ τοῦ Ἀρχιτέκτονος Δεινοκράτους μετὰ τόσῃς πολυτελείας, ὥστε θεωρεῖτο ὡς ἓν τῶν 7 θαυμάτων τοῦ Κόσμου. *Ἐφεσος*, ἡ ἐπισημοτάτη τῶν 12 Ἰωνικῶν πόλεων κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καδύστρου, ἐλέγετο κτίσμα τῶν Ἀμαζόνων κατοικηθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Κερῶν καὶ Λελέγων, μέχρι οὗ κατέλαβεν αὐτὴν Ἄνδροκλος, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου, ἐν Ἐφέσῳ, ἐγεννήθη δ' ἐλεγκαικὸς ποιητῆς *Καλλίνος*, ὁ ἱατρογράφος *Ἰππῶναξ*, ὁ φιλόσοφος *Ἡράκλειτος*, οἱ ἔσοχοι ζωγράφοι *Ἀπελλῆς* καὶ *Παράσιος*. Τὴν Ἐφεσον ἐπισκεψάμενοι καὶ ἀπηύθυναν ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ὁ *Ἀπόστολος Παῦλος* καὶ ὁ *Χρυσοστόμος*.—*ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου* ἐκκλούντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἑπτὰ θαυμάσια ὄντως διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτῶν ἐκτέλεσιν ἔργα τέχνης. Ἦσαν δὲ ταῦτα 1) αἱ *πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου*, 2) οἱ *κρεμαστοὶ κῆποι τῆς Βαβυλῶνος*, 3) ὁ ναὸς τῆς *Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ*, 4) τὸ *ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός*.—5) τὸ *Μαυσωλεῖον*.—6) ὁ *κολοσσὸς τῆς Ῥόδου*, καὶ 7) ὁ *Φάρος τῆς Ἀλεξανδρείας*.

Δελφοὶ—ἐπισήμος πόλις τῆς Φωκίδος κατὰ τὴν νοτιὰν κλιτὴν τοῦ Παρνασοῦ ἔχουσα τὸ περίφημον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.—*Πρόξενος*, Βοιωτὸς μαθητῆς τοῦ Γοργίου καὶ φίλος τοῦ Ξενοφῶντος φυλακισθεὶς ὑπὸ τοῦ Τιταμφερνοῦς καὶ παραδοθεὶς τῇ Ἀρταξέρξει ἐθανάτωθη ὑπ' αὐτοῦ.—*Ἀγχιλάος*, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγίθου βασιλέως τῆς Σπάρτης γεννηθεὶς τῇ 442 π. Χ. ἀπέθανε κατ' ἑὸν ἐπανερχόμενος εἰς Αἰγύπτου τῇ 358 ἐν ἡλικίᾳ 84 ἐτῶν.—*Μεγάβυζος*, νεωκόρος τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· τὸ ὄνομα *Μεγάβυζος* σημαίνει *μέγας ἱερεὺς*.

§ 7—11. *Δ'*. *Ἐπειδὴ*—ἕψ' οὖ.—*ἔφρευεν*—ἔξωρίσθη, ἦτο ἐξόριστος καὶ κατῆκε πλέον αὐτὸς ἐν Σκιλλοῦντι, πόλει, ἡ ὅποια ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.—*θεωρήσων*—ἔνα θεωρήσῃ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἀγῶνος.—*χωρίον*—τόπον, κτήμα.—*ὠνεῖται*, ἴστωρ, ἐνεστ.—*ἠγόρεας*.—*τῇ θεῷ*—ἡάριν, πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς.—*ἀνεῖλεν*—ἔδειξεν, ἐχρησιμοποίησεν.—*ὁ θεός*, δηλ. ὁ *Ἀπόλλων*.—*ἔτυχε διασρέων*—κατὰ τύχην διήρχετο.—*παραρρεῖ*—ῥεῖ· πλησίον.—*ἐνεῖσι*—ἐνουπάρχουσιν, ὑπάρχουσιν ἐντός.—*κόγχοι*—κογχύλια.—*θηραι*—κυνήγια.—*πάντων*—παντὸς εἶδους.—*ἐστὶν ἀγρευόμενα*—κυνηγοῦνται.—*ἐποίησε*—ἔκτισε.—*τὸ λοιπὸν*—καὶ εἰς τὸ μέλλον.—*τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὥραϊα*—ὄσα γίνονται εἰς τὸν ἀγρὸν εἰς ἐκάστην ἑποχὴν τοῦ ἔτους.—*οἱ πρόσχωροι*—οἱ γείτονες.—*τοῖς σκηνοῦσιν*—εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο εἰς τὴν ἑορτήν.—*ἄλφιστα*—ἄλευρα χονδρὰ κριθίνων.—*τραγήματα*—ξηρὰ ὀπωρικά (κάρυα, ζυμύθλια κλπ).—*τῶν θυομένων*—ἐκ τῶν θυσιάζομένων ζώων.—*λάχος*—μερῖδιον.—*θυρεομένων*—ἐκ τῶν κυνηγομένων, ἐκ τοῦ κυνηγίου.—*δὲ*—προσέτι.—*εἰς τὴν ἑορτήν*—κατὰ τὴν ἑορτήν.—*ἠλίσκετο*—καὶ ἐφρονεύοντο.

Β'. *Σκιλλοῦς*, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἠλιῶι τῆς Πελοποννήσου.—*Ὀλυμπία*, τόπος τῆς Ἠλιδος ἐν Πελοποννήσῳ πλησίον τῆς πόλεως Πίσης, ἐν ᾗ ἐπανηγυρίζοντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Ἐνταῦθα εὕρισκετο τοῦ Διὸς τὸ ἱερὸν ἄλσος, ἡ Ἄλτις, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς ναὸς τοῦ Διὸς.

§ 11—13. Α'. Ἡ—διὰ τῆς ὁποίας.—ὡς εἴκοσι=περίπου 20. —ἐνι=ἐν πάρχουσι.—δένδρων μεσά=γεμῖα ἀπὸ δένδρα.—ἱκανά=ἀρκετά.—ὥστε εὐωχεῖσθαι=ὥστε νὰ τρέφωνται.—τῶν ἰόντων=ἐκείνων, οἱ ὅποιοι πορεύονται, πηγαίνουσιν.—ὄσα ἐστὶ τρακτά ὠραῖα=ὄσα φέρουσι ξηρούς καρπούς κατ' ἐκάστην ἐποχὴν τοῦ ἔτους.—ὡς μικρὸς=ἂν καὶ μικρός.—ἦκασται = ἔχει ὁμοιότητα ἦκασται, παρακείμ. τοῦ εἰκάζω.—μεγάλω=μὲ τὸν μέγαν, τὸν ἐν Ἑφέσῳ.—τὸ ξόανον=τὸ ἄγαλμα.—ἔστηκε=ἔχει στηθῆ.—εἰοικεν=ὁμοιάζει.—ὡς κυπαρίτινον=ἂν καὶ ἐκ κυπαρίσσου.—τὸν ἔχοντα=ὅστις ἔχει καὶ καρπούται.—καταθύειν=ὀφείλει νὰ προσφέρῃ θυσίαν.—τῇ θεῷ μελήσει=ἡ θεὰ θὰ φροντίσῃ περὶ αὐτοῦ.

Β'. Ἐόανον, ξυλίνον ἄγαλμα, οἷα κατεσκευάζοντο εἰς τοὺς ἀρχαιστάτους χρόνους καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τέχνης.—Στῆλαι, λίθιναι τετραπλευροὶ, εἰς τὰς ὁποίας κατ' ἐπίσημον ἀπόφασιν ἐνεχαράσσοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν ἐπίγνωσιν ψηφίσματα καὶ ἄλλα θημόσια πράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 1—15.

§ 1—4. Α'. Κατὰ θάλατταν=διὰ θιλάσσης.—οἶπερ καὶ πρόσθεν=ἐκείνοι, περὶ τῶν ὁποίων ἐγέγατο λόγος πρότερον.—κατὰ γῆν=διὰ ξηρᾶς.—ἐπεὶ=ὅτε.—ἦσαν=εὕρισκοντο, ἔφθασαν.—ἐπὶ τοῖς ὄρλοις=εἰς τὰ σύνορα.—πρόξενον ὄντα = ὅστις ἦτο πρόξενος τῶν Μοσσύνοικων.—οὐ διήσοιεν = ὅτι δὲν θ' ἀφήσῃσι νὰ διέλθωσι διήσοιεν, μέλλ. ἐνκτ. τοῦ δίημι.—ἐπίστευον γὰρ τοῖς χωρίοις = διότι εἶχον πεποιθήσιν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τόπους των. ἐντεῦθεν=μετὰ τοῦτο.—ὅτι οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκειντά εἰσι πολέμιοι τούτοις=ὅτι οἱ ἀντικρυνοὶ Μοσσύνοικοι εἶναι ἐχθροὶ εἰς τούτους.—ἐδόκει=ἐφάνη καλόν, ἐνόμισαν καλόν.—καλέσαι=νὰ προσκαλέσῃσι.—ξυμμαχίαν ποιήσασθαι=νὰ κάμωσι συμμαχίαν.

Β'. Μοσσύνοικοι, αὐτόνομος λαὸς παρὰ τὴν Κερασσόντα τοῦ Πόντου, ἔλαβον τὸ ὄνομα, διότι κατήκον ἐντός μοσσύνων, ἤτοι ξυλίνων κωνικῶν καλυθῶν.

§ 4—8. Α'. Ἦκεν=ἦλθεν.—ἄγων τοὺς ἀρχοντας=ἐθελῶν τοὺς ἀρχοντας.—ἐπεὶ=ὅτε.—διασθῆναι=νὰ φθάσωμεν σφῶσι.—πεξῆ=διὰ ξηρᾶς.—οὐδ' ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι=οἱ ὅποιοι μανθάνομεν ὅτι εἶναι ἐχθροὶ εἰς σᾶς.—ἔξεστιν ὑμῖν=ἐπιτρέπεται εἰς σᾶς, δύνασθε.—τὸ λοιπὸν=εἰς τὸ ἔξης, καὶ τοῦ λοιποῦ.—σκέψασθε=νὰ σκεφθῆτε.—λάβοιτε ἂν=δύνασθε νὰ λάβητε.

§ 8—11. Α'. Βούλονται=θέλωσι.—δέχονται=δέχονται.—Ἄγετε δὴ=ἐμπρός λοιπὸν.—Τί ἡμῶν δεήσοσθε=εἰς τί θὰ μᾶς ἐχητε ἀνάγκην.—χρησασθαι, ἐνν. ἡμῖν=νὰ μᾶς μεταχειρισθῆτε.—τί οἰοίτε ἐσοσθε ἡμῖν ξυμπράξαι=εἰς τί θὰ δυνηθῆτε νὰ μᾶς βοηθήσητε.—ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα=ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους.—τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίῶν=θῆλα δὴ τὴν χώραν τῶν κοινῶν ἐχθρῶν.—δεῦρο=ἐδῶ.—ὑμῖν πέμψαι=νὰ σᾶς πέμψωμεν.—ὑμῖν ξυμμαχοῦνται=καὶ θὰ πολεμήσωσι μὲ σᾶς.—ἡγήσονται=θὰ δεξίωσι.

§ 11—15. Α'. Ἐπὶ τούτοις=μετὰ ταῦτα.—πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες=ἀφ' οὗ ἔδοσαν καὶ ἔλαβον ἐνόρκους διαβεβαιώσεις.—ἦκον=ἐπανήλθον.—ὦν=ἐκ τῶν ὁποίων.—ἐκβάντες=ἐξεληθόντες.—εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα=παρετάχθησαν πρὸς πόλεμον.—ἐξετάξαντο=ἐτάχθησαν εἰς παράταξιν μάχης.—ὠδε=

κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. — **οἶον** = καθώς. — **ἀντιστοιχοῦντες** = ἀντικρύζοντες. — **δασέα** = σκεπασμένα. — **ἠκασμένα** = ὁμοιάζοντα. — **πετάλω** = με φύλλον. — **σφαιροειδές** = ὀλοστρόγγυλον, ἔχον σχῆμα σφαίρας τὸ ὅπισθεν ἄκρον. — **ὡς ἐξπηχυ** = περίπου ἐξ πήχεων. — **ὑπὲρ γονάτων** = ὑπεράνω τῶν γονάτων. — **πάχος** = κατὰ τὸ πάχος. — **ὡς λινοῦ στρωματοδέσμου** = οἱτινες χιτωνίσκοι ἦσαν τὸ πάχος κλινოსκεπάσματος ἐκ χονδροῦ λινοῦ ὑφάσματος. — **σκύτινα** = δερμάτινα. — **κρωβύλον** = τριχωτὸν λόφον. — **ἐγγύτατα** = σχεδὸν ὁμοιάζοντα με κάραν. — **σαγάρεις** = πελέκεις διστόμους. — **ἐντεῦθεν** = τότε. — **ἐξῆρχε** = ἔκαμε τὴν ἀρχὴν, προηγῆθη. — **ἐν ῥυθμῷ** = με ρυθμὸν, με βῆμα ἐπορεύοντο. — **ἐπὶ χωρίον** = πρὸς τὸν τόπον. — **ἐπιμαχότατον εἶναι** = ἔδοκίμοι ἐφαίνετο ὅτι ἦτο περισσότερο εὐκολοπολέμητος.

Β'. Μονόξυλον, κλισίριον κατεσκευασμένον ἐξ ἐνὸς μόνοι ξύλου. Κατὰ τοῦς Ῥωμαϊκοῦς χρόνους ταῦτα ἐφέροντο ἐπὶ ἀμαξῶν κατόπιν τῶν στρατευμάτων πρὸς διάδασιν τῶν ποταμῶν ἑλλείψει γαφυρῶν. **Σάγαρις** = σκυθικὸς διστόμος πέλεκυς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. — § 1—25.

§ 1—**Α'.** **Ὁ βίος ἦν τοῖς πλείστοις** = οἱ πλείστοι ἔζων. — **αὐτῶν**, γεν. διακρ. — **ἀπὸ σιδηρείας** = ἐκ τῆς σιδηρουργίας. — **ἐπὶ θαλάττῃ** = παράλια. — **ἦττον** = ὀλιγώτερον. — **ἐρμυνά** = ὄχυρά. — **ἐχρηζον** = ἐθεώρουν χρήσιμον, ἤθελον. — **τὴν στρατιὰν ὀνηθῆναι τι** = καὶ τὸ στράτευμα νὰ ὠφελῆθῃ κατὰ τι ὀνηθῆναι ἀκρμψ. π. ἄριστον τοῦ ὀνίνημι. — **ξένια** = δῶρα φιλοξενίας. — **ἐπιμείναι** = νὰ περιμείνωσιν. — **ἔτε βουλευόσαιντο** = ἔως ὅτου συμβουλευθῶσιν. — **ἐθύοντο** = ἤρχισαν τὰς θυσίας. — **καταθύσαντων** = ἀφ' οὗ ἐθύσασαν πολλὰ ζῆα. — **ἀπεδείξαντο** = ἐφανέρωσαν, εἶπον. — **οὐδαμῆ** = κατ' οὐδένα τρόπον. — **προσίοιεντο** = ἐγκρίνουσι.

Β'. **Χάλυβες**, οἱ μετὰ ταῦτα Χαλδαῖοι, λαὸς διεσπαρμένος εἰς μεγάλην ἔκτασιν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ ἀπὸ τῶν ὀρέων μέχρι τῆς θαλάσσης, τρυχὸς τὰ ἦθη, ἐξ ἀλείας ζῶν καὶ ἀργασίας τῶν μεταλλείων ἔθεωροῦντο καὶ ὡς ἐφευρόντες τὴν ἐξεργασίαν τοῦ χαλκοῦ. — **Τιβασηνοί**, λαὸς τοῦ Εὐξείνου κατοικῶν μετὰ τῶν Χαλύβων καὶ τῶν Μοσσουνοίκων. — **Κοτύωρα**, πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ ἐντὸς μεγάλου κόλπου, ἀποικία τῶν Σινωπέων. — **Σινώπη**, πόλις παράλιος τῆς Παφλαγονίας, ἀποικία τῶν Μιλησίων.

§ 2—**7. Α'.** **Ἐν ταῖταις** = κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας. — **ἐθύσαν** = ἐθύσασαν. — **πομπὰς ἐποίησαν** = ἠεροκευτικὴν περιφορὰν, ἔκαμαν λιτανεῖαν. — **κατὰ ἔθνος** = χωριστὰ ἕκαστον ἔθνος. — **ἀγορὰν** = τροφὰς, τροφίμα. — **εἰς τὸ τεῖχος** = ἐντὸς τοῦ φρουρίου τῆς πόλεως.

§ 7—**13. Α'.** **Φοβούμενοι** = διότι ἐφοβοῦντο. — **ἔφερον** = ἐπλήρωνον. — **ὅτι** = διότι. — **δηρουμενῆν** = ὅτι ἤρημόναιτο ἡ χώρα. — **ἐλθόντες** = ἀφ' οὗ ἤλθον. — **προηγόρει** = ὠμίλει πρῶτος προηγόρει, παρκατ. τοῦ προηγορέω-ω. — **νομιζόμενος** = διότι ἐθεωρεῖτο. — **λέγειν** = εἰς τὸ νὰ ἀγορεύῃ. — **ἐπαινέσοντας**, τελ. μετοχὴ ἵνα σὰς ἐπαινέσωμεν. — **ὅτι** = διότι. — **ξυνηθησομένους**, τελ. μετοχὴ ἵνα σὰς συγχαρῶμεν. — **ὅτι** = διότι. — **ὡς** = καθώς. — **πραγμάτων** = δυσκολῶν, κινδύνων. — **σεσωμένοι πάρεστε** = ἔχετε φθάσει σφοι ἐδῶ. — **ὄντες** = ἐπειδὴ εἴμεθα. — **ἀφελόμενοι βαρβάρους** = ἀφαιρέσαντες ἀπὸ βαρβάρους. — **διδ** = διὰ τοῦτο. — **δασμόν** = φό-

ρον.—**φέρουσι**—πληρώνουσι.—**τεταγμένον**—προσδιορισμένον.—**πάσχειν**—δουπάσχει, υποφέρει.—**βία**—διὰ τῆς βίας.—**παρελθόντας**—δουπάσχετε εἰσελθόντες.—**οκηνοῦν**—δουπάσκει μερικοὶ ἀπὸ σὰς κἀθηγνται.—**ἐκ τῶν χωρίων**—ἐκ τῶν ἀγρῶν.—**ὧν ἂν δέηθε**—δουπάσκειτε, ὅτι ἔχετε ἀνάγκην.—**οὐκ ἀξιοῦμεν**—ταῦτα λοιπὸν δὲν ἐγκρίνομεν.—**ἀνάγκη ἡμῖν**—ἀναγκαζόμεθα.

Β'. Κορύλλας, Πέρσης, σατραπῆς τῆς Παφλαγονίας. **Παφλαγόνες**, κάτοικοι τῆς Παφλαγονίας, χώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κειμένης εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς Βιθυνίας.

§ 13—24. **Α'.** **Ἀγαπῶντες**—εὐχαριστημένοι.—**ὅτι**—διότι.—**ἅμα**—συγχρότως.—**χρήματα**—καὶ τὰ ξένα πράγματα.—**ἄγειν καὶ φέρειν**—ἀρπάζομεν.—**ἐπεὶ**—ὅτι.—**ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν**—καὶ ἀντὶ τῶν τιμῶν, διὰ τῶν ὁποίων μᾶς ἐτίμησαν.—**ἀντετιμῶμεν**—ἀμοιβαίως ἐτιμῶμεν, πρὸς ἀμοιβὴν ἐτιμῶμεν αὐτούς.—**τῶν βαβάρων**, γεν. διακρ.—**ἐφ' οὓς**—ἐναντίον τῶν ὁσίων.—**ἤγοντο**—μᾶς ὠδήγουν.—**ὁποῖον τινῶν ἡμῶν ἐτυχον**—ὁποῖους περίπου ἀνθρώπους μᾶς εὗρον.—**παρῆναι**—παρουσιάζονται, εἶναι παρόντες.—**ἡμῖν ἡγεμόνας**—ὠδηγούς μας.—**ἂν τε ... ἂν τε**—εἴτε...εἴτε.—**οὐχ ὄβρει**—οὐχὶ αὐθαιρέτως, οὐχὶ μὲ περιφρόνησιν.—**καίπερ οὐχ ὑπὴκόους ὄντας**—ἂν καὶ δὲν ἦσαν τοῦ βασιλέως ὑπήκοοι.—**καὶ μάλα φοβεροὺς ὄντας**—ἂν καὶ ἦσαν παραπολύ φοβεροί.—**διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι**—διότι ἦτο ἀνάγκη.—**ἐπεὶ**—ἐπειδὴ.—**τῶν ἐκείνων**—οὐδὲν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐκείνων, δηλ. τῶν Μακρῶνων.—**αὐτῶν**—παρ' αὐτῶν.—**ἤτιωντο**—κατηγόρουσαν, ἐπροφασίζοντο.—**ὃ δὲ**—ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον.—**παρελθόντας οκηνοῦν**—δουπάσκει δὴ ἡμεῖς εἰσελθόντες διὰ τῆς βίας κατοικοῦμεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν.—**ἤξιοῦμεν**—παρεκλέσασμεν.—**τοὺς κάμοντας**—τοὺς ἀσθενεῖς.—**ἐπεὶ**—ἐπειδὴ.—**ἢ—δι' ἧς**—ταύτη—διὰ ταύτης.—**εἰσελθόντες**—ἀφ' οὗ εἰσῆλθομεν.—**δαπανῶντες**—ἐξοδεύοντες.—**τὰ αὐτῶν**—ἐξ ἰδίων των.—**ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἀρμοστῆ ὄσιν**—ἵνα μὴ οἱ ἀσθενεῖς μας εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀρμοστοῦ σὰς.—**ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν ἢ—ἀλλ'** εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, ἀλλὰ νὰ δυνάμεθα νὰ σκώσωμεν αὐτούς.—**εὐ ποιῆ**—μᾶς εὐεργετῆ.—**ἀντευποιεῖν**—νὰ τῷ ἀποδίδωμεν τὴν εὐεργεσίαν.—**ἀλέξασθαι**—νὰ τὸν ἀποκρούσωμεν, νὰ τῷ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐκδικήσιν.—**ἀλέξασθαι**, ἀπαρέμφ. μ. ἀορ. τοῦ ἀλέξω.—**ἤδη**—μέχρι τοῦδε.—**ὑμῶν**—ἀπὸ ὑμᾶς.—**ξυμπράττοντες αὐτῷ ὧν ἐπιθυμεῖ**—συμπράττοντες μὲ αὐτὸν εἰς ταῦτα, τὰ ὅποια ἐπιθυμεῖ.

§ 24—25. **Α'.** **Τῷ Ἐκατωνύμῳ χαλεπαίνοντες**—δουπάσκειντο κατὰ τοῦ Ἐκατωνόμου.—**τοῖς εἰρημένοις**—διὰ τὰ λεχθέντα.—**παρελθὼν**—παρουσασθεῖς.—**αὐτῶν**, γεν. διακρ.—**ποιησόμενοι**, τελικὴ μετοχή, ὡς καὶ ἡ ἐπιδειξόντες—**ὄντα**—δουπάσκει εἶναι.—**ἐκ τούτου**—μετὰ ταῦτα.—**ἐξένιζον**—ἐφίλοξνον, ἐφίλειον.—**ἀνεπυθάνοντο**—ἐξήταζον νὰ μάθωσιν.—**ὧν ἐδέοντο**—τῶν ὁσίων εἶχον ἀνάγκην.—**ἐκάτεροι**—τὸ καθὲν ἐκ τῶν δύο μερῶν χωριστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'. — § 1—25.

§ 1—3. **Α'.** **Παρακαλέσαντας**—προσκαλέσαντας.—**σεξῆ**—διὰ ἑξῆς.—**κατὰ θάλατταν**—διὰ θαλάσσης.—**προσδεῖν**—δουπάσκειν χρειάζονται τοὺς Σινωπεῖς.—**ἀρκοῦντα**—ἄρκετά.—**Ἑλληνας ὄντας**—ἐπειδὴ Ἕλληνας εἶναι.—**τούτφ**

==διά τοῦτο.—καλῶς δέχεσθαι==νά δέχονται καλῶς αὐτούς.—εὖνους τε εἶναι
"Ἕλλησι==καί νά εἶναι εὖνοικοί πρὸς τοὺς "Ἕλληνας.—ξυμβουλευεῖν == νά συμ-
βουλεύωσι.

§ 3—11. **Α'.** Ἀπελογήσατο==ἀπελογήθη.—ὡς=ὄτι.—ὅτι οὐχ εἶποι==
ὄτι δέν εἶπεν.—ὡς τοῖς "Ἕλλησι πολεμησόντων σφῶν==διότι αὐτοί, δηλαδὴ οἱ
Σινωπεῖς, θά πολεμήσωσι κατὰ τῶν Ἑλλήνων.—ἐξόν==ἐνθ' εἶναι δυνατόν, δύνανται
νά εἶναι φίλοι σύμμαχοι εἰς τοὺς βρεθάρους.—αἰρήσονται==θά προτιμήσωσι.—
ἐπεὶ==ἐπειδή.—ἐπευξάμενος==προσθέσας εὐχὴν.—γένεοιτο==εἴθε ν' ἀποκτίσω
πολλὰ τὰ ἀγαθὰ.—μοι, δοτ. προσ.—δεήσει==θά εἶναι ἀνάγκη.—ἡμῶς πορίζειν==
ἡμεῖς νά σᾶς προμηθεύωμεν πλοῖα.—λεκτέα==ὄψειλω νά εἶπω.—ἦ==διὰ τίνος εἰ-
σόδου.—ἄλλη=δι' ἄλλης.—κατεχομένων==ὅταν δὲ ταῦτα κατέχωνται.—δείξαι-
μι ἄν==δύναμαι νά δείξω.—ἱππείαν==ἱππικόν.—κρείττω==ἀνώτερον.—ἀπάσης
τῆς βασιλείως ἱππείας, γεν. συγκριτικῆ.—οὐ παρεγένοντο βασιλεῖ==δέν ἦλθον
πρὸς βοήθειαν τοῦ βασιλέως.—καλοῦντι==ἄν καὶ προσεκάλεσαν αὐτούς.—μείζον
φρονεῖ==ἔχει ὑψηλὰ φρονήματα, ὑψηλοφρονεῖ.—κλέψαι==νά καταλάβητε κρυ-
φίως, ἀπαρητρήτως.—ἦ φθάσαι λαβόντες—ἦ νά προφθάσετε νά τὰ καταλάβ-
ητε.—ὄντων, μετοχὴ χρονικῆ.—οὐ μείον==ὄχι μικρότερον, δέν εἶναι μικρότερον
—δυσὶν σταδίοις, γεν. συγκρ.—ἔλθοιτε ἄν==δύνασθε νά ἔλθητε.—οὐ χαλεπήν==
ὄχι μόνον δύσκολος νομιζῶ ὅτι εἶναι διὰ σᾶς ἡ πορεία.—παντάσασιν==τελείως.
—ἔστιν==εἶναι δυνατόν, δύνασθε.—ἐνθένδε==ἐντεῦθεν.—ἀπορία==δυσκολία.

Β'. Θερμῶδων, ποταμὸς βραχὺς καὶ πλατὺς ἐν Πόντῳ.—Ἴρις, ποταμὸς τῆς
Παφλαγονίας μεταξύ Θερμῶδοντος καὶ Ἄλυος.—Ἄλυς, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν
τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀντικαύρου ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόν-
τον.—Παρθένιος, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας χωρίζων τὴν Παφλαγονίαν τῆς
Βιθυνίας ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον.—Ἡράκλεια, ἑλληνικὴ παράλιος πόλις τῆς
Βιθυνίας παρά τὸν Εὐξείνιον πόντον.

§ 11—13. **Α'.** Ἐπεὶ=ἄφ' οὗ.—ληφόμενον==ἵνα λάβῃ δῶρα.—ἦν πρόξε-
νος αὐτῶν==διότι ἐφιλοξενεῖτο ὑπ' αὐτοῦ.—περὶ ἰόντες==διὰ ξηρᾶς πορευόμενοι
—ὡς μὴ κακὸν ἐργάζονται==ἵνα μὴ βλάπτωσιν.—ἤρηνται==ἔχουσι προτιμήσει.
—ἱκανὰ==ἀρκετὰ.—ἀριθμῶ==κατὰ τὸν ἀριθμὸν.—ὡς=ὥστε.—ἓνα μὴ==μὴδένα.
—καταλείπεσθαι==ὥστε μὴδεῖς νά μείνῃ ἐθῶ, ὥστε νά μὴ μείνῃ κανεῖς ἐθῶ.—
που==κάπου.—ἦττους==ὀλιγώτεροι.—τῶν πολεμίων, γεν. συγκρ.—ληφθῆσόμε-
θα==θά εἰρηθεύωμεν.—ἐν χώρᾳ==εἰς θέσιν ἀνδραπόδων.

§ 13—19. **Α'.** Ἐνοφῶντι ἐδόκει==ἐφάνη καλὸν εἰς τὸν Ἐνοφῶντα.—
δρῶντι==ἐπειδὴ ἔβλεπε.—καὶ μάλα ἱκανοὺς==οἵτινες μάλιστα ἦσαν μέχρι τοῦδε
πολύ ἱκανοί.—διὰ τὴν τριβὴν==ἐνεκα τῆς ἀσκήσεως.—ἀπ' ὀλίγων χρημάτων
==δ' ὀλίγων χρημάτων.—ἄν παρεσκευάσθῃ==δέν ἠδύνατο νά παρασκευασθῇ, νά
συναχθῇ.—γενέσθαι ἄν==ὄτι ἠδύνατο νά γίνῃ μεγάλη.—πρὶν τινι εἰπεῖν==προ-
τοῦ εἶπη εἰς τινα.—τῶν στρατιωτῶν, γεν. δικαρ. —γενόμενον == ὁ ἵππος
ὑπῆρξε.—δεδιώξ==φοβοῦμενος.—ἐκφέρει==ἐδημοσίευσεν, ἐκοινολόγησεν.—ὅτι τά-
χιστα==ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα.—θυόμενος Κύρῳ==θυσιάζων ὑπὲρ τοῦ Κύρου,
ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κύρου.

§ 19—21. **Α'.** Τῶν στρατιωτῶν, γεν. δικαρ.—ἐπεὶ==ὅταν.—τοῖς μὲν ἐδό-
κει==εἰς ἄλλους μὲν ἐφάνη ὅτι εἶναι ὠφελιμώτατον.—εἰ μὴ ἐκποροῦσι == ἄν

δὲν θὰ ἐξεύρωσι, χορηγήσωσι.—ὥστε ἔχειν ἐκπλέοντας=ὥστε νὰ ἔχωσιν ἐκπλέοντες.—*παρακαλεῖ*=παρακινεῖ, παρορμῆ.—*ἐπειδὴν*=ἐτιν.—*ἀπόρους ὄντας*=ὅτι ἀπορεῖτε, ἀδυνατεῖτε, ὅτι στερεῖσθε τῶν ἀναγκαίων.—*ἐν τῷ ἀπόπλω*=καὶ διὰ τὴν ἀναχώρησιν.—*ὡς ὀνήσασί τε*=ὥστε νὰ ὠφελήσῃτε κατὰ τι.—*τοὺς οἴκοι*=τοὺς ἐν τῇ πατρίδι, τοὺς οἰκείους σας.—*ἀπελθόντας*=ἐὰν ἀπέλθῃτε.—*ὕμιν πάρεσιν*=πλοῖα δὲ ἔχετε.—*ὥστε ἂν ἐπιπέσοιτε*=ὥστε θύνασθε νὰ ἐπιπέσοιτε.—*ἐξαιφνης*=αἰφνιδίως.—*ὅπῃ ἂν βούλησθε*=ὅπου θέλετε.

Β'. Τιμασίων, ὁ φυγάς ἐκ Δαρδάνου τῆς Τρωάδος.—**Θώραξ**, ἐκ Βοιωτίας καὶ ἐναντίος τοῦ Ξενοφώντος.

§ 21—23. **Α'.** *Ἀκούσαντες*=ἄφ' οὗ ἤκουσαν.—*ταῦτά*=τὰ ἴδια.—*ἔροῦντας*=ἴνα εἰπωσι.—*λαβόντα χρήματα*=ἄφ' οὗ λάβῃ χρήματα.—*προστατεῦσαι*=νὰ ἐπιστατήσῃ.—*ἄσμενος*=εὐχαρίστως, μετὰ χαρᾶς.—*ἀκούσας*=ἄφ' οὗ ἤκουσεν.—*ἐν ξυλλόγῳ τῶν στρατιωτῶν ὄντων*=ἐν ᾧ οἱ στρατιῶται ἦσαν συνηγμένοι.—*μονῇ*=εἰς τὸ νὰ μένωμεν.—*οὐδὲ περὶ πλείονος ποιῆσθαι οὐδὲν τῆς Ἑλλάδος*=οὐδὲ νὰ προτιμῶμεν οὐδὲν ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα.—*ἐπὶ τούτῳ*=διὰ τοῦτον τὸν σκοπόν.—*οὐδ' ὑμῖν λέγοντας*=χωρὶς νὰ λέγωσιν εἰς ὑμᾶς τοῦτο.—*ἀπὸ νομηνίας*=ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νέου μηνός.—*ἐκάστῳ*=εἰς ἕκαστον ἀπὸ σας.—*τοῦ μηνός*=κατὰ μῆνα.—*κυζικηνόν*=ἕνα κυζικηνόν, ἧτοι 28 ἀττικὰς δραχμὰς ἢ 5 τάλληρα περίπου.—*ἐνθεν*=ἐκ τῆς ὑποίας.—*φυγάς*=ἐξόριστος.—*ὄπαρξει ὑμῖν*=καὶ θὰ εἶναι ἰδική σας.—*ἡγήσομαι*=θὰ ἡγηγήσω.—*ἐνθεν*=εἰς μέρος, ἐκ τοῦ ὑποίου.—*ἀρχῆς*=ἐπικρατείας.—*τὰ μὲν*=ἄλλα μὲν.—*διὰ τὸ ἐκεῖθεν εἶναι*=διότι κατὰγομαι ἀπ' ἐκεῖ.—*τὰ δὲ*=ἄλλα δὲ.—*διὰ τὸ ξυνεκστρατεῦσθαι*=διότι ἔχω συνεκστρατεῦσαι.

Β'. Τρωάς, Τροία καὶ **Ἴλιος γῆ**, χώρα κατὰ τὴν παραλίαν ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Ἀδύου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ληκτοῦ πρὸς μεσημέριαν, ἀνατολικῶς μέχρι τῆς Ἀντάνδρου καὶ μεσογειῶς μέχρι τῆς Ἰθης. Σπουδαία πόλις ἦτο τὸ **Ἴλιον** ἢ ἡ **Ἴλιος** ἢ **Τροία** ἐν πεδιάδι παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἰθης κειμένη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου.—**Φρυγία**, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας.—**Δερκυλίδας**, στρατηγὸς Σπαρτιάτης.—**Κυζικηνός**, νόμισμα χρυσοῦν ἰσοδύναμον πρὸς 28 ἀττικὰς δραχμὰς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄. — § 1—33.

§ 1—4. Α΄. Ἐκ τούτου=μετά ταῦτα. — ἐν τῇ διατριβῇ=κατὰ τὴν διαμονήν. — ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς=ἀγοράζοντες τὰ τρόφιμα. — ληξόμενοι, μετοχή τροπικῆ. — ἐκλώπειον=ἔκλεπτον, ἐγύμνωνον. — εὐ μάλα=πολύ καλῶς, πολύ καλά. — τοὺς ἀποσκευασμένους=ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἦσαν σκορπισμένοι. — τῆς νυκτός=κατὰ τὴν νύκτα. — κακουργεῖν=νά βλάπτωσι. — τοὺς σκηνοῦντας=ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εἶχον τὰς σκηνάς. — πρόσω=μακρὰν. — εἶχον=διέκειντο. — ἐκ τούτων=ἐνεκ τούτων. — ἐπὶ ξένια=πρὸς φιλοξενίαν. — παρεκάλεσαν=προσεκάλεσαν. — τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, γεν. διακρ. — οὓς=ἐκείνους, τοὺς ὁποίους.

§ 4—12. Α΄. Οὐσαντες=ἄφ' οὗ δὲ ἐθυσίασαν. — ἰερεῖα=ἱερεῖα. — εὐωχίαν=εὐθυμίαν, διασκεδασίαν, τραπέζην. — ἀρκοῦσαν=πλουσιοπάροχον. — παρεῖχον=ἤτοιμασαν. — κατακείμενοι=καθήμενοι. — ἐν σκίμποσιν=ἐπάνω εἰς σκαμνιά ἐν εἰδῇ κρεβάτιου. — ἐκ κερατίνων ποιηρίων=μὲ ποτήρια κερατίνια. — οἷς ἐνετύγγανον=τὰ ὅποια εὗρισκον. — ἐπεὶ=ἄφ' οὗ. — πρὸς αὐτὸν ὄρχησαντο=ἐχόρευσαν σύμφωνα μὲ τὸν ἦχον τοῦ αὐτοῦ. — σὺν τοῖς ὄπλοις=ὄπλισμένοι. — ἤλλολοντο=ἐπῆδων. — κούφως=ἐλαφρά. — ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο=καὶ ἐκράτουν γυμνὰς τὰς μαχαίρας καὶ τὰς ἐπαίξον. — ὡς πᾶσιν ἐδόκει=ὥστε ὅλοι ἐνόμισαν. — πεπληγῆναι τὸν ἄνδρα=ὅτι ἔχει πληγῶθῃ ὁ ἀνὴρ. — πως=κάπως. — ἀνεκράγον=ἐφώνηζαν δυνατὰ. — σκυλεύσας=ὁ μὲν νικητὴς ἀφαιρέσας. — ἐξῆει=ἐξῆρχετο. — ἄδων=τραγυῖδων. — τὸν Σιτάλκαν=ἄσκη, τραγυῖδι ἐξυμνοῦν τὸν Σιτάλκαν (Ἡρᾶκα ἴσως βασιλέα). — τῶν Θρακῶν, γεν. διακρ. — τὸν ἕτερον=τὸν ἄλλον νικηθέντα. — ὡς τεθνηκότα=ὡς νεκρὸν. — ἐξέφερον=πρὸς ἐνταφίσιον ἐξεκομίζον, ἐκίδουον. — ἦν οὐδὲν πεπονθώς=οὐδὲν εἶχε πάθει. — τὴν καρπαίαν=ὄρχησιν, ἡ ὅποια ἐκαλεῖτο καρπαία. — παραθέμενος=θέτων πλησίον τὰ ὄπλα. — ζευγηλατεῖ=ὄρχηται, ὁδηγεῖ τὰ ἐξευγμένα βῆθια. — πυκνά=συχνά. — στρεφόμενος=γνωρίζων ὀπίσω, κυττάζων ὀπίσω. — ὡς φοβούμενος=ὅτι δέθην φοβεῖται. — ὁ δὲ=ὁ δὲ γεωργός. — ἐπειδὴν προΐδηται=εἴταν προΐδῃ. — ἀπαντᾷ=πηγαίνει πρὸς συνάντησιν. — δήσας=δέσας. — ἀπάγει=ἀποσύρει. — παρὰ τοὺς βοῦς=μὲ τὰ βῆθια. — ζεύσας=ἄφ' οὗ ζεύξῃ αὐτόν. — ὀπίσω τῷ χεῖρε δεδεμένον=ἔχοντα τὰς χεῖρας ὀπίσω δεμένας. — ἐλαύνει=διώκει, κυτταί. — τοτὲ μὲν... τοτὲ δὲ=ἄλλοτε μὲν... ἄλλοτε δὲ. — ὡς δύο ἀντιταττομένων=ὡς ἔχων δύο ἀντιπάλους, ὡς ὑπερασπιζόμενος ἐναντίον δύο ἐχθρῶν. — ἐδινεῖτο=περιτριγυρίζε. — ἐξεκυβίωσας=καὶ ἐχόρευε μὲ τὴν καρπαίην κάτω καὶ τοὺς πόδας ἐπάνω. — ἔχων=κρατῶν — ὥστε ὄψιν καλὴν φαίνοσθαι=ὥστε γὰ φαίνεται εὐχάριστον, ὄψαιον τὸ θέμα. — ὠκλαξε=ἐκαμπτε τὰ γόνατα. — ἐπὶ τούτῳ=μετὰ τοῦτο. — ἐπιόντες=ἐλθόντες. — ἦσαν=ἐδάδιζον. — αὐλούμενοι=συνοδευόμενοι ὑπὸ αὐλῶν. — ἐν ταῖς προσόδοις=κατὰ τὰς τελετάς, λιτανείας. — δεινὰ ἐποιοῦντο=ἐξεπλήττοντο, ἐθαύ-

μαζον.—*δραῶντες*—διότι ἔδραπον.—*πάσας τὰς ἀρχήσεις ἐν ὄπλοις εἶναι*—ὅτι ὅλοι οἱ χοροὶ ἐρίνοντο μὲ ὄπλα.

Β'. *Μάγνητες*, λαὸς τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνητικῆς ὀνομασθείσης ἀπὸ Μάγνητος υἱοῦ τοῦ Ἀργού καὶ Περιμήθης, ἐγγόνου τοῦ Φρίξου ὁ λαὸς τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνητικῆς ὠρχεῖτο τὴν καρπαίαν ὄρχησιν.—*Μαντινεῖς*, κάτοικοι τῆς Μαντινείας, πόλεως τῆς ἀνατολικῆς Ἀρκαδίας.—*Ἀρκαδίας*, κάτοικοι τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἀρκαδίας, τῶν ὅποιον γενάρχη ἦτο ὁ Ἀρκάς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Καλλιστοῦς.—*Σιτάλας*, βασιλεὺς Θρακῶν πρὸς τὴν τοῦ ὁποίου ἦθετο φερώνυμον ἄσμα.

§ 14—16. **Α'.** *Προσῆγον*—ὠδήγησαν.—*ἔδοξε τοῖς στρατιώταις*—ἀπεφάσισαν.—*ὄρχοντο*—ἀνεῳρχσαν.—*ἰκανά πορεῖναι*—ὅτι ἔχουσι ἀρκετὰ.—*πνεύμαι καλῶ*—μὲ καλὸν ἄνεμον.—*ὠρμίσαντο*—προσωρμίσθησαν.—*ξένια*—δῶρα φιλοξενίας.—*κεράμια*—ἀμφορεῖς τὸ κεράμιον περιείχαν ἓνα ἀττικὸν μετρητὴν, ἦτο 30 περίπου λίτρας οἴνου.—*μέδιμνος*—52 1/4 περίπου λίτρας.

Β'. *Ἀρμύνη*, λιμὴν τῆς Σινώπης ἀπέχων αὐτῆς 50 στάδια.

§ 16—17. **Α'.** *Ἐνταῦθα*—ἐκεῖ.—*τριήρη ἔχων*—μὲ τριήρη.—*προσεδόκων*—ἤλαπτον, ἀνέμενον.—*ἠκειῖ ἀγοντά τι σφίσιν*—ὅτι ἤλθε φέρων κάτι τι πρὸς αὐτοὺς.—*ὅτι ἐπαινοίη*—ὅτι ἐπαινεῖ.—*εἰ ἀφίκοιντο*—ἂν ἐξέλθοσι τοῦ Πόντου.—*μισοθοφορὰν αὐτοῖς ἔσεσθαι*—ὅτι αὐτοὶ θὰ ἔχωσι πικρὰ αὐτοῦ μισθόν.

§ 17—19. **Α'.** *Ὡς*—ἐπειδὴ.—*ἔδόκουν*—ἔδραπον.—*ἐγγὺς γίγνεσθαι*—ὅτι ἐπλησίαζον.—*ἦδη*—τότε.—*πρόσθεν*—πρότερον.—*εἰσῆι αὐτοὺς*—ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν των.—*ὅπως ἂν*—ἀφίκοιντο—ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν πατρίδα.—*ἔχοντές τι*—ἔχοντές τι.—*ἠγήσαντο*—ἔστοχάσθησαν, ἐνόμισαν.—*εἰ ἓνα εἴλοιντο*—ἂν ἐκλέξωσιν ἓνα ἄρχοντα.—*μᾶλλον ἂν δύνασθαι*—ὅτι θὰ θύναται καλύτερον.—*τὸν ἓνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι*—ὅ εἰς νὰ μεταχειρίζηται τὸ στράτευμα.—*ἡ πολυαρχίας οὐσης*—παρὰ ὅταν ὑπάρχη πολυαρχία.—*εἰ τι δέοι ληθάνειν*—καὶ ἂν εἴναι ἀνάγκη νὰ κάμωσι τι κρυφίως.—*μᾶλλον ἂν κρύπτεσθαι*—ὅ εἰς θύναται νὰ φυλάξῃ αὐτὸ καλύτερον μυστικόν.—*φθάνειν*—νὰ προλάβωσι τι.—*ἦττον ἂν ὑστερίζειν*—ὀλιγώτερον θύναται νὰ ὑπολείπωνται, νὰ μένωσι κατόπιν.—*οὐ γὰρ ἂν λόγων δεῖν*—διότι δὲν θύναται νὰ ὑπάρχη ἀνάγκη λόγων.—*ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ*—ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐφάνη καλόν εἰς τὸν ἓνα, ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἀπεφάσισεν ὁ εἰς.—*περαίνεσθαι ἂν*—θύναται νὰ τελειώῃν ἀμέσως.—*ἐκ τῆς νικώσης*—μὲ τὴν ἐπικρατούσαν, μὲ τὴν ὑπερισχούσαν γνῶμην.

§ 19—22. **Α'.** *Ὡς*—ἐν ᾧ.—*ἐτρόποντο*—ἔκλινεν ἡ γνώμη των.—*προσιόντες*—προσελθόντες.—*γιγνώσκει*—ἀπεφάσισαν.—*ἐνδεικνύμενος*—δεικνύων.—*ὑποσιτῆν*—νὰ δεχθῆν, ν' ἀναλάβῃ.—*τῇ μὲν*—τρόπον τινά.—*νομίζων*—διότι ἐνόμιζε.—*τύχον*—ἓάν δὲ τύχῃ.—*ἐνθυμήματα*—λογισμοί, σκέψεις.—*ἐπῆρεν*—πικρῶρων.—*αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα*—νὰ γίνῃ ἄρχων μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν.—*ὁπότε ἐνθυμοῖτο*—ὁσάκις δὲ πάλιν ἐνεθυμοῖτο.—*ἀδηλον*—ἄγνωστον.—*ὄπη*—πῶς.—*ἔξει*—θ' ἀποβῆ.—*τὴν προειργασμένην*—τὴν προαποκτεθῆσαν δόξαν.—*ἀποβαλεῖν*—νὰ χάσῃ.—*ἠπορεῖτο*—δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ.

§ 22—23. **Α'.** *Διαπορομένην αὐτῷ*—ἐν ᾧ αὐτὸς ἐβρόχετο εἰς ἀπορίαν.—*διακρίναι*—νὰ ἀποφασίσῃ.—*ἔδοξε*—ἐνόμισεν.—*παρασησάμενος*—καὶ διατάξας νὰ φέρωσι πλησίον του.—*ὅσπερ αὐτῷ μαυεντιός*—ὁ ἴσπος ἦτο εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ μινταίου ἐνθεδαιγμένος.—*ἤρχετο*—ἤρχιζε.—*καθίστασθαι ἐπὶ τὸ συνε-*

πιμελεῖσθαι = νὰ μεταβαίῃ εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐπιμέλειαν τοῦ στρατεύματος.— ὠρμᾶτο = ἀνεχώρει.— φθειργόμενον = κρᾶζοντα.— διαφανῶς = φανερά, προφανῶς.— προσδεῖσθαι = ἔτι μῆτε ἔχει ἀνάγκην τῆς προτεινομένης ἀρχῆς.— εἰ αἰροῦντο = ἂν ἐκλέξωσιν αὐτόν.

§ 23—30. Α'. Ἐπει = ἐπειδή.— προβάλλοντο = πρότεινον.— ἐπει = ἐπειδή.— αἰρῆσονται = θὰ ἐκλέξωσιν.— εἶπερ ἀνθρώπος εἰμι = ἂν εἶμαι ἄνθρωπος μετὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν.— ἦδομαι = εὐχαριστοῦμαι.— τιμώμενος = διότι τιμῶμαι.— τὸ μέντοι ἐμὲ προκρίθῆναι = ὅμως τὸ νὰ ἐκλεγθῶ ἐγὼ ἄρχων.— παρόντος = ἂν ᾖ εἶναι παρὼν ἄνθρωπος Δακεδαίμωνιος (ἔνν. ὁ Χειρῖσοφος).— ἦτιον = δυσκολώτερον.— ἂν τυγχάνειν = ἔτι δύνασθε νὰ ἐπιτυγχάνητε τι παρ' αὐτῶν.— εἰ δέ οἴσθε = ἂν ἔχητε ἀνάγκην.— οὐ πρόδοθεν ἐπαύσαντο πολεμοῦντες = ἔνν. ἐπαύσαν πρότερον νὰ πολεμῶσι.— πρῖν ἐποίησαν = εἰμὴ ἀφ' οὗ ἔκαμον.— πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν = ὅλη ἢ πόλις νὰ ὁμολογῇ, ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ὁμολογῶσι.— Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν ἡγεμόνας εἶναι = ἔτι οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν εἶναι ἡγεμόνες.— ἐπει = ἀφ' οὗ.— πέρα = μακρύτερα, περισσότερον.— ὄρων = ἂν ᾖ βλέπω ταῦτα.— εἰ ἐγὼ δοκοῖην = ἂν λοιπὸν ἐγὼ φανῶ.— ἄκυρον ποιεῖν = ἔτι ἐνταῦθα, ὅπου δύναμαι, σμικρύνω.— ἐννοῶ = φοβοῦμαι.— μὴ λίαν ἂν ταχὺ σωφρονισθεῖην = μήπως λίαν ταχέως με κάμωσι νὰ σωφρονισθῶ.— ὁ δέ = ἐκεῖνο δέ, τὸ ὅποιον.— ἐνὸς ἄρχοντος = ὅταν εἰς ἄρχῃ.— ἐλόμενοι = ἂν ἐκλέξητε.— οὐχ εὐρῆστε ἐμὲ στασιάζοντα = ἔνν. θὰ εἴρητε ἐμὲ νὰ στασιάζω.— ὅστις ἐν πολέμῳ ὢν στασιάζει = ὅστις στασιάζει, ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἐν πολέμῳ.— οὐκ ἂν θαυμάσαιμι = ἔνν. ἤθελον ἀπορήσει, ἐκπλαγῆ.— ἀχθόμενον = ἂν ἀγανακτῇ.

§ 30—31. Α'. Ἐπει = ἀφ' οὗ.— ὡς = ἔτι.— εἶη = εἶναι.— εἰ οὕτως ἔχοι = ἂν οὕτως ἔχῃ τὸ πράγμα.— ὀργιοῦνται = θὰ ὀργισθῶσι, θὰ θυμώσωσιν.— ὀργιοῦνται, μέλλ. τοῦ ὀργίζομαι.— ἐπει = ἐπειδή.— ὅτι = διότι.— ἐνταῦθα δὲ = τότε λοιπόν.— ὡς εὐ εἰπόντος τοῦ Ἀγασίου = διότι ὠμίλησε καλῶς ὁ Ἀγασίας.— ἀνεθορῦβησαν = ἐπεκρότησαν θορυβῶδως τὸν Ἀγασίαν, ἐχειροκρότησαν (τὸν Ἀγασίαν).

§ 31—32. Α'. Ἐπει = ἐπειδή.— πλείονος ἐνδέον = ἔτι ἦτο ἀνάγκη νὰ εἶπῃ περισσότερα.— παρελθὼν = παρουσισθεῖς.— ὡς πᾶν εἰδήτε = ἵνα βεβαιωθῆτε.— ὀμνύω ὑμῖν = ὁρκίζομαι.— ἢ μὴν ἀλήθεια, βέβαια.— ἐπει = ὅταν.— ἦσθ' ἀνόμην = ἔμαθον τὴν ἀπόφασίν σας.— βέλτιον ὑμῖν = ἂν εἶναι ὠφελιμώτερον εἰς σᾶς.— ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταύτην τὴν ἀρχὴν = νὰ ἐπιτρέψητε εἰς ἐμὲ ταύτην τὴν ἀρχὴν, νὰ με ἐκλέξητε ἀρχηγόν.— καὶ ἐμοὶ ὑποστήναι = καὶ εἰς ἐμὲ νὰ δεχθῶ αὐτήν.— ὥστε καὶ ἰδιώτην ἂν γνῶναι = ὥστε δύναται νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο καὶ ἄπλοῦς πολίτης (ἀγράμματος, ἀπαίδευτος).

§ 32—33. Α'. Ἐπει = ἀφ' οὗ.— ἠρέθη = ἐξελέχθη.— ἴστε = νὰ γνωρίζητε.— ὠνήσατε = ὠφελήσατε.— ὠνήσατε, ἄρ. τοῦ ὀνίημι.— ὡς = ἐπειδή.— ἐμοῦ σιγάζοντος = ἂν καὶ ἐγὼ πολὺ ἐπράνον, ἀπεστόμίζον αὐτόν.— ἐπει = ἐπειδή.— ὡς ἀναξόμενοι = ἵνα ἀναχωρήσωμεν.— ἐὰν πλοῦς ἦ = ἂν εἶναι κατάλληλος καιρὸς διὰ ταξίδι.— κατασεῖν = νὰ καταπλεύσῃτε.— ἐπειδὴν ἐκεῖσε ἐλθόμεν = ὅταν φθάσωμεν ἐκεῖ.— τὰ ἄλλα βουλευσόμεθα = θὰ σκεφθῶμεν περὶ τῶν ἄλλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. — § 1—19.

§ 1—4. Α'. Ἐντεῦθεν. δηλ. ἐξ Ἀρμύνης. — ἀναγόμενοι — ἀποπλέοντες. — πνεύματι καλῷ — με εὐνοϊκόν, οὔριον ἄνεμον. — παρὰ γῆν — πλησίον τῆς ἡθρᾶς. — οὔσαν — ἢ ἐποία εἶναι. — ὠρμίσαντο — προσωρμίσθησαν. — παρὰ τῇ Ἀχερουσιᾷ — πλησίον τῆς Ἀχερουσιᾶδος Χερσονήσου. — ἦ — ἔπου. — κεράμια — ἀμφορεῖς. — οἷς — πρόβατα. — ὡς δύο πλέθρων — περίπου δύο πλέθρα.

Β'. Ἡράκλεια, πόλις ἐν Πόντῳ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λόκου ποταμοῦ κτισθεῖσα ὑπὸ Μεγαρέων τῷ 540 π.Χ. — Μαριανδονοί, λαὸς οἰκῶν εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Β.θυνίας κληθεῖς ἐκ τοῦ Μαριανδονοῦ υἱοῦ τοῦ Φινέως ἢ τοῦ Φρίξου. — Ἀχερουσιᾶς Χερσονήσος καιμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Β.θυνίας πλησίον τῆς Ἡρακλείας. — Κέρβερος, τρικέφαλος κύων, θυρωρὸς τοῦ Ἄβου, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνης. — Λύκος, ποταμὸς παρὰ τὴν ἐν τῇ Πόντῳ Ἡράκλειαν.

§ 4—9. Α'. Θαυμάζω τῶν στρατηγῶν — θαυμάζω με τοὺς στρατηγούς. — ὅτι — διότι. — οὐ μὴ γένηται — εἴεν ἢ εἶναι τριῶν ἡμερῶν τροφῇ. — προυβάλλοντο — πρότεινον. — ὅτι — διότι. — ἔστι δ' οὐ — τινές. — ἀπεμαίοντο — ἠγναντιοῦντο. — ἐπεὶ — ἐπειδὴ. — τὰ δεδογμένα — τὰ ἀποφασισθέντα. — ἀκούσαντες — ἀφ' οὗ ἤκουσαν. — χεῖματα — πράγματα. — τὴν ἀγορὰν εἴω ἀνεσεύσασαν — καὶ συνήθρισαν ἐντὸς τὰς τροφάς.

§ 15—19. Α'. Θυομένῳ αὐτῷ — ἐν τῷ ἐθυσίαζεν αὐτός. — γίγνεται — δικαιρεται. — τριῶν — εἰς τρία σώματα. — διαπραξάμενοι — λαβόντες. — ἀποβαίνουσι — ἀποβιβάζονται. — πῶς — κάπως. — ἐπεὶ — ὅτε. — ἦει — ἐπορεύετο.

Β'. Κάλπη, πόλις ἐν Β.θυνίᾳ παρὰ τῇ Κάλπᾳ ποταμῷ καὶ λιμένα ἔχουσα Κάλπην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. — § 1 — 26.

§ 1 — 10 Α'. Ἀπέβησαν — ἀπεβιβάσθησαν. — νυκτός — ἐν καιρῷ νυκτός. — ἐπεὶ φῶς ἐγένετο — ὅτε ἐξημέρωσαν. — ἦγεν — ὠδήγη. — συνεβάλλοντο — προσδιώρισαν, συνεφώνησαν. — δεῖ πάντας ἀλίεσθαι — ἔπρεπεν ὅλοι νὰ συναθροίζωνται. — ἄτε ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες — ἐπειδὴ αἰφνιδίως ἐπέπεσον κατὰ τῶν καρδάρων. — ἔλαβον — συνέλαβον. — περιεβάλλοντο — ἤρπασαν, ἐκυριεύσαν. — ἠθροίζοντο — ἤρπασαν νὰ συναθροίζωνται. — διέφευγον ὀπλίτας — ἐξέφευγον τοὺς ὀπλίτας. — πελτασταὶ ὄντες — ἐπειδὴ ἦσαν πελτασταί. — ἐπεὶ — ἀφ' οὗ. — λόχῳ ἐπιτίθενται — ἐπέπεσον ἐναντίον τοῦ λόχου, ὃ ὅλιος ἐπορεύετο. — πολλὰ χεῖματα ἄγονι — με πολλὰ πράγματα, λάφυρα. — εἰς τὸ συγκεῖμενον — εἰς τὸν προσδιορισμένον λόφον. — τῶς — μέχρι τινός. — ἐπὶ δὲ διαβάσει — ἀλλὰ κατὰ τὴν διάβασιν. — τρέπονται αὐτοὺς — οἱ Θράκες ἔτρεψαν αὐτοὺς εἰς φυγὴν. — ἔλιπον — ἀφῆκαν. — σὺν πράγμασιν — με λάφυρα. — ἐπεὶ — ἐπειδὴ. — συνελέγοντο — συνηθροίζοντο. — ἔρρωμένως — εὐτόλμως, με τόλμην. — ἅμα ἡμέρα — με τὴν ἡμέραν, ἅμα ἐξημέρωσαν. — ἀεὶ — ἀδικαίως, ἀκαταπύστως. — πλεόνες — περισσότεροι. — προσέβαλλον πρὸς τοὺς ὀπλίτας — καὶ ἐφῆρμον κατὰ τῶν ὀπλιτῶν, ἐπέπιπτον. — ἀσφαλῶς — ἀκινδύνως. — προσθέοντες — οἱ δὲ ἐχθροὶ προστρέχοντες. — προσελαύνοντες — πλησιάζοντες. — ὅποτε αὐτοῖς ἐπίοιεν — ἐσάκις δὲ οἱ Ἕλληνες ἐπέπιπτον κατ' αὐτῶν. — ἄλλη — εἰς ἄλλο μέρος. — τῶν μὲν... τῶν δὲ

==ἐκ μὲν τῶν Ἑλλήνων. . . ἐκ δὲ τῶν ἔχθρων.—τελευτῶντες==τελευταίον, ἐπὶ τέλους.—εἰργον==ἡμποδοῖον.—ἐπει=ἐπειδή.—ἦν. ἔνν. τοῖς Ἑλλήσι.—διελέγοντο==ἐπραγματεύοντο.—ὠμολόγητο==ἐγένοντο θεκτά ὑπ' αὐτῶν (τῶν ἑσθῶν), παρεδέχθησαν οἱ ἑσθῆες.—αἰτούντων τῶν Ἑλλήνων==ἄν και ἐξήτουν οἱ Ἑλληνες.—ἐν τούτῳ=εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον.—ἴσχετο==ἔσταμάτησαν ἢ παρὶ εἰρήνης πρότασις.

§ 10—12. Α'. Ξενοφῶντι πορευομένῳ==ἐν ᾧ ὁ Ξενοφῶν ἐπορεύετο.—ἐντυγχάνοισι==συναντῶσι.—πρεσβύταις==γέροντας, οἱ ἔποιοι ἐπορεύοντο.—ποι=κάπου.—ἐπει=ἄφ' οὗ.—ἤχθησαν==ὠδηγήθησαν.—εἴ που==ἂν εἰς κανὲν μέρος.—ἤσθηται==ἔχουσι ἀκούσει, ἔχουσι ἀντιληφθῆ ὅτι ὑπάρχει ἄλλο ἑλληγνικὸν στράτευμα.—ἔλεγον==διηγούντο.—περικεκκλωμένοι εἰεν==εἶχον περικυκλώσει.—ἐνταῦθα=τότε.—ἰσχυρῶς==προσεκτικά.—ὅπως ἡγεμόνες εἰεν==ἵνα εἶναι ἰδῆγοί των.—ὅποι δέοι==ὅπου εἶναι ἀνάγκη.—καταστήσας==ἄφ' οὗ διώρισαν, ἐτοποθέτησας.

§ 12—21. Α'. Τῶν Ἀρκάδων, γεν. δικαρ.—οἱ μὲν==ἄλλοι μὲν.—τεθνήσκειν==ἔχουσι φονευθῆ.—ἀπολοῦνται==θῆ χυθῶσι.—οὐδὲ ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν==ὅτι οὐδὲ ἡμεῖς οὐδεμίαν σωτηρίαν ἔχομεν.—οὕτω μὲν.... οὕτω δέ==μέρος μὲν....μέρος δέ.—πολλῶν ὄντων τῶν πολεμίων==διότι εἶναι πολλοὶ οἱ ἔχθροί.—τεθαρορηκότων==θαρραλέοι, τολμηροί.—κράτιστον==ὠφελιμώτερον εἶναι.—ἡμῖν==δὲ ἡμᾶς.—ἡμεῖς γὰρ ἀποδραίημεν ἂν οὐδαμοῖ ἐνθῆδε==διότι ἡμεῖς οὐδαμοῦ ἀπ' ἐθῶ θυναμέθα νά φύγωμεν.—πολλή, ἔνν. ὁδός==πολλή, μακρὰ ὁδός εἶναι νά ἐπανέλθωμεν εἰς Ἡράκλειαν.—εἰκάζομεν==νομιζόμεν, συμπεραίνομεν.—ἐλαχίστη==σύντομος.—οἷς==διὰ τῶν ὁπίστων.—μένουσι, ἔνν. ἡμῖν==ἔνν δὲ μένωμεν.—ἀπολομένων==ἔάν δὲ οἱ πολιορκούμενοι χυθῶσι.—σωθέντων, μετοχ. ὑποθ. ἄγει==ἰδῆγει.—εἰς τὸ δειπνοποιεῖσθαι==διὰ τὸ δεῖπνον.—ἐφορῶν==ἐλέπων.—ὡς μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ==ἵνα μηδὲν διαφύγη τὴν προσοχὴν μας.—εἰπῶν, μετοχὴ χρον.—ἤγειτο==προσπορεύετο, προηγείτο.—εἴ που==ἂν ἴσως.—ἐπιπαροῖντες==ἄφ' οὗ ἐφθασαν κατόπι.—εἴ τινι παραλειπομένῳ ἐντυγχάνοιεν==ἂν εἴρισαν ἄκυστόν τι ὑπόλοιπον.—αἴθεσθαι==ὅτι ἐκκίετο.—ἐπεῖ==ὅτε.—ἐκβάντες==ἐξεληθόντες ἐκ τῶν πεδινῶν.

§ 21—24. Α'. Ἐπεῖ==ἄφ' οὗ.—ἐκάθειδον==ἐκισμῶντο.—ἦ=ἔσον.—τοὺς ἡγεμόνας=τοὺς ἰδῆγούς.—προελαύνοντες==προχωροῦντες.—ἐλάνθανον αὐτοὺς γεγόμενοι==ἐφθασαν χωρὶς νά τοὺς ἐνοήσωσιν.—ἐπὶ τῷ λόφῳ==πλησίον τοῦ λόφου.—καὶ τὸ μὲν πρῶτον==καὶ κατὰ πρῶτον μὲν.—θαῦμα ἦν==ἐθαύμασαν.—ἐπυνθάνοντο τῶν καταλειμμένων==ἐπληροφόρουντο πρ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἶχον μείνει.—ὥχοντο ἀπίοντες==ἀνεχώρησαν.—ὅποι==ποῦ δὲ διηρθῆθησαν.—οὐκ εἰδέναι==ἔλεγον ὅτι δὲν ἐγνώριζον.

§ 24—26. Α'. Ἀκούσαντες==ἄφ' οὗ ἤκουσαν, ἐμαθον.—ἐπει==ἄφ' οὗ.—ἠρίστησαν==ἴεγουμάτισαν.—συμμεῖξαι==νά συναντηθῶσι μὲ τοὺς ἄλλους.—πορευόμενοι==ἐν ᾧ ἐπορεύοντο.—τὸν σίβον==τὰ ἴχνη, τὰ πετήματα.—ἐπει==ὅτε.—ἤξειν==ὅτι θῆ ἔλθητε.—ἐπὶ τοὺς πολεμίους==κατὰ τῶν ἔχθρων.—ἐπεῖ==ἐπειδή.—ἔξῆκεν==παρήλθε.—τὰ παρ' ἡμῖν==τὴν κατάστασιν μας.—οἴχεσθαι ἀποδράντας==ἀνεχώρησατε.—μὴ ἀπολείπεσθαι ὑμῶν==νά μὴ ἀπομακρυνθῶμεθα ἀπὸ σᾶς.—δεῦρο==ἐδῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.— § 1—10.

§ 1—7. Α'. *Ἡὐλίξοντο*—ἔμεινεν ἐν ὑπαίθρῳ, κατεσκήνωσαν.—*ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ*—εἰς τὸν αἰγιαλόν.—*εἰσπλέοντι*—ὡς πρὸς τὸν εἰσπλέοντα.—*τριήρει*—διὰ τριήρους.—*κάπαις*—ἐλαυνομένη με κάπια.—*προκειμενον χωρίον*—προέχουσα γλῶσσα, ἀκρωτήριο.—*καθῆκον*—φθάνον.—*πέτρα ἀπορρώξ*—βράχος ἀπότομος, ὄρθος.—*ὄπη*—ἐπωσθήποτε.—*αὐχὴν*—ὁ δὲ λαίμος ὁ πρὸς τὴν ξηρὰν.—*μάλιστα*—ὡς ἔγγιστα.—*ὄσον ἐπὶ εἰκοσι σταδίου*—εἰς διάστημα περίπου εἰκοσι σταδίων.—*δασὺ*—κατάπυκνον.—*φέρει*—παράγει.—*ξύλα*—δένδρα.—*μελίνας*—κεχρίον.—*ἡδυνόους*—αἱ ὅποια παράγουσιν οἶνον γλυκύν.

Β'. *Βυζάντιον*, ἰδρῦθῃ τῷ 658 π. Χ. ὑπὸ Βύζαντος τοῦ Μεγαρέως μετὰ Μελησίω, ἐπὶ δύο λόφων κατὰ τὸν κόλπον Χρυσόκερας, εἰς τὴν Δ. εἰσοδὸν τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντιδος.—*Βιθνοὶ* καὶ *Θυνοὶ Θραῖκες*, κατοικοῦντες παρὰ τὴν Προποντιδα καὶ τὸν Πόντον.

§ 7—9. Α'. *Εἰς δὲ τὸ πόλισμα ἂν γενόμενον*—εἰς δὲ τὴν πόλιν, ἢ ὅποια ἤθύνετο νὰ γίνῃ.—*τὸ ἔλθειν*—καὶ τὸ νὰ ἔλθωσιν.—*ἐξ ἐπιβουλῆς εἶναι*—ὅτι ἦτο μετ' ἐνέδρας, ὅτι παρεῖχον ὑποψίαν.—*τῶν στρατιωτῶν*, γέν. διακρ.—*ἀκούοντες*—ἐπειδὴ ἤκουον.—*ὡς ἤξοντες*—ἵνα ἐπιστρέψωσι.—*αὐτοῖς κησάμενοι*—ἄφ' οὗ ἀποκτιθώσιν.—*αὐτοῖς*—χάριν αὐτῶν.—*όντες*—ἐπειδὴ ἦσαν.

§ 9—10. Α'. *Ἐπειδὴ ἄφ' οὗ*—*ἐπεὶ*—ἐπειδὴ.—*ἐνθαπερ*—ἐκεῖ, ὅπου.—*ἤδη γὰρ ἦσαν πεμπταῖοι*—διότι εἶχον πλεόν τὴν πέμπτην ἡμέραν.—*καὶ οὐχ οἶδν τε ἀναίρειν ἔτι ἦν*—καὶ δὲν ἤθύναντο πλεόν νὰ τοὺς σηκώσωσιν.—*ἐνίους*—μερικὺς.—*αὐτοῖς*—χάριν αὐτῶν, πρὸς τιμὴν αὐτῶν.—*ποιήσαντες*—ἄφ' οὗ ἐπραξάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.— § 1—9.

§ 1—7. Α'. *Ἐντεῦθεν*—ἐκ τῆς Θρακίας.—*τοῦ γεγραφότος*—ὁ ὅποιος εἶχε ζωγραφῆσαι.—*τὰ ἐντοίχια*—τὰς τοιχογραφίας.—*συνήδετο*—συνεχάρη.—*ὅτι*—διότι.—*ἐσέσωτο*—εἶχε σωθῆ.—*χρυσίον*—χρυσόν, χρυσὰ νομίσματα.—*ὁ δέ*, ἐνν. Ξενοφῶν.—*ἐπομόσας εἶπεν αὐτῷ*—μεθ' ὅρκου ἐβεβαίωσεν αὐτόν.—*ἢ μὴν*—βεβαίως, μάλιστα.—*μηδὲ ἔσεσθαι ἐφόδιον ἱκανόν*—ὅτι μηδὲ ἐφόδιον (χρήμα διὰ τὴν ἔδοποριαν) θὰ ἔχῃ ἀρκετόν.—*οἶκαδε ἀπίοντι*—ἵνα ἀπέλθῃ, ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα.—*εἰ μὴ ἀπδοίτο*—εἰάν δὲν πωλήσῃ.—*καὶ ἂ εἶχεν*—καὶ ἐκεῖνα τὰ ὅποια εἶχεν.—*ἀμφ' αὐτόν*—διὰ τὸν ἑαυτόν του, δηλαδὴ τὰ περιττὰ ἐνδύματα, σκευή, ἔπλα.—*ὁ δέ*, ἐνν. *Εὐκλείδης*.—*ἐπεὶ*—ἐπειδὴ.—*ξένια*—δώρα ἐκ φιλοξενίας.—*παρεσέησθε*—ἐπέκλεσε τὸν Εὐκλείδην, ὅπως παρκαστῇ.—*ιδὼν*—ἄφ' οὗ εἶδε.—*πίθειτο*—πίστευε.—*ἔσεσθαι*—νὰ ἔχῃ χρήματα.—*ἂν μηδὲν ἄλλο*—ἂν ὅχι ἄλλο.—*οὐ σαιτῷ*—οὐ εἰς τὸν ἑαυτόν σου.—*συνωμολόγει*—συμφωνῶν παρεδέχετο ταῦτα.—*ἐπήρετο*—ἠρώτησεν.—*εἰ ἤδη θύσειεν*—εἰάν μέχρι τοῦδε θύσειεν εἰς αὐτόν.—*ὡσπερ οἶκοι*—καθὼς ἐν τῇ πατρίδι.—*εἰώθειν*—συνήθειον.—*εἰώθειν*, ὑπερσ. τοῦ ἀχρήστου *ἔθω*.—*ὕμιν*, δοτ. χαριστική.—*χάριν ὑμῶν*.—*θύεσθαι*—νὰ θυσιάζῃ.—*ὀλοκαυτεῖν*—νὰ προσφέρῃ ὀλοκαύτωμα (ὀλοκαύτωμα—θύμα κκιόμενον ἐλόκληρον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ).—*ἐξ ὅτου*, ἐνν. *χρόνου*—ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὅν.—*ἀπεδήμησε*—ἀνεχώρησε.—*καθὰ*—καθὼς.—*συνοίσειν*, ἀπρέμψ. μέλλ. τοῦ *συμφέρω*—ὅτι θὰ ὠφελήσῃ αὐτόν.—*πατρίω νόμῳ*—

κατὰ τὴν πατροπαράδοτον συνήθειαν.—**ἐκαλλιέριε**—ἀπέβαινε καλὴ ἢ θυσία κατὰ τὰ σημεῖα.—**δώσοντες**—ἵνα δώσωσιν.—**ξενοῦνται**—φιλοξενοῦνται: ὑπὸ τοῦ ἔστροφῶντος.—**ἀπέδοτο**—ἐπώλησε.—**δαρεικῶν**—ἀντὶ 50 δαρεικῶν.—**ὑποπτεύοντες**—οἷσι: ὑπόπτεον.—**πεπρακέναι**, ἀπαρέμφ. παρκ. τοῦ ῥήμ. **πιπράσκω**—ὅτι εἶχε πωλήσει.—**ὄτι**—διότι.—**λυσάμενοι**—ἐξαγοράσαντες.—**ἀπέδοσαν**—ἔδωκαν ὀπίσω.—**τὴν τιμὴν**—τὴν ἐκ τῆς πωλήσεως ἀξίαν.—**ἀπολαβεῖν**—να λάθωσιν ὀπίσω.

Β'. Λάμψακος, ἐπίσημος πόλις τῆς Μυσίας, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Φωκαέων εἰς τὰ ΒΑ. τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐν Λαμψάκῳ λέγεται ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἐλατρεῦετο ὁ **Πρίαπος**, υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης. Τὴν πόλιν ταύτην ἔδωκεν ὁ Ἑρῆης εἰς τὸν **Θεμιστοκλέα** ὡς δῶρον. Ἦτο πατὴρ τοῦ λογογράφου **Χάρωνος**, τοῦ περιπατητικοῦ **Ἀδειμάντου**, τοῦ ἐπικουρίου **Μητροδώρου** καὶ τοῦ ἱστορικοῦ **Ἀναξιμένους**.—**Λύκειον**, γυμνάσιον μετὰ στοῶν πρὸς περίπατον ἔξω τῶν Ἀθηνῶν κείμενον κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν μεταξὺ Ἀνακτόρων, Ἀσωμάτων καὶ Τριζαρίου σχολῆς, κληθὲν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Λυκαίου Ἀπόλλωνος. Ἐν τῷ Λυκαίῳ ἐδίδασκεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ διάδοχοι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καὶ **Λύκειοι** οἱ **περιπατητικοὶ** ἐκαλοῦντο.—**Μειλίχιος** (εὐμενής, προσσηγής) **Ζεὺς**, εἰς ὃν κατ' ἔτος ἐθυσίαζον θύματα ἐγχώρια πάντες οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ ἑορτὴν ἀγομένην ἔξω τῆς πόλεως.—**Ἀπόλλων**, εἰς τῶν 12 θεῶν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ἦτο θεὸς παντός τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἐν τῇ δικαιοῦν. δι' ἣ καὶ ὡς ἐδηγός τῶν **Μουσῶν** ἔθεωρετο. Ἡ δάφνη ἦτο τὸ ἱερὸν αὐτοῦ φυτόν.—**Ζεὺς**, ὁ ὕψιστος καὶ ἰσχυρότατος τῶν θεῶν, υἱὸς τοῦ Κρόνου. Σύμβολα αὐτοῦ ἦσαν ὁ **ἀετός**, τὸ **σκῆπτρον**, ὁ **κεραυνός**, ἔφερε πολλάκις τὴν **Νίκη**ν ἐπὶ τῆς χειρὸς, ὡς προστάτης τῶν ἀγῶνων καὶ τῆς νίκης ὑπέρτατος δωρητής.—**Ὀφρῶνιον**, πόλις τῆς Τρωάδος μεταξὺ Δαρδάνου καὶ Ραιτείου, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Ἐκτορος.

§ 7—9. **Α'. Ἐντεῦθεν**—ἀπ' ἐκεῖ (=τῆς Λαμψάκου) — **παρὰ θάλατταν**—παραθαλάσσιως.—**ὀδεύσαντες**—πορευθέντες, θαλάσσιαν.—**ἐν τούτῳ**—εἰς τὸ μεταξὺ ταύτου χρονικὸν διάστημα.—**παραγενόμενος**—ἐλθὼν.—**συμμίξας**—ἐνώσας μὲ τὸ ἄλλο.—**πρὸς**—ἐναντίον.

Β'. Τρωάς καὶ **Τροία** καὶ **Ἰλιάς γῆ**, χώρα εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Μ. Ἀσίας. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν οἱ Τρῶες πιθανῶς προσελθόντες ἐκ μίξεως Φρυγῶν καὶ ἐκ Θράκης προσελθόντων Τευκρῶν. Σπουδαία πόλις ἦτο τὸ **Ἴλιον** ἢ ἡ **Ἰλίου** ἢ **Τροία** παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἰδης. Τὸ ὄνομα **Τροία** προήλθεν ἐκ τοῦ Τρωός, ὅστις πρῶτος λέγεται ὅτι ἱδρυσεν ἐνταῦθα κράτος τι, ἔθεμελίωσε δ' αὐτὸς ἢ ὁ Δάρβανος πρότερον τὴν πόλιν, ἣτις ἐπὶ Λαομέδοντος περιτειχίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ποσειδῶνος· κατεστράφη δὲ ἡ πόλις τῷ 1184 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.—**Ἰδη**, ὄρος τῆς Τροίας, τὸ ὅποιον κατὰ τὸν Ὅμηρον ἦτο διασῶδες καὶ εἶχεν ἀφθόνουσ πηγάς.—**Ἄντανδρος**, πόλις τῆς Μυσίας εἰς τὸν Ἀδραμύτιον κόλπον, κτίσμα Πελασγῶν ἢ Αελέγων.—**Θήβη**, πόλις ἀρχαία εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μυσίας. Ἦτο πατὴρ τῆς Χρυσήϊδος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης· κατέστρεψε δ' αὐτὴν ὁ Ἀχιλλεύς. Ἡ δὲ πατὴρ κατὰ τὸν Ἀδραμύτιον κόλπον ἐλέγετο Θήβης παῖδον.—**Ἀδραμύτιοι**, πόλις τῆς Μυσίας.—**Κυτώνιον**, πόλις τῆς Μυσίας τανῶν Κυθωνίων.—**Πέργαμος**, πόλις τῆς Μυσίας πρὸ τὸν Κάϊκον ποταμὸν ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς 120 στάδια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΙ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΙ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ
ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ

ΕΙΣ

Γ' ΚΑΙ Δ' ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — § 1 — 28.

(ΣΗΜ. Ἐκάστη παράγραφος τῶν δημειώσεων διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν Α' περιλαμβάνει τὰς γραμματικὰς, συντακτικὰς καὶ ἑρμηνευτικὰς δημειώσεις, τὸ δὲ Β' τὰς πραγματικὰς.)

§ 1—3. Α'. Δῆ=Δοῖπόν.—'Αθήνησι=ἐν Ἀθήναις.—ἐκ δὲ τούτου=μετὰ ταῦτα.—ἡξίου=ἀπῆτει, εἶχε τὴν ἀξίωσιν.—νομίσαντες=ἐπειδὴ ἐνόμισαν.—ἐπέστευλαν=παρήγγειλαν, διέταξαν.—ὑπηρετεῖν=να ὑπακούῃ.—εἰ τι δέοιτο=εἰάν ἔχη ἀνάγκην.—μὴ δύνασθαι=να μὴ δύναται.—κατὰ γῆν=διὰ ξηρὰς.—ἐπι βασιλείᾳ=ἐν κινήσει τοῦ βασιλέως.—γέγραπται=ἔχει γραφῆ.—Θεμιστογένει, ποιητικὸν αἴτιον=ὑπὸ Θεμιστογένοῦς.

Β. Κῦρος, υἱὸς τοῦ Δαρείου τοῦ νόθου τοπάρχης τῆς Λυδίας, Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας. Τῇ διαβολῇ τοῦ Τισσάφερου ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξου. Ἐπανελεύθην εἰς τὴν διοίκησιν του τῆ μεσολαχῆσι τῆς μητρὸς του ὀπλίσθη δὴθεν κατὰ τοῦ Τισσάφερου, πράγματι δὲ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Συνεδέθη μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐμίσθωσεν Ἕλληνας, ἰδίως ἐκ Πελοποννήσου. Ὁ Κῦρος ἐπιθυμῶν νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον τῆς Περσίας ἀντὶ τοῦ προσδωτέρου ἀδελφοῦ του ἐθεώρησε πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου συντελεστικώτερον νὰ συμπράξῃ μᾶλλον μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Τὸ ἔαρ τοῦ 401 μετέβη ἐκ Σάρδεων εἰς Ταρσὸν ἐπὶ προφάσει νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Πισιδῶν, ἐν ᾧ ἐβάδιζε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Γενομένη μάχη πρὸς τὰ Κούναξα πίπτει μαχόμενος ὁ Κῦρος.—Ἐφοροι, πέντε ἐτήσιοι ἄρχοντες ἐν Σπάρτῃ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Οἱ ἔφοροι εἶχον τὴν ἐξουσίαν τοῦ συγκαλεῖν καὶ διοικεῖν τὴν ἀπέλλαν καθὼς καὶ τὴν γερουσίαν. Οἱ ἔφοροι μετὰ τῆς γερουσίας ἦσαν τὸ κύριον τῆς πολιτείας σῶμα.—Σάμιος, ἀνὴρ Σπαρτιατῆς καὶ ἀρχος.—Κιλικία, χώρα κατέχουσα τὰ νοτιοανατολικά τῆς Μ. Ἀσίας.—Συνέννεσις, δηλοῦν «εὐγενῆς ἡγεμόν» ἦτο κοινὸν ὄνομα τῶν ἡγεμόνων τῆς Κιλικίας καὶ ὅτε ἀκόμη ἦσαν ὑπὸ τοῦς Πέρσας.—Θεμιστογένης, ἀνὴρ Συρακούσιος. Ὁ Ξενοφῶν ἐδημοσίευσεν τὸ ἑαυτοῦ ἔργον ὑπὸ τῷ ὀνομα τοῦ Θεμιστογένοῦς ἵνα εἶναι πιστότερον διηγούμενος ἑαυτὸν ὡς ἄλλον.

§ 3—5 Α'. Ἐπει=ὅτε.—μέντοι=ὅμως.—δόξας πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ

γεγενῆσθαι=διότι ἐφάνη ὅτι εἶχε προσφέρει μεγάλης ὑπηρεσίας εἰς τὸν βασιλέα.—ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ=κατὰ τὸν ἐναντιὸν τοῦ ἀδελφοῦ πόλεμον.—σαυράτης=διοικητής.—κατεπέμφθη=εστάλη εἰς τὰ παράλια.—πρόσθεν=πρότερον.—ὦν, ἀντικείμε. τοῦ ἦρχε.—ἅμα μὲν....ἅμα δὲ=ἐν μέρει μὲν....ἐν μέρει δέ.—βουλόμεναι=διότι ἤθελον.—ὅτι=διότι.—ἔζη, παρτ. τοῦ ζῶ.—ἠρημνέαι ἦσαν=εἶχον προτιμήσει.—ἐπεὶ=ἐπειδή.—ἐπιμεληθῆναι=νά φροντίσῃσι.—σφῶν, ἀντικείμε. τοῦ ἐπιμεληθῆναι=περὶ αὐτῶν.—προστάται=ἡγεμόνες.—ὅπως μὴ θροῖτο=ἵνα μὴ λεηλατῆται.—αὐτοῖς=χάριν αὐτῶν.—ἀρμοστήν=διοικητήν.—εἰς χιλίους=περίπου χιλίους.—ἠτήσατο=ἔζητησε.—εἰπόν=ὑποσχεθεῖς.—τῶν ἱππευσάντων=ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅσοι ὑπῆρξαν ἱππεῖς.—ἐπὶ τῶν τριάκοντα=ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν τριάκοντα.—νομίζοντες=διότι ἐνόμιζον ὅτι κέρδος ἔχει ὁ λαός.—εἰ ἀποδημοῖεν=ἐὰν ἀποδημήσῃσι (ταξιδεύσῃσι, ἀπομακρυνθῇσιν ἐκ τῆς πατρίδος).—ἐναπόλοιντο=καὶ καταστραφῶσι, χαθῶσιν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ.

Κ'. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, μετὰ τὴν καθάρσειν τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηναίων, ἐγένοντο ἡγεμόνες συμπάντων τῶν Ἑλλήνων.—**Νεοδαμάδεις**, ἐλέγοντο οἱ ἀπὸ δούλων γενόμενοι ἐλευθεροὶ διὰ τὴν πολεμικὴν ἀρετὴν αὐτῶν.—**Θίβρων**, Σπαρτιάτης, ὃν διεδέχθη ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ὁ Δερκυλλίδης.

§ 3—7. **Α'.** **Ἐπεὶ**=ὅτε.—**ἀφίκοντο**=ἐφθασαν ὁ Θίβρων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.—**ἐν τῇ ἡλείῳ**=ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.—**ἐπείθοντο**=ὑπήκουον.—**ὄρων**=διότι ἐδλεπε.—**τὸ ἱππικόν**, ἐνν. τοῦ Τισσαφέρους.—**ἠγάπα εἰ**=ἠρκεῖτο, ἦτο εὐχαριστημένος ἐὰν ἤθύναιτο.—**ἀδῶατον**=ἀκατάστρεπτον.—**ὅπου τυγχάνοι ὦν**=ὅπου τυχεῖως εὐρίσκειτο.—**οἱ ἀναβάντες**=οἱ ἐκστρατεύσαντες.—**συνέμειξαν αὐτῷ**=συνήνευξαν αὐτόν, συνηνώθησαν μὲ αὐτόν.—**ἐκ τούτου ἦδη**=ἐκτοτε πλέον.—**ἐκοῦσαν**=θεληματικῶς.—**προέλαβε**=ἐκυρίευσεν.—**οἱ ἀπὸ Δημαράτου**=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Δημαράτου.—**ἐκείνῳ**=εἰς τὸν Δημάρaton.—**ἐκ βασιλέως**, ποιητικίον=ὑπὸ τοῦ βασιλέως (τῆς Περσίας).—**ἀντὶ τῆς**=ὡς ἀνταμοιβὴν τῆς συνεκστρατείας.—**ἐπὶ τῆς Ἑλλάδα**=ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.—**προσεσχώρησαν αὐτῷ**=παρεδόθησαν εἰς αὐτόν.—**ὅτι**=διότι.—**ἔφυγεν**=ἔφυγοσθη.—**μηδίας**=διότι συνετάχθη μὲ τοὺς Μήδους.—**τῶν Ἐρετριέων**, γεν. διακρητική.

Κ'. Πέργαμον, πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τῇ ποταμῷ Καίῳ. Οἱ Περγαμονοὶ ἐθεωροῦντο ἀρχαϊκῆς καταγωγῆς. Τὸ Πέργαμον ἤρξατο ἀκμαῖον τῇ 283 π. Χ. ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ **Λυσιμάχου** καὶ **Φιλεταίρου**. Ὁ **Εὐμένης** ἐπεξέταίνε τὴν πόλιν ἰδρύσας τὴν διεκλιθῆκα. Ἰπὸ δὲ τοῦ περιφρήμου γραμματικοῦ **Κράτητος** ἰδρύθη σχολὴ γραμματικῶν.—Ἐν Περγᾶμῳ ἐγεννήθη ὁ **Ἀπολλόδορος** καὶ ὁ ἱατρὸς **Γαληνός**.—**Τευθρανία**, πρωτεύουσα τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἐπὶ τοῦ Καίκου ποταμοῦ, κτίσμα τοῦ Τεῦθραντος.—**Ἀλίρσανα**, πόλις τῆς Μυσίας.—**Εὐρυσθένης**, δυνάστης τῆς Τευθρανίας.—**Προκλῆς**, ἀπόγονος τοῦ ἐξωσθέντος βασιλέως τῆς Σπάρτης Δημαράτου, ἄρχων ἐπὶ μικρᾶς τινας χώρας τῆς Μ. Ἀσίας.—**Δημάρτος**, υἱὸς Ἀρίστωνος βασιλέως τῆς Σπάρτης χλευαζόμενος οὕτως καὶ περιφρονούμενος ὡς μὴ γνήσιος υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος κατέφυγε πρὸς τὸν Δαρειὸν βασιλέα τῆς Περσίας, ὃν προέτρεψε νὰ ἐκλέξῃ τὸν Ξέρξην, ὡς διάδοχον τοῦ Περσικοῦ θρόνου. Τοῦτον ἠκολούθησαν ἐκστρατεύσαντα κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὡς ἀμοιβὴ τῇ ἐδόθη μικρὰ τις χώρα ἐν τῇ Αἰολίδι, τὴν ὅποιαν οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ εἶχον μέχρι τοῦ 399 π. Χ.—**Γάμβρειον** καὶ **Παλαιγάμβρειον**, πόλεις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Καίκου.—**Γρύνειον**, πόλις ἐν Μυσίᾳ

ἔχουσα ναόν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.—**Μύρινα**, πόλις κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μυσίας.—**Γογγύλος**, Ἑρατριεύς· οὗτος ἐμήθεον ὅτε οἱ Πέρσαι ἐπῆλθον κατὰ τῶν Ἑρατριῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξωρίσθη.

§ 7-8. **Α'.** Ἦν δὲ ἄς=ἐνίας δέ, ἦσαν δὲ τινες, τὰς ὁποίας.—**ἀσθενεῖς οὖσας**=διότι ἦσαν ἀσθενεῖς.—**κατὰ κράτος**=διὰ τῆς βίας.—**ἐλάμβανον**=ἐκυριεύουσαν.—**γε μὴν**=δέ.—**ἐπει**=ἐπειδή.—**οὐκ ἐπείδετο**=δὲν ἤθελε νὰ παραδοθῆ εἰς αὐτόν.—**περιστρατοπεδευόμενος**=στρατοπεδεύσας ὀλόγουρα, κατασκευάσας ὀλόγουρα.—**ἐπει**=ἐπειδή.—**ἄλλως**=δι' ἄλλου τρόπου.—**ἐλεῖν**, ἀπαρῆμφ. ἄρ. 6'. τοῦ **αἰρῶ**=νὰ κυριεύσῃ.—**φρεατίαν τεμόμενος**=δεξιμενήν, μέγαν λάκκον ἀνοίξας.—**ὑπόνομον ὠρυτιεν**=ἐσκαπτε, κατασκευάζεν ὑπόνομον ἀπὸ τῆς φρεατίας μέχρι τοῦ ὕδαγωγείου τῆς πόλεως (Λαρίσης).—**τεμόμενος**, μεταχθ. μ. ἄρ. 6'. τοῦ **τέμνω**.—**ὡς ἀφαιρησόμενος**=εἶνα ἀφαίρεση τὸ ὕδωρ ἀπ' αὐτούς.—**ὡς δὲ**=ἐπειδή δέ.—**ἐκθέοντες**=ἐξερχόμενοι.—**ἐνέβαλον**=ἔριπτον ἐντός.—**ὄρυγμα**=τόν ὑπόνομον, ὅπως μὴ ἐκχένηται τὸ ὕδωρ.—**χελώνην**=μηχανὴν πολιορκητικὴν.—**ἐπέστησεν**=ἔστησεν.—**ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ**=πλησίον τῆς φρεατίας.—**νύκτωρ**=ἐν καιρῷ νυκτός.—**δοκοῦντος αὐτοῦ**=ἐπειδή ἐφαίνετο αὐτός.—**οὐδὲν ποιεῖν**=ὅτι οὐδὲν κατῴρθωνε.—**πέμπουσιν**=παραγγέλλουσι εἰς ἀπεσταλμένων.—**ἀπολιπόντα**=ἀφήνοντα.—**ἐπὶ Καρίαν**=ἐναντίον τῆς Καρίας.

Β'. **Λάρσα ἢ Αἴγυπτία**, πόλις παρὰ τῇ Κύμῃ τῆς Αἰολίδος· αὕτη εἶναι ἢ **Φρικωνίς**, ἢ ὅποια ὀνομάσθη **Αἴγυπτία**, διότι Κύρος ὁ ἀρχαιότερος μετέβησεν εἰς ταύτην Αἴγυπτίως.—**Χελώνη**, πολιορκητικὴ μηχανὴ ἔχουσα σχήμα θωματίου, κινουμένη ἐπὶ τροχῶν καὶ προφυλάττουσα στρατιώτας ὀρύσσοντας ἢ ἄλλην τινὰ πολιορκητικὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦντας.

§ 8-10. **Α'.** Ἦδη ὄντος αὐτοῦ=ἐνῷ αὐτός ἦτο ἡδη.—**ὡς πορευομένου**=σκοπεῖον νὰ πορευθῆ.—**ἄρξων**=εἶνα ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατεύματος.—**δοκῶν**=δοτις ἐφαίνετο ὅτι ἦτο.—**μύλα**=πολύ.—**μηχανητικὸς**=ἐπινοητικὸς, ἐφευρετικὸς, πανούργος.—**καὶ ἐπεκαλεῖτο**=διὰ τοῦτο δὲ ἐπωνομάζετο.—**ζημιώθεις**=τιμωρηθεῖς, καταδικασθεῖς.—**ἔφυγε**=ἐξωρίσθη.—**κατηγοροῦν γὰρ αὐτοῦ**=διότι κατηγοροῦν αὐτόν.—**ὡς ἐφείη τῷ στρατεύματι**=ὅτι ἐπάτρεψεν εἰς τὸ στρατεῦμα.—**ἐπει**=ἀφού.—**γνοῦς**=ἐπειδή ἐνόησεν.—**ὑπόπτως ὄντας ἀλλήλοις**=ὅτι ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φερνάβαζος διεκίνητο πρὸς ἀλλήλους ὑπόπτως.—**κοινολογούμενος τῷ Τισσαφέρνηι**=ἀφού συνωμύλησας, συνεφώνησας, συνενεφέθη μετ' ὅν Τισσαφέρνην.—**ἀπήγαγεν**=ὠδήγησεν.—**ἐλόμενος**=προτιμῆσας.—**θάτερόν πολεμεῖν**=νὰ πολεμῆ ἐναντίον τοῦ ἐνός ἐκ τῶν δύο.—**ἢ ἅμα ἀμφοτέροις**=παρὰ συγχρόνως καὶ κατὰ τῶν δύο.—**πρόσθεν**=πρότερον.—**γενόμενος**=ὅτε ἐγένετο.—**ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος**=ἐπὶ τῆς ναυαρχίας τοῦ Λυσάνδρου (τῆ 407 π. Χ.).—**διαβληθεῖς**=ἐπειδή διεβλήθη, κατηγορήθη, διεσύρθη.—**ἐστάθη**=ἐτοποθετήθη μετ' ἡν ἀσπίδα.—**δοκεῖ**=φαίνεται.—**κηλῖς**=προσβολή, ὄνειδος.—**τοῖς σπουδαίοις**=εἰς τοὺς ἀγαθοὺς.—**ἀταξίας**=ἀπειθείας.—**ζημίωμα**=τιμωρία.—**δῆ**=λοιπόν.—**εἰς τὸ ἄρχειν**=κατὰ τὴν ἀρχηγίαν, κατὰ τὴν διοίκησιν ἀπὸ τῶνθίβρων.—**παρήγαγε**=ὠδήγησεν.—**οὐδὲν βλάβας**=χωρὶς νὰ ἐλάβῃ.

Β'. **Δερκυλίδας**, Σπαρτιάτης διέπρεψεν ἐν Ἀσίᾳ τῆ 399 π. Χ. ὅτε ἐξελέγη στρατηγός, νικήσας τοὺς Πέρσας ἐξησφάλισεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Θρακικῆς

Χερσονήσου καὶ συναμολόγησαν εἰρήνην πρὸς αὐτούς, δι' ἧς αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις ἐκηρύχθησαν ἀνεξάρτητοι. Ὁ Δερκυλίδης ἐπακαλεῖτο **Σίουφος** διὰ τὴν πανουργίαν του· ἔδὲ **Σίουφος** ἦτο υἱὸς τοῦ **Αἰόλου** καὶ τῆς **Ἐναρέτης**, πατῆρ τοῦ **Γλαύκου** καὶ πάππος τοῦ **Βελλεροφόντου** κτίστης καὶ βασιλεὺς τῆς **Ἐφύρας** (Κορίνθου), ἧς τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἰδρυτῆς μνημονεύεται ὁ Σίουφος. — **Φαρνάβαζος**, Πέρσης σατράπης τῆς βορειοδυτικῆς σατραπείας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. — **Ἐφεσος**, ἐπισημοτάτη τῶν 12 Ἴωνικῶν πόλεων κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κηστροῦ, περίφημος διὰ τὸν παρ' αὐτῇ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, τὸν ὅποιον ἤρξατο οἰκοδομῶν ὁ Κνώσιος Χερσίφρων καὶ ὁ ὅποιος ἐπερατώθη μετὰ 120 ἔτη, ἐμπροσλήθη ὑπὸ τοῦ Ἡροστράτου κατὰ τὴν νύκτα τῆς γεννήσεως τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου τῷ 356 π. Χ. καὶ ἀνήγειραν αὐτὸν αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις μετὰ τῶσδε πολυτελείας, ὥστε ἐθεωρεῖτο ἐν τῶν 7 θαυμάτων τοῦ κόσμου.

§ 10—12. **Α'** **Ἀδιῶ**—ἀντ' αὐτοῦ.—**ἐπειδὴ**—ἀφοῦ.—**νόσω**—εἰς νόσου.—**παρασκευαζομένους**—ἐνθ' παρεσκευάζετο.—**ἀναξεύξασα στόλον**—ἀφοῦ παρεσκεύασε, κατήρτισε ταξίδιον μὲ μεγάλην συνοδείαν.—**τοῖς δυναμένοις**—εἰς τοὺς ἰσχυροὺς, ἐπιφανεῖς.—**μάλιστα**—παρὰ πολὺ.—**ἐλθοῦσα εἰς λόγους**—ἀφοῦ ἦλθεν εἰς συνομιλίαν.—**τάλλα**—κατὰ τὰ ἄλλα.—**ἀπεδίδου**—ἐπλήρωσε.—**μηδὲν**—μηδὲως.—**καθιστάται**—νὰ διορίζῃς.—**δήπου**—βεβαίως, ἀναμφιβόλως.—**ἐπὶ σοὶ ἔσται**—θὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου.—**ἀφελομένω ἐμὲ**—ἀφοῦ ἀφαιρέσῃς ἀπὸ ἐμὲ τὴν ἀρχήν, τὴν σατραπείαν.—**ἀφελομένω**, μετχ. μεσ. ἀορ. τοῦ **ἀφαιροῦμαι**.

Β' **Μανία**, σύζυγος τοῦ Ζήνιος, σατράπου τῆς Αἰολίδος, τὴν ὅποιαν ὁ Φαρνάβαζος κατέστησε διάδοχον τοῦ συζύγου τῆς ἐν τῇ σατραπείᾳ.

§ 12—14. **Α'** **Ἀκουσας**—ἀφοῦ ἤκουσεν.—**ἔγνω**—ἔκρινεν, ἀπεφάσισεν.—**δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν**—ὅτι πρέπει: νὰ σατραπεύῃ τῆς Αἰολίδος ἡ γυνὴ.—**ἐπεὶ**—ἀφοῦ.—**οὐδὲν**—οὐδὲως.—**ἦττον**—ὀλιγώτερον, κατώτερον.—**ὀπότε**—ὅσάκις.—**ἀπάντων τῶν ὑπάρχων**—ἀπὸ ὅλους τοὺς ὑποδοικητάς.—**πολὺ κάλλιστα καὶ ἡδίστα**—πολὺ λαμπρότατα καὶ εὐαρεστότατα.—**ἐδέχετο**—ὑπεδέχετο.—**αὐτῷ**, δοτ. περιποιητικῆ.—**καὶ τῶν οὐχ ὑπηκόων**—καὶ ἐκ τῶν οὐχ ὑποτελῶν πόλεων.—**ἐπιθαλαττιδίας**—παραθαλασσίας.—**ξενικῶ**—μισθοφορικῆ.—**θεωμένη**—παρατηρούσα τὰς κατὰ τῶν τειχῶν ἐφόδους.—**ἐπαινήσειε**—ἤθελεν ἐπαινέσει.—**ἀμέμπτως**—πλουσίως, ἀφθόνως.—**κατεσκευάσατο**—κατήρτισεν.—**ὅσπτε ἐμβάλοι**—ὅσάκις εἰσέβαλλεν.—**ὅτι**—διότι.—**κακουροῦσιν**—βλάπτουσιν, ἐρημώνουσι, ληστεύουσιν.—**ἀντετίμα**—ἐτίμα ἀμοιβαίως μὲ μεγαλοπρεπεῖς τιμὰς.—**ἔστιν ὅτε**—ἐνίοτε.—**παρεκάλει**—προσεκάλει.

Β' **Λάρισα**, πόλις καιμένη ἐν τῇ Τρωικῇ χῶρᾳ ἐρημωθεῖσα ἀπὸ τῶν Περσικῶν χρόνων.—**Ἀμαξιτός**, πόλις Τρωικῆ, τῆς ὅποιας τοὺς κατοίκους μετέβρισεν ὁ Λυσίμαχος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Τρωάδα.—**Κολωναί**, πόλις Τρωικῆ.

§ 14—16. **Α'** **Ἦδη οὔσης αὐτῆς**—ὅτε πλέον αὐτὴ ἦτο.—**ἀνῆρ**—σύζυγος.—**ὦν**—ὁ ὅποιος ἦτο.—**ἀναπτερωθεῖς**—ἐξεγαρθεῖς, ἐρεβισθεῖς.—**ὡς**—ὅτι.—**εἷη**—εἶναι.—**αἰσχροὺν**—ἐντροπή.—**ιδιώτην εἶναι**—αὐτὸς δὲ νὰ εἶναι ἀπλοῦς πολίτης.—**φυλαττομένης**—ἐπειδὴ ἀπὸ μὲν τοὺς ἄλλους προσφυλάσαστο.—**μάλα**—πολὺ.—**πιστευούσης καὶ ἀσπαζομένης**—ἐπειδὴ δὲ εἰς ἐκεῖνον εἶχεν ἐμπιστοσύνην καὶ ἡγάπα.—**ὥσπερ**—καθὼς.—**προσηκεν**—ἤρμοξε νὰ προσφυλάσῃται.

—ἐν τυραννίδι=ἐν καιρῷ τυραννίδος.—*ἂν ἀσπάζοιτο*=δύναται νὰ ἀγαπᾷ.—*εἰσελθὼν*=ἀφ' οὗ εἰσηλθεν εἰς τὰ δωμάτια τῆς.—*ἀποπνίξαι*=ὅτι ἐπνίξεν. ἐστραγγάλισε.—*τό τε εἶδος*=καὶ κατὰ τὴν μορφήν.—*ὄντα*=ὅ ἐποίησε ἦτο.—*πάγκαλος*=ὠραιοτάτος.—*ὡς ἐπτακαίδεκα*=περίπου 17.—*ποιήσας*=ἀφ' οὗ ἐπράξεν.—*ἐχυρὰς*=ὄχυράς.—*κατέσχεν*=κατέλαθεν.—*ἐνθα τὰ χρήματα ἦν τῇ Μανίᾳ*=ὅπου ἢ Μανία εἶχε τὰ χρήματα.—*Φαρναβάζω*, δοτ. χαριστική.—*οἱ ἐνόντες*=οἱ ἐντός ὑπάρχοντες.—*ἐκ τούτου*=μετὰ ταῦτα.—*πέμψας*, χρονική μετοχή.—*αὐτὰ*, ἐνν. τὰ θῶρα.—*ἔστ' ἂν*=ἔως ὅτου νὰ λάβῃ.—*οὐ γὰρ ἐφ' ἑξῆς βούλεσθαι*.=διότι ἔβλεπεν ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ζῇ.—*μὴ τιμωρήσας*=ἂν δὲν ἐκδικηθῆ τὸν θάνατον τῆς Μανίας.

Β'. Μειδίας, γαμβρός ἐπὶ θυγατρὶ τῆς Μανίας.—**Σκῆψις**, πόλις Τρωικὴ ἐν Ἰῶν, νοτιοανατολικῶς τοῦ Ἰλίου.—**Γέργις**, πόλις μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας κτισθεῖσα ἀνατολικῶς τῆς Ἰῶης ὑπὸ τῶν Τεύκρων καὶ τῶν Μυσῶν.

§ 16—18. **Α'. Ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ**=κατὰ ταύτην τὴν κατάλληλον περίστασιν.—*ἐπιθαλαττίους*=παρალიούς.—*ἐκούσας*=θεληματικῶς.—*πέμπων*=στελλῶν πρέσβεις, ἀπεσταλμένους.—*ἐλευθεροῦσθαι αὐτὰς*=νὰ προσπαθῶσι νὰ ἐλευθερώωνται αὐταί.—*δέχεσθαι*=καὶ νὰ δέχωνται αὐτόν.—*ἐπεὶ*=ἀφ' οὗ.—*οὐ πάντῃ τὰ καλῶς περιέμποντο*=διόλου δὲν ἐτύγχανον καλῆς περιποιήσεως.—*περιέπω τινα*=περιποιούμαι τινα.—*μίλα ἰσχυρὸν*=πολύ ἰσχυρόν.—*χωρίον*=τόπος, θέσις, φρούριον.—*νομίσας*=ἐπειδὴ ἐνόμισεν.—*εἰ διαφυλάξειε*=ἂν ἤθελε διαφυλάξει.—*τιμηθῆναι ἂν*=ὅτι ἤθελε τιμηθῆ.—**Φαρναβάζω**, δοτ. χαριστική.—*ἐπεὶ*=ἐπειδὴ.—*θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγίγνετο τα ἱερὰ (καλὰ) τῇ πρώτῃ*=κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν δὲν ἀπέβανεν αἰσία ἢ θυσία εἰς αὐτὸν θυσιάζοντα.—*ὡς δέ*=ἐπειδὴ δέ.—*οὐδὲ ταῦτα (τὰ ἱερὰ) ἐκαλλιερεῖτο*=οὐδὲ αὕτη ἢ θυσία ἀπέβανεν αἰσία, καλή.—*ἐκαρτέρει θυόμενος*=ἐπέμνε νὰ θυσιάζῃ.—*μάλα χαλεπὸς φέρον*=πολύ στενοχωρούμενος, πολὺ ἀγανακτῶν.—*πρὶν Φαρναβαζὸν βοηθῆσαι*=προτὸ νὰ βοηθήσῃ ὁ Φαρναβάζος τὴν Αἰολίδα.—*ἐγκρατῆς γενέσθαι*=νὰ γίνῃ κύριος.

Β'. Νεανδρεῖς, κάτοικοι τῆς **Νεανδρείας**, μικρᾶς πόλεως τῆς Αἰολίδος ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου.—**Ἰλιεῖς**, κάτοικοι τῆς Ἰλίου, ἢ ἐποία ἐκτίσθη ὑπὸ Ἴλου, μητρόπολις τῆς Τρωάδος.—**Κοκυλίται**, κάτοικοι τοῦ **Κοκυλίου**, πόλεως τῆς Αἰολίδος πρὸς τῇ Μυσίᾳ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.—**Κεβρήν**, πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Τρωάδι.

§ 18—20. **Α'. Νομίσας**=ἐπειδὴ ἐνόμισε.—*φλυαρεῖν διατρέβοντα*=ὅτι ὁ Δερκυλίδης ἀνοηταίνει χάνων τὸν καιρὸν του.—*εἶναι*=ὅτι εἶναι ἰκανός.—*ἀφελέσθαι τὸν Κεβρηνίους*=νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ὄψωρ ἀπὸ τοῦ Κεβρηνίου.—*προσδραμάτων*=προσελθὼν μὲ τὸν ἰδικὸν του λόχον.—*συγχοῦν*=νὰ γεμίξῃ μὲ χῶματα, νὰ σκεπάσῃ μὲ χῶματα.—*συγχοῦν*, ἀπαρμ. ἐνεστ. τοῦ *συγχῶω*—*ῶ*.—*κρήνην*=τὴν πηγὴν.—*οἱ δὲ ἐνδοθεν*=οἱ δὲ εὐρισκόμενοι ἐντός, δῆλ. οἱ ἐν Κεβρήν.—*ἐπεξελθόντες*=ἀφ' οὗ ἐξῆλθον ἐπατέθησαν, ἐφόρμησαν.—*συνέτριψαν*=ἐπλήγησαν εἰς πολλὰ μέρη, ἢ ἐπλήγησαν καὶ αὐτὸν μὲ τοὺς ἄλλους πληγωθέντας.—*παίοντες*=κτυποῦντες ἐκ τοῦ πλησίον.—*βάλλοντες*=κτυποῦντες ἀπὸ μακρᾶν.—*παίοντες καὶ βάλλοντες*, μετοχαὶ τροπικαί.—*ἀπήλασαν*=ἐξεθώραξαν.—*ἀπήλασαν*, ἀόρ. τοῦ *ἀπελαύνω*.—*ἄχθομένου καὶ νομιζόντος*, γεν. ἀπόλυτοι=ἐνφ

ὁ Δερκυλίδας ἐλυπεῖτο καὶ ἐνόμιζεν.—**ἀθνητοτέρους** κατὰ τὴν προσβολὴν ἴσσεσθαι—ὅτι ὀλιγώτερον θάρρος θὰ ἔχωσι κατὰ τὴν ἐπίθεσιν.—**ἐκ τοῦ τείχους**—ἐκ τοῦ φρουρίου τῆς Κεβρήνος.—**ἂ ποιοίη**—ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐπραττεν.—**οὐκ ἀρέσκοι οφίσιν**—δὲν ἤρεσκον εἰς αὐτούς.—**βούλοιντο**—αὐτοὶ δὲ ἤθελον.—**σὺν τῷ βαρβάρῳ**—μέ τούς βαρβάρους.—**διαλεγομένων**—ἐνῆ αὐτοὶ ὀμιλοῦν ἀκόμη περὶ τούτων.—**παρὰ τοῦ ἀρχοντος**—παρὰ τοῦ τὴν φυλακὴν ἔχοντος, παρὰ τοῦ φρουράρχου.—**λέγοιεν**—ὅτι ὅσα ἔλεγον.—**λέγοιεν**—ἔλεγον.—**οἱ πρόσθεν**—οἱ πρότερον ἐλθόντες.—**καὶ αὐτῷ δοκοῦντα**—καὶ εἰς αὐτὸν ἦσαν ἀρεστά, καὶ εἰς αὐτὸν ἐφαίνοντο καλὰ, καὶ αὐτὸς ἐπεδοκίμαζεν αὐτά.—**εὐθύς ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιεργῶς**—ἀμέσως μετὰ τὴν θυσίαν, ἣ ὅποια κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐφάνη καλῆ, εὐνοική.—**ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα**—μέ τούς ὀπλίτας.—**ἤγειτο**—ὠδήγει.—**οἱ δ' ἀναπετάσαντες**—οἱ δὲ ἐν Κεβρήνι ἀνοίξαντες τὰς θύρας.—**καταστήσας**—ἀφοῦ ἐτοποθέτησεν.—**εὐθύς ἦει**—ἀμέσως ἐπορεύετο.—**ἐπί**—ἐναντίον.

Β'. Σικυνῶνιος, κάτοικος τῆς Σικυνῶνος, πόλεως τῆς Πελοποννήσου.

§ 20—22. **Α'. Προσοκῶν μὲν... ὀκνῶν δὲ**—ἐπειδὴ περιέμενε μὲν... ἐδίσταζεν, ἐφοβεῖτο δὲ.—**τοὺς πολίτας**—τούς συμπολίτας.—**πέμψας**—ἀφοῦ ἐπέμψε πρέσβεις.—**ἔλθοι ἂν**—ὅτι ἤθελε λάθει.—**εἰς λόγους**—εἰς διαπραγματεύσεις.—**εἰ λάβοι**—ἐὰν ἤθελε λάθει.—**τῶν συμμάχων**, γεν. διακριτική.—**τούτων**, γεν. διακρ.—**συμμείξας**—συναντηθεὶς μέ τόν Δερκυλίδαν.—**ἐπὶ τίσιν**—μέ ποίους ὄρους.—**γένοιτο ἂν**—δύναται νὰ γίνῃ.—**ἐφ' ὅτε**—μέ τόν ὄρον.—**εἶαν**—ν' ἀψήσῃ.—**ἅμα**—συγχρόνως.—**λέγων**—ἐνῆ ἔλεγεν.—**ἦει**—ἐπορεύετο.—**γυνοῦς**—ἐπειδὴ ἐνόησεν.—**ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο**—ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο.—**βία τῶν πολιτῶν**—ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν πολιτῶν (τῶν Σκηψίων).—**εἰσείναι**—νὰ εἰσερχηται.—**θύσας**—ἀφοῦ ἔθυσίσας.—**παραδοῦς**, χρον. μετγ.—**παρακελευσάμενος**—ἀφοῦ προέτρεψεν.—**οὕτω πολιτεύειν**—νὰ εἰναι τοιοῦτοι πολῖται.—**χρηθῆ**, ἐνν. πολιτεύειν.—**ἤγειτο**—ὠδήγει.—**ἐπὶ τὴν Γέργιθα**—ἐναντίον τῆς Γέργιθος.—**συμπροσπέμπον**—συνῶθεον.—**τῶν Σκηψίων**, γεν. διακρ.—**τιμώντες καὶ ἠδόμενοι**—διότι ἐτίμων καὶ ἠγῆχαριστοῦντο.—**τοῖς πεπραγμένοις**—διὰ τὰ πεπραγμένα ὑπ' αὐτῶν.

§ 22—23. **Α'. Παρεπόμενος**—παρakoλouthῶν.—**ἤξιον παραδοῦναι**—ἀπῆται νὰ παραδώσῃ αὐτὸς (ὁ Δερκυλίδας).—**τῶν δικαίων**, γεν. διακρ.—**οὐδενὸς ἀτυχῆσοι**—ὅτι οὐδὲν θὰ χάσῃ ἐκ τῶν δικαίων.—**ἅμα**—συγχρόνως.—**ταῦτα λέγων**—ἐνῆ ἔλεγε ταῦτα.—**εἰς δύο**—ἀνὰ δύο.—**μάλα ὑψηλῶν ὄντων**—οἰτινες ἦσαν πολὺ ὑψηλοί.—**δρῶντες**—ἐπειδὴ ἐδλεπον.—**εἰπόντος**—ὅτε, ἀφοῦ εἶπεν.—**ἀνοίξαι**—ν' ἀνοίξωσιν οἱ φρουροὶ—**ἵνα ἤγῃ**—ἵνα προηγήσῃ, προπορεύησῃ.—**ὠκνεῖ**—ἐδίσταζε.—**φοβούμενος**—διότι ἐφοβεῖτο.—**μῆ**—μήπως.—**παραχρῆμα**—ἀμέσως.—**ἐπεὶ**—ἀφοῦ.—**θέσθαι τὰ ὄπλα**—νὰ ταχθῶσι, νὰ στρατοπεδεύσωσιν.—**ἐπεὶ ἐτίθυτο**—ἀφοῦ εἶχε προσφέρει τὴν θυσίαν.—**ἀνείπε**—παρήγγειλε διὰ κήρυκος, ἀνεκήρυξεν—**ἀνείπε**, ἀφρ. τοῦ ἀναγορεύω.—**ἐπὶ τῷ στόματι**—εἰς τὸ μέτωπον, ἐμπροσθεν τοῦ στρατεύματος.—**ὡς μισθοφορήσαντας**—ἵνα μισθοφορήσωσιν, ἵνα ὑπηρετήσωσιν ὡς μισθοφόροι στρατιῶται.—**Μειδία οὐδὲν ἔτι δεινὸν εἶναι**—διότι ὡς ἀνεκήρυξεν ὁ Μειδίας οὐδένα πλέον φόβον ἔχει· τὸ εἶναι ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ἀνείπε.—**ἀπορῶν**, αἰτολ. μετοχή.—**ὄ τι ποιοίη**—τί νὰ κάμῃ.—**ξένια**—δῶρα πρὸς φιλοξενίαν.—**παρασκευάσων**, μετοχή τελική.—**ἐπεὶ**—ἐπειδὴ.—**τεθν-**

κότα=ἐνθ' ἔχει· θυσίασαι.—ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ=καὶ νὰ μὴ φιλοξενῆς σὺ παρακαλῶν.—διασκευόμεθα=θὰ ἐξετάσωμεν ἀκριβῶς.

§ 23—27. Δ'. Ἐπει=ἐνθ'.—ἐκαθέξοντο=ἐκάθηντο.—ἤρωτα=ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ αὐτόν.—πόσαι σοι οἰκίαι ἦσαν=πόσας οἰκίας εἶχες.—χῶροι=κτῆματα, χωράφια.—νομαί=βοσκότοποι.—ἀπογράφοντος αὐτοῦ=ἐνθ' αὐτὸς κατέγραψεν, ἐσημείωσε.—τῶν Σκηψίων, γεν. διαίρ.—ψευδεταί σε=σὲ ἀπατᾷ.—μὴ λίαν μικρολογεῖσθε=νὰ μὴ εἰσθε πολὺ μικρολόγοι, νὰ μὴ φιλολογῆτε πολὺ.—ἐπειδὴ=ἄφοῦ.—τίνος ἦν=εἰς τίνα ἀνήκε, τίνος ὑπάρχος ἦτο ἡ Μανία.—ἐπιεί=ἐπειδὴ.—κρατοῦμεν=εἰμεθα νικηταί.—ἡμέτερ' ἂν εἶη=ἰδικά μας δύνανται νὰ εἶναι.—ἡγείσθω=ἄς ἐδηγῆ.—δπου κείται=ποῦ εὐρίσκονται τὰ πράγματα τῆς Μανίας καὶ τοῦ Φαρναδάξου.

§ 27—28. Α'. Ἐγομμένων τῶν ἄλλων=ἐνθ' οἱ ἄλλοι προεπορεύοντο ἰδηγούντες.—ἐπὶ τὴν οἰκησιν=πρὸς τὴν κατοικίαν.—ἐπει=ἄφοῦ.—εἰσῆλθεν, ὑποκείμεν. ὁ Δερκυλίδας.—φράσας=εἰπὼν.—τοῖς ὑπηρεταῖς=εἰς τοὺς ὑπηρετάς.—λαβεῖν=νὰ συλλάβωσιν αὐτούς, δηλαδὴ τοὺς ταμίαις.—προεῖπεν=προεκήρυξεν, ἐδήλωσεν.—ὡς ἀποσφαγήσονται=ὅτι θὰ φονεῦθῶσιν, ὅτι θὰ σφαγῶσιν.—εἶ τι κλέπτοντες ἄλωσονται=ἂν θὰ συλληφῶσι ν' ἀποκρῦπτωσι κάτι τι.—παραρρήμα=ἄμεσως.—οἱ δὲ=οἱ δὲ ταμίαι.—εἰδείκνυσαν=εἰδείκνυσαν τὰ χρήματα τῆς Μανίας.—ἐπει=ἄφοῦ.—κατέκλεισεν=ἐκλείδωσεν, ἐκλείσεν ἀσφαλῶς.—κατεσημήνατο=ἐσφράγισε· κατεσημήνατο, μ. ἀόρ. τοῦ κατασημαίνωμαι.—κατέστησεν=ἐτοποθέτησεν.—ἐξίων=ἐνθ' ὃ' ἐξήρχετο ἐκ τῆς κατοικίας τῆς Μανίας.—ἐπὶ ταῖς θύραις=εἰς τὴν αὐλήν.—τῶν ταξιδάρχων καὶ λοχαγῶν, γεν. διαίρ.—εἴργασται=ἔχει ἐξευρεθῆ, ἔχει ἐξοικονομηθῆ.—ἡμῖν τῆ στρατιᾷ=διὰ τὴν στρατιάν ἡμῶν.—ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ=δι' ἓν ἔτος περίπου.—δικτασχιλίους ἀνδράσιν=δι' ὀκτὼ χιλιάδας ἀνδρῶν.—προσεργασόμεθα=ἀποκτῆσωμεν προσέτι, κάτι τι ἐξοικονομησώμεν.—προσέσαι=καὶ ταῦτα (δηλαδὴ τὰ ὅποια θὰ ἐξοικονομησώμεν) θὰ προστεθῶσι (τῷ μισθῷ).—γινώσκων, αἰτιολογῶν μετῶν.—ἀκούσαντες=ἔαν ἀκούσωσιν.—ἐρομένου=ἐπειδὴ ἠρώτησεν.—εὐτακτοτέροι=εὐπειθέστεροι.—θεραπευτικώτεροι=προθυμότεροι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β', § 1—20.

§ 1—2. Α'. Διαπραξάμενος=ἄφοῦ κατώρθωσε.—λαβῶν=κυριεύσας, καταλαβῶν.—ἐν ὀκτὼ ἡμέραις=ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.—ὅπως ἂν μὴ=τίνη τρόπον δὲν θὰ εἶναι.—χειμάζων=ἂν ἤθελε διαχειμάσαι.—βαρὺς=ἐνοχλητικός.—καταφρονῶν, ἐν. τῶν ἐν Αἰολίδι Ἑλλήνων=καταφρονῶν τοὺς ἐν τῇ Αἰολίδι Ἑλλήνας.—τῇ ἵππῳ=ἐνεκα τοῦ ἵππικου του.—πότερον=ποῖον ἐκ τῶν δύο.—νομίας, αἰτιολογῶν μετοχή.—τὴν Αἰολίδα ἐπιτετεχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκίῃσει Φρυγία=ὅτι ἡ Αἰολίς εἶναι ὠχυρωμένη ὑπὸ τοῦ Δερκυλίδου, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ὀρμητήριον τῶν ἐπιθέσεων τῆς Φρυγίας, ἐν τῇ ὅποιᾳ ὁ Φαρναδάξος εἶχε τὴν κατοικίαν του.—εἴλετο=προετίμησε.

Β'. Ἐδρα τοῦ Φαρναδάξου ἦτο τὸ Δασύλειον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος.

§ 2—6. Α'. Ὄς=ἄφοῦ.—ταῦτα, δηλαδὴ τῶν σπονδῶν.—οὐδὲ τοῦ

Φαρναβάζου πάνυ τι ἀχθόμενου—χωρίς διὰ τοῦτο νὰ λυπῆται τόσον πολὺ ὡς Φερναβάξος.—τὰ μὲν ἄλλα—καὶ κατὰ μὲν τὰ ἄλλα.—ἀσφαλῶς—μετ' ἀσφαλείας, ἀκινδύνως.—φέρων καὶ ἄγων (διετέλει)—διαρκῶς ἐλεηλάτει.—καὶ ἔχων διετέλει—καὶ εἶχε διαρκῶς.—ἐπειδὴ—ἄφου.—πέραθεν—ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους, δηλαδὴ ἐκείθεν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τῆς Εὐρωπαικῆς Θράκης.—τῶν Ὀδρυσῶν—ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν.—ὡς διακόσιοι—περίπου 200.—περισταυρωσάμενοι—ὀχυρώσαντες τὸ στρατόπεδον διὰ περιφράγματος.—ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ—μακρὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου.—αἰτοῦντες τὸν Δερκυλίαν τῶν ὀπλιτῶν—ἔζητοῦντες παρὰ τὸν Δερκυλίαν τινὰς ἐκ τῶν ὀπλιτῶν ὡς φύλακας τοῦ στρατοπέδου.—ἐλάμβανον—συνελάμβανον.—χρήματα—πράγματα, —ἦδη ὄντος—ὅτε πλέον ἦτο γαμῶτον τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.—καταμαθόντες—λαθόντες ἀκριβεῖς πληροφορίας.—ὅσοι, ἐνν. Ὀδρῦσαι—πόσοι.—ἐξῆσαν—ἐξῆλθον ἐπὶ λείαν.—ἄμ' ἡμέρα—εὐθὺς ὡς ἐξημέρωσε.—προσπίπτουσι τοῖς ὀπλίταις—ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ὀπλιτῶν (Ἑλλήνων καὶ Βιθυνῶν).—ὡς διακοσίους οὖσιν—οἱ ἴποιοι ἦσαν περίπου διακόσιοι.—ἐπειδὴ ἐγγὺς ἐγένοντο—ἄφου δ' ἐπλησίασαν.—οἱ μὲν... οἱ δὲ—ἄλλοι μὲν... ἄλλοι δὲ (ἐκ τῶν Βιθυνῶν).—ἠκόντιζον—ἔρριπτον ἀκόντια.—εἰς αὐτοὺς—ἐναντίον αὐτῶν (τῶν Ὀδρυσῶν).—οἱ δὲ—οἱ δὲ Ὀδρῦσαι.—ἐπεὶ—ἐπειδὴ.—κατειργήμενοι—διότι ἦσαν κατακλεισμένοι.—ὡς ἀνδρομήκει ὄντι—τὸ ὅποιον εἶχεν βῆθος ἑνὸς ἀνδρὸς περίπου.—διασπάσαντες—καταστρέψαντες.—ἐφέροντο εἰς αὐτοὺς—ὤρμων ἐναντίον αὐτῶν.—οἱ δὲ—οἱ δὲ Βιθυνοί.—ἦ μὲν ἐκδέοιεν—ἔθου, εἰς ὅποιον μέρος μὲν ἐξώρμων (οἱ Ὀδρῦσαι καὶ οἱ Ἕλληνες).—αὐτῶν, γεν. δικαρ.—ἐφ' ἐκάστη ἐκδρομῇ—εἰς ἐκαστὴν ἐξοδον, ἐξόρμησιν.—κατέβαλλον—ἐφόρουν.—ἐν αὐλίῳ—ἐντὸς μάνδρας.—σηκασθέντες—ἐγκλεισθέντες.—κατηκοντίσθησαν—ἐφονεύθησαν κτυπηθέντες δι' ἀκοντίου.—ἀμφί—περίπου.—ἐπεὶ εὐθέως ἦσαν—εὐθὺς ὡς ἐνόησαν.—τὸ πρᾶγμα—τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης.—οὗτοι, δηλαδὴ οἱ πεντεκαίδεκα.—ἐν τῇ μάχῃ—ἐν καιρῷ τῆς μάχης.—διαπεσόντες—διαφυγόντες, ἔσφυγόντες.—ἀπειλησάντων—ἐπειδὴ ἠπειλήσαν.—ταχὺ—ταχέως.—σκηνοφύλακος—τοῦς φρουροὺς τοῦ στρατοπέδου.—ἀπολαβόντες—λαθόντες ὅπισθον.—βοηθοῦντες—τρέξαντες εἰς βοήθειαν.—ἐπεὶ—ὅτε.—εἰπ' αὐτοῖς—πρὸς τιμὴν αὐτῶν.—ἵπποδρομίαν ποιήσαντες—τελέσαντες ἀγῶνας ἵπποδρομίας.—ὁμοῦ δὴ—μαζὶ φυσικὰ μὲ τούτους Ἕλληνας.—τὸ λοιπὸν—εἰς τὸ ἔξῃς.—ἦγον καὶ ἕκαιον—ἐλεηλάτου.

Β'. Σεύθης, βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θράξῃ διαδεχθεὶς μετὰ τὸ 424 π. Χ. τὸν θεῖον τοῦ Σιτάλην, υἱὸς τοῦ Μεσάδου.—Ὀδρῦσαι, ὁ ἰσχυρότατος τῶν λαῶν τῆς Θράκης κατοικῶν ἐκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ Ἀρτίσκου τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς Ἑβρον. Οὗτοι εἶχον ἀρίστους ἵππους καὶ ἦσαν ὡς ἵππεῖς λίαν διακεκριμένοι.

§ 6—7. Α'. Ἄμα δὲ τῷ ἦρι—μετὰ τὸ ἔαρ δὲ τοῦ 398 π. Χ.—ἀποπορευόμενος, ἀπερχόμενος.—ὄντος αὐτοῦ—ἐνῶ δ' αὐτὸς ἦτο ἐν Λαμφάκῳ.—ἐνταῦθα—δηλαδὴ ἐν Λαμφάκῳ.—ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν—ἐκ μέρους τῶν ἐν τῇ πατρίδι (Σπάρτῃ) ἀρχόντων.—ἐπισκεψόμενοι—ἔνθα ἐξετάσωσιν.—ὅπως ἔχοι—πῶς εἶχον.—Δερκυλίαν ἐροῦντες—καὶ ἔνθα εἴπωσι πρὸς τὸν Δερκυλίαν.—μένοντι—νὰ μείνῃ.—τὸν ἐπίοντα ἐνιαυτὸν—καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.—ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσι αὐτοῖς τοὺς ἐφόρους—εἶπον δ' ὅτι οἱ ἔφοροι παρήγγειλαν, ἔδωκαν ἐντολήν εἰς αὐτοὺς (τούς ἀπεσταλμένους).—συγαλέσαντας εἰπεῖν—ὅτι

συγκαλέσαντες τοὺς στρατιώτας εἶπον. — ὡς ὅτι. — ὦν ὅτι. — ἐκεῖνα τὰ ὅποια. — πρόσθεν = πρότερον. — μέμφοιντο αὐτοῖς = κατηγοροῦν αὐτούς, ἐκρίκζον. — ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδίκουν, εἰπαινοῖεν = ἐπειδὴ δὲ τῶρα οὐδὲν ἔδραπτον τοὺς συμμάχους, ἐπίνον.

Β'. Δάμψακος, ἐπίσημος πόλις τῆς Μυσίας ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκίων εἰς τὰ ΒΑ. τοῦ Ἑλλησπόντου.

§ 7-9. Α'. Ἐπει μέντοι ὅτι ὁμοῦ. — δ τῶν Κυρῆϊων προσηκῶς = ὁ ἀρχηγὸς τῶν μισοφθῶρων τοῦ Κύρου (Ζηλαδῆ ἢ Ξανοφῶν). — οἱ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. — τὸ παρελθὼν = κατὰ τὸ παρελθόν. — τοῦ νῦν μὲν μὴ ἐξαμαρτάνειν = τοῦ νῦν μὴ βλάπτωμεν κανένα. — τότε δὲ ὅτε δὲ τότε ἐβλάπτομεν. — αὐτοὶ = σεις οἱ ἴδιοι. — συσκηνοῦντων = ἐνθὲ δὲ συνεσκήρουν οἱ ἐν τῆς πατρὶδος πρέσβεις καὶ ὁ Δερκυλίδας. — ἐπεμνήσθη = ἐνεθυμήθη. — τῶν περὶ τὸν Ἀρακὸν = ἐκ τῆς πρεσβείας τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Ἀρακος. — ὅτι καταλειποῖεν = ὅτι εἶχον ἀφήσει. — οὗτος λέγειν = ἔλεγον οἱ οὗτοι ἔλεγον. — οὐ δύναιντο = ὅτι δὲν ἠδύναντο. — ἐργάζεσθαι = νῆα καλλιερῶσαι. — φέρεσθαι καὶ ἄγεσθαι = ἔλεγον (οἱ πρέσβεις τῶν Χερσονησιτῶν) ὅτι ληληταίετι. — εἰ δὲ ἀποτειχισθεῖν = ἂν δὲ ἤθελον ἀποκλεισθῆ, ἀποχωρισθῆ διὰ τείχους. — ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν = ἀπὸ τῆν μίαν θάλασσαν μέχρι τῆς ἄλλης. — καὶ σφίαιν ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι = ἔλεγον ὅτι καὶ αὐτοὶ θὰ εἶχον χώρην πολλὴν καὶ εὐφορὸν σφίαιν, ὅστικὴ προσωπικὴ. — ἐργάζεσθαι = διὰ νῆα καλλιερῶσαι. — καὶ ἄλλοις Λακεδαιμονίων = καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων (θὰ εἶχον). — ὅσσοι βούλοιντο = ὅσοι θὰ ἤθελον. — ὥστ' ἔφασαν οὐκ ἂν θαναμάξειν = ὥστε ἔλεγον ὅτι δὲν θὰ ἐνόμιζον ὅτι εἶναι ἄστοπον, δὲν θὰ εὕρισκον παράδοξον. — εἰ καὶ πεμφθεῖν = ἂν καὶ πραγματικῶς ἤθελε πεμφθῆ. — σὺν δυνάμει = μετὰ στρατιωτικῆς δυνάμεως. — πράξων = ἵνα πράξῃ ταῦτα πράξων, τελ. μετοχή.

§ 9-11. Α'. Πρὸς μὲν ἐκείνους = Ζηλαδῆ τοὺς παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων πεμφθέντας. — ἦν ἔχοι = τίνα γνώμην εἶχεν. — ἀκούσας = ἀφ' ἧκουσεν. — ἐπ' Ἐφέσου = διὰ τὴν Ἐφeson. — ἠδόμενος = εὐχριστούμενος, αἰσθανόμενος χαρὰν. — ὅτι ἐμελλον = διότι ἐπρόκειτο. — ὄψεσθαι = νῆα ἴδουσι. — διαγούσας, μετοχὴ κατηγορηματικὴ. — ἐπειδὴ ἔγνω μενετέον ὄν = ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ὅτι πρέπει νῆα μὲν ἐν Ἀσίᾳ. — πείμψας, ἐνν. πρέσβεις. — ἐπήρξτο = ἠρώτησε. — διὰ τοῦ χειμῶνος = διαρκούντος τοῦ χειμῶνος. — ἐλομένου Φαρναβάζου = ἐπειδὴ ὁ Φαρναδάχης προετίμησε σπονδὰς. — καὶ τότε, δηλαδῆ καθὼς καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα. — τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις = καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ μέρη εὕρισκομένας φιλικὰς πόλεις (Ζηλαδῆ τὴν Λάμψακον). — ἦν καταμαθῶν ἔχουσαν = πληροφορηθεῖς ὅτι αὐτὴ εἶχε. — παμφοροτάτην = γονιμοτάτην. — καὶ ἀρίστην οὖσαν = καὶ ὅτι ἦτο εὐφοροτάτη. — κακαωμένην δὲ = ἄλλ' ὅτι εἶχε καταστραφῆ. — ἐπειδὴ = ἐπειδὴ. — τοῦ ἰσθμοῦ = μεταξὺ Καρδίας, πόλεως εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, καὶ τῆς Πακτύης, πόλεως τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου κατὰ τὴν Προποντιδα. — οὐκ ἐμέλλησεν = δὲν ἐβράδυνεν. — ἐτείχιζε = ἐχώριζε διὰ τείχους. — κατὰ μέρη = εἰς χωριστὰ μέρη. — διελῶ = δικιρέσας. — τὸ χωρίον = τὴν θέσιν, τὸν ἰσθμόν. — ἄθλα = θραβεῖα. — δώσειν τοῖς πρώτοις ἐτεχίσαισι = ὅτι θὰ δώσῃ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πρώτοι ἤθελον περατώσει τὴν τεῖχισιν τοῦ μέρους των τὸ ἔπορον ἀνέλαβον. — ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν = κατὰ τὴν ἱκανότητα

τὴν ἀξίαν, τὴν ὅποιαν ἤθελεν ἐπιδείξει ἕκαστον τμήμα στρατοῦ.—ἀπετέλεσε—ἀπετελείωσεν, ἔφεραν εἰς πέρας.—ἀρξάμενος—ἀρχίσας.—ἡρινου—ἔαρινου.—πρὸ δαώρας—πρὸ τοῦ φθινοπώρου.—πολλὴν δὲ κάραθὴν σπόριμον—πολλὴν δὲ καὶ εὐφορον γῆν κατάλληλον διὰ σποράν.—πεφυτευμέτην—ἔχουσιν δένδρα.—νομῶς—δοκιμοτόπους, λιβάδια.—παντοδαποῖς κτήνεσι—διὰ κτήνη, ὅσα παντός εἶδους.—πράξας, χρονικὴ μετοχή.

§ 11—12. Α'. Ἐπισκοπῶν—ἐπιθεωρῶν.—τὰ μὲν ἄλλα—κατὰ μὲν τὰ ἄλλα.—καλῶς ἐχούσας—ὅτι εἶχον καλῶς.—φυγάδας—ἐξορίστους.—ἐκ τούτου ὀρυμμένους—τούτου ἔχοντας ὡς ὀρυμνιτήριον.—φέροντας καὶ ἄγοντας—ὅτι ἐλεγκάτων.—καὶ ζῶντας—καὶ ὅτι ἔζων.—ἀπὸ τούτου—ἐκ τῆς λεηλασίας.—πυθόμενος—πληροφορηθεὶς.—παρατηρησάμενος—ὑποτάξας.—καταστήσας—τοποθετήσας, διορίσας.—ἔκπλεω—πλήρη, ἄφθονα.—ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγὴ—ἵνα αὐτὸς καταλύῃ.—ὅποτε ἀφικνοῖτο—ὅσκις ἤρχετο.

Β'. Χίος, κάτοικος τῆς Χίου, ἐπισημοτάτης, μεγίστης καὶ εὐφορωτάτης τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣτις πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἔκαλετο Ὀφιοῦσα, Αἰθάλη, Μάκρις καὶ Πιτυοῦσα. Τὸ ὄνομα Χίος ἐδόθη εἰς τὴν νῆσον κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐκ τῆς νόμφης Χιόνης θυγατρὸς τῆς Ὀρεσθίδος καὶ τοῦ Βορέου. Πρῶτοι οἰκιστὰί τῆς Χίου ἀναφέρονται οἱ Πελαγοῖ, οἱ Κρήτες, οἱ Κῆρες καὶ οἱ Λέλεγες.—Ἀταργεύς, εὐφορος χώρα ἐν Μυσίᾳ ἀντικρὺ τῆς Λέσδου, τὴν ὅποιαν ὁ Κῆρος παρεχώρησεν εἰς τοὺς Χίους. Ἡ δ' ἐν αὐτῇ ἐμόνομος πόλις ταχέως ἐξηφανίσθη.—Ἰωνία, χώρα παραθαλασσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μεταξὺ Αἰολίδος καὶ Καρίας, ἀπὸ Φωκαίας καὶ ποταμοῦ Ἐρμιου μέχρι Ν. τῆς Μιλήτου.—Πελληνεύς, κάτοικος Πελλήνης, μῆς τῶν δώδεκα Ἀγαθῶν πόλεων.—Σάρδεις, ἀρχαία πλουσιωτάτη πρωτεύουσα τῆς Λυδίας.

§ 12—14. Α'. Μέχρι τούτου τοῦ χρόνου, δηλαδὴ μέχρι τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀταργεύς, ἣτις ἐγένετο τῷ 398—397 π. Χ.—οἱ ταῦτη—οἱ κατοικοῦντες ἐκεῖ, δηλαδὴ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.—ἐπεὶ—ἐπειδὴ.—ἐδίδασκον—ἀνέπτυσσον.—ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει—ὅτι ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Τισσαφέρνου.—εἰ βούλοιο—ἐὰν ἤθελεν.—ἀφιέναι—ἔλθῃ.—εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία—ἐὰν λοιπὸν ἐκκοπιεῖτο ἡ Καρία.—ὁ οἶκος—ἡ κατοικία καὶ ἡ περιουσία του.—οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν αὐτονομῶς σφᾶς ἀφεῖναι—ἔλεγον ὅτι ἐνόμιζον, ἐπίστευον ὅτι τότε τάχιστα αὐτὸς δύναται ἔλθῃ αὐτοῦς αὐτονομῶς.—ἀκούσαντες, χρον. μετοχή.—διαβαίνειν—ἔλθῃ πλησίον τῶν ποταμῶν τὸν ἐρρίζοντα πρὸς Β. τὴν Καρίαν.—παραπλεῖν—ἔλθῃ πλησίον τῆς Καρίας.—ἅμα μὲν.... ἅμα δὲ—ἐν μέρει μὲν.... ἐν μέρει δὲ.—ἀπεδέδεικτο—εἶχε διορισθῆ.—ὅτι—διότι.—διαμαρτυρούμενος—μετὰ θερμότητος διαβεβαιῶν.—ἔτοιμος—πρόθυμος.—κοινη—ἀπὸ κοινοῦ (μετὰ τοῦ Τισσαφέρνου).—ἐκ τῆς βασιλείως—ἐκ τῆς χώρας τοῦ βασιλέως.—ἄλλως τε γὰρ—διότι καὶ ἰδικιτέρως.—ὅπεφθόνει—ἐφθόνη: ὀλίγον.—τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει—τὸν Τισσαφέρνην διὰ τὴν στρατηγίαν.—χαλεπῶς ἔφερον—ἐλυπείτο.—ἀπεστερημένους τῆς Αἰολίδος—διότι εἶχε στερηθῆ τὴν Αἰολίδα.—ἀκούων, δηλαδὴ τὰς διαμαρτυρίας καὶ τοὺς θερμοὺς λόγους τοῦ Φαρναδάξου περὶ συμπράξεως.—ἐπὶ Καρίαν—εἰς Καρίαν.—βουλευσόμεθα—θά σκεφθώμεν.—περὶ τούτων, δηλαδὴ πολεμεῖν, συμμαχεσθαι, συνεκβάλλειν.

Β'. Καρία, τὸ ΒΑ. μέρος τῆς Μ. Ἀσίας· ἀρχαίοι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν Κάρες, Φρύγες, Παιδαίς καὶ Λυδοί. Ἀπὸ δὲ τοῦ 10 αἰῶνος π. Χ. ἐπλήθον Ἑλλη-
νες ἔποικοι.—**Φάραξ**, Σπικριτιάτης ἐν Ἀσίᾳ πολεμήσας ὑπὸ τὸν Λύσανδρον, τῷ
δὲ 397 π. Χ. μνημονεύεται ὡς ναύαρχος.

§ 14—18. **Α'. Ἐπει**—ἔτε.—**ἐκεῖ**, δηλαδὴ ἐν Καρίᾳ.—**ἔδοξεν αὐτοῖς**—
ἐφάνη καλὸν εἰς αὐτοὺς (Τισσαφέρην καὶ Φαρνάδαζον).—**πάλιν**—ἐπίσω.—**ὡς**
δὲ—εὐθὺς δὲ ὡς.—**πεπερακότες εἰσὶ**—**πεπερακάκων**—ἔτι ἔχουσι διαδῆ· **πεπε-**
ράκασι, παρακ. τοῦ περᾶω.—**ὡς ὀκνοίη**—ἔτι ἐφοβείτο.—**μῆ**—μῆπως.—**κατα-**
θέοντες—διατρέχοντες τὴν Ἰωνίαν ἐκ τῶν ἄνω μέχρι τῆς παραλίας.—**οὔτοι**,
δηλ. ὁ Δερκυλίδαξ καὶ ὁ Φάραξ.—**οὐδὲν τι συντεταγμένω τῷ στρατεύματι**—
μὲ οὐδὲλως συντεταγμένον τὸ στρατεῦμα.—**ὡς προεληλυθόντων τῶν πολε-**
μίων—ἐπειδὴ εἶχον προχωρήσει οἱ πολέμιοι.—**ἐκ τοῦ ἀντιπέρας**—ἐκ τοῦ ἀπέ-
ναντι μέρους.—**ἐπὶ τῶν μνημάτων**—τάφου ὑψηλῶν πλησίον τῶν Σάρδεων.—**ἀν-**
ταναβιβάσαντες—ἀναβιβάσαντες καὶ αὐτοί.—**εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεία**—
εἰς τοὺς πλησίον τῶν εὐρισκομένους τάφους.—**τύρσοις**—πύργους.—**καθορῶσι**
—διακρίνουσι καλῶς.—**ἢ**—ἢθου.—**αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδός**—αὐτοὶ ἐπορεύοντο.—**λευ-**
κάσιδας—στρατιώτας φοροῦντας λευκάς ἀσπίδας.—**τὸ Ἑλληνικόν**—τοὺς μισθο-
φόρους Ἑλληνας.—**αὐτῶν**, γεν. διακρ.—**μάλα πολὺ**—τὸ ἔποιον ἦτο παρὰ πολὺ.
—**ὡς ταῦτα ἦσθετο**—εὐθὺς ὡς ἔμαθεν, ἐπληροφορήθη ταῦτα.—**εἶπε**—διέταξε.
—**παράτατθεσθαι**—να παρατάσσωνται, να παρατάσσει τοὺς ἑπλίτας των.—**τὴν**
ταχιόταν—τάχιστα.—**εἰς ὅκτω**—ὅσους ἢ παρατάξις να ἔχῃ ὅκτω ἄνδρας κατὰ
βάθος.—**ἐπὶ τὰ κράσιδα**—εἰς τὰς πτέρυγας τῆς παρατάξεως.—**καθίστασθαι**
—να τοποθετῶνται.—**ὡς μαχοῦμενον**—ἵνα πολεμήσῃ.—**ἴσοι**, ἔνν. στρατιώται.
—**οἱ μὲν τινες**—τινὲς μὲν.—**ἐν τῷ σίτῳ**—ἐντός τῶν ἐσπαρμένων ἀγρῶν μὲ
σίτον.—**ἀπεδίδρασκον**—ἔδραπέτευον.—**βαθὺς**—πυκνός.—**οὐ μενούντες**—ἔτι
δὲν θά μείνωσι, δὲν θ' ἀντιστῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν.—**ἐξηγγέλλετο**—ἀνηγγέλλετο
ὑπὸ κατασκόπων ὅτι ὁ μὲν Φαρνάδαξος διέταξε τὸ στρατεῦμά του να μάχηται.

Β'. Μαίανδρος, περίφημος ποταμὸς τῆς Μ. Ἀσίας, πηγάζων περὶ τῆς ἐν
Κελαναίς τῆς Φρυγίας λίμνης καὶ βέων διὰ καμπῶν ἐλικοειδῶν ἐκβάλλει εἰς τὸ
Καρικόν πέλαγος.—**Ποιήνη**, πόλις ἐν Καρίᾳ τῆς Μ. Ἀσίας ἀπέναντι τῆς Σάμου,
πατρίς τοῦ φιλοσόφου Βιαντος.

§ 18—19. **Α'. Μέντοι**—ἄθως.—**τὸ Κύρειον στρατεῦμα**—τὸ ἑλληνικόν
μισθοφορικόν στρατεῦμα, τὸ ἕποιον ὑπηρετήσεν ὑπὸ τὸν Κύρον.—**καταλογιζό-**
μενος—συλλογιζόμενος, σκεπτόμενος.—**αὐτοῖς**, ἔνν. τοῖς Πέρσιν.—**ὡς**—πῶς.—
τούτῳ—μὲ τούτῳ.—**πέμψας**—ἀφ' ὧσταιλε κήρυκας.—**βούλοιο**—ἤθελεν.—**εἰς**
λόγους ἀφικέσθαι—να ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις.—**τὰ εἶδη**—κατὰ τὰς μορ-
φάς.—**τῶν περὶ αὐτὸν ἰσπέων**, γεν. διακρ.—**προῆλθε**—προυῴρῃσε πρὸς
συνάντησιν τῶν ἀγγέλων.—**ἐκεῖνος**, ἔνν. ὁ Τισσαφέρνης.—**πιστά**—ἐνάρκους δια-
θεσπικῶσεις.—**ὀμήρους**—ἄνδρας ὡς ἐνέχυρον, πρὸς ἀσφάλειαν.—**δοτέον καὶ λη-**
σιτέον—πρέπει να δώσῃ καὶ να λάβῃ.

§ 19—20. **Α'. Δόξαντα ταῦτα καὶ περανθέντα**—ἀφ' ὧσται ταῦτα ἀπεφασί-
σθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν.—**ἐνθα**—ἔθου.—**ἄγιον**—σεβαστόν.—**πλέον ἢ στα-**
δίου—ἔχουσα διάμετρον μεγαλυτέραν ἐνός σταδίου.—**ὑπόψαμμος**—ἔχουσα εἰς
τὸν πυθμένα ἄμμον.—**ἀέναος**—ἐκ τῆς ὁποίας λίμνης πηγάζει πόσιμον καὶ θερ-

μόν ὕψος.—*συγκείμενον χωρίον*—συμπεφωνημένην θέσιν.—*πυθέσθαι ἀλλήλων*—νά ἐρωτήσωσιν ἀλλήλους.—*ἐπὶ τίσιν*—μέ ποιους ὄρους.—*ποιήσονται ἄν*—ἤθδύναντο νά κάμωσι τήν εἰρήνην.—*εἰ ἐόψ*—ἄν ἤθελεν ἀφήσει.—*εἰ ἐξέλθοι*—ἄν ἤθελεν ἐξέλθει.—*εἰπόντες*—ἄφου εἶπον.—*ἔως*—ἔως ὅτου.—*Δερκυλίδα καὶ Τισσαφέρνει*, ἄφου τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου—ὑπό Δερκυλίδου καὶ Τισσαφέρνους.—*ἐπὶ βασιλέα*—πρός τόν βασιλέα.

Β'. Τράλλεις, πόλις ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς Καρίας. **Λεύκοφρος**, πόλις τῆς Καρίας ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ μετά ἐπισημοτάτου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. — § 1—29.

§ 1—2. **Α'. Μετά ταῦτα** τῇ 396 π. Χ.—*ἄν*—εὐρισκόμενος.—*ναύκληρος*—κῆριος τοῦ πλοίου.—*καταπλεύσας*—ὅτι κατέπλεον.—*ἄλλοθεν*—ἐξ ἄλλων τόπων εἰς τήν Φοινίκην.—*τάς μὲν . . . τάς δέ*—ἄλλαι μὲν . . . ἄλλαι δέ.—*αὐτοῦ*—ἐκεῖ, ἐν τῇ λιμένι τῆς Φοινίκης.—*τάς δέ ἔτι κατασκευαζόμενας*—ἄλλαι δέ ὅτι ἀκόμη κατασκευάζοντο.—*προσακούσας*—ἀκούσας δέ προσέτι.—*ὅτι τριακοσίας αὐτάς δέοι γενέσθαι*—ὅτι ἐπρόκειτο νά συμποσοθῶσιν αὐταὶ 300.—*ἐπιβὰς*—ἐπιβιβάσθεις.—*ἀναρόμενον*—ἀποπλέον.—*ἐξήγγειλε*—ἀνήγγειλεν.—*ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους τὸν στόλον παρασκευαζομένων*—ὅτι ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Τισσαφέρνης παρεσκευάζον ταύτην τήν ναυτικὴν δύναμιν.—*ὅποι*—ἐναντίον δέ τίνος παρεσκευάζεται οὗτος ὁ στόλος.—*οὐδὲν ἔφη εἰδέναί*—εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἐγνωρίζει.

Β'. Συρακόσιος, κάτοικος τῶν Συρακουσῶν, πόλεως τῆς Σικελίας.—**Φοινίκη**, ἡ ἀπὸ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Παλαιοστίνης ἐκτεινομένη παραλία ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐκλήθη εἴτε ἐκ τῶν φουμένων ἐκεῖ φοινίκων εἴτε ἐκ τῆς παραγομένης πορφύρας, ἐχούσης φοινικοῦν τὸ χροῖμα.

§ 2—3. **Α'. Ἀνεπτερωμένων τῶν Λακεδαιμονίων**—ἐνθὲ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐρίσκοντο ἐν ἐξεγέρσει, ταραχῇ.—*τοὺς συμμάχους συναγόντων*—καὶ συνεκάλεσαν, προσεκάλεσαν τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν συμμάχων.—*βουλευομένων*—καὶ ἐσκέπτοντο.—*τί χεῖ ποιεῖν*—τί πρέπει νά πράξωσι.—*νομίζω*—ἐπιτιθῆ ἐνόμιζε.—*τῷ ναυτικῷ*—κατὰ τὸ ναυτικόν.—*πολὴν περιέσεσθαι τοὺς Ἑλληνας*—ὅτι οἱ Ἕλληνες πολὺ θά ὑπερτερήσωσι.—*λογίζόμενος*—σκεπτόμενος, συλλογίζόμενος.—*ὡς*—πῶς.—*ἀναβάν*—τὸ ἵππον ἐξεστράτευσεν.—*ὑποσιῆναι*—ν' ἀναδεχθῆ νά ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Ἀσίας.—*τριακόσια*, οὗτοι ἐμελλόν νά ἀποτελέσωσι τὸ πολεμικόν συμβούλιον.—*τῶν Σπαρτιατῶν*, γεν. διακρ.—*εἰς διασχιλίους*—περίπου δύο χιλιάδας.—*τῶν νεοδαμῶδων*, γεν. διακρ.—*εἰς ἑξακισχιλίους*—περίπου 6 χιλιάδας.—*τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων*—συντεταγμένους συμμάχους.—*πρός δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ*—ἐκτός δὲ τῆς σκέψεως ταύτης.—*συνεξελεθεῖν αὐτῷ*—νά συνεστρατεύσῃ μετ' αὐτοῦ.—*κατασταθείσας*—τάς ἰδρυθείσας ὑπ' ἐκείνου (βλ. βλ. τῆς Λυσάνδρου τῇ 404 π. Χ.).—*ἐν ταῖς πόλεσιν*—εἰς τὰς πόλεις τῶν νήσων καὶ τῆς Μ. Ἀσίας.—*ἐκπεπτικνίας*—αἱ ὅσαι καταλήθησαν.—*διὰ τοὺς ἐφόρους*—τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἐφόρων.—*τάς πατρίους πολιτείας παρήγγειλαν*—οἱ ὅποιοι διάταξαν νά διοικῆται ἐκάστη πόλις κατὰ τὸ πατροπαράδοτον πολιτεύμα.—*ὅπως καταστήσειε*—ἵνα καταστήσῃ, ἰδρύσῃ.

Β'. Λύσανδρος, στρατηγός Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ νικητὴς υἱὸς τοῦ Ἀριστοκράτους, εἰς τὸν ὅποιον παρεδόθησαν τῇ 404 π. Χ. αἱ Ἀθήναι.—**Ἀγχιόλαος**, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγχιόου, βασιλέως τῆς Σπάρτης, γεννηθεὶς τῇ 412 π. Χ. ἀπέκλεισε τοῦ θρόνου τὸν ἀνεψιὸν του Λεωτυχίδην.—**Δεκαρχία**, ὁ Λύσανδρος μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἔβρουε τὰς δεκαρχίας=ὀλιγαρχικὸν πολιτεύμα, καθ' ὃ τὴν ἀρχὴν ἐν τινι πολιτείᾳ εἶχον δέκα ἄνδρες.

§ 3-5. **Α'.** **Ἐπαγγελαμένον**=ἐπειδὴ ἀνέλαβε.—**οἶτον**=τρόφιμα.—**ἐπεὶ** = ἀφ' οὗ.—**ὅσα ἔδει**=ὅσας θυσίας ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ.—**τὰ διαβατήρια**, ἐνν. ἱερὰ.—**ἐξῆλθε**, ἐνν. ἐκ τῆς Λακωνικῆς χώρας.—**ταῖς πόλεσι διαπέμψας**=πέμψας εἰς τὰς διαφόρους συμμάχους πόλεις.—**προεἶπεν**=προεκήρυξε, παρήγγειλε.—**προεἶπε**, ἄρ. τοῦ προαγορεύω.—**σοὺς τε δέοι πέμπεσθαι**=πόσοι ἔπρεπε νὰ πέμπωνται.—**ἐκασταχόθεν**=ἐξ ἐκάστης πόλεως.—**καὶ ὅπου παρῆναι**=καὶ τοῦ νὰ ἔρχωνται, νὰ παρουσιάζωνται.—**αὐτὸς**=ὁ ἴδιος, μόνος ἄνευ τοῦ στρατοῦ.—**ἐλθὼν**=ἀφ' οὗ ἐλθῆ.—**εἰς Τροίαν**=ἐναντίον τῆς Τροίας.—**ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο**=ὅτε δὲ ἐφθασεν ἐκεῖ (εἰς Αἰολίδα).—**πυθόμενοι**=πληροφορηθέντες.—**ὅτι θύοι**=ὅτι ἐθυσίαζεν.—**εἶπαν**=παρήγγειλαν.—**τοῦ λοιποῦ**=εἰς τὸ ἐξῆς.—**μὴ θύειν**=νὰ μὴ ἐπιχειρήσῃ νὰ θυσιάσῃ.—**καὶ οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς**=καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ὅποια εἶδον θυσιασμένα.—**διέρριψαν**=θυσιασμένους, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν.—**ἐπιμαρτυράμενος**=ἐπικαλεσθεὶς μάρτυρας τοῦ θεοῦ.—**ὀργιζόμενος**, μετοχή ἐναντιωματικὴ.—**ἀφικόμενος καὶ συλλέξας**, μετοχή χρονικαί.—**τοῦ στρατεύματος**, τοῦ σταλέντος ὑπὸ τῶν συμμάχων.—**τὸν στόλον ἐποιεῖτο**=ἀπέπλεε.

Β'. Ἀδύς, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, Ν. τῆς Χαλκίδος.—**Ἀγαμέμνων**, υἱὸς τοῦ Ἀτρέως βασιλέως τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Ἀαρόνης, θυσίασας ἐν Αἰδίᾳ τὴν θυγατέρα του Ἰφιγένειαν καὶ ἐκ τῆς λύπης του συγκαλύπτων τὸ πρόσωπον.—**Γεραιστος**, ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας πρὸς τὸ ΝΑ ἐνθα ὑπῆρχε γὰρ καὶ ἄλλος τοῦ Ποσειδῶνος.

§ 5-6. **Α'.** **Ἐπεὶ**=ἀφ' οὗ, ὅτε.—**ἐκεῖσε**, εἰς τὴν Ἐφεσον (τὸ ἔαρ τοῦ 396 π. Χ.).—**πέμψας**, ἐνν. κήρυκας.—**ἤρετο**=ἠρώτησε.—**τίνος ἐδόμηνος ἦκοι**=τίνος ἔχων ἀνάγκην ἦλθε.—**εἶναι**=ἔχω ἀνάγκην νὰ εἶναι κύριον.—**εἶπεν**=ἀπήντησε.—**σπεισασθαι**=νὰ κάμῃ σπονδὰς.—**σπεισασθαι**, ἄπαρ. μ. ἄορ. τοῦ σπένδομαι.—**ἔως**=ἔως οὗτου.—**πέμψω**, ἐνν. ἀγγέλους ἐροῦντας ταῦτα.—**οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν**=νομίζω ὅτι θύνασαι νὰ ἀποπλέσῃς, ἀφ' οὗ κατορθώσῃς ταῦτα.—**εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἐξαπατάσθαι**=ἂν δὲν ἐνόμιζον ὅτι πρόκειται νὰ ἐξαπατηθῶ ὑπὸ σοῦ.—**ἔξεστιν**=εἶναι δυνατόν.—**σοι πισὺν λαβεῖν**=εἰς σέ νὰ λάβῃς ἐνόρκους διαβεβαιώσεις διὰ ταῦτα.—**ἢ μὴν**=ἀληθῶς, βεβαίως.—**ἀδόλως σοῦ πράττοντος ταῦτα**=ἂν οὐ πράττῃς ταῦτα ἄνευ βόλου.—**ἀρχῆς**=στρατείας.—**ἀδικήσιν**=θὰ βλάψωμεν.—**ἐν ταῖς σπονδαῖς**=κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπονδῶν.

§ 6-7. **Α'.** **Ἐπὶ τούτοις ῥήθεισι**=ἀφ' οὗ ταῦτα ἐλέχθησαν ἐπὶ τῇ θάλασσᾳ τούτων.—**ὡμοσε τοῖς πεμφθεῖσι**=ὠρκίσθη ἐνώπιον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐπεμψθησαν.—**Ἐριπίδα, Δερκυλίδα καὶ Μεγίλλω**, ἐπεξηγήσεις.—**ἢ μὴν**=ἀληθῶς, βεβαίως.—**πράξιν ἀδόλως τὴν εἰρήνην**=ὅτι ἄνευ βόλου θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰρήνην.—**ἀντώμοσαν**=ἀμοιβαίως ὠρκίσθησαν.—**ὑπὲρ Ἀγχιολάου**=ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀγχιολάου.—**ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ**=ἂν ταῦτα πράττῃ

αὐτός.—ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς—ὅτι ὁ Ἀγησίλαος θὰ φυλάξῃ τὰς σπονδάς.—εὐθύς—ἀμέσως.—ἐφρεύσατο—παρέβη, ἠθέτησε.—πρὸς ᾧ—ἐκτός ἐκεῖνου, τὸ ὅποιον εἶχε.—πρόσθεν—πρότερον.—μετεπέμπετο—ἐξήτει.—καίπερ αἰσθάνομενος—ἂν καὶ ἐνόησε ταῦτα, ἂν καὶ ἐμάνθανε ταῦτα.—ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς—ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰς σπονδάς.

§ 11—12. Α'. Ἐπει—ἐπειδή.—μέγα φρονήσας—μεγαλοφρονήσας, ὑπερφανευθεὶς.—ἐπὶ τῷ καταβάντι—διὰ τὸ ἀποσταλὲν στρατεύμα.—προεῖπεν Ἀγησίλαῳ πόλεμον—ἐδήλωσεν ὅτι θὰ κηρύξῃ κατὰ τοῦ Ἀγησίλαου πόλεμον.—εἰ μὴ ἀπίοι—ἂν δὲν ἀπέβλη, —Λακεδαιμονίων, γεν. δικαρ.—οἱ παρόντες, δηλαδή οἱ 30, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ πολεμικὸν συμβούλιον.—μᾶλα ἀχθεσθέντες—ὅτι πολὺ ἐλυπήθησαν, ἠγχνάκθησαν, δυσηρεστήθησαν.—φανεροὶ ἐγένοντο—ἔγιναν φανεροί, ἐφάνθησαν.—νομίζοντες—διότι ἐνόμιζον.—ἐλάττω τὴν παροῦσαν δύναμιν εἶναι Ἀγησίλαῳ—ὅτι ἡ παρούσα δύναμις τοῦ Ἀγησίλαου ἦτο μικροτέρα.—τῆς βασιλείας παρασκευῆς, γεν. συγχευτική.—μᾶλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ—μέ πολὺ γελαστόν πρόσωπον.—ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχοι—ὅτι ἐχρεώσται εἰς αὐτόν μεγάλην εὐγνωμοσύνην.—ὅτι—διότι.—ἐκ τούτου—μετὰ ταῦτα.—ὡς εἰς στρατείαν—εἰς ἐκστρατείαν.—ἀνάγκη ἦν, ἐνν. αὐτῷ—εἰς τὰς ὑποίας εἶχεν ἀνάγκην αὐτὸς νὰ φθάσῃ.—στρατευσόμενῳ—ἐκστρατεύων.—ἀγορὰν—τρόφιμα πρὸς πώλησιν.—ἐπέστειλε—παρήγγειλε.—τοὺς στρατευσομένους—τοὺς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἐμελλον νὰ ἐκστρατεύσῃσι μετ' αὐτοῦ.

§ 12—13. Α'. Ὀτι—διότι.—ἄφιππος—ἀκατάλληλος νὰ διέρρηγται ἵππικόν.—ὅτι—διότι.—τῷ ὄντι—πραγματικῶς.—νομίσας—ἐπειδὴ ἐνόμισεν.—ὀρμήσειν—ὅτι θὰ ὀρμήσῃ αὐτός (ὁ Ἀγησίλαος).—ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον—ἐναντίον τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν κτημάτων του.—περιήγε—περιέφερε.—νομίζε—διότι ἐνόμιζε.—καταπατήσῃσι—νὰ κατασυντρίψῃ.—τῇ ἵππῳ—διὰ τοῦ ἵππικου.—πρὶν ἀφικέσθαι—πρὸ τοῦ αὐτοῦ (οἱ Ἕλληνας) φθάσῃσιν.—εἰς τὰ δύσιππα—εἰς μέρη ἀκατάλληλα διὰ ἵππικόν.—ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἵναί—ἀντὶ νὰ πορευθῆται ἐναντίον τῆς Καρίας.—ἀναντία ἀποστρέψας—στραφεὶς κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν.—ἐπὶ Φρυγίας—πρὸς τὴν Φρυγίαν.—ἀναλαμβάνων—λαμβάνων ὑπὸ τὰς διαταγὰς του.—κατεστρέφετο—ὑπέτασεν.—ἐμβάλων—εἰς αὐτάς εἰσβαλὼν.—ἀπροσοκῆτοις—ἀπροσοκῆτως—αἰφνιδίως.—χρήματα—πράγματα.—παμπληθῆ—ἄπειρα.

§ 13—15. Α'. Ἀσφαλῶς—ἀκινδύνως.—διοπορεύετο—ἐπορεύετο διὰ μέσου τῆς ἐχθρικής χώρας.—οὐ πόρρω ὄντος τοῦ Δασκυλείου—ἐπειδὴ δὲ τὸ Δασκυλεῖον δὲν ἦτο μακρὰν.—προϊόντες—προχωροῦντες.—ἤλαυνον—ἔτρεχον ἔφιπποι.—ὡς προϊδοῖεν—ἵνα προϊδῶσι.—τί τᾶμπροσθεν εἶη—τί ἦσαν τὰ ἔμπροσθεν.—παρόμοιοι—ἰσοριθμοὶ μετὰ τοὺς Ἕλληνας.—τὸν ἀριθμὸν—κατὰ τὸν ἀριθμὸν.—ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον—εἰς αὐτόν τὸν ἴδιον.—ιδόντες, χρονική μετοχή.—ἀπέχοντας, κατηγορ. μετοχή—ὅτι δὲν ἀπέχοντο δὲ τέσσαρα πλῆθρα.—ἔστησαν—ἔστάθησαν.—ἐπὶ τεττάρων—εἰς βάθος τεσσάρων.—οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες—οἱ δὲ βάρβαροι παραταχθέντες κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε τὸ πρόσωπον (τὸ μέτωπον) τῆς παρατάξεως νὰ μὴ εἶναι περισσότερο τῶν δώδεκα ἀνδρῶν.—τὸ δὲ βάθος ἐπὶ πολλῶν—εἰς πολλὰς σειράς.—πρόσθεν—πρότερον.—ὡς δὲ—εὐθύς δὲ ὡς.—ἤλθον εἰς χεῖρας—συνεπλάκησαν.—τῶν Ἑλλήνων, γεν. δικαρ.—ἐπαισάν τινας—ἐκτόπησαν μερικοὺς

πολεμίους.—**κρανεῖνα**=κατεσκευασμένα ἐκ ξύλου κρανεῖας· ἢ **κράνεια**, τὸ γνωστόν δένδρον ἢ κρανεῖα.—**ταχὺ**=ταχέως.—**ἐκ δὲ τούτου**=μετὰ δὲ ταῦτα.—**ἐτρέφθησαν**=ἐτρέψθησαν εἰς φυγὴν.—**βοηθῆσαντος**=ἀφοῦ ὁμως ἐβοήθησαν, ἐτρέψεν εἰς βοήθειαν.—**πάλιν**=ὀπίσω.—**ἀπεχώρουν**=ἀπεσύρουντο.—**αὐτῶν**, γεν. διακρ.—**ἀποθνήσκει**=ἔφρονεῦθη.

§ 15—16. **Α' Γενομένης**=ἀφοῦ ἐγένετο ἡ ἵππομαχία αὕτη.—**θυομένα**=εἰς τὸν θουσιάζοντα.—**ἐπὶ προόδῳ**=ἐν ἰσθμῷ τὰ σημεῖα, ἂν οἱ θεοὶ ἐπιτρέπουσι· νὰ προχωρήσω.—**γίγνεται**=παρουσιάζοσθαι.—**ἄλοβα**=ἄνευ λοβῶ τοῦ ἥκατος· **λοβὸς**=αὐτὶ τοῦ συγκωτιῶ τοῦ ὁποῖου κρετιήρουν οἱ μάντις.—**τὰ ἱερά**=τὰ σπλάγγνα τοῦ θουσιάζομένου ζῆου.—**φανέντος**, χρον. μετχ.—**στρέψας**=στραφεῖς.—**ἐπὶ θάλατταν**=πρὸς τὴν θάλασσαν, δηλαδὴ πρὸς τὴν Ἐφεσον.—**γιγνώσκων**=διότι ἐγνώριζεν.—**εἰ μὴ κηόσαιο**=ἂν δὲν ἤθελεν ἀποκινήσει.—**οἷοι οὐ δυνήσοιτο**=οἷοι δὲν θὰ δυνήθη, δὲν ἤθελε δυνήθη.—**κατὰ τὰ πεδία**=ἀνά τὰς πεδιάδας.—**ἔγγω**=ἀπεφάσις.—**τοῦτο κατασκευαστέον εἶναι**=οἷοι ἔπρεπε νὰ κατασκευάζῃ (καταρτίξῃ) τοῦτο.—**ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμῆν δέοι**=ἵνα μὴ εἶναι ἀνάγκη φεύγων νὰ πολεμῇ.—**ἐκεῖ**, δηλαδὴ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ.—**κατέλεξε**=ἔγραψεν ἐν τῇ καταλόγῳ.—**ἵπποτροφεῖν**=νὰ τρέφωσιν ἵππους.—**προσιπῶν**=προνηρύξας.—**ὅστις παρέχοιτο**=ὅστις ἤθελε παρέχει δι' ἰδίας δαπάνης.—**ἄνδρα**=ἄνδρα ἱππέα.—**δοκιμον**=ἐμπειρον, ἱκανόν.—**ἐποίησεν**=κατῳρῶσεν.—**οὔτω συντόμως**=τόσον συντόμως.—**πράττεσθαι**=νὰ κατορθώνωνται ταῦτα.—**ὥσπερ**=καθώς.—**ἂν τις ζητοίῃ**=ἤθελε ζητοίῃ τις.—**τὸν ἀποθανούμενον**=τὸν μέλλοντα ν' ἀποθάνῃ· τοῦτο ἐκφράζει· τὸν ζῆλον μεθ' οὗ κατασκευάσθη, κατηρτίσθη τὸ ἱπικόν.

§ 16—18. **Α' Ἐκ δὲ τούτου**=μετὰ δὲ ταῦτα.—**ὕψαινε**=ἤρχιζεν.—**ἄθλα**=βραβεῖα.—**πρῶτῃκε**=προεκήρυσεν.—**ὀπλιτικαῖς τάξεσιν**=εἰς τὰ ἐξ ὀπλιτῶν συνιστάμενα τάγματα.—**ἦτις ἀριστὰ σωμάτων ἔχοι**=ἡ ὁποία ἤθελεν ἔχει τοὺς ἀρίστους κατὰ τὰ σώματα ἄνδρας.—**ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα φανεῖν**=ὅσοι ἤθελεν φανῆ κράτιστοι διὰ τὰ οἰκεία ἔργα, εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν ἀσκήσεις.—**παρῆν**=ἦτο δυνατόν.—**μετὰ ἀνδρῶν**=γεμῖα ἀπὸ ἀνδρας.—**γυμνάσια**=τὰ γυμναστήρια.—**τὸν δ' ἵπποδρόμον**=τὸ δὲ ἵπποδρόμον.—**τῶν ἐπιπαρομένων**=ἀπὸ ἀκούμενους εἰς τὴν ἵππασίαν.—**ἐν ἧ ἦν**=ἐν τῇ ὁποίᾳ εὕριστο.—**ἄξιαν θέας**=ἀξιόθεάτον.—**ὠνίων**=δυναμιζόμενον ν' ἀγορασθῶσι.—**χαλκοῦτοι**=χαλκίς.—**τέκτονες**=ξυλουργοί.—**χαλκεῖς**=σιδηρουργοί.—**συντοίμοι**=οἱ τομαράδες.—**ὄντως**=πραγματικῶς.—**ὥστε οἰεσθαι**=ὥστε νὰ νομίσῃ τις.—**τὴν πόλιν εἶναι πολέμου ἐργαστήριον**=οἷοι ἡ πόλις εἶναι ἐργαστήριον τοῦ πολέμου.

§ 18—20. **Α' Ἐπερρώσθη δ' ἂν τις**=ἤθελε τις νὰ λάβῃ θάρρος.—**ἰδὼν**=ἂν ἤθελεν ἰδεῖ.—**καὶ ἐκεῖνο**=καὶ τὸ ἐξῆς.—**ἀνατιθέντας**=ἀπεφρόνοντας.—**πῶς οὐκ εἰκός**=πῶς δὲν εἶναι φυσικόν.—**ἡγούμενος**=ἐπειδὴ ἐνόμιζε.—**καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων**=οἷοι καὶ τὸ νὰ περιφρονῇ τοὺς πολεμίους, ὅτι τὸ νὰ ἔχῃ ταπεινὴν ἰδέαν περὶ τῶν πολεμίων.—**ῥόμην**=δύναμιν, ἰσχύν.—**προεῖτε**=παρήγγειλε.—**λευκοὺς**=οἷοι εἶναι λευκοί.—**διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδέσθαι**=διότι οὐδέποτε ἐξεδύοντο.—**μαλακοὺς**=ἀσκληραγωγῆτους, χαλνοὺς.—**ἀπόνους**=ἀνοσιπιάστους, ἀσυνήθιστους εἰς τοὺς κόπους.—**διὰ τὸ αἰεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι**=διότι πάντοτε ἦσαν ἐπὶ ἄμαξων.—**διοίσειν**=οἷοι οὐδύλως θὰ διαφέρῃ ὁ πόλε-

μος.—ἡ=πράξ. —εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι=ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ πολεμήσωσιν ἐναντίον γυναικῶν.

§ 20—21. Α'. Ὁ ἐνἑαυτὸς=ὁ χρόνος.—ἀφ' οὗ=ἀφ' ὅτου.—ἐξέπλευσεν=ἐξέστράτευσεν.—διεληλύθει=εἶχε περάσει.—διάδοχοι αὐτοῖς=ὡς διάδοχοι αὐτῶν.—παρῆσαν=εἶχον ἐλθεῖν.—ἔταξεν=διώρισεν.—ἐπὶ τοὺς ἱππέας=ἀρχηγούς τῶν ἱππέων.—ἀπὸ τῶν πόλεων=ἀρχηγόν τῶν στρατιωτῶν τῶν καταγομένων ἐκ τῶν συμμαχικῶν πόλεων.—ὡς εὐθὺς ἠγγήσοιτο=ἔτι ἀμέσως θὰ πορευθῆ.—τὴν συντομωτάτην=διὰ τῆς συντομωτάτης ἔδου.—ἐπὶ τὰ κράτιστα=εἰς τὰ εὐφορώτατα μέρη.—αὐτόθεν=ἀμέσως.—ὅπως παρασκευάζοιτο=ἵνα παρασκευάζωνται.—τὴν γνώμην=κατὰ τὸ φρόνημα.—οὕτω τὰ σώματα=τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὰ σώματα.—ὡς ἀγωνιούμενοι=ἵνα ἀγωνισθῶσι.

§ 21—23. Α'. Βουλόμενον=διότι ἤθελε.—τῷ ὄντι=πραγματικῶς.—καὶ=καὶ διὰ τοῦτο.—τὸ πρόσθεν=πρότερον.—κατέστησεν=ἐτοποθέτησεν.—τόπον=χώρον, περιφέρειαν.—δι' ἐρημίας πολεμίων=διὰ χωρῶν, αἱ ὅποιαι ἦσαν ἐρημοὶ πολεμίων.—εἶχε=παρεῖχε.—πολλὰ=ἄφθονα.—τῷ ἄρχοντι=εἰς τὸν ἀρχηγόν.—διαβάντι=ἀφ' οὗ διαβῆ.—αὐτοὶ=ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ ἱππεῖς.—κατιδόντες=ἀφ' οὗ διέκριναν, εἶδον εὐκρινῶς.—τοὺς ἀκολουθούς=τοὺς σκευοφόρους καὶ καπήλους.—ἐσπαρμένους=διεσκορπισμένους.—εἰς ἀρπαγὴν=πρὸς ἀρπαγὴν.—αὐτῶν, γεν. δικαρ.—αἰοθόμενος=ἀφ' οὗ δὲ ἀντελήφθη.—βοηθεῖν τοὺς ἱππέας=οἱ ἱππεῖς νὰ βοηθῶσι τοὺς ἀκολουθούς.—αὐ=πάλιν.—ἠθροίσθησαν=συνεκεντρώθησαν, συνεπυκνώθησαν.

§ 23—26. Α'. Ἐνθα δὴ=τότε λοιπόν.—γινώσκων=ἐπειδὴ ἐγνώριζεν.—οὐπω=ὄχι, ἀκόμη.—καιρὸν=εὐκαιρίαν.—σφαγισάμενος=ἀφ' οὗ προσέφερε θυσίαν.—φάλαγγα=τὸ κύριον πεζικὸν σῶμα.—τὰ δέκα ἀφ' ἧβης=τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν μέχρις 28 ἐτῶν ἄνδρας.—θεῖν ὁμοσε αὐτοῖς=νὰ ἐπιπίπτωσι κατ' αὐτῶν.—τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε=διέταξε δὲ τοὺς πελταστάς.—ὑφηγεῖσθαι=νὰ προπορεύωνται.—δρόμῳ=τροχάδην, ταχέως.—ἐμβάλλειν=νὰ ὀρμῶσι κατὰ τῶν πολεμίων.—ὡς αὐτὸς καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου=ἐπειδὴ αὐτὸς καὶ ὅλων τὸ στρατεῦμα ἠκολούθει.—ἐδέξαντο=ἀντέστησαν εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν Ἑλλήνων ἱππέων.—ἐπεῖ=ἐπειδὴ.—ἄμα=συγχρότως, ὁμοῦ.—παρῆν=παρουσιάσθησαν, ἐπῆλλον.—ἐνέκλιναν=ὑπεχώρησαν.—οἱ μὲν=ἄλλοι μὲν.—ἐν τῷ ποταμῷ, ἔνν. τῷ Πакτωλῷ.—ἐπακολουθοῦντες=καταδιώκοντες.—ὥσπερ εἰκός=καθὼς ἦτο φυσικόν.—ἐτράποντο=ἐτράπησαν, ἐπεδόθησαν.—κύκλω=γύρω-γύρω.—φίλια=φιλικά.—περιεστρατοπεδεύοατο=περιέκλεισεν, ἐπολιόρκησε.—χρήματα=πράγματα.—ἔτυχεν ὦν=κατὰ τύχην εὕρισκετο.—προδοδῶσθαι=ἔτι εἶχον προδοθῆ.—γνοὺς=ἐπειδὴ ἐμόρφωσε γνώμην.—τοῦ κακῶς φέρεσθαι=τοῦ νὰ εὕρισκωνται εἰς κακὴν κατάστασιν.

Β'. Σάρδεις, ἀρχαία πλουσιωτάτη πρωτεύουσα τῆς Λυδίας, ἔδρα τῶν βασιλέων καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Περσῶν σατραπῶν. Ἐκείσε εἰς τὰς δ' ἡμέρας τοῦ Πакτωλοῦ ποταμοῦ.—Τιθραύσης, ὁ τῷ 395 π. Χ. φονεύσας τὸν Τισσαφέρνην δικταγῆ ἸΑρταξέρξου τοῦ Μνήμονος.

§ 26—27. Α'. Ποίησας=ἀφ' οὗ ἐπράξε.—τῶν πραγμάτων=τῶν ἐν-χλήσεων.—ἔχει τὴν δίκην=ἔχει τιμωρηθῆ προσηκόντως.—ἀξιοῖ=ἀπικτεῖ.—δασμόν=φόρον.—ἀποφέρειν=νὰ πληρώνωσιν.—ὅτι οὐκ ἂν ποιήσεις=ὅτι δὲν βύναται νὰ πράξῃ.—ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν=ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως, τῆς γνώ-

μητς τῶν ἐν τῇ πατρίδι του ἀρχόντων.—*οὐ δ' ἄλλα*—ἀλλὰ σὺ δέ.—*ἕως ἂν πύ-
θῃ*—ἕως ἔτου μύθης.—*τὰ παρὰ τῆς πύλεως*—τὴν γλῶσσην, τὴν ἀπόφασιν τῶν
ἀρχόντων τῆς πατρίδος σου.—*μεταχώρησον*—ἔλλαξον διακονίην, πῆγαινα εἰς τὴν
σατραπείαν τοῦ Φαρναβάζου.—*ἐκεῖσε*, δηλαδὴ εἰς τὴν Φρυγίαν.

§ 27—29. Α'. "Οὐτι δ' αὐτῶ—ὅτε δὲ αὐτός ἦτο.—*ὑπὲρ Κύμης*—ὑπε-
ράνω τῆς Κύμης.—*ἔρχεται*—ἔρχεται διαταγῇ.—*ἄρχειν*—νά ἄρχῃ καὶ τοῦ ναυτι-
κοῦ ἐ' Ἀγησίλαος.—*ὅπως γινώσκοι*—ὅπως ἐγνώριζε.—*καταστήσασθαι*—νά
διορίσῃ.—*ὄντινα βούλοιο*—ὅποιον ἤθελε.—*τοιῦδε λογισμῶ*—ἕνεκα τῆς ἐξῆς
σκέψεως.—*ὡς τό τε πεζόν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι*—ὥστε καὶ τό πεζόν
πολύ ἰσχυρότερον δύναται νά εἶναι.—*καθ' ἐν οὐσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις*—
διότι ἢ δύναμις ἀμφοτέρων θά ἦτο ἴση.—*ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ*—διότι
θά παρουσιάζηται αἰφνιδίως.—*ἀκούσας*—ἀφου ἤκουσε.—*ποιῆσθαι*—νά κατα-
σκευάσῃ.—*τῶν πόλεων*, γεν. διακρ.—*καιναί*—καινουργεῖς.—*ἐξ ὧν*—ἐξ ἐκείνων
τῶν ἐποίας.—*ἐπηγγείλαντο*—ὑπεσχηθήσαν.—*οἱ ἰδιῶται*—οἱ πλοῦσοι πολῖται
τῶν νήσων καὶ τῶν πόλεων τῆς Μ. Ἀσίας.—*χαρίζεσθαι βουλόμενοι*—διότι
ἤθελον νά εὐχαριστῶσι τὸν Ἀγησίλαον.—*εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν*—περίπου 120.—
κατέστησε—διώρισεν.—*ἐρρωμένον*—δυνατόν.—*τὴν ψυχὴν*—κατὰ τὴν ψυχὴν.—
τοῦ παρασκευάζεσθαι—ὥστε νά παρασκευάξῃται.—*ὡς δεῖ*—ὅπως πρέπει.—*τὰ
ναυτικά ἔπραττεν*—ἠσχολεῖτο εἰς τὰ ναυτικά.

Β'. *Κύμη*, πόλις ἐπίσημος ἐν τῇ Αἰολίδι τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἐπὶ τοῦ Κυμαίου
κόλπου, κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθη *Φρικωνίς* ὑπὸ τῶν οἰκιστῶν αὐτῆς Λοκρῶν ἐκ
τοῦ Φρικίου ὄρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. § 1—3.

§ 1—3. Α'. *Δοκῶν*—ἐπειδὴ ἐνόμιζε.—*καταμαθεῖν*—ὅτι ἐνόησε καλῶς.—
καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων—ὅτι ὁ Ἀγησίλαος καταφρόνει τὴν
δύναμιν τοῦ βασιλέως.—*οὐδαμῇ*—κατ' οὐδένα τρόπον.—*διανοούμενον*—ὅτι
θενοεῖτο.—*ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας*—ὅτι ἠλπίζε μεγάλως.—*αἰρήσειν*—ὅτι θά
γίγη ὑπέρτερος τοῦ βασιλέως, ὅτι θά καταβάλῃ τὸν βασιλέα.—*ἀπορῶν*—ἐπειδὴ
ἐβρίσκετο εἰς ἀπορίαν.—*τί χεῖρο τοῖς πράγμασι*—πῶς νά μεταχειρισθῇ τὴν
περίστασιν.—*χρυσίον*—εἰς χρυσᾶ νομίσματα.—*δοῦς*—δῶσας.—*εἰς*—περίπου.—
ἀργυρίου—δῶσας χρήματα περίπου 50 τάλαντα εἰς χρυσᾶ νομίσματα.—*πειρᾶ-
σθαι διδόναι τοῖς προεστηκόσιν*—νά προσπαθῇ νά διδῇ ἐκ τῶν χρημάτων εἰς
τοὺς ἄρχοντας.—*πιστά τὰ μέγιστα λαμβάνοντα*—ἀφου λάβῃ μεγίστας ἐνόρ-
κουσ ἀποδείξεις, διαθεσάμωσας.—*ἐφ' ᾧτε*—ὑπὸ τὸν ὄρον, μὲ τὴν συμφωνίαν.—
πόλεμον ἐξοίσειν—ὅτι θά κηρύξωσι πόλεμον.—*πρὸς Λακεδαιμονίους*—
ἐναντίον τῶν Λακεδαιμονίων.—*ἐλθὼν*—ἀφου ἦλθε.—*δίδωσιν*—δίδει ἐκ τῶν χρη-
μάτων.—*οὐ μεταλαβόντες*—ἂν καὶ θὲν ἔλαβον ἐκ τούτων τῶν εἰς χρυσᾶ νομί-
σματα χρημάτων.—*νομίζοντες*—διότι ἐνόμιζον, ἠλπίζον.—*κτῆσεσθαι*—ὅτι θά
κτατάθωσι.—*δῆ*—λοιπόν.—*δεξάμενοι*—ἀφου ἔλαβον.—*ἔπει*—ἀφου.—*προή-
γαγόν*—ἔφερον.—*συνίστασαν*—συνήγαγον (ἐννοεῖ τὸν Κορινθιακὸν δεσμόν.)

Β'. *Τιμοκράτης*, ἀνὴρ Ῥόδιος, ὅστις ἐγένετο ὄργανον τοῦ Τιθραύστου.—'Ρό-

διος=κάτοικος τῆς Ῥόδου. Ἡ νῆσος Ῥόδος ἐκαλεῖτο καὶ Ὀφιοῦσαι, Σιαδία, Ἀστερία, Τρινακρία καὶ Μακαρία· ἀρχαιότατοι κάτοικοι αὐτῆς λέγονται οἱ Ἡλιάδαι καὶ μετ' αὐτοῦς οἱ Φοίνικες.—Θῆβαι, πρωτεύουσα πόλις τῆς Βοιωτίας, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κάδμου, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἐλέγετο Καδμεία.—Γομηγίας, ἀνὴρ Θηβαῖος πλούσιος καὶ ἐπὶ πολὺ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς μεριδος ἐν Θήβαις.—Κόρινθος, πόλις τῆς Πελοποννήσου λαβοῦσα τὸ ὄνομα ἐκ Κορίνθου, υἱοῦ τοῦ Διός. Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα αὐτῆς ἦτο Ἐφυρα.—Ἄργος, πόλις τῆς Ἀργολίδος, τὴν ὁποίαν ἱδρυσεν ὁ Ἴναχος, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ Φορωνέως Ἄργος. Τὸ Ἄργος ἐπὶ Φεῖθωνος τῆ 750 π. Χ. εἶχε φθάσει εἰς μεγάλην περιωπὴν ἐν Πελοποννήσῳ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. — § 1 — 41.

§ 1—3. Α'. Ἐπει=ἀφοῦ.—ἅμα μετοπώρω=μόλις ἤρχιζεν ὁ φθινόπωρος, με τὸν φθινόπωρον.—τὴν μὲν χώραν=τοὺς μὲν ἀγρούς, τὴν μὲν ὑπαίθρον χώραν.—ἐπόρθει=κατέστρεφεν, ἠρήμωνε.—τὰς μὲν=ἄλλας μὲν.—βία=διά τῆς βίας.—τὰς δὲ=ἄλλας δέ.—εκούσας=θεληματικῶς.—προσελάμβανε=καλάμβανε.—λέγοντος=ἐπειδὴ ἔλεγεν.—ὡς=ὅτι.—εἰ ἔλθοι=ἂν ἔλθῃ.—εἰς λόγους ἄξιοι=θα φέρῃ εἰς διαπραγματεύσεις.—ποιήσοι=θα κάμῃ.—πάλαι=πρὸ πολλοῦ.—ἐπιθυμῶν=ἐπειδὴ ἐπεθύμει τοῦτο.—τοῦ ἀφιστάνα τι ἔθνος ἀπὸ βασιλείας=ἐηλαθὲ τὸ νὰ ἀποστατήσῃ, ἀποσπάσῃ λαὸν τινα ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Β'. Σπιθριδάτης, Πέρσης ὑπαρχος τοῦ Φαρναβάζου.

§ 3—6. Α'. Ἐπει=ἀφοῦ.—συμμαχίαν ἐποιήσατο=ἔκαμε συμμαχίαν με τὸν Ἀγησίλαον.—καὶ γὰρ=καὶ μάλιστα.—καλούμενος=ἂν καὶ προσεκαλεῖτο.—πέισανιος τοῦ Σπιθριδάτου=κατὰ προτροπὴν δὲ τοῦ Σπιθριδάτου.—χάριν τούτων εἰδὼς=εὐχαριστῶν διὰ ταῦτα τὸν Σπιθριδάτην.—οὐκ ἂν δοίης=δὲν δύνασαι νὰ δώσῃς ὡς σύζυγον, δίδεις ὡς σύζυγον.—πολύ μᾶλλον, ἔννι. δοίην=πολύ περισσότερον δύναμαι νὰ δώσω ἐγὼ τὴν θυγατέρα ὡς σύζυγον.—ἢ ἐκεῖνος ἂν λάβοι=παρὰ ἐκεῖνος δύναται νὰ λάβῃ.—φυγάδος ἀνδρός=ὡς σύζυγον τὴν θυγατέρα ἐξορίστου ἀνδρός.—βασιλεύων=ὁ ὅποιος βασιλεύει.—ἐρρήθη=ἐλέχθησαν ἐρρήθη, παθ. ἄορ. τοῦ λέγω.—ἐπεὶ=ἐπειδὴ.—ἀσπασόμενος=ἵνα ἀποχαίρῃται.

Β'. Ὅτως, βασιλεὺς τῶν Παφλαγῶνων.

§ 6—8. Α'. ἤρξατο λόγου=ἤρχισεν ὁμιλίαν.—παρόντων τῶν τριάκοντα=ἐνώπιον τῶν τριάκοντα (οἱ ὅποιοι ἀπέτελουν τὸ πολεμικὸν συμβούλιον).—μετασησάμενος=ἀπομακρύννας.—ποῖον τινὸς γένους=ποῖας περίπου καταγωγῆς.—ἐνδεέστερος=κατώτερος.—Περσῶν, γεν. διακρ.—οὐδενός, γεν. συγκρ.—ὡς καλὸς=πόσον ὠραῖος.—τί δ' οὐ μέλλω=βεβαίως εἶδον.—καὶ γὰρ=καὶ μάλιστα.—τούτου, γεν. συγκρ.—καλλίονα εἶναι=ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ εἶναι ὠραιότερα.—νῆ Δία=μὰ τὸν Δία, βεβαίωτατα.—γὰρ=ἀληθῶς, πράγματι.—ἐπεὶ=ἐπειδὴ.—συμβουλευόμε' ἂν σοι=θα σὲ συνεβούλευον.—τὴν παῖδα ἀγεσθαι γυναῖκα=νὰ λάβῃς τὴν κόρην σύζυγον.—καλλίστην οὖσαν=διότι εἶναι μὲν ὠραιότατη.—οὐ τί ἀνδρὶ ἤδιον=ἀπὸ τὸ ὅποιον τί εἶναι εὐχαιριστότερον εἰς τὸν ἄνδρα.—τιμωρεῖται=ἐκδικεῖται.—ὥστε φυγάδα πεποίηκεν=ὥστε ἔχει καταστήσει ἐξορίστον.—πάσης τῆς χώρας=ἐκ πάσης χώρας.

Β'. Ὁ υἱὸς τοῦ Σπιθριδάτου ἐκαλεῖτο Μεγαβάξης.

§ 8—13. Α'. Εὐ ἴσθι=γνώριζε καλῶς.—κούτων πραχθέντων=ἂν πραχθῶσι ταῦτα.—μῆκείνον μόνον ἂν εἶναι σοι=ὅτι ὁ δὲν θὰ ἔχῃς ἐκεῖνον μόνον.—κηδεστήν=συγγενῆ.—ἡμῶν ἡγουμένων τῆς Ἑλλάδος=ἐπειδὴ ἡμεῖς ἔχο-

μεν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος.—καὶ μὴν—καὶ ὁμως.—**μεγαλειοτέρως**=μεγαλοπρεπέστερον.—**τίς ἂν ποτε γήμει**=τίς ἄρα γε ἤθελε νυμφευθῆ.—**πώποτε**=ποτέ μέχρι τοῦδε.—**προπέμψειαν ἂν**=δύνανται νὰ προπέμψωσιν.—**ἐπήρετο**=ἠρώτησε κατόπιν.—**ταῦτα λέγεις δοκοῦντα καὶ Σπιθριδάτῃ**=ταῦτα τὰ ὅποια λέγεις ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Σπιθριδάτου.—**καίπερ ὑπερχαίρων**=ἂν καὶ χαίρω ὑπερβολικῶς.—**τιμωρῶμαι**=ἐκδικῶμαι.—**δοκῶ μοι**=νομίζω.—**ἦδυσθαι**=εἶτι εὐχριστοῦμαι.—**ἀγαθὸν**=καλόν.—**τοῖς φίλοις**=διὰ τοὺς φίλους.—**τί**=διατί.—**οὐ πυνθάνῃ**=ἔρωτῆς νὰ μᾶθῃς.—**εἰ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ ταῦτ' ἐστὶ**=ἂν καὶ ἐκεῖνος θέλῃ ταῦτα.—**ἴτε**=πηγίνετε.—**διδάσκετε**=προσπαθεῖτε νὰ πείσητε (ἐννοεῖ τοὺς τριακόνα Σπαρτιάτας τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ πολεμικὸν συμβούλιον).—**βουληθῆναι**=νὰ θελήσῃ.—**ἄπερ ἡμεῖς**=ἐκαίνα τὰ ὅποια θέλομεν ἡμεῖς.—**ἐπεὶ**=ἐπειδὴ.—**διέτριβον**=ἐχρονотρίβουν.—**βούλει καλέσωμεν**=θέλεις νὰ καλέσωμεν.—**δεῦρο**=εἰθ.—**πολὺ μᾶλλον**=πολὺ περισσότερον.—**πεισθῆναι ἂν**=εἶτι δύνανται νὰ πεισθῇ αὐτός.—**ἐκ τούτου**=μετὰ τοῦτο.—**προσιόντων**, ἐνν. αὐτῶν=ἐνῷ προσήρχοντο αὐτοί.—**τί**=διατί, διὰ ποῖον λόγον.—**πᾶν ποιεῖν ἂν**=εἶτι πᾶν δύνανται νὰ πράττῃ.—**ἡδέως**=εὐχαρίστως.—**ὅ τι σοὶ δοκοῖη**=ὅτιδήποτε σοὺ φαίνεται καλόν.—**τύχῃ ἀγαθῆ**=ᾧρα ἢ καλή, μὲ τὸ καλόν.—**τὴν παιδα**=τὴν κόρη.—**περὶ ἧρος**=πρὸ τοῦ ἔαρος.—**πεξῆ**=διὰ ξηρᾶς.—**πέμποιτο ἂν**=δύνανται νὰ σταλῇ.—**κατὰ θάλατταν**=διὰ θαλάσσης.—**ἐκ τούτου**=μετὰ ταῦτα.—**δόντες καὶ λαβόντες δεξιὰς**=ἄφου ἀντήλλαξαν χειραφίας.—**ἀπέπεμπον**=πρόεπεμπον.—**ἐπὶ τούτοις**=ὑπὸ τούτους τοὺς ὄρους, μὲ αὐτὰς τὰς συμφωνίας.

§ 16—17. **Α'.** **Εὐθύς**=ἀμέσως.—**ἐπεὶ**=ἐπειδὴ.—**ἔγνω**=ἐνόησε.—**σπεύδοντα**=εἶτι αὐτὸς ἔσπευδεν, ἐδιᾶζετο.—**πληρώσας**=ἄφου ἐξῆπλισεν, ἀρμάτωσεν.—**ἀπαγαγεῖν**=νὰ ἐδηγήσῃ.—**ἀπεπορεύετο**=ἀπήρχετο.—**ἐπὶ Δασκυλείου**=διὰ τὸ Δασκύλειον.—**ἐνθα**=ἔπου.—**ἦν Φαρναβάζῳ τὰ βασιλεία**=ὁ Φαρναβάζος εἶχε τὰ ἀνάκτορα.—**θῆραι**=κυνήγια.—**αἱ μὲν...αἱ δὲ**=ἄλλαι μὲν...ἄλλαι δέ.—**ἐν περιειργμένοις**=ἐντὸς περιπεφραγμένων κήπων.—**ἀναπεπταμένοις**=εἰς ἀνοικτούς.—**παρέρρει**=ἔρρει πλησίον τῶν ἀνακτόρων.—**παντοδαπῶν**=παντὸς εἶδους.—**τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις**=διὰ τοὺς δυναμένους νὰ κυνηγῶσι, διὰ τοὺς γνωρίζοντας νὰ κυνηγῶσι.

§ 17—20. **Α'.** **Δῆ**=λοιπόν.—**διεχείμαζε**=διήρχετο τὸν χειμῶνα ὁ Ἄγχι-σίλαος.—**ὄν προνομαῖς**=δι' ἐχθρικών ἐκδρομῶν, δι' ἀρπαγῆς.—**αὐτόθεν**=ἐκ τῶν κωμῶν, ἐκ τοῦ κυνηγίου καὶ ἐκ τῆς ἁλιείας.—**καταφρονητικῶς δὲ ποτε**=περιφρονητικῶς δὲ κάποτε.—**ἀφυλάκτως**=ἀπροφυλάκτως.—**διὰ τὸ μῆδεν πρότερον ἐσφάλλαι**=διότι οὐδέποτε πρότερον εἶχεν ἀποτύχει.—**λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν**=ἐνῷ οἱ στρατιῶται ἐλάμβανον.—**ἐπέτυχεν αὐτοῖς**=συνήτησε κατὰ τύχην αὐτούς.—**ὡς τριακοσίους**=περίπου 300.—**διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι**=διότι, ἐπειδὴ ἐφοβείτο, διότι ἕνεκα τοῦ φόβου.—**μὴ κυκλωθεῖς πολιορκοῖτο**=μῆπως κυκλωθῆ καὶ πολιορκηθῆται.—**εἰ σου κατασταίῃ**=ἂν κάπου ἤθελεν ἐγκατασταθῆ.—**ἄλλοτε ἄλλη τῆς χώρας**=ἄλλοτε εἰθ καὶ ἄλλοτε ἐκεῖ τῆς χώρας.—**ἐπῆει**=ἐπήρχετο.—**καὶ μάλα ἀφανίζων**=καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀποκρύπτων, καθιστῶν ἀφανῆ.—**τὰς στρατοπεδεύσεις**=τὸ στρατόπεδον, τὴν ἐκάστοτε θέσιν τοῦ στρατοπέδου.—**οἱ νομάδες**=οἱ σκηνῆται.—**ὡς**=εὐθύς ὡς.—**προσελαύνοντα**=εἶτι αὐτὸς ἐπήρχετο.—**συνέδραμον**=συνηθροίσθησαν.—**ὡς εἰς**

ἑπτακοσίους=περίπου μέχρι 700.—**ὁ δὲ**=ὁ δὲ Φαρνάβαζος.—**οὐκ ἐμέλλησεν**=
 ὄν ἐδράζουεν.—**προσθησάμενος**=τοποθετήσας ἔμπροσθέν του.—**ὄπισθεν γενό-**
μενος=στάθεις ὀπίσθεν τῶν ἄρμάτων.—**ἐκέλευσεν ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς**=διέτα-
 ξε νὰ ἐπιπέσωσι, νὰ ἐπέλθωσι τὰ ἄρματα κατ' αὐτῶν (τῶν Ἑλλήνων ἰππέων).—
ὡς δὲ τὰ ἄρματα ἐμβάλοντα διεσκέδασε=εὐθὺς δὲ τὰ ἐφορμηθέντα, τὰ ἐπι-
 πεσόντα ἄρματα διεσκορπίσθη.—**τὸ ἀθρόον**=τὸ συντεταγμένον σῶμα τῶν 700
 Ἑλλήνων ἰππέων.—**ταχύ**=ταχέως.—**κατέβαλον**=ἐφόνευσαν.—**ὡς εἰς ἑκατὸν**
ἀνθρώπους=περίπου ἕως 100 ἀνθρώπους.—**ἐγγὺς γὰρ ἔτυχεν ὧν**=διότι κατὰ
 τύχην ἦτο πλησίον.

§ 20—26. Α'. **Ἐκ δὲ τούτου**=μετὰ δὲ ταῦτα.—**αἰσθάνεται**=ἀντελή-
 φθη.—**στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα**=ὅτι ὁ Φαρνάβαζος ἐστρατοπέδευε
 καὶ ἀπέχετο.—**ὡς**=περίπου.—**ἐπιθυμῶν**=ἐπειδὴ ἐπεθύμει.—**ἐργάζεσθαι**=νὰ
 κκορθώσῃ.—**λαμπρόν τι**=ἀνδραγαθὴν τι.—**αἰτεῖ τὸν Ἀγχιόλαιον**=ζητεῖ πα-
 ρὰ τοῦ Ἀγχιόλαιου.—**τῶν Ἑλλήνων, γεν. διατρ.**—**πίσειεν**=ἤθελε πείσει.—
ἐπεὶ=ἀφροῦ.—**ὑπέσχετο αὐτῷ**=ὑποσχέθη (ὁ Ἀγχιόλαος) ὅτι θὰ δώσῃ εἰς
 αὐτόν.—**ἄμα δέλιη καλλιεροσάμενος**=καὶ μετὰ τὸ θελόντων, ἐπειδὴ ἔλαβεν εὐνοῦ-
 κὰ σημεῖα διὰ τῆς θυσίας.—**κατέλυσε**=ἐπαυσε.—**ἐκ δὲ τούτου**=μετὰ ταῦτα.—
δειπνήσαντας=ἀφροῦ δειπνήσωσι.—**παρεῖναι**=νὰ παρευρίσκωνται οἱ στρατιῶ-
 ται.—**σκότους γενομένου**=ἐπειδὴ ἔγινε σκότος.—**ἐκάστων**=δηλαδὴ ἐκ τῶν
 δπλατῶν, τῶν πελταστῶν καὶ τῶν ἰππέων.—**ὅπως μὴ καταγελοῦν αὐτοῦ**=
 ὅπως μὴ καταγελοῦσιν αὐτόν.—**εἰ ἀποτρέποιτο**=ἂν ἤθελε παρατηρήσῃ τῆς ἐπι-
 χειρήσεως.—**οἱ τριάνοντα**=οἱ ἀποτελούντες τὸ πολεμικὸν συμβούλιον.—**ἄμα**
τῇ ἡμέρᾳ=μετὰ τὰ ἑξημερήματα.—**ἐπιπεσὼν τῇ στρατοπεδείᾳ**=ἐπιπεσὼν
 κατὰ τῆς κατασκηνώσεως τοῦ στρατεύματος.—**Μουσῶν ὄντων**=ἀποτελουμένη
 ἐκ Μουσῶν.—**ἔπεσον**=ἐφονεύθησαν.—**αὐτοί**, δηλαδὴ ὁ Φαρνάβαζος καὶ οἱ περὶ
 αὐτόν.—**ἀλίσκεται**=κυριεύεται.—**ἐκπώματα**=ποτήρια.—**οἷα δὲ κτήματα**=
 ἕποισι πράγματα ἦτο φυσικὸν νὰ ἔχῃ ὁ Φαρνάβαζος.—**πρὸς τούτους**=ἐκτὸς δὲ
 τούτων.

Β'. Κανὴ, πόλις τῆς Μουσίας ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.—**Μυσοί**, κάτοικοι τῆς Μουσίας
 ἑσπεριοδυτικῆς ἐπαρχίας τῆς Μ. Ἀσίας, λαθούσης τὴν ἑπωνυμίαν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ
 φυομένων πολλῶν φυγῶν.

§ 26—29. Α'. **Ἐπεὶ**=ἐπειδὴ.—**ἀπήγαγον**=ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν.—**χερή-**
ματα=λάφυρα.—**ὑποσησας**=τοποθετήσας κρυφίως.—**ἀφείλετο**=ἀφῆρσεν ὅλα
 ἀπὸ τῶν Σπιθριδάτην καὶ ἀπὸ τοῦ Παφλαγόνος.—**ἕνα ἀπαγάγοι**=ἕνα φέρῃ.—
τοῖς λαφυροπόλαις=εἰς τοὺς πωλοῦντας τὰ λάφυρα.—**ἐκεῖνοι**, δηλαδὴ ὁ **Σπι-**
θριδάτης καὶ οἱ **Παφλαγόνες**.—**οὐκ ἤνεγκαν**=δὲν τὸ ἠνέχθησαν, δὲν τὸ ὑπέ-
 φεραν.—**ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες**=ἀλλὰ νομίζοντες ὅτι ἠδικήθησαν
 καὶ ἐβλαβερῶς.—**νυκτὸς**=διὰ νυκτὸς.—**ῥοχονοῦσιν**=ἀπῆλθον ἐσπευ-
 σμένως.—**πιστεύσαντες**=διότι ἐπίστευσαν.—**ἀποστα βασιλέως**=ἀποστα-
 τήσας ἀπὸ τὸν βασιλέα.—**οὐδὲν βαρύτερον τῆς ἀπολείψεως**=οὐδὲν λυπηρότε-
 ρον ἀπὸ τὴν ἐγκαταλείψιν.—**ἐν τῇ στρατείᾳ**=κατὰ τὴν ἐστρατείαν.

Β'. Λαφυροπόλαι, ἦσαν δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ ἕποισι ἐπώλουν τὰ λάφυ-
 ρα.—**Ἀργαῖος**, Πέρσης φίλος καὶ στρατηγὸς Κύρου τοῦ νεωτέρου.

§ 29—31. Α'. **Ἐκ παλαιού**=πρὸ πολλοῦ χρόνου.—**ἐτύγγανε ξένος ὧν**=

κατὰ τύχην ἦτο φίλος ἐκ φιλοφροσύνης.—**ἐξενώθη**—ἔγινε φίλος με τὸν Ἀγχιλαον.—**ὡς οἴοιτο**—ὅτι ἤλπιζεν, ἐπίστευε.—**συναγαγὲν ἄν**—ἔτι ἠβύνατο νὰ φέρῃ τὸν Φαρνάβαζον με αὐτὸν εἰς συνέντευξιν περὶ φιλίας.—**ὡς ἤκουσεν αὐτοῦ**—εὐθὺς δὲ ὡς ἤκουσεν (ὁ Ἀγχιλαος) αὐτόν.—**σποινᾶς λαβὼν καὶ δεξιᾶν**—ἀφοῦ ἔλαβεν ἀνακωχὴν καὶ διαβεβαίωσιν.—**παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον**—ἔφθασεν, ἦλθεν, ἐπικνηλῆεν (ὁ Ἀπολλοφάνης) με τὸν Φαρνάβαζον.—**εἰς συγκείμενον χωρίον**—εἰς τὴν συμπρωτημένην θέσιν.—**ἐνθα δὴ**—θου πλέον.—**ἐν πτόα τινὶ κατακείμενοι**—καθήμενοι εἰς τόπον γεμάτον ἀπὸ γλόβην, ἀπὸ χόρτα.—**ὕποτιθέντων τῶν θεραπόντων**—ἄν καὶ οἱ θεράποντες ἔστρωνον κάτω.—**ῥαπτὰ**—στρώματα κεντήτᾳ.—**ἥσχύνθη**—ἐντράπη.—**ἐντρυφήσαι**—νὰ δειῖν τρυφιλότητα, νὰ φανῇ τρυφιλός.—**ὄρων**—διότι ἔδλεπε.—**τὴν φανύσθητα**—τὴν λιτότητα, τὴν ἀπλότητα.—**κατεκλίθη**—ἔξεπλώθη.—**χαμαί**—κατὰ γῆς.

Β'. Κυζικηνός, κάτοικος τῆς Κυζίκου, πόλεως Ἰδρυθείσης ὑπὸ Μιλησίων εἰς Φρυγίαν.

§ 31—34. **Α'.** **Πρῶτα**—κατ' ἀρχάς, κατὰ πρῶτον.—**ἀλλήλους χαίρειν προσεῖπαν**—ἐχαίρεισθον—**προσεῖπαν**, ἀόρ. τοῦ **προσαγορεύω**.—**προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου**—ἐπειδὴ προέτεινε ὁ Φαρνάβαζος.—**ἤρξατο λόγου**—ἤρχισε τὴν ὁμιλίαν, ὁμίλησε πρῶτος.—**ἐγεσόμεν**—ὑπῆρξα.—**παρέχω**, τροπικὴ μετχ.—**με τὸ νὰ παρέχω**.—**ἐν δὲ τῇ γῇ**—κατὰ ξηρὰν θῆ.—**ἀπὸ τοῦ ἵππου**—ἔφιππος.—**εἰς τὴν θάλατταν**—μέχρι τῆς θαλάσσης.—**διπλοῦν**—διπρῶσπον, ἀνειλικρινῆ.—**οὐδὲν ἔχοιτ' ἂν κατηγορησαί μου**—καὶ δὲν θὰ ἠδύνασθε νὰ με κατηγορήσητε.—**οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πώποτε**—οὔτε ὅτι ἐπραξά ποτε οὔτε ὅτι εἶπον τὴν ἀνειλικρινῆς πρὸς ὑμᾶς καθὼς κατηγορεῖτε τὸν Τισσαφέρην.—**γεγόμενος**—ἂν καὶ ὑπῆρξα.—**διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν**—ἐυρίσκομαι εἰς τοιαύτην θέσιν, ἔχω καταστήσει εἰς τοιαύτην θέσιν ἀπὸ αἰς.—**ὡς**—ὥστε.—**δεῖσπον**—φαγητόν.—**εἰ μὴ τι συλλέξομαι**—ἂν δὲν συλλέξω τι.—**ὦν**—ἔξ ἐκείνων, τὰ ἔποια.—**ἂν λίπητε**—ἀφήνετε εἰς.—**ἐφ' οἷς**—διὰ τὰ ἔποια.—**κατασκευόμενα**—**κατακεκαυμένα**—ὅτι ἄλλα μὲν ἔχουσι κατακοπῆ, καταστραφῆ, ἄλλα δὲ ἔχουσι κατακαῆ.—**ὅσια καὶ δίκαια**—τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα δίκαια.—**θῆ**—λοιπόν.—**ὅπως**—κατὰ πόσον, πῶς.—**ταῦτα**—αἱ πράξεις σας, τὰ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων πραττόμενα.—**ἐστὶν ἀνδρῶν**—εἶναι ἔργα ἀνδρῶν.—**ἐπισταμένων**—οἱ ὅποιοι γνωρίζουσι.—**χάριτας ἀποδιδόναι**—ἀποδίδωσιν εὐεργεσίας.

§ 34—37. **Α'.** **Ἐψησχύνθησαν**—ἐντράπησαν αὐτὸν ἀκούσαντες ταῦτα.—**χρόνω ποτέ**—μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῆς ὥρας.—**καὶ τοῖς ἐξενομένους πολεμοῦσι**—καὶ κατὰ τῶν ξένων πολεμοῦσιν.—**ἔστιν ὅτε**—ἐνίοτε.—**σοὶ**—μὲ σέ.—**περὶ παντός ἂν ποιησαίμεθα**—μεγάλως ἠθέλομεν φροντισεῖς.—**εἰ ἔδες**—ἂν μὲν ἐπρεπεν, ἐπρόκειτο.—**ἀλλάξασθαί σε**—ν' ἀλλάξῃς καὶ νὰ κάμῃς ἡμᾶς κυρίους.—**ἔγωγε**—ἐγὼ τοῦλάχιστον.—**γεγομένω**—ἂν συμμαχήσης.—**καίτοι**—καὶ τῇ ἀληθείᾳ.—**ἐλεύθερον εἶναι**—τὸ νὰ εἶναι ἐλεύθερος.—**ἀπάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων**—ὅτι εἶναι ἰσάξιον πρὸς ἅλα τὰ πράγματα.—**χρώμενον ἡμῖν συμμαχούς**—ἔχοντα ἡμᾶς συμμαχούς.—**καταστρεφόμενον**—ὑποτάσσοντα.—**ὥστε εἶναι**—ὥστε νὰ εἶναι.—**καίτοι**—καὶ ὅμως.—**εἰ εἴης**—ἂν ἦσο ἐλεύθερος.—**γένειο**—καὶ ἐγίνεσο.—**ἅμα**—συγχρόνως.—**τίνος ἂν δέεις**—τίνος θὰ εἶχες ἀνάγκην.—**μὴ οὐχὶ εἶναι**—ὥστε νὰ εἶσαι.—**πάμπαν**—παντελῶς.

§ 37—39. Α'. Οὐκοῦν—λοιπόν.—ἀπλῶς—εὐκρινῶς (ἀντίθετον τὸ δι-
πλῶν).—ἀποκρίνομαι—ν' ἀπαντήσω.—πρέπει γοῦν σοι—ἀρμόζει· λοιπόν εἰς
σέ ν' ἀπαντήσῃς εὐκρινῶς (λόγοι τοῦ Ἀγησίλαου).—τάττη—ἐρίζῃ νά εἶμαι
ὀπῆκος ἐκείνου.—προτάττη—ἀναθέσῃ.—τήν ἄρχήν—τήν στρατηγίαν.—ὡς
ἔοικε—καθὼς φαίνεται.—εὐ χρῆ εἰδέναι—πρέπει νά γνωρίζητε καλῶς.—πολε-
μήσω ὑμῖν—θά πολέμησω ἐναντίον ὑμῶν.—ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα—ὅσον τὸ
δυνατόν ἄριστα.—ἀκούσας—ἀφοῦ ἤκουσεν.—ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ—ἐπι-
ά-σθη ἀπὸ τῆν χεῖρα αὐτοῦ.—ὦ λῶστε—ὦ ἄριστε, ὦ φίλε.—ὦν—ὦ ἑποιορ εἰσαι.—
ἐπίστω—γνωρίζε καλῶς· ἐπίστω, προστακτικὴ τοῦ ῥήμ. ἐπίσταμαι.—ἔπειμι
—θά ἀπέλθω.—τοῦ λοιποῦ—εἰς τὸ ἕξῃς.—ἔως ἂν ἔχωμεν—ἔφ' ὅσον δυνάμεθα—
στρατεύεσθαι—νά ἐστρατεύωμεν.—ἐπ' ἄλλον—ἐναντίον ἄλλου.—ἀφεξόμεθα
θ' ἀπέχωμεν.

§ 39—41. Δ'. Τούτων δὲ λεχθέντων—ἀφοῦ δὲ ταῦτα ἐλέχθησαν.—
τὴν σύνοδον—τὴν συνέντευξιν.—δὴ—πράγματι.—ἀπεπορεύετο—ἀπήρχετο.—
ἔαρ, ἤτοι τῷ 391 π. Χ.—ὑπέφαιεν—ἤρχιζε πλέον νά φαίνεται.—ἀφικόμενος
—ἀφοῦ ἔφθασε.—πρὸς ᾧ—ἐκτός ἐκείνου. τὸ ἕποτον.—πορευόμενος—ἵνα
πορευθῇ.—ὡς δύναται ἀνοτάτω—ὅσον θά ἠδύνατο εἰς τὰ ἐνθότερα τῆς Ἀσίας·
—νομίζων—διότι ἐνόμιζεν, ἐπίστευεν.—ὀπίσθα ὀπισθεν ποιήσαιο—ὅσα ἔθνη,
ὅσους λαοὺς ἤθελεν ἀφήσει ὀπισθέν του.—πάντα ἀποστήσειν βασιλέως—δο-
τῆ ἄλλα θ' ἀποστατήσωσιν ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Β'. Θήβη, πόλις ἐν Τροίᾳ, πατρίς τῆς Χρυσίδος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης.—
Ἀστυρηνή, ἀνήκουσα εἰς τὰ Ἀστυρα, πόλιν ἐν Μυσίᾳ ΒΔ. τοῦ Ἀδραμυτιτίου
κόλπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.—§ 1—9.

§ 1—3. Δ'. Δὴ—λοιπόν.—ἐν τούτοις ἦν—εἰς ταῦτα ἡσχολεῖτο, κατεγί-
νετο.—ἐπει—ἐπειδὴ.—σαφῶς ἠσθοντο—ἀσφαλῶς, θετικῶς ἀντελήφθησαν.—
ἐλληλυθία—ὅτι εἶχον ἔλθει.—καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηνάς—καὶ
ὅτι αἱ μέγισται πόλεις (αἱ Θῆβαι, ἡ Κόρινθος, τὸ Ἄργος καὶ αἱ Ἀθῆναι) εἶχον
συνενωθῆ.—ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς—ἵνα πολέμησωσιν ἐναντίον των.—ἐπὶ
τὸν Ἀγησίλαον—πρὸς τὸν Ἀγησίλαον.—ἐπει—ἀφοῦ.—διηγέτο—ἐξέθετεν.—
ἐπιτελλοῦ—παρκαγγέλλει.—ἐπει—ἀφοῦ.—χαλεπῶς ἠνεγκεν—ἐλυπήθη.—ἐν-
θυμούμενος—διότι ἐσκέπτετο, ἐνεθυμείτο.—συγκαλέσας—ἀφοῦ συνεκάλεσε.—
τούς συμμάχους—τούς ἀντιπροσώπους τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ συμμαχικῶν πόλεων.
—ὅτι εἴη—ὅτι ἦτο.—καλῶς γένηται—λάθωσι· καλὸν τέλος.—ἐκεῖνα, δηλαδὴ
τὰ ἐν Ἑλλάδι (ἐὰν νικήσῃ τὸς ἐν Ἑλλάδι ἐχθροὺς τῆς Σπάρτης).—εὐ ἐπίστα-
σθε—νά γνωρίζητε καλῶς.—ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν—ὅτι δὲν ὑπάρχει
φόβος μήπως σὰς λησμονήσω.—παρέσομαι—θά ἐπιστρέψω.—πράξω—ἵνα πρά-
ξω ταῦτα.—ὦν δεῖσθε—τῶν ὁποίων ἔχετε ἀνάγκην.—ἐψηφίσαντο—ἀπαφάσιον
—ὡς ἀκολουθήσοιτες—ἵνα ἀκολουθήσωσι.

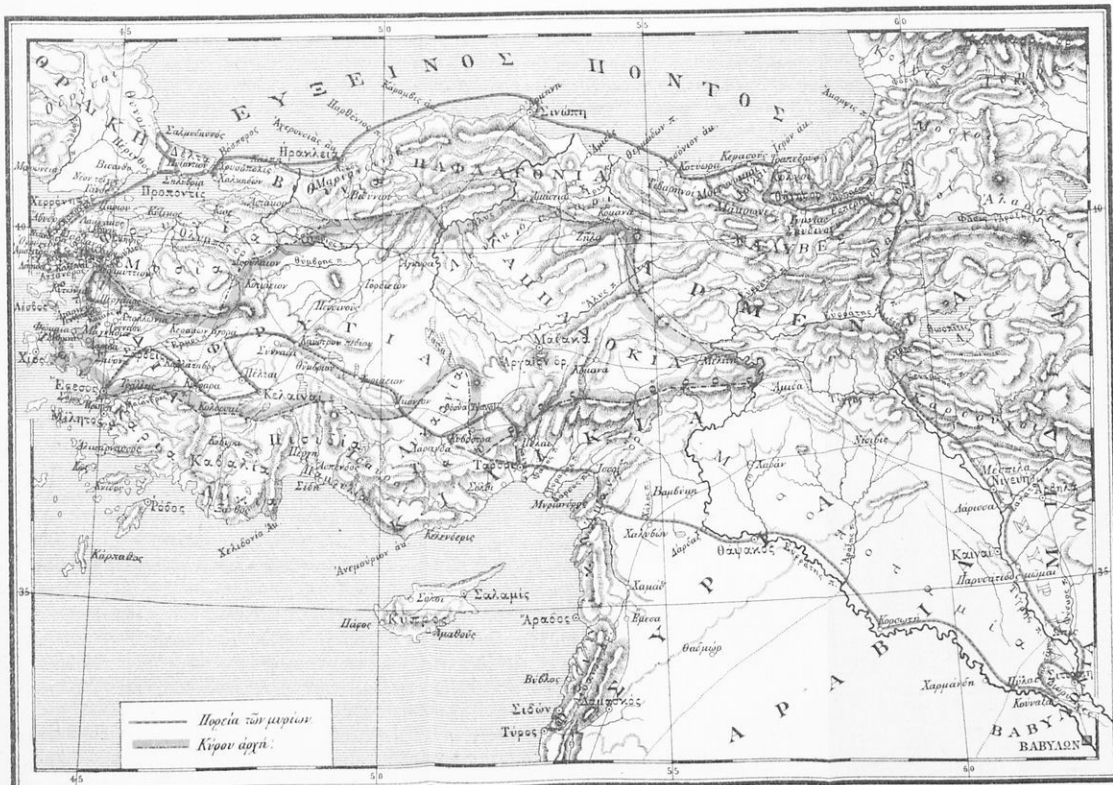
§ 3—9. Δ'. Παρ' αὐτῶ—πλησίον του.—ὄρων—ἐπειδὴ ἔδλεπε.—τῶν
στρατιωτῶν, γεν. διαρ.—ἐφ' Ἑλληνας—ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.—βελτίστους—

ἀνδρειοτάτους.—*προϋθηκε*—προεκήρυξεν, ὑπασχέθη ὅτι θὰ δώσῃ.—*εὐοπλότατον ἔχων λόχον*—μέ λόχον ἔχοντα κάλλιστα ὅπλα.—*ὡς δάσων*—ἵνα δώσῃ.—*νικητήριον*—εὐραχείον νίκης.—*ἐπεὶ διαβαίησαν*—ἄφου διαβῶσιν.—*ὅπως εὖ εἰδείσαν*—ἵνα οἱ κριταὶ γνωρίζωσι καλῶς.—*ὅτι*—διότι.—*εὐκρινεῖν*—να κρίνωσι καλῶς.—*οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων*—δὲν ἐστοίχησαν ὀλιγώτερον τῶν τεσσάρων ταλάντων.—*ἐπεὶ*—ἄφου.—*κατέστησαν*—διωρίσθησαν.—*ἀπὸ πόλεως*—ἐξ ἐκάστης πόλεως.—*ἦνπερ*—τὴν ἑποίην ἀκριβῶς ἐπορεύετο.—*ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα*—ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

εις την Άνάβασιν και τὰ ἑλληνικά τοῦ Ξενοφῶντος

Τὸ νέον πρόγραμμα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 1, 2, 7—16, 66, 69—81 τοῦ Β. Διτάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836 «περὶ κανονισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων», τὸ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ νόμου 240 τῆς 16 Ἀπριλίου 1914 «περὶ διοικήσεως τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τάδε :

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις τοῦ Κράτους διδασκτέων μαθημάτων κανονίζεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1914—1915 ὡς ἐξῆς :

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙΣ. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἐορηνεῖα κατ' ἐκκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν τεσσάρων τελευταίων βιβλίων τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ αὐτοῦ μερῶν πραγματευομένων ἀγῶνας Ἑλλήνων κατὰ Περσῶν (βιβλ. γ' καὶ δ'), ἀπὸ δὲ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου τοῦ ἐνυπνίου ἢ τοῦ Ἀναχάρσιδος τοῦ Λουκιανοῦ.

Ἐκ τοῦ Συνακτικοῦ. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ῥήματος πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποζείμενα, σύνταξις τῶν παραθετικῶν, ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί, σύστοιχόν ἀντικείμενον, χορῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἀπολύτῳ καὶ ἐξηρητημένῳ λόγῳ, εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου, ἀπρόσωπα ῥήματα, ἀποφατικά μόρια, σύνταξις τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μή, ἔναρθρον ἀπαρέμφατον, προθέσεις, μετὰ δύο ἢ τριῶν πλαγίων πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ Ὑπουργός
Ι. Δ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ